ಸ್ಥಾಪನೆ : ೧೮೮೧

1881

ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪತ್ರಿಕೆಯು

ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಬೆಳ್ಳಿ ಮಹೋತ್ಸವ

ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ೧೯೮೮

ಶತಮಾನೋತ್ತರ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬ

(ಮಿಷನ್ ಗಾರ್ಡನ್ ರಿಂಗ್)

ಮಾರ್ಚ್ 1881

ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ

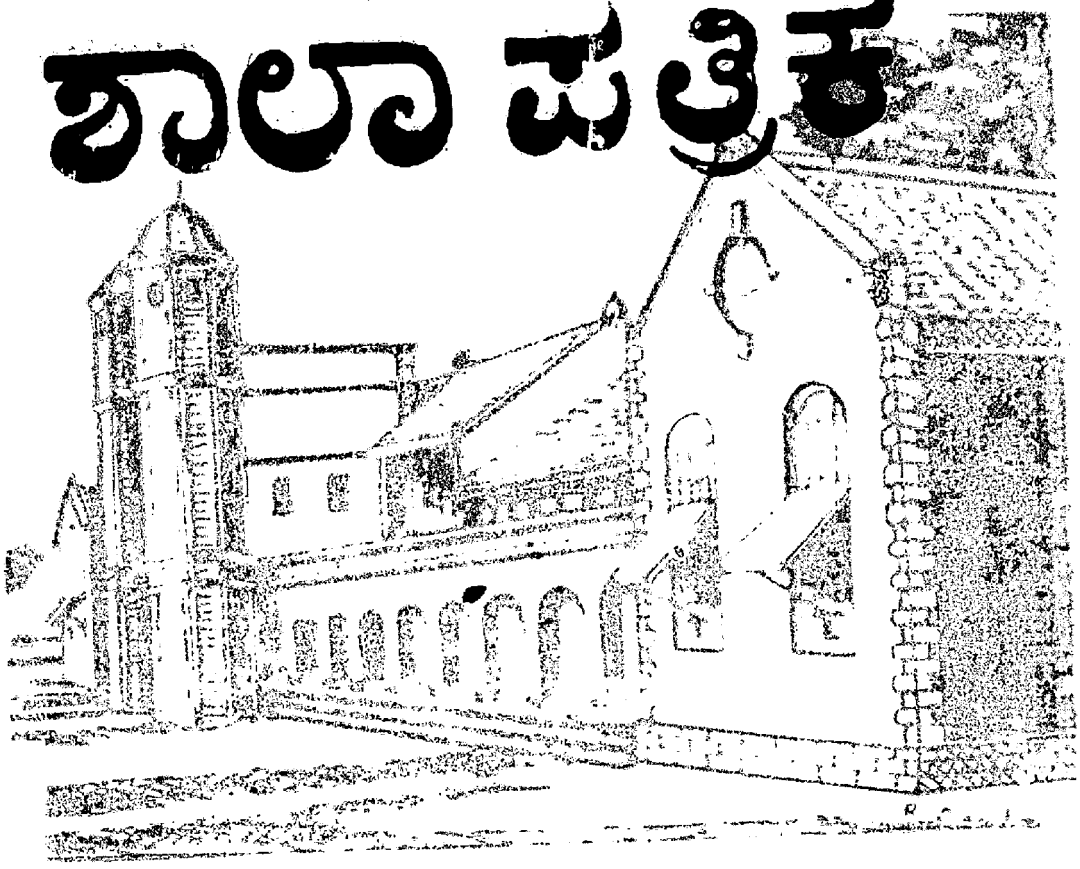

ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂತತಿ

ಸರಕಾರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತರಬೇತಿ ವಿದ್ಯಾಲಯ

353

ಸದಬಾಲಾಪ್ತಿಕ್ಕು

367

1881

ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠ ಮಂದಿರ.
ಮೂರಿಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೧
೧೮೬೧ ಜಾನವಾರಿ

Education and Improvement

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತವು ಯೆಲಕ್ಕೂ ಯೆತ್ತರವಾದದ್ದೆಂದು ಇಪ್ಪತ್ತರವರೆಗೆ ಯೋಚಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಯೆತ್ತರವಾದದ್ದೊಂದು ಪರ್ವತವು ಮೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಟ್ರಿಕ ಖಂಡದೊಳಗೆ ಗೊತ್ತು ಹತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಆ ಮೇಲೆ ಮೈಲು ಯೆತ್ತರುಂಟೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಿಮಾಲಯವು ಐದು ಮೈಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಯೆತ್ತರವಿಲ್ಲ.

—೮—

ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶವು ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ೩೫೦೦೦ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಗಳಷ್ಟು ಹಿರುತ್ತದೆಂದು ಮೊಬ್ಬು ವಿಸ್ಮಾಂಸನು ಗಣಿತದಿಂದ ತೆಗೆಯಿದ್ದಾನೆ. ಚಂದ್ರ ಬಿಂಬವು ಯಾವತ್ತು ಶುಭ್ರ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಅದರ ಪ್ರಕಾಶವು ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶದ ಸಾಲಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವದೆಂದು ಅವನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾನೆ.

—೯—

ಕಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಬರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಮಸಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಗೃಹಸ್ಥನು ಮಾಡಿಡ್ಡಾನಂತೆ. ಅದರಿಂದ ಕಾಜಿನ ಮೇಲೆ

ಲೆ ಬರಿದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಹೋಗುವಹಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

—o—

ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಗಳನಡುವೆ ಇರುವ ಪನಾಮ ವೆಂಬ ಸಂಯೋಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಡ್ಡ ಅಗಿದು ಹಡಗಗಳು ನಡಯುವಹಾಗೆ ಸಮುದ್ರದ ಕಾಲವಲಿಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೂರೂವರಿಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುವದು.

—o—

ಪೂಲವಣದಲ್ಲಿ ೫ ಮೊಳ ಉದ್ದವಾದಹೊಂದು ಮೀನವು ಮೊಬ್ಬ ಮೀನಬಲೆಗಾರನಿಗೆ ದೊರಿಸಿದರಿಂದ ಅವನು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಲಾಗಿ ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಕೈಗಳೂ ಸ್ವಾಕಿಂಗ ಹಾಕಿದ ಕಾಲಗಳೂ ದೊರಿದವು.

—o—

ಕೆರೊಸೀನ ಅಂದರೆ ಜಿಮಿನೀಯೆಣ್ಣೆಯು ಬೀಪವನ್ನು ಈ ಯಲ್ಲಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚುವದು ಬೆಳಿಯುತ್ತ ನಡಿದದೆ. ಈ ಯೆಣ್ಣೆಗೆ ಬೆಂಕಿಯ ಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಕೂಡಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮೊಮ್ಮೆಲೆ ಉರಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಉರಿಹತ್ತಿದರೆನೀರು ಸರ್ವಥಾ ಹೊಯ್ಯ ಬಾರದು. ಹೊಯ್ದರೆ ಕಾದ ಎಣ್ಣೆ ಸುತ್ತುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಚಿ ವಿದು ಉರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಉರಿಯ ಮೇಲೆ ಜಮುಖಾನ ಯನ್ನಾಗಲಿ ಹಲಿಗೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಚಲ್ಲಬೇಕು, ಅಥವಾ ಮಣ್ಣಾ ಗಲಿ ಬೂದಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಸಿಕ್ಕವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಉ ರಿಯು ಬೇಗ ನಂದುವದು.

—o—

ಧೂಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತಿಂಗಳಿನ ೧೬ನೇ ತಾರಿಖಿನಲ್ಲಿ ಭೂಕಂ ಪವಾಯಿತು.

ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಟೆಂಬುರಣಿ ಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದ
ಕಳಿದ ಪೌಷಶುದ್ಧ ೪ ಚತುರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದೊಳಗೆ
ಹೊಡ್ಡದೊಂದು ಸಪ್ಪಳಾಗಿ, ಮೊದಲು ಬೇವಿನ ಮರದೊಳ
ಂದ ಬಿಳಿಯ ನೀರು ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈ
ೀರು ಬೈಹುಲ್ಲುತ್ತದಂತೆ. ಇವನ್ನು ಬಹುಜನರು ಕುಪ್ಪಿಗಳಲ್ಲಿ
ಂಡಿದು ಕೊಂಡು ಹೋಗ ತೊಡಗಿರೆ. ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಹು
ೀ ಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಾತಾಳದ
ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮೊಂದು ಬೇವಿನ ಮರದೊಳಗಿಂದ ಬೆಳ್ಳಗಾವ ಬು
ಗು ೧೦,೧೫ ದಿವಸ ವಿಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತೆಂ
ದು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪತ್ರ ಓದು-ವ
ವರ ಮನೋರಂಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಇಂಥಾ ವರ್ತಮಾನಗಳು ಹೊ
ರಬೀಳುತ್ತವೆಂದೆನ್ನಬಹುದು.

—೦—

ಕೇಸರಿ ಯೆಂಬ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರ ಕರ್ತನು ಈ ಪ್ರಕಾರ
ಬರಿಯುತ್ತಾನೆ— ಪರೋಪಕಾರ, ಶಾಂತತ್ವ, ಔದಾರ್ಯ,
ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಕಣಸ್ಥರು ದೇಶಸ್ಥರಿಂದ ತಕ್ಕೊಳ್ಳ ಬೇ
ಕು, ಮುತ್ಸದ್ದಿತನ, ಸ್ವಚ್ಛತ್ವ, ಉದ್ಯೋಗ, ಧೈರ್ಯ,
ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ದೇಶಸ್ಥರು ಕೊಂಕಣಸ್ಥರಿಂದ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಕರಹ್ರಾಡಸ್ಥರ ಇವರಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು
ಹೇಳಬಹುದು.

—೦—

ವರಾಡ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಮಿಸ್ಸಾಬಾತೆಯು ಡಾಯರೆಕ್ಟರ
ರು ನಾರಾಯಣ ಭಾಯಿ ಡಾಂಡೆಕರ ಯೆಂಬವರು ಇರು
ತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವೆಟ್ಟಗೆ ಇ

ಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಇವರ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾರಾಜೀ ಆಗಿದ್ದಾರಂತೆ.

—೦—

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಗೋವೆಯವರೆಗೆ ಹೊಗೆಬಂಡಿಯ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡುವ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ, ಗೋವೇ ಸರಕಾರದವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆ.

—೦—

ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಟಕಗಳು ಮಹಾಪ್ರಮಾಣ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ರ ಆಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳು ತಲೆದೋರುತ್ತಿವೆ. ನರಗುಂದ, ಗದಗು, ಇವೆರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನೂತನ ನಾಟಕಗಳು ಧಾರವಾಡದವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಇವೆರಡೂ ನಾಟಕಗಳು ನೋಡತಕ್ಕಂಥವಿರುತ್ತವೆಂದೆನ್ನಬಹುದು.

—೦—

ಇಂಗ್ಲಂಡಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಿತಿಮೀರಿ ಚಳಿ ಬಿದ್ದು ತೇವ್ಸ ಹೊಳೆಯು ನೀರು ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

—೦—

ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲೇಶದಿಂದ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನೆಂದರೆ, ಈ ತಿಂಗಳಿನ ೪ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಹೆಬ ಜನಬಸಪ್ಪನವರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು. ಇವರಿಗೆ ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜ್ವರವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅದೆ ಜ್ವರವು ಘಾತಗತವಾಗಿ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ವಿದ್ವತ್ತ, ಉದ್ಯೋಗ, ಧೈರ್ಯ, ಅಭಿಮಾನ, ಮುಂತಾದ ನಮ್ಮ ಗುಣಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿದ್ದವು ಇವರ ಮರ

ಣದಿಂದ ವಿದ್ಯಾ ಖಾತೆಯೊಳಗಿಂದೊಂದು ಬಿಲೆಯುಳ್ಳ ರತ್ನ
ಮೇ ಹೊಯಿತೆಂದು ನೋಡಿ ನಾವು ಕಡು ಖಿನ್ನರಾಗಿದ್ದು
ತ್ತೇವೆ. ಇವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಯೇನಾದರೂ ಸ್ಮಾರಕೃತ್ಯ
ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಇವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮುಂತಾದ
ವರು ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—*—

ಚನಬಸಪ್ಪಣ್ಣನವರ ಮರಣೋಪಲಕ್ಷವಾಗಿ, ರಾ. ಸಾ. ರಾ
ಜಂಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾಜೀ ಸಪಣೂರ, ಇವರನ್ನು ಧಾರವಾಡ ಡಿ.
ಇ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ರಾ. ಸಾ. ರಾವಜೀ ಬಾಳಾಜೀ ಕರಂದೀಕರ,
ಇವರನ್ನು ಕಲಾದಗಿಯ ಡಿ. ಇ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ರಾ. ಸಾ. ರಾ
ಮುಚಂದ್ರ ವಿನಾಯಕ ಭಾನಪ, ಇವರನ್ನು ಬೆಳಗಾವಿಯ
ಡಿ. ಇ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೊನೇರ ರೊಡ್ಡ,
ಇವರನ್ನು ಕಾನಡಾದ ಡಿ. ಇ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸುವ ಸುದ್ದಿ
ಯುಂಟೆಂದು ಬೆಳಗಾವ ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

—*—

ಮೆ. ಆನಸ್ಲೆಕ್ಕರ ಥೊರೆಗಳವರು ಕಲಾದಗಿಯ ಜಿಲ್ಲೆಯುಳ್ಳ ಇ
ದ್ದಾರೆ. ಬೇಗ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಚನಬಸಪ್ಪನವರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡವ ಅಸಿ
ಸ್ಟಾಂಟ ಡಿಸುಪಿಯವರ ನೇಮಣೂಕು ಆಗಿ ಅವರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ
ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅಸಿ. ಮಾಸ್ತರರಾಗಿದ್ದ ರಾ.
ರಾ. ಭಾಬಾಚಾರ್ಯ ಕೆರೂರ ಇವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—•—

ಕಾನಡಾದ ಡಿ ಯವರು ಈಚೆ ತಕ್ಕೊಂಡದ್ದಾರಿಂದ ಅವರ

ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾರವಾಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರಾದ ರಾ ಘವೇಂದ್ರರಾವ ಯೆಂಬವರ ಹೇಮಾಣೂಕು ಸಭ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಿ ರುತ್ತದೆ.

—*—

ಶ್ರೀಮಂಗಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ಶಿವಾಜೀ ಯಜ್ಞೇ ಶ್ವರ ಪಾಜಪೇಯಿ ಯೆಂಬುವರು ರಾ. ಸಾ. ಜನಬಸಪ್ಪನ ವರ ಮರಣದ ಮೂಲಕವಾಗಿ "ಶೋಕಾರ್ತಗೀತೆ" ಎಂಬ ಸಂಗಡದೊಂದು ಕವಿತಾಗ್ರಂಥವನ್ನು ಛಾಪಿಸಿ, ಆದರದೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಮೆಚ್ಚಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುರ ಸವಾದ ೪೦ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಅಂಣನವರ ಮರಣದ ಶೋಕವನ್ನು ಬಹು ಮನೋವೇಧಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಓದಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸೂಚನೆಯುಂಟು. ಕ್ರಯ ೨ ಆಣೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಳ್ಳಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಸದರಿಯವರ ಕಡೆಗೆ ಸದರಿ ಹಣವನ್ನೂ ಹಾಗು ಅರ್ಧ ಆಣೆ ಟಪಾಲು ಹಾನಲವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟುಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ತಪ್ಪದೆಮಾಟ್ಟುವವು.

—o—

Notices.

ಖಾನೇಸುಮಾರಿ.

ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರ ಠರಾವ ನಂಬ೧. ೩೫೪೨ ತಾ. ೨೩ನೇ ಮಾರ್ಚಿಯರು ಸನ್ ೧೮೮೮

೧ ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ಪಟ್ಟೀ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದೆಂಟರು ಬರಿದ ಪತ್ರದ ಸಕಲಾಗಳನ್ನು ಯಾವತ್ತು ಖಾತೆಗಳಿಗೂ ಯಾವತ್ತು ಆಫೀಸಗಳ ಪುಟ್ಟಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಕಳಿಸ

ಬೇಕು.

೨ ಮುಂಡಿನ ಫೆಬ್ರುವಾರೀ ತಿಂಗಳಿನ ೧೬, ೧೭, ೧೮, ಈ ಮೂರು ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತು ಸರಕಾರೀ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ಬಂದ ಮಾಡುವಬಗ್ಗೆ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಫೀಸಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವ ಯಾವತ್ತು ಕ್ಲಾರ್ಕ (ಕಾರಕೂನ) ರಿನ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಲಕ್ಕೆಬೇಕು.

೩ ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ದಿವಟೀ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಸೂಚಿಸಿದ ಹೊಸೇ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಆವಶ್ಯಕವಾದ ತಯಾರಿ ಮಾಡುವಡಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದಿವಾಣೀ ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಸದರೀ ದಿವಟೀ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಸೂಚಿಸಿಸಿಹ ಳನೇ ಹೊಸೇ ಉಪಾಯಗಳಿಗೆ ಕಲೆಕ್ಟರರೂ ಜೇ ಆಫೀಸರರೂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಲಕ್ಕೆಬೇಕು.

ಮೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಟ್ಟಿತು.

V. R. Katti
ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇ.

—o—

ಖಾನೇಸುಮಾರಿ-

ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರ ಶರಾವ ನಂಬರು ೩೮೭೯ ತಾ. ೭ ಡಿಸಂಬರು, ಸನ್ ೧೮೮೮

ಯಾವತ್ತು ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿಯು ಸರಕಾರೀ ಆಫೀಸರರ ಕೈಳಗಿನ ನೌಕರರು ತಾವು ಇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಖಾನೇಸುಮಾ

ರಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡ
ಬೇಕು- ಆಮು ತಮ್ಮ ಲಫೀಸಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾ
ದಂತೆ ನೋಡಿ, ೧೭ನೇ ಫೇಬ್ರುವಾರಿಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪೊ
ಡು ತಿಂಗಳಿನವರ ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ಕೆಲಸದ ಮೇಲ್ವಿಚಾ
ರಣೆಯನ್ನೂ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಮೆ: ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

V. R. Katti
ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ

—೦—

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪೊಸ್ಟ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಲ್ಲರವರ
ಡಾಯರೆಕ್ಟರವರಿಗೆ ಬರಿದ ಪತ್ರನಂಬರು ೧೯೪೧೭ ತಾ.
೪೯ ಡಿಸೆಂಬರು ಸನ್ ೧೯೧೦, ಇದರ ೧೯೯ ಕಲಮಿನ
ತಾ—

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಶಾಲೆಗಳ ಮಾಸ್ತರರು ತಮ್ಮ ಲಖೋಟ
ಮೇಲೆ "ಮುಖಾರಾಣಾಯವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ" ಯೆಂಬ ಶಬ್ದ
ಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಆ ಲಖೋಟೀಗಳಿಗೆ ಪರಕಾರೀ ಪತ್ರವೆವಹಾರ
ದರವಿಂದ ಸಾಧಾರಣ ತಿಕಿಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಂದು
ನಮಗೆ ಮೊಳಗದೆಯಲ್ಲ ತಿಳಿದಿದೆ. ಈ ಪರಿಪಾಟು ಅಷ್ಟ
ಪಸ್ಥಿತವಾದದ್ದೂ ಅನಮಂಜಸವಾದದ್ದು ಇರುತ್ತದೆಂದು ನಾವು
ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಾಸ್ತರರು ತಮ್ಮ ಲಖೋಟ
ಗಳಿಗೆ ಸಾಧಾರಣ ತಿಕಿಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಅವರು "ಮು
ಖಾರಾಣಾಯವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ" ಯೆಂಬಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರೆಯ
ಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಸಾಧಾರಣ ಪತ್ರಗಳ ದರವಿಂದ ತಿಕಿಟುಗಳನ್ನು

ಚ್ಚಲಕ್ಕೆಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವು ಸರಕಾರೀ ತಿಕಿಟುಗಳನ್ನು
ಚ್ಚಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸದರೀ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಲಖೋಟಿಯ ಮೇಲೆ
ರಿದು ಸರಕಾರೀ ಪತ್ರಗಳ ದರಾದಂತೆ ತಿಕಿಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚ
ಹುದು. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತಾವ್ರ ರೂಪತ್ತು ಸ್ಟೊಲಪೂ
ರ ಜನರಿಗೆ ಸರಕ್ಯುಲ್ಲರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಥ್ ಸುತ್ತೇವೆ.

ಮುಂತೆ— ಡಾಯರೆಕ್ಟರವರ ಆಫಿಸಿನಿಂದ— ವಂಬ

ರು ಳಕ್ಷಿಳಳ, ತಾ. ೧೫ನೇ ಡಶಂಬಂರ್ಗಿಲಲಂ

ಸದರೀ ಉತ್ತಾರದ ನಕಲು ದಕ್ಷಿಣಭಾದ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರವರ
ಡೆಗೆ ರವಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸರಕಾರೀ ತಿಕಿಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚದಂ
ಮಾಸ್ತರರೂ ಇತರ ಆಫೀಸರರೂ ತಮ್ಮ ಲಖೋಟಿಗಳ
ೀಲೆ "ಮಹಾರಾಣಿಯವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ" ಯೆಂಬ ಶಬ್ದ
ನ್ನು ಖರಿಯುವದು ಬಿಟ್ಟು ಸಾಧಾರಣ ಪತ್ರಗಳ ದರ
ತೆ ತಿಕಿಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಮೆ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ

J. Bocarro
ಹೆಡ್ಡ ಆಸಿಸ್ಟಾಟಂ

—೦—

ಮುಂತೆ— ಡಾಯರೆಕ್ಟರವರ ಆಫೀಸು.

ನಂಬರು ಳಳಿಟಿಇ— ತಾ. ೩೦ನೇ ನವಂಬರು ೧೮೮೦

ರೆಕ್ಟರ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸ ಇವರ ಸ
ರ್ಲ್ಲರಿನ ಪ್ರತಿಯು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರವರ ಕಡೆ
ಕಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪೊಸ್ಟಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸದರೀ
ನಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ತಮ್ಮ ಕೈಲಾಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಹ್ಯಮಾಡಬೇಕು.

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
ಮೂರಬ. ಜಿ ಧಾರವಾಡ.

೨ ಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗದಹಾ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಯಿ
ದಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಪೋಸ್ಟಖಾತೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು
ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಬಹುದು.

ಪೋ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಘೋರೆಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ

J. Bocarro.
ಹೆಡ್ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ.

—o—

ನೆ. ನಾನಿಟರೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಶನ್ ಇವರ
ಪಗಡಿಯ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಜಿಟರ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬ
ದ ಶೇರೆ— ನಾವು ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಹ
ಡುಗರ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಕ್ಕೊಂಡೆವು. ಅವರ ಅಭ್ಯಾಸ ನೆಟ್ಟಗೆ ನ
ದದ್ದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರ
ಮೊಳ್ಳೇಸ್ವಭಾವದವರಾಗಿ, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕಲಿಸುವ ಕೆಲಸ
ಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶ್ರಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ
ಹೊತ್ತು ೫೨ ಹುಡುಗರು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಶಾಲಾಗೃಹವ
ಸ್ವಚ್ಛವಿದೆ. ತಾ. ೮ನೇ ಆಗುಂಬರು ೧೮೮೦.

ಸಾ. ಇ. ಇವರ ಸಹಿ.

—o—

ನಿಪ್ಪಾಣಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮೂವರು ಕಮಿಟಿ
ದಾರರು ನೋಡಿ ಬರಿದ ಶೇರೆ— ಶ್ರೀಮಂತ ಬಾಪೂಸಾಹೇ
ಕುರ್ಲಂದವಾನಕರ ಇವರು ಸೂರ್ವದಲ್ಲಿ ೨ ವರ್ಗಗಳ ಪರೀ
ಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಉಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು
ಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಸ್ತರರೂ ಕೂ
ಪರೀಕ್ಷೆ ತಕ್ಕೊಂಡಬಳಿಕ್ಕ ಪಾಸಾದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಇನಾಮ

ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪೂಸ್ತರರು ತಂದು ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಮಕ್ಷ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ತಾರೀಖೇ ಅಗುಂಬರು ೧೫ಲಲರಿ

ಪೂರರು ಮಂತಿ ಕಮಿಟೀದಾರರ ಸಹಿ.

— ೦ —

ಸಕ್ಯುಲ್ಲರು. ನಂಬರು. ೯೭೫—

ಧಾರವಾಡ ಕಲೆಕ್ಟರವರ ಆಫೀಸು ಮುಕ್ಕಾಮ ಗುತ್ತಲ—ತಾ. ೧೩ನೇ ಜನವರಿ ೧೮೬೧

ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ ಕಮಿಟಿಯು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾದ ಅಕ್ಟಿಂಗ ಕಲೆಕ್ಟರರು ಮುಸಲ್ಮಾನಜನರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಂದುಸ್ಥಾನೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನೂರರಲ್ಲಿ ೪೦ ರಂತೆ ಮಾಫೀವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ತೀರಬಡಹುಡುಗರಿಗೆ ಉಮೆದು ಕೊಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಅಪ್ಪಣೆಯು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆಕಾರಣ ಬಡತನದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಶಾಲೆಯ ಫೀಯನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದಂಥ ಮುಸಲ್ಮಾನಜನರ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಮಾಫಿಯು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು— ಈನಿಯಮವು ಯಾವಪ್ರಕಾರ ನಡಿಯುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ ಕಲೆಕ್ಟರರೂ, ಡೆಪುಟೀ ಕಲೆಕ್ಟರರೂ, ಮಾಮಲೇದಾರರೂ, ಶಾಲೆಗಳ ಕಮಿಟಿಯವರೂ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರೂ ಸಹ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

J. R. Middleton.
ಅಕ್ಟಿಂಗ ಕಲೆಕ್ಟರ, ಮತ್ತು
ಪ್ರೆ. ಲೋ. ಫಂ. ಕ. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ.

ಮುಕ್ಕಾಮು ಅಥಣಿ ತಾರೀಖು ೧೫ ದಿಸಂಬರ ಸನ್ ೧೯೦೮ ನೇ.

ನಿವಪಬಕಾದ್ದೂ ರಂಗರಾವ ಭೀಮಾಜಿ ಜ್ಯಾಲಹಾಳ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಡೇಪುಟಿ ಕಲೇಕಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾವ, ಇವರು ಅಥಣೀ ಹಾಂಗು ಬಿಕೊಳ್ಳೀ ಈ ಎರಡೂ ಹೆಂಗು ಹುಡಗಿಯರ ಸಾಲಿಯ ಪರೀಕ್ಷವನ್ನು ತೆಗಿದುಕೊಂಡು, ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೆಲವ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು, ಹಾಂಗು ಮಂದು ರೂಪಾಯಿದ ಮಿಠಾಯಿಂನು, ಇನಾಮು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲಕ್ಷ ಸಾಲೀಕದಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಇರುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಕಾಮಡಾರರು ಇದರಂತೆ ಉತ್ತೇಜ ಕೊಡುತ್ತಹೊದಲ್ಲಿ, ಸಾಲಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹು ಸುಧಾರಿಸುವದು ತಾ ೨೯ ಮಾಹೆ ದಿಜಂಬರ ಸನ್ ೧೯೦೮ ಇಸವಿ.

Raoji B. Karandikar.
ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಂವ

—೦—

ಸರಕ್ಯುಲರ ನಂಬರು. ೨೫೯೯

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೇಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಮೇಹಬರ್ಬಾನ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ ಬಾಂಬಾರ್ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಇಂಗ್ಲಿಷಪತ್ರ ನಂಬರು (೩೭೬೩) ತಾ. ೨೯ನೇ ದಶಂಬರ ೧೯೦೮ ಇಸವಿಯ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ ಸನ್ ೧೯೦೯ ಇ. ಈಚೆಕಡೆಗೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನ್‌ಟ್ರೇನಡ್ ಮಾಸ್ತರ ಅತಿಷ್ಟಾಟರು ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗದ ಹೊರ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ತೀ ಶಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಬಡ್ತೀ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಅಂಟ್ರೇಂಡರು ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ

ಶಗ.ವದು. ಸರಕೀಪ್ರಕಾಶದ ಜನರು ಕರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬಂದ
ವರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ವಿಷಯುಗಳಪೈಕಿ ಯೇನಕೆ ವಿಷಯ.ಗ
ಬಡಲಾಯೀತು. ತಿಳಿಯುವದು. ತಾ. ೧ ಜನವರೀ ೧೮೮೧
ಮು. ನಮಗ.

S. K. Rodda.
ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಥಾರವಾಡ

—*—

Duties of school committies
ಶಾಲಾ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರೋಪಕಾರವು.

ಲಗಳಿರುವ ಹಿಂದೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆದ
ಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ಕೂಲಕಮಿಟಿಯವರು
ಿ ತಿಂಮು ತಿಂಮು ಸಾಲಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಡುಕೊಂಡು, ಸಾ
ಂನು ಉರ್ಜಿತಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವದು ಅವರಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮ
ನರಿ. ಆದರೂ ಇದರಹೊರ್ತು ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ
ಪಕಾರದ ಕೃತ್ಯಗಳೇನಂದರೆ—ತಾವು ಸಾಲಿಯು ತಪಾಸ
ಹೋದಾಗೈ ತಿಂಮು ತಿಂಮು ಊರಲ್ಲಿರುವ ಯೂವತ್ಯು
ೈ ಮುಖ್ಯ ಜನರನ್ನು ಕರೆಯು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಎ
ು ನೆರೆದು ಸಭೆಯಾದಬಳಿಕ "ಪರೋಪಕಾರವು" ಬಹಳ
ಸ್ಯವಾಪದ್ದು, ಎಂಬವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾ
ರಂಭಾಷಣೆಯಂನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದುಹ್ಯಾಗದಂರೆ:—
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಮಥನಮಾಡುವಾಗೈ ಮಹಾಶೇಷನ
ಖದಿಂದ ಕಾರಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಜ್ವಾಲೆಗಳು ಸಮಸ್ತ ಲೋಕವ
ಭಸ್ಮ ಕ.ತಮಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರಲು, ಆಗ ದೇವಾಸುರರು ಭ

ಯು ಭೀತರಾಗಿ ದುಃಖಪಡುತ್ತ ಓಡಿಹೋಗಿ, ತ್ರೈ
ಷ್ಟನಾದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರನಿಗೆ ಬಿನ್ನೈಸಲು, ಆಗಲಾ ಸ್ವ
ಪ್ರಸಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಅವರಿಗೆ ಅಭಯವಿತ್ತು
ರೋಪಕಾರದ ನೆಲವಾಗಿ ತಾನು ವಿಷಪಾನಮಾಡಿ, ಅವರಿ
ಬಂದ ವಿಷಬಾಧೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದನು.

ಇದಲ್ಲದೆ.

ಶ್ಲೋಕ॥ ಪರೋಪಕಾರೇಣ ಕೈವಲ್ಯಂ। ತುಲಯಿತ್ವಾ
ದ್ಧರಂ॥ ಅಂಗೀಕರೋತಿ ಭಗವಾನ್। ಅವತಾರಾನ
ಮಾತು।೧। ಅರ್ಥ ಮಾರ್ಪಡಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು ಪರೋಪಕಾರ
ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ, ತೂಗಲಾಗಿ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕಿಂತಲು ಪರೋಕ
ಮೆಗ್ಗಳವಾಯಿತಂತೆ; ಆದಪರಿಂದ ಅವನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ
ಕಾರ ಮಾಡುವದರದಿಂದ ದಶಾವತಾರವನ್ನು ತಾಳಿ ಪ
ಕಾರವನೇ ಮಾಡಿದನು. ಮತ್ತೂ ಹಿರಣ್ಯ ಗರ್ಭನಾದ
ಮ ಲೋಕ ಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಕಲ ಸೌಖ್ಯಸ್ಪದವಾದ
ಮಂಡಲವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಅಂಥ ಅಂಥಾ ತ್ರೈಮೂ
ಳೇ ಪರೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದಬಳಿಕ ಅವರಿಂದ ಸ್ವ
ಏವ ಪರೋಪಕಾರವನ್ನು ಯಾಕೆಮಾಡಬಾರದು? (ಮೂಡ
ಜೇಳು.) ಹ್ಯಾಗಂದರೆ:—

ಶ್ಲೋಕ॥ ಯೇಷ್ವೀಸೋಮಗಯೂಲವಃ ಸ್ಪೃಶತಿರೂ।ನ
ವಿನ ಶ್ರೀಮದೋ। ವೃಗ್ರಾಮಯೇಚ ಪರೋಪಕಾರ ಕೃತ್ವಾ
ಪ್ಯಂತಿಯೇ ಯೂಚಿತಾಃ॥ ಸ್ವನ್ಯಾಃ ಸಂತಿಚಯಂವ್ಯನೋನ್ಯ
ಹಾ। ವ್ಯಾಧಿಪ್ರಕೋಪೇಪಿಯೇ। ತೈಸ್ತಂಭೈರಿವ ಸುಸ್ಥಿರೈಃ
ರ, ಕ್ಷ್ಮಾಂತಶೈಫರಾ ಧಾರ್ಯ್ಯತೇ ॥ತಿ।। ಅರ್ಥ—ಯಾವ ಪು
ಷ ಧಯೊಳವಂತನಾಗಿ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಗರ್ವಿಷ್ಠ ನಾಗುವ

ಃ ಯಾವಾತನು ಪರೋಪಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನವಿಟ್ಟು
ೋಳ್ ಹೀಗು ಯೊವನು ಸರ್ವರಸವಕ್ಷ ಏನಾದರು ಬೇಡಿದ
ಮೇಲೆ ಹರುಷಾಯುಮಾನನಾಗಃತ್ತಾನೋಳ್ ಇದಲ್ಲದೆ ಯೊವ
ರುಷನು ತಾರುಣ್ಯದ ಭರದಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತನಾಗಿ ಚಂಚಲನಾಗು
ಲ್ಲವೋಳ್ ಇಂಥ ಸದ್ಗುಣಗಳುಳ್ಳವರೇ ದೊಡ್ಡವರೆನಿಸಿ ಕೊ
ತ್ತಾರೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ.

ಶ್ಲೋಕ|| ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣೇಷು| ವ್ಯಾಸಸ್ಯ ವಚನದ್ವಯಂ|
ಪರೋಪಕಾರಾಯ ಪುಣ್ಯಾಯ| ಪರಪೀಡಾಯಪಾಪನಂ||೩||
ರ್ಥ—ಹದನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳ ಸಾರಾಂಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಮುನಿ
ಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಯೆರಡೇಮಾತಗಳುಂಟು. ಅವು ಯಾವವೆಂ
ರೆ—"ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚಿನಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲ." ಪರಪೀ
ನಕ್ಕಿಂತಲು ವಿಶೇಷಪಾಪವಿಲ್ಲ." ಈಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ಆಧಾರಗ
ಳಿಂದ ತಾಸೆರಡುತಾಸು ಸಂಭಾಷಣೆಯಂದು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ
ಲ್ಲರಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪರೋಪಕಾರದ ಕೃತ್ಯವೇಮೆಲಾಗದ್ದೆಂದು
ಲೆಗೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವದು; ಬಳಿಕಾ ಸಾಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಅಗದೀ
ತಹುಡಗರ ಸಂರಕ್ಷಣೆವ್ಯರ್ಥ ಆಗಾಮುಕೊಡುವದರ ಸಲುವಾ
ತಂಮ ತಂಮೊಳಗೆ ಪಟ್ಟೀ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೂಡಿದಷ್ಟು ಹಣ
ಂದ ಧೋತ್ರ, ರುಮಾಲಾ, ಅಂಗಿ, ಪಾಟಿ, ಪುಸ್ತಕ, ಪೇನನಿ
ಳ್, ಕಾಗದ, ಲೆಖಣಿ, ಡೌತ್ರಿ, ಮುಂತಾದವ್ಯಗಳಂನು ತರಿಸಿ
ಕೊಂಡು, ಆ ಬಡಮಕ್ಕಳ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಆಗಾ
ಮುಕೊಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಇಂಥಾ ಆಗಾಮು ಕೊಡುವ ಸ
ಮಾರಂಭದ ಸಭೆಯಂನು ಪರ್ವದೊಳಗೆ ಒಂದೆರಡುಸಾರೆ ಮಾ
ಡಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದವರೆ ಊರಲ್ಲಿರುವ ಯೊವತ್ತು ಬಡಜನರು ತಂಮತಂ

ಪ್ಪ ಹುಕ್ಕಳಂನು ಬಹು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಾಲಿಗೆ ಕಳುಹಿ
ವರು ಯೂಕಂದರೆ— ಬಡವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಂನಅರಮೆ
ಕೊರತೆ ಬಹಳ ಇರುವದರಿಂದಲೂ, ವಿವ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾ
ಸಾಮಾನಗಳಂನು ಕೊಂಡು ಕೊಡುವತ್ರಾಣ ತಂಮಲ್ಲಿ ಇ
ದ್ದರಿಂದಲೂ ತಂಮವಕ್ಕಳಂನು ಸಾಲಿಗೆಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ
ಇದೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಅನಾಯಸವಾಗಿ ದೊರೆದಮೇಲೆ ಸಂತೋ
ದಿಂದ ಕಳಿನದೇನುಮಾಡ್ಯಾರು (ಕಳಿಸುವರು.) ಇದರಕಿಂತಲು
ಶೇಷವಾಡಸ್ದೇನಂದರೆ— ತಂಮಊರಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ದಿಕ್ಕಿ
ದ ಅನಾಥ ಹುಡಗರು ಸಾಲಿಯಕಲಿಯಲಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಕ
ಡುಬಂದರೆ ಅಂಥ ಹುಡಗರಂನು ಹುಡಿಕಿತೆಗೆದು ಅವರಂನು ಸ
ಲಿಯಮಾಸ್ತರರಕಡಿಗೆ ಕರಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಮೂಫಿಯ
ಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಬುವದಕ್ಕೆ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಸರಟಿಫೀಕಿಟುಗಳಂನ
ಕೊಟ್ಟು ಹೆಸರು ಹಚ್ಚಿಸಿ ಅವರಂನು ಸಾಲಿಗೆಕಳಸುತ್ತಿರಬೇಕು
ಹಾಗುಆಹುಡಗರ ತಿಂಬುಂಬುವದರಚೆಲವಿಂದ ತಂಮ ತಂಮ
ಮನಿಗೆ ಸರತೀ ಪ್ರಕಾರ ಬರಲಿಕ್ಕೆಹೇಳಿ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊ
ಟ್ಟು ವಿದ್ಯ ಕಲಿಸುತ್ತಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರುಜಾಣರಾಗಿದಬಳಿ
ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣವಂನು ಬಯಸುವರಲ್ಲದೆ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ
ರ್ಥಿಗಳಸಂಖ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಶಾಲಾಸುಧಾರಣೂಕಿ ಚಂನ
ಗಿಆಗತಮಗೂ, ದಯಾನಿಧಿಗಳಾದ ಮಹಾರಾಣಿ ಧೊರೆತನಗಳಗೂ
ಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಯುಂಟಾಗುವದು.

ಮುಕ್ಕಾಮಕೌಜಗೇರಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಪೆದ್ದಯ್ಯ ಜಗಾಪೂರ ಸ್ಕೂ
ತಾ. ೧೨।೧೧।೮೦ ಮಾಸ್ತರ ಶಾಳಾ ಕೌಜಗೇರಿ. ತಾ. ರೋ
ಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ.

—o—

Correspondence.
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ ಪ್ರಾಂತ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾ
ಗ ಎಜ್ಯೂಕೇಶನಲ್ ಡಿ. ಮೆಂಟ ಖಾಪಂದರವರ ಸಂಸ್ಥಿಪೆ.
ಟೀಬಿನ್ಸ್ಪೆರ ತಾ. ಯೆಲ್ಲಾಪ್ಪರ ಸಾಲಿಯ ಹೆಡ್ಡ ಪಾ
ರ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಗುಂಡೋ ಕಟ್ಟಿ ಈತನವನಂತಿ. ಐಯ್ಯಾ
ಟೀರರೇ. ತಂಮ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ-ವ ಸುಂದರ
ದ ಇನೇಂಡಿಂಗಳ ಮಾಶಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರದ ಅಂ
ಶದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬಹ್ರಾನಂದಯಿಂದ ಸ್ಥಳಕೊ
ಟ್ಟರೆಂಬದಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ —

ತಾ. ೧೮ನೇ ಜನವರಿ ೧೮೬೧ ಇಸವಿಯ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿಯ
ಲೆಯ ಕಮಿಟಿದಾರರು ಬಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂದು ವಿಜಿಟರ್ಸ್ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ
ತ್ತಮಪರಾ— ಬರಿರುತ್ತಾರೆ.— ಮತ್ತು ಕಮಿಟಿದಾರ
ಈಗೈ ಶಾಳಾವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಕಳ ಮೆಹನತು ತೆಗದು
ಳ್ಳುತ್ತಾರೆ— ಈ ಗ್ರಾಮದ ಬಹಳ ಸಂಗಡಿದ್ದ ಜಾನೆನು
ಟೂರಿಯು (೩೧೦) ಇಪ್ಪು ಇರುತ್ತಿದೆ ಇಂಥಾ ಸಂಗಡಿಗರಲ್ಲಿ
೨೦) ಹುಡಗರು ಹಾಜರಿ ರಿಜಿಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾದ್ದು, ಬಿಕ್ಕಳಿ
ತಕ್ಕ ಭೂಷಣವೇನಂದರೆ ಈ ಶಾಲೆಯ ಕಮಿಟಿದಾರರೆಲ್ಲ
ಕೂಡಿಮಂತ ತಂಮ್ಮಾಜಿ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳು, ಪ, ಜನಬನವರೆ
ರು ಪ, ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ ಅಂಗಡಿ ಈಪೂರು ಜನರು ಪೇಳಿ
ಬೇಳಿಗೆ ತಾಲೆಗೆ ಬಂದು ತಮಗೆ ವಿದಿತವಾದ ಕೆಲವು ವಿಷ
ಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹು ಅರ್ಥಯಿಂದ ಬೋಧಿಸಿ
ಮಜ್ಜಾಕುಡುಗನ್ನು ಬಹು ಆಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಈಕ್ಷಿಸಿ ಹೃಷುರಾ

ಗಿ ಪೇನಸಲ್ ಮೊದಲಾದ ಭಕ್ಷೀಸು ಕೊಟ್ಟು ಶಾಲಾ
ನಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂನ್ನುತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವ
ಮ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಪಾಸ್ತರ ಜನರ ನಾನಂಗಾಶ್ಯ.
ಯೋಗ್ಯವೇಸರಿ. ಜನತಿಪ ಶಿಶುವಿಗೆ ಸ್ತನಪ್ರಾಶ ನಾವ್ಯ
ರುಚಿಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೊಗುವಂತೆ ಈ ವ್ಯೂರಲ್ಲಿ ಈಗೈ
ಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾವ್ಯಕ್ತ ಪೆಂಬ ವೃಕ್ಷವ್ಯ
ಮೊದಿಸಿರರ ಮೊಹನತ ಪೆಂಬ ಉದಕದಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ
ತೋರ ತ್ತದೆ — ಇಲ್ಲಿಯಂತೆ ಶಾಲೆಯಿಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳ
ಯು ಕಮ್ಮಿಟಿದಾರರು ಮೊಹನತ್ತು ತಗೆಸುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬು
ಆತಿಸುತ್ತೇನೆ — ಮತ್ತು ಕಮಿಟಿದಾರರು ಬರಡ ಪರಾ
ಗೆ ಬಾಡಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ —

ಇಪತ್ತೆನುವಸ ನಾಲಿಯನುಸರೀಕ್ಷೆ ತೆಗಿದುಕೊಂಡ್ವಿ. ನಾ
ಯಲ್ಲಿ ಗಲಹ್ಯಡುಗರು ಹಾಜರು ಇರುತ್ತಪೆ ಮತ್ತು ರ
ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಗುಂಡೋಕಟ್ಟಿ ಕಾಯಂಮಾಸ್ತರ ಇವ
ತಾ. ತಿಳಸೇ ದಶಂಬರ ದಿವಸ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾಲಕೆಲಸ
ಥಾರ್ಜು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಚಾಲು ಮಾಡಿದರು ನಾವ್ಯ ತ
ಗಲಶೇ ಜನವರಿ ಗಲಲಗ ಇಸವಿ ಳಂದರೆ ಈದಿವಸ ಶಾಲೆ
ಪರೀಕ್ಷಿಸೋಣವಾಯಿತು. ಸದರ ಮಾಸ್ತರರು ಹುಡುಗರಿಗೆ
ಲೋರೀತಿಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂ
ಇವರು ನಮ್ಮ ಸಾಲಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಂತೆ ಸಮ್ಮ
ನತಿಗೆ ತೊರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸದರ ಪಾಸ್ತರರು ಮೊಹ
ವನ್ನೂ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ; ಸೋಡಿ
ಪಗೆ ಬಲಳ ಅನಂದವಾಯಿತು ಮುಂದೆ ಇದೇರೀತಿಯ
ತೆ — ಮಾಡಶಾರು ಹೀಗೆತೋರ್ತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಾಲಿಗೆ ಪ

ಬಂದ ಮೂಜಿ ಮಾಸ್ತರರಾದ ಹಣಮಂತ ವೇಂಕಟೇಶ
ಸ ಇವರು ಸಾಲಿಯ ಮೇಹನತು ಮಾಡದೆ ಆ
ದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಪಗ್ಗೆರೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ.
ಹೊಬಲಿನ ಮೂಜಿ ಮಾಸ್ತರರು ಮಾಡಿದ್ದು ಸುಧಾರಿ
ಡು ಈ ಮಾಸ್ತರರು—— ಹುಡುಗರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೊಟ್ಟೆನೆ
ಸ್ವಲ್ಪದಿವಸದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆ ಸರಿ.
ಮಾಸ್ತರರ— ರಜಿಸ್ಟರ ಮುಂತಾವ್ರಗಳು ಜನ್ನಾ
ುಂಬಿರುತ್ತವೆ. ಇವರು ಸಾಲಿಯ ಥಾರ್ಜ ತೆಗದು ಕೊಂ
ಾಲಕ್ಕೆ ೧೯೦ ಯೆತ್ತೆಯ ಹುಡಗರು ೩೦ ತನಕಾ ಮಗ್ಗಿ
ಕಲಿತಿದ್ದರು ಈಗ ಸವ್ವಾ ೧೫ ಕಲಿಯುತ್ತಿರೆ. ಈ
ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಸುಧಾರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದುಕಾರಣ ನಂ
ಪೇಕ್ಷೆಯು. ಎನಂದರೆ? ನಮ್ಮ ಸಾಲಿಯ ಮೂಲ
ಪತಿ ಯೂಗಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಯಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿದಾರರ
ುರುತ್ತದೆ ತಾ. ೧೯/೧೧/೧೧ ಇಸವಿ.
ಕ್ಕೇರಪ್ಪಾ ಕಮಿಟಿದಾರ—— ಬಿಕ್ಕಣ್ಣಾ ಕಮಿಟಿದಾರ
ಹಿ ಜನಬಸಪ್ಪಾ ಬಿಂನ ಈರಪ್ಪಾ ಪಾಟೀಲ ಮೇಬಾ——
ಗೆರಿ ರುಜು ಅವ್ವಣ್ಣಾ ಅಂಗಡಿ—— ಗದ್ದೆಪ್ಪಾ ಉಕ್ಕೇರಿದ
ತ್ರ ಕರ್ತಾರಿಗೆ ಶ್ರಮೆಯೂಗಿರ ಬಹ್ಮದು. ಅದಕಾರಣ
ಯೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ——
ನಿವಾಸ ಗುಂಡೋ ಕಟ್ಟಿ —ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ—— ಯೆಲ್ಲಾ
ತಾ. ರಾಯಬಿಂನೂರ—— ಜಿ. ಧಾರವಾಡ——
ತಾ. ೧೬/೧೯೧೧
ಂ. ಪಾ. ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆದ ಎಡಿಟರರ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಿಗೆ.
ರ ತಾಲೂಕ ಹಾನಗಲ ದೆಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ ಇಲ್ಲಿಯ

ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸೋಹ
ತನ ವಿವಂತಿ ವಿಜ್ಞಾಪನಃ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕುಸ್ಥ
ಗೆ ತಪ್ಪ ಕಾರಕಮಲೋತ್ಪವ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ೪ನ
ಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ರಿಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠ ಮಾಡಿಸುವರೆಂದು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ
ಮನಾಗಿ ನಂಬಿಸ್ಕೊಂಡಿನೆ.

ತಾ. ೩೧ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ ಸನ್ ೧೮೮೦ನೇ ಇಸವಿ ದಿ
ಳಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದವರು (ಶಾಲೆಯ ಪರಿಚರು)
ಬಂದು ಪ್ರತೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವ್ರಗಳ ಪೈಕಿ ಪಾಸ
ಡುಗರಿಗೆ ಬಕ್ಷೀಸು ಹಂಚಿದ ವಿವರವು.

೧ ನೇ ವರ್ಗ

೧ ರಾಮಾ ರಾಮಂಗೌಡಾ ತಳವಾರ ೧೭೬೬.
೨ ವೀರಬಸವ್ವಾ ಮಲ್ಲವ್ವಾ ಕಾರಿ ೧೭೬೬.
೩ ರುದ್ರವ್ವಾ ರಾಚವ್ವಾ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ೧೭೬೬.

೨ನೇ ವರ್ಗ.

೧ ಕಾಳವ್ವಾ ವೀರಬಸವ್ವಾ ಕಂಮಾರ ೧೭೬೬.
೨ ವೀರಬಸನಗೌಡಾ ಚನ್ನಬಸನಗೌಡಾ ೧೭೬೬.
೩ ಗುರವ್ವಾ ಚನಬಸವ್ವಾ ಶಕನವಳ್ಳಿ ೧೭೬೬.
೪ ರುದ್ರವ್ವಾ ಕೃಷ್ಣವ್ವಾ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ.

೩ನೇ ವರ್ಗ.

೧ ಶಿವವ್ವಾ ವೀರಬಸವ್ವಾ ನಾಲಿ ೧೭೬೬
೨ ಅಲ್ಲಿಸಾಬ ಪೀರಸಾಬ ಹಾವನಗಲ್ ೧೭೬೬.

ಈ ಪ್ರಕಾರಾ ೧೭೬೬ ಕಿಂಮತಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು
ಬಾಕಿಯುಳಿವ ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಯಿಯನ್ನೂ

" ಹ್ಯಿಜಿಟರ್ " ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಶರಾ
ಷ್ಟು ನೋಡಿ ನನ್ನಗೆ ಒಹಳ ಆನಂದ ವಾಯಿತು.
ಚಟವಾರದ ಲಕ್ಷ್ಮೈವು ವಿದ್ಯಾದಕಡಿಗೆ ಪೂರ್ಣಾಸಕ್ತಿಯಿರುವದ
ಈ ಶಾಲೆಯು ಪ್ರಾರ್ಥಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವದ
ದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಕ
ಮಿಟಿದಾರರು ಸಾಲಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲನು ಮೇಲಿಂದಮೇ
ಳಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಭಕ್ಷೀಸು ಕೊಡುತ್ತ
ರೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾದಕಡಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ
ಕಲಿತು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುವರಲ್ಲಿ
ಪ್ರಯಾಗಿ ಜಾಣರಾಗುವರು. ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಾದ ಎ
ರ್, ಪ ಅಶಿಷ್ಟವರು ಸಹಿತಾ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಳ್ಳೇ
ಂದಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಕಲಿಯುವದರ
ನಡತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಬಾರದಂತೆ ತಿ
ಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.
ಳಿಯ ಕಮಿಟಿದಾರರು ವಿದ್ಯಾದಕಡಿಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರು
ಸಾಧ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಹುಡುಗ
ೂ ಪೆನಾಯಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ೩।೪ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು
ಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಒಹಳ ಹರ್ಷವಾಯಿತು.
ಊರವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದ ಅಭಿರುಚಿಯು ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ
ದರಿಂದಾ ಕಟ್ಟಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಹಾಗು ಹೆಂ
ಣಂನೂ ಸಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂ
ಪ್ರಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಕೃಪೆಯೆಂ
ುತ್ತೇನೆ.
ಗ್ರಾಮದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೪೬ ಗಂಡಹುಡುಗರೂ ೬ ಹೆಣ್ಣು

ಗುಳಿಹುಡುಗಿಯುಳಿ ಅಂತು ೫೦ ಹುಡುಗರು ಇದ್ದ
ಸಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಭೂಷಣವೆ ಅಲ್ಲ.

ಈ ಮೇರಿಗೆ ಯಾವತ್ತು ಸಾಲಿಯು ಕಮ್ಮಿಟಿದಾ
ಗ್ರಾಮದಿಜನರೂ ತಂಮ ತಂಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸಾಲೆಗೆ
ಸವಬೆಗೆ ವುತ್ತೇಜಿಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿ ನಂಮ ಬಾರಿ
ಬಡಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನ
ಯಿಂದಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಯ್ಯಾ ಪತ್ರಕರ್ತ
ತ್ರವಿಸಿತ್ತಿರದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂತಿ ವಿಜ್ಞಾ
ತಾರೀಖು೩ನೇ ಜನವರಿ ೧೮೮೧ } ಪತ್ತಾತ್ರಯ ರಾವ
ವೇ ಇಸವಿ. ಹಿರೂರ ತಾ. ಹಾ } ಸೊಫೊನೆ ಸ್ಕೂಲಮಾ
ವಗಲ್ಲ ಟಿ. ಥಾರವಾಡ.

ಸಹಿ ಬಸನಗೌಡಾ ಬಪಲಿ } ಸಹಿ ಚಂನಪ್ಪ ಗೌಡಾ
ಪಾಟೀಲ ಸ್ಕೂಲ ಕಮ್ಮಿಟಿದಾ } ಲ ಸ್ಕೂಲ ಕಮ್ಮಿಟಿದಾ
ರ ಹಿರೂರ. ಹಿರೂರ.

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕರ್ತ ಏಡೀಟರ
ಣಭಾಗ ಇವರ ಚರಣ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ.

ವಿ. ವಿ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಸ್ತದಿಂದ
ಲ್ಪಿದವ ಮನೋಹರವಾದ ಮತಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿ
ದ್ದ ಮಾಡಿ ನಂನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸ ಬೇ
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ

ನನ್ನ ಪ್ರೀಯ ವಿದ್ವಜ್ಜನರೇ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯದ ಭಾವ
ತಿಳಿದವರು ಇದೇ ಮತಪತ್ರಿಕೆಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ತಿಳಿಸಿ
ಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಸೂರ್ಗ ಪಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪದ್ಯವು

ಕೃಷ್ಣಿದಾಪೆರಡು ಜೀವವಾ।
ಬಟ್ಟಾನಾಟಯಲೊಳುಬೇಲಿಯಃನುಂಗಿತು।ಹುಷ್ಣಿದಾಪೆ।ಪಲ್ಲ
ಶ್ರಮುದಾ ಕವಿ ಬಂದು ದೇಶವಾ ನುಂಗಿತು।
ಕಾತಾ ನುಂಗಿತು ಹಿಂದೇ ಅಳಲೀ॥
ಹಳ್ಳಿ ಕೊಳ್ಳಿ ತೊರೆ ಕೆರೆಭಾವಿಯು ವೀರು।
ಪೋಶನ ಮಾಡಿತೋಂದೇ ಇರುವ್ಹೂ॥೧॥
ಹಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕಲ್ಲು ಮುಡಿಕೇ ನುಂಗಿತರಿ।
ಇಲಿ ಹೋಗಿ ನುಂಗಿತು ಈರೇಳು ಜಗವಾ॥
ಹುಲೀನಾ ಕೊಡಾ ಹಪಗೂಸು ನುಂಗಿತು।
ಬಲ್ಲವರ್ಹೀಳೀರಿ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತವಾ॥೨॥
ಕಪ್ಪ ಹೋಗಿ ಪರ್ವತವಾ ನುಂಗಿತು।
ಕೃಷ್ಣನಾ ನುಂಗಿತು ಕದಲೀಕಾಯಿ॥
ಧಿಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರ ವಿಠ್ಠಲರಾಯಗೆ।
ಹಿಬ್ಬಗೆ ತಿಳದನೆ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತವ್ಹೂ॥೩॥

ದರಲ್ಲಿಯ ಮೂರನೇ ಅಂದರೆ ಕಡೇಯ ಪದ್ಯದ ಎರಡನೇ ಅ
ರುಚಿಯ ಮೇಲಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಇದು ತಿಳಿಯುವದು ಅ
ಕೃಪ್ಪು. ಪದ್ಯದಲ್ಲೇ ಹೀಗಿರುತ್ತಾ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿ ತಿಳುಹಿಸ
ೀಕೆಂದ ಬಯಸುವದು ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ವಂಶ ಬಾಂಧವ
ಪೈಕಿ ಯಾರಾದರೂ ಸಂಶಯ ತೆಗಿದು ಕೊಂಡಾರು. ಅದಕ್ಕೆ
ನ್ನ ಬಿನ್ನಹವೇನಂದರೆ—ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯದ ಮುದ್ರಿಕೆಯ ಮೇ
ಂದ ಪುರಂದರ ದಾಸರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುವದು ಸರ್ವರಿಗೂ
ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಉಪರು ಮನುಷ್ಯರ
ನ್ನೇ ಅವರಿಗೆ ಇದರ ಭಾವವ್ಹ ತಿಳಿಯುವಿಸ್ತೀತೋ ಅಥವಾ
ವರಿಗೆ ತಿಳಿದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇತರ ವಿದ್ವಜ್ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇಹೋಗ

ಕಾರಣ ಮೇಲೆ ಬರಿಯಿರುವ ಶಂಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಗಲಿನ ಶಂಖೆ
ವ್ನ ಬಿಟ್ಟು ನೀರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀರವನ್ನೂ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ
ಡಲು ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕ್ಷೀರವನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ರಾಜಹಂಸದ
ತೆ ವಿದ್ವಜ್ಜನರು ಮೊದಲಿನ ಆಕ್ಷೇಪಗಳು ನೀರೆಂದು ತಿಳಿದುಹಾ
ನಂತಿರುವ ಎರಡವೇ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ತೆಗಿದುಕೊಂಡುಸಮರ್ಥ
ಉತ್ತರದಿಂದ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

ತಾ. ವೇ ಮಾಹೆಸಸಿ ಸ್ ೧೪೪೧ವೇ ಇ. } ಆಂಗ್ಲಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತ
ಪೋಗುಕೇರಿತಾ ಯಲ್ಲಾಪುರ ಜಿ.ಕಾನರ

—೦—

ನೋಟಿಸು—

ಥಾರವಾಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಬುಕ್ಕಡಿಪೋ ಕೀಪರ ಇವರ ಕಡಿಂದ
ಕೆಳಗೆ ಬರಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ವಿಕರಿಸಲುವಾಗಿ ಥಾರವಾ
ಡಪೋದಲ್ಲಿ ತರಿಸಿರುತವೆಲವುಗಳ ವಿವರ—

ಸೀತಾರಾಮ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪಟವರ್ಧನ ಬಿ. ಎ. ಕೃತ. ಪ
ಪೊಡಿ ಮೂರನೆ ಪುಸ್ತಕ. } ೬

ಮಾ. ಜೆ. ಎಮ ಕನಿಂಕ ಹ್ಯಾಮ ಸರಕಾರಿ ಸಾನಿಟರಿಕಮಿಶ
ನರ ಕೃತ ಆರೋಗ್ಯವಿದ್ಯಾಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾ
ಗಿ ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕ, ಇದರಮರಾಠಿಭಾಷಾಂತರ
ಪೊರಿಎಂಟಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ ಇವುಮಾಡಿದ್ದು } ೧೧೬

ಈ ಪ್ರಕಾರಪುಸ್ತಿಕಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ತಯಾರ ಆದುವು ಹಾಗೆ
ಸಂನನ್ ೧೪೪೦ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿದವು ಇರುತ್ತವೆ. ಆ
ದ್ರೆ ಇವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವು ಯಾವಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುರುವಾಯಿತು
ರುವದೋ ಅವರು ನಮಗೆ ಕಡಿಗೆ ಹಣಕಳಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಪುಸ್ತಕ
ಗಳು ಸರಿಯುವವು. ತಾ. ೩೦।೧।೧೧

ವಿಶ್ವನಾಥ ಮೋರೇಶ್ವರ ಡಿ. ಬುಕ್ಕಡಿಪೋಕೀಪರ ಥಾ

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ

—— ೦ * ೦ ——

ಸ್ಮ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೨

ಗಳಿಗೆ ಪೆಟ್ರೊಮಾಕ್ಸ್

Education and Improvement

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಬೀ. ಎ. ಪರೀ ಕ್ಷೆಗಳ ಜನ ಉಪೇಕ್ಷವಾರರು ಹೋಗಿದ್ದರು ಅವರ ಗಳಿಗೆ ಪ.೦೮ ಪಾಸಾದರು.

—— ೦ ——

ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೪೫೦೦ ಜನ ಉಪೇಕ್ಷವಾರ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡಿದ್ದರು.

—— ೦ ——

ಬಂಗಾಲ ಸರಕಾರದವರು ೨೫ ರೂಪಾಯಿದ್ದು ಒಂದು, ೧೦ ರೂಪಾಯಿದ್ದು ಒಂದು, ಹೀಗೆ ಯೆರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪ್ಯ [ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳಗಳಂತೆ] ಮಾ ಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಷ್. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಟ್ಟುವಂಥ ಹೆಂಗಸು ಗಳಿಗೆ ಆ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರವು ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ.

—— ೦ ——

ಮಾರೀಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಕೂಲು ಯೆಂಬ ಹಾ ಯಿನಲ್ಲಿ ೩೪೦೦ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾ ಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರದವರು ಕವಾಯಿ

ತ ಕಲಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭ ಮಾ
ರೆ. ಸಂಬಳದ ಪೆಚ್ಚಖಿಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟ ಜನ ದಂಡಾ
ಆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅನಾಯಸದಿಂದ ದೊರಿಸ ಕೊಡಗಾಯಿತ

—o—

ಕೆಂಬ್ರಿಜ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ
೬೬೦೦ ಜನ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ೨೬೯
ಹೆಂಗಸ್ಸರು ಇದ್ದರಂತೆ!

—o—

ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ಸಂಗತಿಗಳು— ಮಲಯಾಳ ಮ್ರಾಂ
ಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಜನರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಒರಿ
ವಾಗ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಐದು ಮಂದಿ ಗಂಡಂದಿರು ಇರ
ತಿಳಿತು— ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಸಾಂಥಲ್ ಪರ
ಯ ಜನರು ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ದಾಖ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾ
ರು ಗಂಡಸರ ಬಲಭುಜದ ಮೇಲೆಯೂ ಹೆಂಗಸರ ಹ
ಯ ಮೇಲೆಯೂ ಸರಕಾರದವರು ಬರೆಯುವ್ನು ಕೊಡ
ಪರಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬ
ಪತ್ರಕರ್ತರು ಮುಂದಾದರು— ಅದೇ ಇಲಾಖೆಯ ದಾರ್ಜಿಲಿಂಗ ಜಿ
ಲ್ಲೆಯ ಜನರು ಸರಕಾರದವರು ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ಪದ್ಧ
ಪ್ರುಡುಗನ್ನು ರಿಂಡಿದು ಚಾಪ್ರಾಸಿಯೆಂಬ ಲೈನ ಮಾ
ಕ್ಕೆ ಬಲ ಕೊಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಪಾಪ್ರ ಪ್ರುಡುಗರ
ಒಡಳ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಮಂಚ್ಚಿ ಮುಚ್ಚಿ ಇಟ್ಟಿರಂತೆ! ಪಾಪ್ರ
ಶದ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನವು ಯೆಷ್ಟ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಪಾಸಿನ
ದೆಂಬುವದು ಈ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕು ಸಾಗಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ

ಅಚಲಾನಂದಕ ಮಹಾನಾಗರದ ನೀರೊಳಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ತೇರಿಸಿ ಹಾಕಿ, ಆ ಕೊಳವೆಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೊಗೆಬಂಡಿಯನ್ನು ಅಮೇರಿಕಖಂಡಕ್ಕೆ ಪೊಯ್ಯಬಹುದೆಂದು ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತ ತಿರೋಮಣಿಯು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೊಗೆಬಂಡಿಯ ಮಾರ್ಗ, ಸ್ಟೇಶನ್‌ಗಳು, ತಂತಿಟಪಾಲು, ಇವೆಲ್ಲ ಆ ಕೊಳವೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಗತಕ್ಕ ಪ್ರಗಳಂತೆ. ಆದರೆ ಹೊಗೆಬಂಡಿಗೆ ಬಲವಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನಿಂದ ನಡಿಯುವ ಬಂಡಿಗಳಿಂದು ಅವನು ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡಿಸತಕ್ಕವನು!

—o—

ವೈಕೂರಿನ ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ಈ ತಿಂಗಳಿನ ೧೭ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡುವದು ಗೊತ್ತಾಗಿರುವದೆ. ಈ ಕೆಲಸದ ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಕೇಳಿ ನಾನಪ್ರಕಾರ ಗವರ್ನರ ಜನರಲ್ ಮೊದಲಾದವರು ವೈಕೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆ ಇವೇ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರವರು ರಾಜಯೋಗಕ್ಕೆ ಪರೋಪಕಾರಗಳು ಬಹಳ ಆಗುತ್ತವೆಂದು ಕೆಲ ಸಮಾಜ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.

—o—

ತಾಸಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಡಗವು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಪುಸ್ತಕದರೂ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೈಯತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಾಗೇ ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದಂತೆ.

—o—

ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬ ಪಂಡಿತನು ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕೊಸಸ್ಥಮತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಬಹು ಜನರು ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ

ಅಪರೆಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯು ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಳೆಯೊಳಗೆ ಚಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರಂತೆ!

—೦—

ಪಾರಿಸ ಎಟ್ಟಣಿಯಲ್ಲಿ ಈ ೨೦ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಪಾನಿಸುತ್ತಿರೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಪಾನೆಸುಮಾರಿಯು ಆದಾಗ ೬೨೦೦೦ ಜನರು ಇದ್ದರು. ಈಗ ಇರುವಜನರ ಸಂಖ್ಯೆವು ಬೇಗ ತಿಳಿಯುತಕ್ಕದ್ದುಂಟು.

—೦—

ಮೈ. ರನೆಲ್ ಧೊರೆಗಳವರು ಈಗ ಬೆಳಗಾಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸದೊಳಗೆ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿವ್ವರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ ಜಮಖಂಡಿಯಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸಿ ಸ್ಟಾಂಟ ಡೆಪ್ಯುಟಿಯ ಸ್ಥಳವು ಆಯಿತೆಂದು ಸುದ್ದಿಯುಂಟು.

—೦—

ದೇಶ ಭಾಷೆಯ ಈಯುತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹುಚ್ಚು ಕಥೆಯು ಬೇಗ ಆಗತಕ್ಕವಿರುತ್ತೆಂದು ಪರ್ತಿಮಾನವಿದೆ.

—೦—

ಹೊಸ ೫ನೇ ೬ನೇ ಪುಸ್ತಕಗಳು ತಲ್ರಿನ್ಸಲೇಟರರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ಮೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಿಂದಿರುವ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ತಯಾರು ಆದವೆಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗೆ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿದಂತೆ ಆಗುವುದು.

—೦—

ಘಾರಪಾಪ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಆ
ನ್ನೂ ಯಾರು ಮೊಕವನು ಆನಂತೆ ಕಾಣುವಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿ
ನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಯಿಮು ನೇಮಣೂಕ.ಗಳು ಆಗತಕ್ಕ
ವು ಆರುತ್ತವೆಂದು ಕೇಳ-ಪ್ಪೇವೆ.

—೦—

Notices.

ಸರಕಾರದವರ ಕರಾವ ನಂಬರು ಳಗಟಲಿ

ಶಾರೀಮು ಖಿಸನೇ ನನಂಬರು.

(ಕರಾಚಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ ಶಾಲೆಗಳ
ಲ್ಲಿಯೂ ಕರಾಚಿಯ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ
ಯೂ ಬಿಳಿನ ಚಾಪೆಯನ್ನು ಪಾಕಮಪಕ್ಕೆಯ್ದೇನ್ಸರ ಮೆ.
ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳು ಸಾವಿಲ್‌ಪಾರದ ಪಣಿಪೊಳಗಿಂದ
೭೮೩-೫-೪ ನೆಜ್ಜಪಾಪಮ ಮ್ಯಾಜೂರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ
ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವಂಗೆ ಬರೆದವರಿಂದ)

ಶರಾಪು - ಶಾಲೆಗಳ ನೆಲಪ್ಪ ಪುಂಗುನಿಂದ ಮೂಡಿಪ್ಪ, ಅಥ
ವಾ ಶಗಣಿಯಿಂದ ಸಾರಿಪಿಪ್ಪ ಇನ್ನಲ್ಲಿ ಬಿಳಿನ ಚಾಪೆಯನ್ನು
ಹಾಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪೆಚ್ಚಪನ್ನು ಮ್ಯಾಜೂರು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರ
ಕಾರನವರ ಅಪ್ಪಣೆಇಲ್ಲ; ಮತ್ತೆ ಹಿಮ್ಮೆ ಕಾಕಿಪ ಚಾಪೆಯು ಜೀ
ರ್ಣವಾದ ಬಳಿಕ ಹೊಸಚಾಪೆಯಿಂದು ಕಾಕಲಿಕ್ಕೂ ಅಪ್ಪಣೆಇಲ್ಲ.
ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದಲ್ಲಿ ಹಳೆಚಾಪೆಯು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಆ
ಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಸರಕಾರದವರು ಸದರೀ ಹಣ ವೆ
ಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪೆ. ೩. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರ ಹುಕುಮಿನಂದ

V. R. Katti
ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ—

—೦—

ಮೆಹೆಬೂಬ್‌ನ್ ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರು ಮೆಹೆಬೂಬ್‌ನ್ ಕಲೆಕ್ಟರ ಬಿಲ್ಲಾ ಥಾನವಾತ ಇವರಿಗೆ ಬರಿದ ಪತ್ರನಂಬರು ೩೨೭೩ ತಾ. ೧೭ನೇ ನವಂಬರು ೧೯೧೮ಲಿಂ ಕಟ್ಟಳೆ ಪತ್ರ ನಂಬರು ೭೩೬ ತಾ. ೫ನೇ ಮಾಹೆ ಪಜ ಕೂರು ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ರಕ್ಯುಲ್ಯರವಾಗಿ ಕಳಿಸಲಪೇಕ್ಷಿದರೆ, ದೇ ಶ ಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸ್ಯಾಲ್ಪಡಿಕ್ಕ ಮಾಳ್ಪೀ ವಿದ್ಯಾ ರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಇಂತಿಂಪ್ಪು ಇರಬೇಕೆಂಬ್ದಿ ನಾವಕಾರೀ ಸಕ್ಕುವು ಇವು ಇನ್ನಾದ್ದು ನಮ್ಮ ನಿಯಂತ್ರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಗಾರಂಲ್ಲಿ ಎಂದಂತೆ ಮಾಳ್ಪೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತ ಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಪರುಪಾಟು ಇಲ್ಲ. ಇವಲ್ಲನೆ ಎರಡು ಆಣಾ ಫೀ ಕೊಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವಿಲ್ಲದವರಾದ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡು ಕೊಡದಂಥ ಜನ್ರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ಕೂಲಿಕಾರರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ ಕಮಿಟಿಯವರ ಪ್ರೈಸಿಡೆಂಟರ ವರಜೂರಿಯಿಂದ ಫೀ ಮಾಪು ಮಾಡಬಹುದು.

(signed) W. A. Russell
ಇ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

ಪೆ. ೩. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರ ಹುಕುಮಿನಂದ

V. R. Katti
ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ.

—*—

ಮೆ॰ ಆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರು ಮೆ॰ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ
ಧೊರೆಗಳವರಿಗೆ ಬರಿವ ಪತ್ರನ:ಬರು ೪೩೪೨ ತಾ. ೯ನೇ ಫೆ
ಬ್ರುವಾರ ಇದರ ಒಳಗೆ ಕಲಮು:—

" ಳಿಗಂಡಃಹುಡುಗರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಲಿಯುವಲಿಕ್ಕೆ
ಕೊಣ್ಣವಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಲೆಗಳ ಮಾ
ಸ್ತರರಿಗೂ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರಿಗೂ ಪರ:ಕಮು ಮಾಡಿ
:ತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಬಂದು ಕಲಿಯುವ ಹೆಂಗು ಮು
ಳ ಸಾಬ್ಬುಪರ್ನ ಮಾಬುಕ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸುವದ
ಸ್ಪೀಸ್ಕರ ವಿಷುಗೆ ತಿಳಿಸ ಬೇಕಂತಲೂ ಹಕುಮು ಮಾಡಿ
ದ್ದೇವೆ"

ಮೆ॰ ಆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರ ಕಛೇರಿಯಿಂದ

V. R. Katti
ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ.

—೦—

ಅಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೇಯ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—
ಗಂಡಹುಡುಗರ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸುಹುಡುಗರು ಬರಬೇಕು ಆ
ತಾ ನಿಮ್ಮ ಪುತ್ತೇಜನಕೊಡಬೇಕು ಯಾವ ಗಂಡಹುಡುಗರ ಸಾ
ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸುಹುಡುಗರು ಜಾಸ್ತಿ ಕೂಡುವವು ಆ ಸಾ
ಲೆಮಾಸ್ತರ ಶಿಷ್ಯವೇತನಮಾಡುವೆವು ಹೆಂಗಸುಹುಡುಗರು ಸಾ
ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಸಿ ಅವರ ಸಂಬೆ ಮಾಸ್ತೀಕ ಲೆಖ್ಖದಲ್ಲಿ ತೋ
ರಿಸಬೇಕು ತಾ. ೧೯ನೇ ಫೇಬ್ರುವರಿ ಸನ್ ೧೮೮೧ ಇ.

S. K. Rodda.
ಅ. ಜ. ಇ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ

—೦—

" ಗುಂಡೋ ಭಾವ್ರಾವ ಹುಕ್ಕೇರಿ ಹೆಡ್ಡಪೌಸ್ತರ
ಲ್ಲೋಳ ಇವರು ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿಎ ಸಾಹಾ ಪ
ಹಿ ೧ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿರು. ಕಾರಣದಿಂದ ಅ
ರಿಗೆ ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜಿನ ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಸರಟೀಫಿಕೇಟು ಮೊ
ಖರ್ಜಿಸಿ ಪ ಇ. ಸಾ. ಬಾಳಾಸಾಹೆಬರವರು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾ
ರೆ. ತಾ. ೯।೩।೮೧ ಇನವಿ.

Raoj B. Karandikar.
ಬಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಬೆಳಗಾವ

—೦—

Death of Sambhaji.
ಸಂಭಾಜೀ ರಾಜನ ವಧೆ.
ಸೆನ್ ೧೬೮೯

ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಪರಮ ದುಸ್ಸ
ಯವಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸ ಬೇಕಾಗುವದು. ಹಿಂ
ಯಾವಕ್ಕೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಉಂಟು. ಇದು ಜನ
ಮವನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಡುವದರ ದಶೆಯಿಂದ ದೇಹದು ಹಿಂದೊಂದ
ದೇಳಿ ಅನಂತಾತರದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ವ
ದಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ್ಯೂ ಲಜ
ಹೀನ ಮನುಷ್ಯನು ಎಚ್ಚರನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹು ಚಿ
ತ್ಯವು. ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವಾಜೀ ರಾಜನ ಪ
ತ್ರನಾದ ಸಂಭಾಜೀ ಈತನ ವಧೆಯು. ಅದನ್ನು ಕುರಿತು
ಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಂಭಾಜಿಯು ಮಾಹಾಪ್ರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದುರಾತೆಯರ ಗ

ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂಥ, ಬಹು ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ಶಿವಾಜಿ
ಮಗನು ಆಪನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುವದಕ್ಕೆ ಅಪಕ್ಯವಾಗಿ ಬೇ
ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿ ಇದಲು. ಈ ಮಾತು ಶಿವಾಜಿ
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಅವನು ತನ್ನ ಕಿರಿಯ ರಾಜ್ಯದ
ಭಾರವು ತನ್ನ ಎರಡನೇ ಮಗನಾದ ರಾಜಾರಾಮನಿಗೆ ಶಿ
ಕೆಂಬಬಾಗಿ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಿಂದೆಗಡು ಬೇಳೆ ಆಜ್ಞೆ
ಕಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ವಿಚ್ಛಾರ
ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿಯಿತು. ಶಿವಾಜೀ ಮಹಾರಾಜನು ರಾಜಲಂ
ಛನವಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರಲೌಕಿಕಸ್ಥನಾದ ಬಳಿಕ ಈ ರತ್ನವು
ಭಾಜೀ) ಹಿರಿಯನಾದುದರಿಂದ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೂತಿತು.
ತನ್ನ ತಂದಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೆ
ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಂಭಾಜಿಗೆ ಶಿವಾಜೀ ಇದ್ದಾಗ್ಲೇ ತಿಳಿ
ಂ. ಆದದರಿಂದ ಅವನು ಶಿವಾಜಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷ
ಸಹ ಕೂಡಿದ್ದನು. ಎಂಬವಾಗಿ ಲೇಖ ಉಂಟು. ಮ
ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಶಿವಾಜಿಯು ಅವನನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂ
ಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದನು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ತಂದಿ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀ
ಯು ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂಬುವದು ಸಹಜವೇ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಈ
ಸಯ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ನುಂದೆ ಕೆಟ್ಟಿ ಪರಿಣಾಮಗಳು
ಟಾವವು.
ಈ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಮೊಹಲು ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯಾವ
ರೆ. ಸಂಭಾಜಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಕಾಲದ ಯಾ
ಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಜನರನ್ನು ಫಜೀತಿ ಮಾಡಿ ಕಲಸಿಪಾಯಂಬ
ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವನ್ನು
ಸಿದನು. ಈ ಕಲುಷನು ತನ್ನ ಎಜಮಾನನನ್ನೇ ಬುದ್ಧಿ

ಹೊಂತಸಿದ್ದನು. ಅಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರಹೊತ್ತೇನು
ಜ್ಞಾನವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ದುರ್ಯೋಧನಿಯರು ರಾಜ ಸತ್ತ
ರಾಜ್ಯ ಅಂದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದಸ್ಥಿತಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಇದ್ದೀತೆಂಬು
ದು ಹೇಳುವದೇ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೀ ಮಾತ್ರಶಕನಾದ
ವರಂಗ ಜೀವನು ಸೈನ್ಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮುಹಾಪ್ರದೇಶದವನ
ಹೊಕ್ಕು ದಾಳೀ ಮಾಡುತ್ತ, ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನೂ ಪೀಡಿಸುತ್ತ
ಪಡೆದನು. ಈ ಸಂಗತಿ ಅವರ ಕನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸ
ಭಾಜೀ ಇವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಪಡ್ಡೈ ಮಾನದೊಳಗೆ ವ
ಳುಗಿದ್ದು ಕಲೂಪಾ ಇವನು ಅವನ ವರ್ಜಿ ಸಂಪಾದಿಸುವ
ರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದನು. ಅಂದಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದ ಕಡಿಗೆ ನೋ
ಡುವವರ್ಯಾರು? ಇದು ಇರಲಿ. ಅವರ ತಪ್ಪ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎ
ಷ್ಟೈನ್ಯ ಇಪ್ಪು, ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಿಷ್ಟು ಪೆಪ್ಪು ಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಅವ
ಮಾಡುತ್ತಿರೇನು, ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಯಾರೂ ವಿಚ
ರ ಮಾಡಿಮಾಡಿಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳು
ಕಾರಣವೆಂದರೆ. ರಾಜನಷ್ಟಕ್ಕೆ ರಂಜಿಪ್ಪ ಸುರಕ್ಷೀತ ಪಡಿಯಬೆ
ಕಾದರೆ ಸೈನ್ಯವೇ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಪ್ಪ. ಅವರೆ ಅವರ ಕಡೆ
ಯಾರೂ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಶಕ್ತಿರ ಹಿಡಿದು ಕೊ
ಡು ತಿರಿಯಲು ಎನಿಸಿ ಮುಷ್ಠಾರೆ ಪೀಡಿಪ ಖೋಗಿನ ಭರತಿಯ
ನರು ಇಷ್ಟು ಕೂಡಿದರಲ್ಲ, ದೇಶದ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಲ್ಲ ಅ
ನ ಸಂಬಳಕ್ಕೇ ಸಾಲದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಹಗಾರ ತಿಗದ ಪಕ್ಷ
ಲ್ಲಿ ಲೂಟಿಯು ಮೇಲೆ ಚರಿತಾರ್ಥ ಸಾಗಿನುವದೊಂದು ಕೆಟ್ಟು ನ
ತಿ ಆ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಹೀಗಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ
ಪೆಷ್ಟು ಎಂಬುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವೇ ಅಪ.

ರಾಜ್ಯ ಕಾರಭಾರದಲ್ಲಿ ನಂಭಾಡೀದ ಂದ ಅನೇಕ ಅನಾ

ಯುಗಳಾಡಿದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ ನಾವು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅದರ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಹಿಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಇಡಲಾಗದು. ರಾಜನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧ ಉಂಟಿರಬಹುದು ನಿಜವು, ಆದರೆ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಭಾರ ನಡೆಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ರಾಜಕುಲದೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿ ಹಿಬ್ಬು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಅಥವಾ ಇರುತ್ತದೆಂಬುದು ನೇಮವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವುದು ದೇವರಕೃಪೆಯೋ, ಎಂದು ಬಲ್ಲವರ ಅಂಬೋಣ ವಾದೆ. ಆದರೆ ದೇವರು ಹಿಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆಮಾಡದನೆ ಇನ್ನಾರ? ಅವಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾಕ್ಷಿಸಿನ? ಆದರೆ ಈ ಮೂರ್ಖ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಡೆ ಹಿಂದು ಹೇಗೆಯ್ದು ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಾಪ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿಗೆಲ್ಲ ಹುಟ್ಟುತಾದನು. ಕಾರಣ ಇದೇ ಕಾರಣ ಪೂರ್ಣಕಪಾಗಿ ತಾನು ಸಂಬ ನಾಶ ಹೊಂದಿಕಾನು ಆ ವಿಷಯ ಕರ್ಮ ಯಾವುದು ಇವುಗೂ ಅದರ ಫಲ ಅವನಿಗೆಯ್ದಾಗೆ ಅನುಭೋಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಸುತ್ತೇವೆ.

ತಂದೆ ಅಪ್ಪರ ವಿಷಯವಾಗಿ ದಯವೂ ಅವರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂಥ ಪಿಪ್ಪನು ಎಲ್ಲಿಯು ಇರನು. ಆದರೆ "ಬಹು ಬಕ್ಕಿ ಪ ಸುಂಘರಾ" ಎಂಬಂತೆ ಹಿಂದು ಮೇಳೆ ಇದ್ದಿರೂ, ಅವನನ್ನು ಮಾನವಪ್ರಕೃತಿಯ ಹಿಗಿದು ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಸಂಭಾಜಿಯು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಸೂರ್ಯ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಕನೇಶ್ವರ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಸಹ್ಯಪರ್ವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲಾಂತಃಕರಣುಳ್ಳ ಬ

ಹು ವಿರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ಶಿವಾಜೀರಾಜನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದುಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಕ್ರೂರನಾದ ಸಂಬಾಜೀ ಎಂಬ ರಕ್ಕಸನು ಹುಟ್ಟಿ ಮಹಾ ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಇದನ್ನು ಬರಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕೈ ಸಾಗ-ತಿಲ್ಲ. ಅನಾಜೀ ದತ್ತೋ ಎಂಬುವನೊಬ್ಬ ಶಿವಾಜೀಯ ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸಿ ಚಾಕರನಿದ್ದನು. ಅವನನ್ನು ಕಾಲು ಬೇಡಿಹಾಕಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದನು, ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಮುಸ್ಲಮ್ಮರಿಯರು ತನ್ನ ನಿಃಪ್ರ ತಿಷ್ಠನಾದ ರಾಜಾರಾಮನ ಪಕ್ಷವಂಡಿದು ಮಂತ್ರಾಮುತ್ರಿರುವನರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದನು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರಾಜಾರಾಮನನ್ನೂ ಜೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟನು ಇವಕ್ಕೂ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕರ್ಮಯಾವುದೆಂದರೆ.---- ರಾಜಾರಾಮನ ತಾಯಿ ಅಂದರೆ ಶಿವಾಜೀ ಮಹಾರಾಜನ ಪ್ರಿಯ ಪತ್ನಿಯಳಾದ ಸೋಯಿರಾಬಾಯಿ, ಈದುಷ್ಟ ಪಾಪಿಣಿ ಹೃದಯ ಉಳ್ಳ ಸಂಭಾಜಿಯು ಸಾವಿತ್ರಿ ತಾಯಿಯು, ಇವಳನ್ನು ಈದುಷ್ಟ, ಹೃದಯ ಶೂನ್ಯ ಅವಿಚಾರಿಯಾದ ಮುಷ್ಠನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ತರಿಸಿ, ಅತಿ ನೀಚ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಅವಳನು ನಿಂದಿಸಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ಶಿರಚ್ಛೇದನಕಾಗಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದನು !!!

— o —

Correspondence.
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ಮಹಾರಾಜಶ್ರೀ ಕಂನಡಪ್ರಭಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಎಡಿಟರ ರಿಯವರ ಸಂನಿಧಿಗೆ

ಈಕೆಳಗೆ ಸಹಿಮಾಡಿದವನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ. ಹೊಲೇರ ಜ

ಮುಂತಾದ ಹಲಕಿಜಾತಿಯವರ ಹುಡಗರ ಅಭ್ಯಾ
ಕದಿಗೆ ನಂಮ ಸರಕಾರದ ಮನಸ್ಸು ಹ್ಹೋದಹ್ಹು ನೋ
ಪಳ ಸಂತೋಷಪಾಗುತ್ತ್ಹದೆ. ಅಹಕೆ ಅಂಥ ಜನರ ಅ
ನಡೆಯುವಬಗ್ಗೆ ಈಗಿನ್ನಿರಿಮ್ಹೋಲಿಂದ ಅನೇಕ ಅಡಚ
ಂಟ್ಹು. ಅವ್ಹುಗಳಂನು ಕೊಂಡಪಟ್ಟಿಗೆ ಸರಕಾರದವರ ನ
ಹಾಕುವದು ಪ್ರತಿಹಿಬ್ಬ ಸ್ಟಡೇಶರಿಂಹಜಿಂತಕನ ಕ
ಪುಂಟು. ಈ ಪೂರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ತಾಲಾಮೆಂಬರ ನಾ
ಂದ ಈ ಡಿವಸ ಸ್ಕೂಲ ತಪಾಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೂಕಿಮೆಂಬರ
ಪ ನಾಮ ಹ್ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರಸ್ತಾವಿನ ಮೇಲೆ
ಬ್ಬಾತಿಯ ಹುಡಗರ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನಂಮಗೆ
ಬಂದ ಸರಂಗ್ತಿ ಸ್ಕೂಲ ಪ್ಹಿಜಿಟರ್ಸ ಬುಕ್ಕಿನಮೇಲೆ ಬರ
ಅದರಮೆಂಬು ಪ್ರತಿ ತೆಗದು ಇದರಕೂಡ ತಮ್ಮ ಬಳಿ
ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತ್ಹದೆ ಅದಂನು ತಂಮ ತಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಲ್ಲಿ
ಪ್ರಗಟಮಾಡರೆಂತ ಬಂಬುತ್ತ್ಹೆನೆ. ಕೃಪಾಲಿಗಬ್ಯೇಕು. ತಾ
ಖಿಳ ನೇ ಜನವರಿ ೧೮೬೧ ಇಸ್ವಿ ತಾಲಾ ಬೀಳಗಿ, ತಾ.
ಬಾಗಲಕೋಟ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ. ಸ್ಕೂಲಮೆಂಬರ
ಮುಡಲಗಿ ಶೇವಗಿರಿ ಯಲ್ಲಾಪೂರ.

ೀಹರಬಾನ ರಾವಸಾಹೇಬ ಕಂನಡ ಟ್ರಾನಸಲೇಟ
ಮಿಟರ ಇವರಸನ್ನಿಧಿಗೆ.

ನ್ನಿಂದ ಪುಟ್ಟನ್ನ ವಾಗಶಕ್ಕ ತಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಲ್ಲಿಯ ತಾ
ಳಗೆ ಬರದಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಪಂತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಪ
ಕೆಂದು ಅತಿಸುತ್ತ್ಹೇನೆ. ತಾ. ೨೫ನೇ ಮಾಹೆ ಜನ
ಂನ ಮುಜಕೂರ ಯಿವಸ ತಾಲೂಕ ನಂನಗಾಂವ ಪೈಕ

ಗೋಪನಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿರುವ ನಾಲೆಗೆ— ಡೇವಿಂದ್ರಪುರಿ ಪ
ಪ ರಾಮಚಂದ್ರ ಜೀವಾಜಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ ತಡಕೋಡ
ರು ಸಾಲಿಯ ಪಂಚರನ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸಾಲಿಯ
ರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗದುಕೊಂಡರು ಹಾಂಗು ಹೂಜರಿ
ರೆ ಇಟ್ಟದ್ದು ಬರೋಬರಿ ಇದ್ದು ಪ್ಲಿಜಿಟಿವ್ ಬ
ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶರಾ ಬರೆದು ಆ ಪರ್ಗ
ದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಪ್ರ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದು ಎನಿಪ
ಮಾಯದ ವಿಶಾಯವನ್ನು ಕಂಡಿದರು ಇದೇಪ್ರಕಾ
ರ್ಷನರು ಸಾಲಿಯ ಕಡಿಗೆ ಬರುವ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು
ರುತ್ತಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಸ್ಥಿ ಆಗಲಿಕ್ಕು ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ
ಯಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಪಡಲಿಕ್ಕು ಪಾಸ್ತರರಿಗೂ ಚ
ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತೆ ಆದ
ರ್ಷ ಕಾಲ ಸರ್ವ ಜನರ ಲಕ್ಷ್ಯಪ್ಪು ವಿದ್ಯಾದಕಡೆಗೆ
ಪ್ರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಯುಂಟು ಇಂತಿ ವಿಜ್ಞಾ

ಸರಿ ರಾಮಪ್ಪನ್ನ ಭಾಳಪ್ಪನ್ನ ಸಾತಪ್ಪರ ಮೋಜಿ
ವನಕೊಪ್ಪ ತಾ. ಸವದತ್ತಿ ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂ

— ೦ —

ರಾಮಪಸಾಹೇಬ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಕಂನ್ನಡ ಶಾಲ
ತ್ರಕದ ಎದಿಚರದ ಸವಿದ್ಯಾನಕ್ಕೆ

ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ ತಾಲೂಕ ನಾಸಾ ಹಳ್ಳಿಯಾಳ
ಹವ್ಯಾಧಿ ಸ್ಥಳ ಹೆರ್ಬವಾಸ್ತರ ಅಲಿಖಾರಖಾನ ವ, ಇ
ಟಾಖಾನ ಕಿತ್ತೂರಕರ ಈತನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ಏನಂದರೆ

ಕೆಳಗೆ ಬರದ ನಾಲ್ಕಸಂಗ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಂಸಿಥಾನದಿಂದ
ರವಾನ ಬೆಲೆಗಾಳಿಳ್ಳ ಯಿವ್ಯ ಕಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಕ್ಕೆ

ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಳ ಕೊಡುವಿರೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಆಶೆಯುಳ್ಳ
ವಗಿದ್ದೇನೆ ತಾ. ೧೭-೧೦-೧೯೧೯ ನೇ ಇಸವಿ ಡಿಸೆಂಬರ ಪ್ರಾರಂ
೨ ೭ ಘಂಟೆ ಸುಮಾರಿಕ್ಕೆ ಮೆ. ಕರನೆಲ್ ಪಿಟನ ಸಾಹೆ
ಮೆ. ಪೊಲೀಸ ಸಾ. ಬಾ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ ಈ ಗುಭ
ಧೋರೆಗಳ ಸ್ವಾರಿ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಾಲೆಯ ಹುಡಗ
ಸಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಂನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದದಿಂದ ಮೆ.
ನಸಾ. ಬಹದ್ದೂರವರು (ಹುದ್ದುಗರಿಗೆ ವಿತಾಯಿ ತರಿ
ಕೊಡೊಬಗ್ಗೆ) ೪ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಇನಾಮು
ಸ್ಟ ಪ್ಹಿಜಿಟರಸ ಬುಕಿನಲ್ಲಿ ಶಾರಾ ಬರದು ಹೊಡಲುಂ
ರಂತೆ ಯಾವಪ್ಪ ಪ್ರೌಢ ಜನರು ಸಾಲೆಕಡಗೆ ಲ
ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಸಾಲೆ ಸುಧಾರಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗವದೆಂದು ತಿಳಿ
ತ್ತೇನೆ ಸಾಕ್ರ ಬೇಕಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಇರಲೀಕು.
ತಾ. ೨೧ನೇ ಜಾನವರಿ ನವಂಬರಚಿಗನೇ ಯಿಸ್ಟ
ಅಪಿಸಾಸಿಯನ ಬು. ಬು-ಗ-ಬಹುತನ ಕಿತ್ತೂರ ಕೆ
ರ ಮಾರುಬ್ಬದಿ ನ್ಯುಲಮಾಸ್ತರ ಹಳೆ
ಯಾಳ-

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಿಮ್ಸಿಯರ ತಾಲೂಕ ಬಿಳಗಿ ಸಮೀ
ಪ್ಹಿಜಿಟರಸ ಬುಕಿನ ಪೇಲೆ ಬರೆದ ಶರಾ
ಈವಪಸ ಈ ಶಾಲೆಯು ಪಂಚಾಯತ ನಾಮ್ರ ಈ ತಾ
ಲೂನ್ನು ತಪಾಸ ಮಾಡಿದೆವು. ಪಟ್ಟು ಶಿಲ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ
ಹುದ್ದುಗರು ಹಾಜರ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೊಲಾ ಮಾ
ಪತ್ತು ಕುಲಗಾರರ ಮಕ್ಕಳು ಚೆನಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
ಅನ ೧೯ನೇ ಇಸೇ ಕಾಸಿನವರು ಲೆಖ್ಖದಲ್ಲಿಯೂ ವಾ

ಚೆನದಲ್ಲಿರುವ ಸಮುಖಾನಕರವಾದ ವೃತ್ತಾರಗಳಿಂದು
ಟ್ಟಿದ್ದು ನೋಡಿ ನಾವು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಹೊ
ರ ಚಂಮಾರ ಮುಂತಾಡುವರ ಹಲಕಿ ಜ್ಯಾತಿಯ ಹುಡು
ನ್ನು ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸುವರೆ ಅಂಥಾ ಜನರ
ಸ್ತಿ ಈ ಪೂರಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಮ್ಮಿ ಗುಂಟು. ಹಿಂದೆಡ್ಡಿ
ದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡುವ ಅಜಿಮೂಸ (ಶಿಷ್ಟಾಚಕ್ಷಕ್ಕೆ) ಇ
ಯು ಹೆಡ್ಡ ಮುಸ್ಲರ ಮಾತ್ರ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಆಪರಿಬ್ಬ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯವರಿರುವ ಕಾರಣ ಅವರಂದು ಕಲಸ
ಕ್ಕೆ ಮಾತ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಹಾಗೆ ಆ
ಅಂದರೆ ಅಂಥಾ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗರ ಸ್ಲೇಟುಗಳಿಂದು
ಶಮಾಡಿ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದು ಕಾಕಿಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾ
ಯು ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಮಾತಸಮಂಧಿಯು ಅಡಚಣಿಯುಂಟು.
ಣ ಆ ಹಲಕಿ ಜ್ಯಾತಿಯವರಲ್ಲಿ ಹಿಬ್ಬನು ಥೂಳಾಕ್ಷರ
ಪೂರಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸುವವರೆಗೆ (ಅಂದರೆ ಜೇರೆ
ಡುಗರ ಸ್ಲೇಟಿನ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದು ಬರಕೊಡುವರೆ
ಕೈನಾಗುವವರೆಗೆ) ಅತಿಷ್ಟಂಟಿಯು ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹಿಬ್ಬ ಮು
ಪರಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದಂತ ಮುಸಲಮಾನ ಉಪೋಧವಾರರ
ನು ನೇಮಿಸುವ ಹಾಗೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿಯು ಶಾಲೆಯೊ
ಕಲಿಯುವ ಶಿಷ್ಟ ಹಿಬ್ಬ ಮುಸಲಮಾನ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಡರತಿ
ಳಿಗೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲರ ಶಿಷ
ಕೊಡಿಸುಗುವಾದರೆ ಹೊಲೇರ ಚಂಮಾಗ ಜ್ಯಾತಿಯ ಹು
ಗರ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸೌಖನಬಂಗಬಕ್ಕುದೆ
ವಂದುದೆ ಕೋರುತ್ತೆ. ಶಾ. ಶಿಂಗನೇ ಜನಪರಿ ಸಂಪ ಗಲಲ

ಇನವಿ. ಬೀಳಗಿ,,
ಶಾಲೆಯ ಮೊಂಬರ. ಮೂಡ್ಲಗಿರಿ ಶೇಷಗಿರಿಯಪ್ಪನವರು
ಜ. ಅಂತಕಡೆ
ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದುರ್ಗೋಬಾಯಿ ಶಾಲಾ
ಮೊಂಬರ ಇವರು ಸಹಿ ಮಾಡಿದು
ಬಿಟ್ಟು ಹೀಗೇ ಶಾಲೆಯ ೬ ಮೊಂಬರರ ಸಹಿಗಳುಂಟು

ಮುಕ್ಕಾರಾಜ ರಾ॥ ರಾ॥ ಮತ ಪತ್ರ ಕರ್ತೆ ಇವರಿಗೆ.

ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ಎಡೀಟರ ರಾಯರೇ ತಮ್ಮ ಕರ
ಾಜದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪವಿಸುವ ಸುಂದರವಾದ ಮತ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಪಂತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಡುವಿರೆಂದು ಅತಿಲೀನ
ಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಗೋಕಾಕ ತಾ॥
ತ ಕಸಬಾ ಯಾದವಾಡ ಈ ಊರಿಗೆ ರಾ॥ ನಾ॥ ಜೀವಪ್ಪ
ಮಂಗೇಶರಾವ ಮುಕ್ಕಾಲಕರಿ ಚಂದಗಡ ಇವರು ತ
ು ಜಮಾಬಂದಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಯಾಪತ್ರ್ಯಾ ಕೆಲಸ
ಮುಗಿಸಿ ಆದನಂತರಾ ತಾ॥ ೨೯-೧೨-೮೦ ಇ. ದಿವ
ನಾಲಗೆ ಬಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರ ಪರೀಕ್ಷಾ ಯಾವ
ಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರಿಗೆ ಉ
ಜನ ಬರುವಂತೆ ಹಿಳ್ಳೇ ಸದೋಪದೇಶದಿಂದ ವಿದ್ಯಾ
ಪ್ತಿ ಇಂದ ಆಗುವ ನಿಗಿಲಾದ ಲಾಭವನು ಸ್ವ
ದರಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿ ಹ್ಯಾಜಿಟರನ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ
ಕಾರದ ಪರಾ ಒದು ಇಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಮಾಸ್ತರರ ಸ್ವ
ವ ಮುತ್ತು ಪುಷ್ಪಾರಿ ಕಂಡು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾ
ು. ನದರ ರಾ॥ ನಾ॥ ರವರ ಲಕ್ಷ್ಯ ವಿದ್ಯಾಡ ಕಡೆ ವಿ

ಷೇಷ ಇದ್ದ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಒಳ್ಳೇಸಜ್ಜನರಿದ್ದಾರೆ—
ರನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಆನಂದ ಭರಿತ ನಾದೆನು.

ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಯಾಗಿ ಅಜಮಾಸು
ಒಂಭ ಮರ್ಷ ಸಂಸಾರ ಆಗತ್ತ ಬಂತು. ಆ
ಶಾಲೆಯ ಜನತೆ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸಿಲ್ಲವಾ. ಮ
ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಮಿಷ್ಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾರಾಗಿ ಆಗಿಬ್ಬೋ
ಅವರವರ ಕಾಲಕೀರ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಮತ್ತು
ಲ್ಲನೇ ಸಾವ್ಕಾರಡರ್ದವರಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿಯುತ್ತಿ
ಇವಗಳ ಮುಂದೆ ಸಾವ್ಕಾರಡರ್ಗಳು ಅಟೆಯೋ
ಥವಾ ಇಲ್ಲೋ ಯಿಂದು ಸಾವಿ ಅರಿಯದೇ ಇ
ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಂದು ಕೆಂಚಿತ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತ ಪುಣ್ಯ
ದ ಊರ್ಜಿತ ಕಾಲವು ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಂ
ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಉತ್ಸಾಹ-ಗುಣಗಳಿಂದಾದ ಲೋಕಪ್ರ
ರಾದ ರಾ.ರಾ ಅಂಗಡಿ ಶಿಷ್ಟೋ ಪಾಧ್ಯಾಯರು
ನ್ನ ಗಲಿಪಿ ಇ. ಯಲ್ಲಿ ನೇಮಣೂಕವಾಗಿ ಬಂದು
ಗೆ ಜನ್ಮಾಗಿ ಸಹೋಪದೇಶಮಾಡಿ ಶಿ ; ಹನೇ ಸಾವ್ಕಾರಡ
ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಸಿ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರನ್ನು ಸಂನ ಗಲ
ನೇ ಇ. ಯಲ್ಲಿ ಮುಲಿಕಪರೀಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆ
ಲ್ಲಿ ನಾಲವರು ಪಾಸಾದದ್ದಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಮಳ್ಳೀ ಗ
ಜನಕೊಟ್ಟು ಮೂರಂಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರನು ಕಾಲೆ
ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಸಹರಮಾಸ್ತರರು ಈ ರೀತಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ
ವಿ ನಂಮುಕಲ್ಲಾಗಿದ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುತ್ತಾ
ಇನ್ನ ನೋಡಿ ನಾನು ಬಹಳ ಆನಂದವಾಗಿದ್ದೇನೆ.
ಊರು ವಕ್ಕಲತನವಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ

್ಲಿ. ಆದರೂ ನಂಮ ಉತ್ತ್ರಮ ಗುಣಗಳಿಂದ ಮಾಸ್ತ
ರವದು ಕೇರಿಗೆ ಹ್ರೋಗಿ ವಿಷ್ಣುಕಲಯ್ಯನವರಿಂದ
ಲಾಭವನ್ರು ಮನಸ್ಸಾ ಕಲಿಯುವದೇ ಇರೋಣವರಿಂದ ಲು
ಖವು ನಿಂದರಬಗ್ಗೆ ಲೇಖ ಬರಹ ಮುಧಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು
ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸಿಸ್ಥಾರೆ. ಇವರು ಬಂದಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾ
ಲ್ಲಿ ೬೫ ಹುಯಗರಿದ್ದುಪ್ರ ಈಗ್ಗೆ ೬೫ | ೧೦೦ ವರಿಗೆ ಕೂ
ತ್ತಪೆ— ಇದಾವೇಲಂದ ನವರ ಮಾಸ್ತ್ರರರು ಯಾ
ರ ಮೆಹನತಮಾಡುತ್ತಿರೆ ಇವು ನಾವ್ರು ಬರಿ
ಇದನ್ನು ನಡಿಯೋತಿರಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಸಿ
ದ್ಧಿಗದು ತಂಬಾ ಕಾಂಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪ
ಲ್ಲರಕ್ಕೆ ಮಾಳಿಯಿರಬೇಕು ಅಂತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಅಪೆ,
ಇಂತಿ: ತಾ. ೨೫.೧೦.೧೯ ಇಸವಿ

ಸಹಿರಾವಜಿ ಮುಂಸಿಪ ದೇಶಸಾಂಡೆ
ಮು. ಯಾದವಾಡ ತಾ. ಗೋಕಾಕ

—o—

ವಸಾಹೇಬ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಡಿಟರ ದಕ್ಷಿಣಭೂಗ
ರರ ಚರಣ ಸಂಧಾಕ್ಕೆ

ಸಹಿಮಾಡುವ ಪಂಚ ಜನರು ಮೌಜಿ ಬೆನಕನಹಳ್ಳಿ
ಕ ಇಂಡಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲಾದಗಿ ನಾವ್ರ ಬರಕೊಳ್ಳುವ
ಯನಂದರೆ, ಕೆಳಗೆ ಬರದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು
ದ್ವಯಕರಗಳಿಂದ ಉರ್ಫಟಿಸುವ ಮೂಸೀಕ ಮಸ್ತಕ
ಥ್ಯೆಸಿ ಮನಸು ತೃಪ್ತಿ ಬಡಿಸುವರು ನವರ್ಥದೇ ಇ

ಲೀಖು ೨೫ ಜನ್ವರಿವಾರಿ ನಂದ ೧೯೦೯ ಇಸ್ವಿ ನಪ

ಪ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಕ್ಕೆ ನಂಪ್ಯ ನಾಲಗೆ ಹೋದೆವು.
ಲ್ಲಿ ಸುಜನರ ಇರುಪ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ೪೫ ಇದ್ದರ
ಜಲಿನೆ ಪರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮೂರನೆ ಎತ್ತಿದ ಅಭ್ಯಾಸ ನ
ವಾಚನ, ವ್ಯಾಕರಣಾಂಗಳನೇಪು. ಶುದ್ಧ ಬರಿಯೋಣ,
ಚಿನುವಪೂ, ಬಾಯುಲೆಖ್ಖ, ಇಂತಿಪ್ಪು ವಿಪಯೆಗ
ಪಳ ಜಾನ್ಸನಯಿಂದ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಿರು.

ಇನೇ ಎತ್ತಿದಲ್ಲಿಯು ಪ್ರಾಡುಗರಿಗೆ— ಏನೇ ಮಾಸ್ತರ
ವು, ಅವರ ಶಬ್ದಾರ್ಥ, ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯ ಪ
ಬರಿಯುದು, ಇಪ್ಪ ಕೆಲೀಧಿವಿ ಚಂನಾಗಿ ಹೇಳವು.
ಬರಿದರು

ಗನೇ ಎತ್ತಿದವರು. ಮೊಪಲನೆ ಮುಸ್ತಕವ ವ
ಪುವಪೂ, ಹೆಳಿವ ಅಕ್ಷರ ಚಂನಾಗಿ ಹಾಕಿದರು— ಆ
ಸಾಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ. ನಪುಗೆ ಬಕಾಳೀ ಅನಂ
ತು. ನಂಮುನಾಲಯು ಮೂಸ್ತರ ನಾ. ರಾದ ಭೀಮಾ
ಸ್ಕರ ಜೋಸಿ ಇವರು ಬಹಳ ಶ್ರಮತಗೊಂಡ
ಡುಗರಂನು ಒಳ್ಳೀರೀತಿಯಿಂದ ಮೀಪನತ್ತು ಪ
ತ್ತಾರೆ— ಇವರ ಶ್ರಮ ನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ನ
ರಿನು ಪಳಿಸಿಕ್ಕೀಪೆ ತಾಪ್ಪ. ಸ್ವಸಿದ್ಧ ಮೂಡುವ
ಅವಶ್ಯಮು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ, ಇಂನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ
ಕೊಂಡು ನಂಮು ನಾಲಿ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಉತ್ತೀ
ತಂದಾರೆಂದು ನಪಾಪೀತಿದ್ದೆಯುವೆವ್ರ— ಪತ್ರವಿನವ್ಕರ
ಪ್ಪಿ ಇರಬೇಕು— ಇಂತಿ ವಿಜ್ಞಾಪನಃ ತಾ. ನಃ

ಸಹಿ ಪಂಚರಪ್ಪು.

ಸಿ ಜಾನೆವಾ } ರಾಮರಾವ ನರಸಿಂಹರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ
ಗಲಗ ೫. } ಬಸಲಿಂಗಪ್ಪ ಉಳವಪ್ಪ ಮೂದನಕಟ್ಟಿ

ಬೆನಕನಹಳ್ಳಿ — ತಾ. ೫೦೮.

—೦—

೧. ರಾ. ರಾ. ಶಾಲಾಪತ್ರ ಕರ್ತಾರಿಗೆ—

ಂ ವಿ. ತಮ್ಮ ಕರಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನವಿಸುವಂಥಾ
ಂಗಳ ಸುಂದರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾ
ಾಂತಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಲಾಷಿಸುತ್ತೇನೆ.
ೀದ ತಿಂಗಳಿನ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರದ ಪುಟದಲ್ಲಿ ನಂಬ
ಸಕ್ಯೂಲ್ಗಳ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಾದ ಅಂ
ಮಾಸ್ತರ ವ ಅಸಿಸ್ಟಂಟಮಾಸ್ತರರು ಪರಮಾನಂದ
ಾಗುವರು. ಆದರೆ ಸರಕ್ಯೂಲ್ಗಳಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಜ
ಬರುವವರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಡು
ದು ನಮಗೂಡ ಇದ್ದ ಪ್ರಕಾರ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬ
ಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಸುತ್ತಾರೆ
ಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ
ಗುವದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಯುವಮಾನರು ಬೆಗನೇ ನ
ಸಂಶಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ಆ
ಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದೇವೆ

ಉತ್ತರ ಬರಿಬೇಕರೇ ತಮ್ಮ ಗುರ್ತಾ ಹೊಸದಾಗಿ
ನ ಪತ್ರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾಪೇಕ್ಷಿಕೊಳುತ್ತೇವೆ

ಸುಪ್ಪನ ಬೆಟಗೇರಿ ತಾ.
ಡ ತಾ. ೨೩ ಫೇಬ್ರು }
ಂನ ಗಲಗ ಇಸಪ್ಪ

ಮೈಸೂರಿನ ರಾ. ಸಾ. ಕನ್ನಡ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಲೇಖಕರ
ತ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಪದಕಮಲ ರಜಸ್ಸುಪಾಸನೆ
ಎರಡಿವ ಆಯಿ ಮಾದಯ್ಯನ ಬಿಷ್ಣ ಪೇವಂದರೆ— ಎರಡ
ಗಳ ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ಚರಣಾರವಿಂದ ಬಳಗೆ ನನ್ನ ಪ
ದಯವನ್ನು ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸುವದರ ಪಸೆಂ
ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆನು. ಅದನ್ನು ದಶಾಂಬಗ ಜಾನೇವಾರಿ ತ
ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಬೇ ಇಷ್ಟಕಾವಣ ಅತಿಮಂ
ತಿಯೂದ ನಾನು ಮೊದಲು ಬರೆದು ಕಳಹಿಸಿದ ಅ
ಯವನ್ನೇ ಈಗ ಮುನಃ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಈ
ಇರೇತಂಗಳದಲ್ಲಿ ಜನಸುವ ಅಂಥಪಾದ ವಿಸ್ಫೋಟ
ನದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಕೊಡುವಿರೆಂದು ಸೂರ್ಣಾ
ನಂಬಿ ಚರಣ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಕಳುಹಿಂಬ್ಕೇನೆ.

ಮೈ. ರಾ. ಬಿ. ಎ. ಜಿ. ಜಿ. ಬಳಗಾವ ಇವರು ನ
ಬರ ಸನ್ ೧೮೮೦ ಇಸವಿ ತಿಂಗಳದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ
ಯು ಸಮಾಪ್ತವಾಗಿ ಈ ಊರಿಗೆ ಬಿಂದಾಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ
ನ್ನಾಮುಕ್ಕಳ ಸಾಲಿಯನ್ನು ಜನಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ
ಬೇಕೆಂಬ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮೈ. ರಾ.ಸಾ. ಜಿವಣರಾವ
ಮುಲೇದಾರ, ಮೈ. ಮುಲಂಗ ನಾ. ಥಾಜಿಥಾರ,
ಕ್ತು ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಕಮೀಟಿದಾರ, ಊರೊಳಗಣ ನೆ
ದೊಡ್ಡ ಸಂಭಾವಿತ ಗೃಹಸ್ಥರು ಇವರ ಸಮುಪೇತ
ನ್ನಾ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಗೆ
ಕೊಂಡರು ಸದರಿ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡಿಗೆಯರು ತಕ್ಕಷ್ಟ
ನೆ ಇದ್ದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದರು ಸಾಧಾರಣ ಚಂನಾಗಿ ಉ
ತ್ತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹು ತರಪಾಗಿ ಸುತ್ತೋಲಿಸಿದ ವಿಷ್

ಯಲ್ಲಿ ಮೆ. ರಾ. ದಿವಟಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯೂ, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ತಂತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗ ನುಸಾರವಾದ ಸ್ಥಾನ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕುಳಿತಿದ್ದರು.- ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಜ್ಞಾನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಹ ತ್ತಾಪದರನಲ್ಲವಾಗಿ ಆನಾಮುಕೂಡಜೀಕೆಂಬ ಮಾತು ತೆಗೆ ಯುತ್ತಲೆ ಉದಾರರು ವರ್ಗಣಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರವಿವರ-

ರು.

ಮೆ. ರಾ. ವಿ. ಯವರು (ಸಭಕಾರೀ) ೯
ಮೆ. ರಾ. ಜೀವಣರಾವ ಪಾಮಲೇಕಾರ. ೨
ಮೆ. ಮಲಂಗಪ್ಪ. ಎಲಿಜವಾರ ೧
ರಾ. ರಾ. ಗೋವಿಂದ ರಾ. ಸೇಶಪಾಂಡೆ ಕವಿಟಿದಾರ ೧
ರಾ. ರಾ. ದತಾತ್ರಯರಾವ ಪಾಡಲೋಜನ ಕವಿಟಿದಾರ ೧

೯

ಈ ಒಂಭತ್ತು ರುಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ೧ನೇ ವರ್ಗದೊಳಗಿನ ಪ್ರಥಮೆಯರಿಗೆ ೧೧ ಕ್ರಯದ ಪೆನ್ನುಗಳೂ, ಉಳಿದ ವ ರ್ಗದ ಪ್ರಥಮೆಯರಿಗೆ ಬಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಬುಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ವ ರ್ಗದ ಪ್ರಥಮೆಯರಿಗೆ ಮಿಠಾಯಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪರೀಕ್ಷೆಯೂ, ಇನಾಮು ವಿತರಣೆಯೂ ಆದಮೇಲೆ ವಿ ದ್ಯಾಲಯದಿಂದಲೂ, ಪರೀಕ್ಷಾಸ್ಥಳದಿಂದಲೂ, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಮುಂಗಡವನ್ನೂ ಹಿಳ್ಳೇ ಅಧ್ಯಾಪಕರೂ, ಸುಗುಣ ಪುಂ ಜರೂ, ಸುಕವಿಗಳೂ, ಪ್ರೇಮಮನಸಿನವರೂ, ಆನಂದ ಹಾಸ್ಯ ಅಂತಃಕರಣಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಮುಖಮುದ್ರೆ ಯುಳ್ಳವರೂ, ಆದ ಶಾಲೆಯವನ್ನು ಸಭಾಸದರೆಲ್ಲರು ಎ ದ್ದು ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊಡಪತ್ತಿಗರು. ಆಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ

ರು ಆಸನ ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಧೈರ್ಯ ಕಲಿಸುವದು ದೇಶ ಸುಧಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಎ
ಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉಪದೇಶವಾಣಿ, ಮ
ನಿನ ಅಂತರ್ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿರ ಆಗಮನದ ಅಭಾರಿಯನ್ನು
ಪ್ರೇಮೋದ್ಗಾರದಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು.

ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉತ್ತೇಜನದ ಸಮಾರಂಭವು "ಈ ಊ
ರಲ್ಲಿಯೇ ಇದೇ ಮೊದಲನೇದು. ಇದೆ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂದಾದರೂ
ದಲ್ಲಿ ಸಕ್ತರೂ, ಉದಾರ ಮನಸಿನವರೂ ಆದ ಕಮೀಟಿಯ
ವರು ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತ, ಪ್ರೋಗುವರೇ
ದು ಆಶೆಯುಂಟೆ.

ಬೆಳಗಾವ ಸಮಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದರಿ ವಿಷಯದವರಿಗೆ ಸ
ರ್ಗ ಆಗುತ್ತದೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಈ ಊರೊಳಗಿನ ಕಮೀಟಿದಾರ
ರು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಹಳ ಹಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗಾಗು ಬೆಳಗಾ
ವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಬಹಳೇ ಅ
ಸಮಾಧಾನವಾದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಹಾರಾಯರೇ— ಪತ್ರವಿಸಾರ ಬಹಳ ಮಾಡಿ ತ
ಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೂ, ಮನಸಿಗೂ ಅತಿ ಶ್ರಮೆ ಕೊಟ್ಟೆನು ಆ
ವರೆ ಇದರ ಕ್ಷಮಾ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಾಗೊಂಡಿ ಬೇಡಿಕೊ
ಳ್ಳುತ್ತೆವೆ. ಇಂತಿ ವಿಜ್ಞಾಪ.

ತಾ. ೨೮, ೨, ೮೧, ಇ. { ಸರಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬಾಳಕೃಷ್ಣ
ಜೋಕೆ ಆ. ಮಾ ಶಿ. ಪ. ತಾ.
ಗೋಕಾಕ.

—೦—

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
ಮೊರಬ. ಜಿ ಧಾರವಾಡ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೩

ಮಾರ್ಚ ೧೮೮೧

Education and Improvement.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಈ ತಿಂಗಳಿನ ೧೩ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರತಿಯುದ ಬಾದಶಹನನ್ನು ವಿಹಿಲಿಸ್ಟೈಂಬ ಪಂಥದ ಜನರು ಮೋಸದಿಂದ ಕೊಂದರು. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ, ಬಾದಶಹನ ರಥವು ಹೋಗಬರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆ ಜನರು ಮದ್ದು ತುಂಬಿದ ಪೀಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಬಾದಶಹನ ರಥವು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಆ ಪೀಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿಕೊಟ್ಟರಿಂದ ಬಾದಶಹನೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಜನರೂ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು. ಈ ನಿಹಿಲಿಸ್ಟ ಪಂಥದವರು ಈ ಬಾದಶಹನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಗುಪ್ತ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೂ ದೈವದಿಂದ ಬಾದಶಹನು ಉಳಿಕೊಂಡಿದ್ದನು.

—o—

ಈ ನಿಹಿಲಿಸ್ಟೈಂಬ ಪಂಥದ ಜನರು ಯುರೋಪಖಂಡದ ಬಹಳ ಪ್ರಬಲರಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದಾರೆ— ಇವರ ಪಂಥವು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ, ಪರಮೇಶ್ವರನಿಲ್ಲ; ಅರಸುತನದ ಹಕ್ಕು ಅಥ

ವಾ ಬೇರೆ ಯಾವನೊಂದನ್ನು ಒಗೆಯ ಹಕ್ಕು? ಯಾವ ಮನು
ಷ್ಯನಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವದೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಹಕ್ಕು ನಡಿ
ಸುವವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದೇ ನ್ಯಾಯವು. ಲಗ್ನದ ನಡತೆಯು ಇ
ದಾಗಿದ್ದು, ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಜನರು ಪ್ರಶಿಯದ ಬಾದಶಹನ
ನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಸಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು;
ಆದರೆ ಅದು ಕೊನೆಗಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪರಮ ದಯಾಳು
ಗಳಾದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯವರ ಮೈಮೇಲೆ ಸಹ ನೀಚ ಮನು
ಷ್ಯರು ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ಪಿಸ್ತೂಲುಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ
ಉದ್ದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲರ ಭಾಗ್ಯೋದಯದಿಂದ
ಸಂಹಾರಾಗಿಯವರಿಗೆ ಏನು ಅಪಾಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯುರೋ
ಪಖಂಡದ ಲೋಕೋತ್ತರವಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾ
ರದ ನೀಚಜನರು ಇಷ್ಟು ಪ್ರಬಲರಾದದ್ದು ಜೋದಿ ನಮಗೆ
ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಂದಿಲಿಸ್ಟ ಸಂಥದವರು ತಮ್ಮ
ಸ್ವಂತ ನಡತೆಯಿಂದಲೂ ಉಪದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ತಾವು ಈ
ಲೋಕದ ಯಾವತ್ತು ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಂತೆ ಸುಧಾರಿಸ
ಬಹ್ಯವದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ!

—o—

ತೈರೀನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಹಿಂದು ಪ್ರ
ಕಾರದ ಮತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಬರಿದ ಅಕ್ಷ
ರಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಓದಬಹುದಂತೆ.

—o—

ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಬಂಡಿಯ ಗಾಲಿಗಳನ್ನು ಕಾಗದದ
ಂದ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರದ
ರಡು ಗಾಲಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹಿಂದು ಹೊಗೆ ಬಂಡಿಗೆ ಅ

ಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಸಾಮಿರಾರು ಮೈಲು ನಡಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಆ
ಕಲಿಗಳು ಕಬ್ಬಿಣದ ಗಾಲಿಗಳ ಅರ್ಥಾದಷ್ಟು ನಡ ಸ
ಯಲಿಲ್ಲ. ಕಾಗದದ ಗಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮೋಜ್ದಾ ಲಾ
ಭವೇನಂದರೆ, ಹೊಗೆಬಂಡಿಗಳಿಗೆ ಈಗ ಹಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಕಬ್ಬಿ
ಣದ ಗಾಲಿಗಳಿಗೆ ಅತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೆಟ್ಟು ತಗಲಿದ ಕೂಡಲೆ ಅ
ಮಿಯುತ್ತವೆ; ಆದರೆ ಕಾಗದದ ಗಾಲಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪೆಟ್ಟು
ಗಲಿದರೂ ಅವ್ರ ಸಿಡಿಯುವ ಭಯವಿಲ್ಲ.

—೦—

ಈ ತಿಂಗಳಿನ ೧೦ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ
ಒಬ್ಬ ಪಾರಸೀ ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯು ಅತಿನೇ ವರ್ಷದ ವ
ಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದಳು- ಆಕೆಯ ಮಕ್ಕಳು, ಮು
ಮಕ್ಕಳು, ಮರಿಮಕ್ಕಳು, ಎಲ್ಲ ಕೂಡಿ ೧೧೫ ಮಂದಿ ಬಿಕ್ಕ
ಳಿಸಿದ್ದವರು ಆಕೆಯ ಭೇಟಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರಂತೆ!

—೦—

ಪುಣೆಯೊಳಗಿನ ಸೈನ್ಯ ಕಾಲೇಜಮೆಂಬ ವಿದ್ಯಾಲಯದ
ಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಹಂದು ವರ್ಗವಿ
ರುತ್ತದೆ. ಆ ವರ್ಗದವರು ೧೫ ಮಂದಿ ಈ ವರ್ಷದ ಪ
ರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದರು. ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ
ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ವರ್ಗಗಳು ಬೇಗ ಆಗತಕ್ಕ ವಿ
ರುತ್ತವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಮೈಸೂರಿನ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯ ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ಈ
ತಿಂಗಳಿನ ೨೫ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವಾಯಿತು.
ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮದ್ರಾಸಿನ ಗವರ್ನರ ಥೊರೆಗಳು ಬಂ

ಯಿದ್ದರು. ಈ ಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನ್ಯಾರತ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಚನ್ನಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಬಹು ಬುದ್ಧಿವಂತರೆಂದೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರಿಂದ ಇವರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಹಳ ಸುಖ ಪಡುವರೆಂದು ಯಾವತ್ತು ಜನರ ಕೋರಿಕೆಯುಂಟು. ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಾರಭಾರವು ಈಗ ಸುಮಾರು ೪೬ ವರ್ಷ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸರಕಾರದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಸರಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ಮನಸಿನಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಸರಕಾರದವರನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ.

—o—

ಇತಲಿಯೊಳಗೆ ನೈಸೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಟಕ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿ ನೂರು ಜನ ಸಂತ್ರಿತೆಬ ಖೇದದ ವರ್ತಮಾನವು ಬಂದಿದೆ.

ಪೆರಗುಲ್ಲಿಯಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರತಿ ಒಂಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೊಗೆ ಹಡಗದ ಬಾಡಿಗೆಯು ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರುಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಈಗ ನಾಲ್ಕು ಆಣ್ಣೆಗೆ ಬಂದಿದೆ!

———

ಈ ತಿಂಗಳಿನ ೧೨ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ನಾಮದಾರ ಗವರ್ನರ ಧೊರೆಗಳವರು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರ ಸನ್ಮಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಂಗಳವಾರ ಪೇಟೆಯ ನಡುಬಾಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಊರವರು ಭವ್ಯವಾದ ಮಂಟಪವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದ್ದರು. ಅದೇ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ದರ್ಬಾರು ಆಗಿತ್ತು. ಆ ದರ್ಬಾರಿನೊಳಗೆ ನಾ

ಪುಟಾರ ಥೊರೆಗಳು. ಮಾತಾಡುವಾಗ ಧಾರವಾಡದೊಳಗೆ ಒಂದು ಕಾಲೇಜಪ್ಪು ಸವಡಿನ ಪ್ರಕಾರ ಆಗುವದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ-ವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

———

ನಾಮುಡಾರ ಸಾಹೇಬರು ಬಂದಾಗ ಮೆ, ರನೆಲ್ ಥೊರೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಾರವಾಡದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು.

—o—

ಧಾರವಾಡದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರರಾದ ರಾ. ರಾ. ವಿಠಲ ನಾರಾಯಣ ಮೊಕಾಸಿ ಇವರನ್ನು ಸಾತಾರೆಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿಗೆ ನೇಮಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕೇಶವ ಬಾಪೂಜೀ ಬಾಳ ಎಂಬವರನು ನೇಮಿಸಿದ ವರ್ತಮಾನ ಉಂಟು.

—o—

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇಯವನೊಬ್ಬ ಅಸಿಷ್ಟಾಂಟ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರನಾಗತಕ್ಕವನುಂಟೆದು ಕೇಳ-ತ್ತೇವೆ. ಆವನು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕಲಾವಧಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ತಪಾಸಿಸತಕ್ಕವನು.

—o—

ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಡಲ್ಲಿ ಅಸಿಷ್ಟಾಂಟ ಮಾಸ್ತರರಾದ ಸ. ಬ್ಬರಾವ ಯಾತಗಿರಿ ಎಂಬವರಿಗೆ ಜೇಗ ಒಂದು ಅಸಿಷ್ಟಾಂಟ ಡೆಪ್ಯುಟಿಯ ಸ್ಥಳವು ನೇಮಕವಾಗತಕ್ಕದ್ದುಂಟೆಂದು ಸುದ್ದಿಯುಂಟು.

—o—

ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣಾಜೀ ಅನಂತ ಜಕಾತಿ ಎಂಬುವನು "ಗಣಿತ ಸಂಗ್ರಹ" ಎಂಬ

ಕೊಂಡು ಸಂಗ್ರ ಅಂಕಗಣಿತದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಈ ತಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿವ್ವಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತವಾಯ ಹೊಸ ಜಾತಿಯ ೨೬೦ ಲೆಕ್ಕಗಳೂ ಅವುಗಳ ರೀತಿಗಳೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ಸಕ್ರೀ ೧೦೨ ಪುಟಗಳುಂಟು. ಕ್ರಯ ೧೫॥ ಆಣಿ. ಮಾಲ ಹಾಸಲು ೧೫ಆಣೆ.

—o—

Notices.

ನೋಟೀಸುಗಳು.

ಪರಸಗಡ ತಾಲೂಕ ಪೈಕಿ ಹೊಸೂರ ಶಾಲೆಯು ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಘ. ಅ. ಕಲೆಕ್ಟರರಾದ ಮೆ. ಫ್ಲೀಟ ಥೊರೆಗಳು ಬರದದ್ದು

" ನಾನು ಈ ವರ್ಷ ನೋಡಿದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆಯು ವಿಶೇಷಾರ್ಥಗಳು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದುವಂತೆ ಕೆಟ್ಟರೀತಿಯಿಂದ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಓದುವಾಗ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಅತಿ ತ್ವರೆಯಾಗಿ ವಿರಾಮಚಿನ್ನೆಗಳಿಗೂ ಅರ್ಥಕ್ಕೂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡದೆ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ದೇಶ ಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬೇಸರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಓದುವದರಿಂದ, ಯಾವಸೊಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಶುದ್ಧ ಕೂಡಲೆ ಅದರ ಅರ್ಥವು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಓದುತ್ತ ಸಾಗಿದ ಹುಡುಗನು ಕೆಲವೊಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದಕೂಡಲೆ ಅವನಿಗೆ ತಿಳ್ಳು ಪಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವೇ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಯ

ಕಂಡರೆ " ನಿಲ್ಲು " ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವಷ್ಟರೊಳಗೆ ಅವನು ಮುಂಯಿನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾರ್ಥ ಓದಿ ಹೋಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನು ನಿಂತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಯಿನ ಹುಡುಗನು ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಿ ಆಯೇ ಪ್ರಕಾರ ಓದುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ; ಹಿಂಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಾಕ್ಯದ ಆರಂಭದಿಂದ ಓದುವ ವಿಚಾರವು ಅವನ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಾತ್ರವೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ದೊಡ್ಡ ಸೊಡ್ಡ ದೋಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಹಿಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೋಷವು ಬಹುತರ ಯಾವತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಿದ್ದಲಿಕ್ಕೆ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಹುಕಾವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಮಾಧಾನದಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ಅರ್ಥಕ್ಕೂ, ಸ್ವರಕ್ಕೂ, ವಿರಾಮಕ್ಕೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟು ಓದಿ, ವಾಕ್ಯದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕಲಿಸುವಬಗ್ಗೆ ಯಾವತ್ತು ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಮೇಲೆ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಓದಲಾರದಂಥ ಹುಡುಗರು ಯಾವಪೊಂದು ಇಯತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಸಾಡರೆಂದು ಎಣಿಸಬಾರದು; ಮತ್ತೂ ಈಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಮುಂಪೆ ಸಹ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಓದ ಗೊಡವಂಥ ಮಾಸ್ತರನು ಲಾಯಿಕನಾದ ಮಾಸ್ತರನೆಂದು ಎಣಿಸಬಾರದು."

ನಂಬರು ೪೭೨೫

ಬೆಳಗಾವಿ. ತಾ. ೭ನೇ ಮಾರ್ಚ ೧೮೮೧.

ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜನರ ಕಡೆಗೆ ತಹಿವಾಳಿಗಾಗಿ ಸರ

ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ನಕಲು ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಫ್ಲೀಟ್ ಸಾಹೇ ಬರ ಕಡೆಯ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ಪಂಪಾಟು ಇಡತಕ್ಕದ್ದು. ಸದರೀ ಅಭೀಪ್ರಾಯವು ಪುಸ್ತಕ, ಕೈ ಬರಹದ ಕಾಗದ, ಇವೆರಡುಗಳ ವಾಚನಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಪುಸ್ತಕ, ಕೈ ಬರಹದ ಕಾಗದಗಳ ವಾಚನ ವಲ್ಲದೆ, ಹುಡುಗರ ಅಕ್ಷರ, ಬಾಯಿಲೆಕ್ಕ, ಇವುಗಳಿಗೂ ಸದರೀ ಕಡೆಯ ವಾಕ್ಯವು ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇವು ಮೂರು ಜನರಿಗೆ ಜೇಕಾಗದ ಮುಖ್ಯವಿಷಯಗಳುಂಟು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿದ ಹೊರ್ತು ಯಾವ ಹುಡುಗನನ್ನೂ ಇಯತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಸುಮಾಡಲಾಗದು.

[signed] W. A. Russell.
ಇ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದ. ಭಾಗ.

—o—

ಸರಕ್ಯುಲರ ನಂಬರು. ೨೬೬೭

ಅಜಂ ಥಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೇಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಮೇಹಬಾನ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಸಾ. ಬಾಹಾದ್ದುರ ದಕ್ಷಣಭಾಗ ಇವರ ಹುಕ್ಕುಮಿನಿಂದ ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ ಯಾವ ಹುಡುಗರು ಬಿಲಟ್ಟಿನ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತಂಮು ಕ್ಲಾಸ ಪುಸ್ತಕಗಳಂದು ಪಿರಾಮು ಚಿನ್ಹಗಳ ಕಡಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಅರ್ಥ ತಿಳಕೊಂಡು ಚನಾಗಿ ಒದಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಹಾಗೂ ಅಕ್ಷರ ಚಂನಾಗಿ ಬರಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಪ ಯಾರಿಗೆ ಬಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಇಂಥಾ ಹುಡುಗರು ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಾಸಾಸಾಗಿ ಬಾಕೀ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ಪೂರಾ ಪಾಸಾದಂತೆ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈ ವಿಷಯಗಳಕಡಿ

ಗೆ ಮಾಸ್ತರರು ಚಂನಾಗಿ ಲಕ್ಷಕೊಡಬೇಕು. ತಾ. ೧೨|೩|೧೯೦೧

S. K. Rodda.
ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ

—೦—

ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಡುವ ಸಮಾರಂಭವು.

ಹೋದ ತಿಂಗಳ ೨೪ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ, ಸಾಯಂಕಾಲದ ೫½ ಘಂಟೆಗೆ ಮುಗಟಖಾನ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇನಾಮು ಹಂಚುವ ಸಮಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮೆ. ಟಿ. ಡಿ. ಮೇಕಂಜಿ ಸಾಹೇಬ ಬರುವಾಡ್ದೂರ, ಕಲೆಕ್ಟರ ಜಿ. ಬೆಳಗಾವ; ಮೆ. ಕರ್ನಲಗುಡ್ಡ ಸ್ಪೆಲೋ ಸಾಹೇಬ ಬಾಹದ್ದೂರ; ಎಗ್‌ರಿಕ್ಲ್ಯೂಟಿವ ಇಂಜಿನೇರ; ಹಾಗೂ ರಾವಸಾಹೇಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಶೇತಾರಾಮ ಬಿತ್ರೇ ಮಾಮುಲೇದಾರ ತಾ. ಸಂಪಗಾಂವ; ಮುಖ್ಯ ಸಾಲಿಯ ಕಮಿಟಿದಾರರೂ, ಶೆಟ್ಟಿಸಾವಕಾರ ಮುಂತಾದ ಪೌರಜನರೂ, ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನು ಮೆ. ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಸಾಲಿಯ ಕಮಿಟಿದಾರರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ೩೦ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು. ಸರಕಾರದಿಂದ ೭ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು ಅಂತೂ ೩೭ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪಾಸಾದ ೩೭ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮೆ. ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರ ಕೈಯಿಂದ ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ಥೋರೆಗಳವರ ಲಕ್ಷವು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷವಿದೆ. ಇವರು ಈ ಸಾಲಿಯು ಇಂಗ್ಲಿಶ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರು ಮಾಡಿದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಬಹಳ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಹ್ಯಾಜರ್ಡ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಲೇಖವನ್ನು ಬರೆದದ್ದಲ್ಲದೆ ಯಾ

ಪತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಿತಾಯಿ ಹಂಚುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯು
ಡು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನ ಮಾಡಿ, ಒ
ಹಳ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ಇದರಂತೆ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕಾವುದಾರರು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊ
ಡುತ್ತ ಹೋದಲ್ಲಿ ಸಾಲಿಗಳಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸುವದು. ಶಾ. ಶ
ಮೂರ್ಚ ೧೮೮೧ ಇಸವಿ.

Raoj B. Karandikar
ಯು. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಬೆಳಗಾವ.

—೦—

Death of Sambhaji.
ಸಂಭಾಜೀ ರಾಜನ ವಧ. ಸನ್ ೧೬೮೯

೩೬ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು.

ಸಾವಿತ್ರ ತಾಯಿಯ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋ
ದಂಥ ದಾಶರಥೀ ರಾಮನ ಭಕ್ತನಾದ ರಾಮದಾಸ ಸ್ವಾ
ಮಿಯ ಶಿಷ್ಯ ನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಿವಾಜಿಯ ಮಗನಾದ ಈ
ಸಂಭಾಜೀಯು, ಪ್ರಪಂಥ ವರ್ತಮಾನದಿಂದ ನೋಡುವ್ರಿರ
ಲಾಗಿ ಸೊಯಿರಾಬಾಯಿಯನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸತಕ್ಕ
ದ್ದು. ಅದಲ್ಲದೆ ಅವಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಫಜೀತಿ ಮಾಡ
ಬೇಕೇ? ಅಹಹ! ಹಿಂಸೆ ಎಂಬುವದೇ ಮಹಾಪಾಪ,
ಅದರೊಳಗೆ ಆಕೆಯು ಅಬಲಾ, ಹಾಗು ಅವನ ಪ್ರತ್ಯ
ಕ್ಷ ಸಾವಿತ್ರ ತಾಯಿ ಅದಮೇಲೆ ಈ ವಿಷಕ್ಕೆ ಸರಿ
ಯಾದದ್ದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರುಂಟೆ? ಆದರೆ ಜಮತ್ಕಾರ ನೋ
ಡಿ ದೇವರು ದೂರಿಲ್ಲ. ಅವನು ಇಂಥ ಪಾಪವನ್ನು
ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವನೇ? ಇಂ

ಘೋರ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವ ಹಾಗೆ ದೇವರು ಅವನಿಗೆ
ಶಾಸನ ಮಾಡಿದನು. ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಇಡಲೋ
ದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿದನು. ಯಾಕಂದರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ
ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭೀತಿ ಉಳಿಯಬೇಕು. ಆ ಶಿಕ್ಷೆಯು
ಯಾವದೆಂದರೆ: — ದಿಲ್ಲಿಯ ಪಾತಶಹನಾದ ಅವರಂಗ
ಜೇಬನು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ್ಯ
ದಿಂದ ಸೈನ್ಯ ಸಮೇತವಾಗಿ ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಹಿಂದಿರ ಹಿಂಬೊಂದು ಮ್ರಾಂ
ತರಾಳನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತ ನಡೆದನು. ಆವಾಗ್ಗೆ ಸಂಭಾಜಿ
ಯು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಪ್ರಧಾನನಕೂಡ ನಾಚು, ರಂಗು, ಆ
ಮಲು ಇವ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಏಮಗ್ನ ನಾಗಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಮೇಲೆ
ಅಥವಾ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಆಪತ್ತು ಬಂದ
ದೆಂಬುವದು ಆಪ್ರಾಣಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಬರಲಿಲ್ಲ.
ಅವರಂಗ ಜೇಬನ ಸರದಾರರು ಯಾವಗಲೂ ಅವನ ತೋ
ಷಖಾನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತಕರೀಬ ಖಾ
ನನೆಂಬವನು ದೇಶವನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತ ಕೊಲ್ಹಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂ
ದನು. ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲ — ಸಂಭಾಜಿಯು ಸ್ವ
ಲ್ಪ ಜನರನ್ನು ಸಂಗಡಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂಗಮೇಶ್ವರದ
ಲ್ಲಿ ಎಥೇಚ್ಛ ಕ್ರೀಡಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ — ಆಮೇಲೆ ತಕರೀ
ಬ ಖಾನನ ತ್ವರೆ ಯಷ್ಟಿಂತ ಹೇಳಬೇಕು? ಅವನು ಅಂದನು —
ತನಗೂ ತಂನ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೂ ಒಂಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಹ್ರೋಗುವದ
ಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ
ಖಾನನು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಇಬಲಾಸ ಖಾನನನ್ನೂ ಕೇವಲ ಮೇ
ಲಾದ ಕುದುರೆ ಸವಾರರನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಒಂಮೇ
ಲೆ ಸಂಗಮೇಶ್ವರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದನು. ಈ ಸಂಗತಿಯ

ನ್ನು ಸಂಭಾಜಿಯ ಕಡೆಯ ಜನರು ಕೇಳಿದ, ಕೂಡಲೆ ತ
ಮ್ಮ ಯಜಮಾನನ ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಂ
ಭಾಜಿಯು ಮುನ್ಸೂಫ ಮಾನವೊಳಗೆ ಗುಂಗಾಗಿದ್ದ ಸುರೇಂಪ್ರ
ನಕ್ಕಿಂತ ತಾನು ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಬಡ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಪ
ರ್ಧಮಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಂದನಲ್ಲಾ -- ಛೀ, ದ
ಡ್ಡ, ಹೋಗು ಇಂಥ ಮೂರ್ಖತನದ ಮಾತು ಈ ಸಂಭಾ
ಜಿಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಡ. ಮುಸಲ್ಮಾನರಂದರೇನು?
ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಬಿನಾತ ಏನು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂ
ಥ ಮೂರ್ಖತನದ ಮಾತು ಆಡಿದರೆ ಮೂಗನ್ನೇ ಕೊಯಿ
ದೇನು. ಬಚ್ಚಿರೆ ಧೊರಿಯೆ? ಶತ್ರು ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ನು
ಡ್ಡೀ ಹೇಳಿದವರ ಮೂಗು ಕೊಯ್ಯುವುದೇ? ಯೋಗ್ಯ? ಸಾ
ಯುವವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಪಥ ತೆಗೆದು ಕೊಂಬುವ ಇಚ್ಛೆಯು ಹಾ
ಗ ಹುಟ್ಟಿತು? ಈ ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ಆ ಮನುಷ್ಯನ. (ಹೇರಿನ)
ಮೂಗು ಉಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ರಾಜನ ಮೂಗು ಮಾತ್ರ ಕೊ
ಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಎರಡೂ ಮೂಗುಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿ ನೋ
ಡಲಾಗಿ ಹೇರಿನ ಮೂಗು ಅಂದರೆ ಹಿಟ್ಟಿನ ಮೂಗು ರಾ
ಜನ ಮೂಗು ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲ ದೇಶದ ಮೂಗು.

ತಕರೀಬಖಾನನು ತೀರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ
ಸಂಭಾಜಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರ ಹುಟ್ಟಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆದರೆ
ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ತಕರೀಬಖಾನನ ಮಗನು ಅರ್ಧಮಿಸುತ್ತ ಅರ
ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಷ್ಟೋ ಜನರನ್ನು
ತಾರಹೊಡೆದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಕರೀಬಖಾನನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂ
ದನು. ಆಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಕಲುಷನ ತಿಪಾಯ
ರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದರು. ಆವರು ಸಂಭಾಜಿಯ ಕ

ಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಸಂಗಡ ಕಾದ ಹತ್ತಿದರು. ಕಲುಷನಿಗೆ ಬಾಣ ತಾಕಲಾಗಿ ಅವನ ಜನರು ಓಡಿದರು. ಆ ಪೀಲೆ ಮುಹಾರಾಜನ ಮೇಲೆಯೇ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಆಗ ಅವನು ಎಚ್ಚರಿದು ಪೇಷ ಬದಲಿಸಿ ಒಡಯತ್ನ ಮಾಡಿದನು ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಪಪಾದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಹೋಗೋಣವಾಗದೆ ತಕರೀಬಖಾನನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕನು.

ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಪರ್ಶಿಯಾಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಂಟಡಫ ಸಾಹೇಬನು ತಂದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿತಾರ್ತಲ್ಲ —— ಅವನ ಮೈಮೇಲೆ ಅಮೋಲಿಕ ಆಭರಣಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಲೋಭದಿಂದ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಆಪಡಿದ ಖೂನ ಸಿಕ್ಕ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂಡಿಯಲ್ಲಟ್ಟನು. ಇದು ಯಾವ ಆಧಾರದಮೇಲಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆಂಬುವದು ತಿಳಿಯಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.

ಸಂಭಾಜಿಯು ತಕರೀಬಖಾನನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕನು. ಕೂಡಲೆ ಅವನಪ್ರೀಯ ಪ್ರಧಾನಿಯಾದ ಕಲುಷನೂ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟನು. ತಕರೀಬಖಾನನಿಗೆ. ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಅವನು ತಾತ್ಕಾಲ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತುಳಾಪುರಕ್ಕೆ ಅವರಂಗಜೀಬನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಹ್ರುಕುಮು ಕೊಟ್ಟನಲ್ಲ —— ಕೈದಿಯನ್ನು ತುಳಾಪುರಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಆ ಮೇರೀಗೆ ಸಂಭಾಜೀ, ಕಲುಷಾ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕೂಡಾ ಸಿಕ್ಕ ೨೦, ೩೦ ಜನರನ್ನೂ ಒಂಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಿಂದೆ ಬಜಂತ್ರಿ ಊದಿಸುತ್ತ ಮೆರಿಸುತ್ತ ತುಳಾಪುರಕ್ಕೆ ಔರಂಗಜೀಬನ ಲಷ್ಕರ ಠೊಳಗೆ ತಂದು ಬಂದೋಬಸ್ತಿನಿಂದ ಪ್ರತಿಬಂಧದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರು.

ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಂಗ ಜೇಬನ ಮುಸ್ಸದ್ದಿಯರು ಅ

ವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರಲ್ಲ.— ಸಂಭಾಜಿಯು ಪ್ರಾಣ ಕೊಡಿ ಮೂಡದೆ ಅವನನ್ನು ಶರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾಣದ ಭೀತಿ ಯಿಂದ ತಂನ ಎಲ್ಲ ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡು ವನು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರಂಗ ಜೀಬನು ಒಡಂಬಟ್ಟು ಸಂಭಾ ಜಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನಲ್ಲ --- ನೀನು ಮುಸಲ್‌ಮಾನನಾದ ರೆ ನಿನ್ನ ಜೀವ ಉಳಿಯುವದು. ಇಲ್ಲದ್ದಿರೆ ಮರಣ ಕ್ರೊಂದುವಿ. ಈ ನಿರೋಪ ಕೇಳಿ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಸಂಕಟದ ವೇಳೆ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂ ದು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಚಲೋಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಥವಾ ನುಮ್ಮಗೆ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಆ ಮೂರ್ಖನು ಅವ ಯ್ಯಾದ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಅವರಂಗ ಜೀಬನಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ ನಲ್ಲ— ನೀನು ನಿಂನ ಮಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಮುಸಲ್‌ಮಾನನಾಗುವೆನು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವನ ಪೈಗಂ ಬರನಿಗಾದರೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಬೈಗಳ ಮಳೆ ಸುರಿದನು. ಈ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಆ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಪಾತಶಹನು ಕೇ ಳಿದಕೂಡಲೆ ಅತಿ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಹೊರಡಿಸಿದನಲ್ಲ— ಆ ದುಷ್ಟ ಸಂಭಾಜಿಯನ್ನು ಧರ ಬಾಜಾರದೊಳಗೆ ತಂದು ಮೊದಲು ಕ ಬ್ಬಿಣದ ಬರೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಯ್ಸಿದು ತಲೆಹೊಡಿಯಬೇಕು. ಆಮೇರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಆ ಮಲನಲ್ಲ ಬಂತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಫಜೀತಿಪಟ್ಟು ಸಂಭಾಜಿಯು ಮರಣಹೊಂದಿದನು.

ಈ ಶಾಸನ ಬಹಳ ಕ್ರೂರವಾದದ್ದು ಆದಾಗ್ಯೂ ಸಂಭಾಜಿಯು ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಮಾನಭಂಗವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ದೇವರು ಕೇವಲ ನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದನು ಆ ನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲಲ್ಲ ಎಂಬುವದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೋರ

ಹ್ಯನು. ಯಾವ ಕಣ್ಣಿಂದ ಸ್ವಮಾತೆಯ ವಧವನ್ನು ನೋ
ದನೋ ಹಾಗೂ ಸರ್ವ ಭೋಗ ರಾಜನ ಮಗಳ ಸೌಂ
ಯ್ಯದ ಅಭಿಲಾಷೆ ಮಾಡಿದನೋ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒಲೆ
ಯಿಂದ ಸುಟ್ಟದ್ದು ಯೋಗ್ಯವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಯಾವನಾಲ
ಯಿಂದ ಸ್ವಮಾತೆಗೆ ಹಾಗೂ ಭೂಮಿಯು ಪವಿತ್ರ ಪೈ
ಯಿರನಿಗೆ ಬೈಯಿಸಿದನೋ ಆ ನಾಲಿಗೆ ಕೊಯಿದರೇನು ಹೆ
ಚ್ಚಿನದಲ್ಲ. ಸರ್ವೇಷು ಗಾತ್ರೇಷು ಶಿರಪ್ರಧಾನವು ಎಂಬಂ
ತೆ ಸರ್ವ ಅವಯವಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತಲೆ ಇದನ್ನು ಹೊ
ತೆಯು ಆ ನಾವಿತ್ರ ದೇಹದಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಪಂಶ ಛೇದ ಮಾಡಿ
ದ್ದು ಯಥಾ ಯೋಗ್ಯವೇ ಆಯಿತು.. ಸಾರಾಂಶ ಸಂಭಾಜಿ
ಯು ತನ್ನ ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ಅನುಭೋಗಿಸಿದನೆಂದು ನ
ಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದು
ರಾಚರಣದ ಫಲ ಹ್ಯಾಗೆ ಅನುಭೋಗಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂ
ಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಬರುವದು. ಕೆಲವು ಗು
ರಾಚರಣಿಗಳು ಸುಖೋತ್ಪ ಭೋಗ ಮಾಡತ್ತಿರೆಂಬುವದು ಹಿಂ
ಸೆಯಿಂದು ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿಳುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಅವರ ಕೆ
ಟ್ಟ ಆಚರಣೆಯ ಫಲವೆಂತ ತಿಳಿಯ ಲಾಗದು. ಯಾಕಂ
ದರೆ ಅಪರಾಧಿಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕೋಮುಂದೆ ಸೀ ಷದಾರ್ಥಗ
ಳನ್ನು ಎಥೇಚ್ಛ ತಿನಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ
ಯುಂಟು ಆದೇಮೇರಿಗೆ ದೇವರ ದಂಬಾರದಲ್ಲಾದರೂ ಈ ನ
ಡತೆ ಇರಲಕ್ಕಿಲೆಂದು ಹ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿಬೇಕು. ಬೇವಿನ ಬೀಜ
ಹಾಕಿದರೆ ಮಾವಿನ ಫಲ ಆಗದು ಎಂಬಂತೆ– ಎಂದಾದರೂ
ಹಿಂದು ಜನರ ಕೆಟ್ಟನಡತೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕೆಡಕಾಗುವದೇ

ಹ್ರೋತ್ರ ಎಂದೂ ಬಿಳಿತ್ರಆಗಲಾರದು ಇದು ಶಿದ್ಧಾಂತವು

—o—

Correspondence.

ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವು.

ರಾ. ಸಾ. ಕನ್ನಡಶಾಲಾಪತ್ರಿಕದ ದಕ್ಷಣಭಾಗದ ಎಡಿಟರಸಂವ
ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ

ವಿ. ವಿ. ಕೆಳಗೆಬರಿದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳನು ತಂಪುಕಾಪಿಗೆ
ಕಳುಹಿಂಸಿದ್ದೇನೆ ಆಪ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹ್ರೋರಡುವ ಬೆ
ಲೆಯುಳ್ಳ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಮುಫಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಳ
ಕೊರಯೀತೆಂದು ಹೂರ್ಣ ಆಶಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ—

ಥಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾನಗಲ್ಲ ತಾಲುಕ ಪೈಕಿ ಆ
ಡೂರ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ನಾಮೂರು ೨೦ ಮಿಷಸದ ಕೆ
ಳಗೆ ಒಂದು ಚಿಮುತ್ಕಾರಪಾಯಿತು ಆದೇನಂದರೆ ಆಡೂರ,
ಕೊಡಿಯಲ್ಲಾಪೂರ ಈ ಎರ್ಡು ಗ್ರಾಮಗಳ ಹುಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಒಂದು ಕೆರಿಯು ಅದೆ ಅದರ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ ಅಜಮಾಸು ಪೂ
ರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಮೊಳವು ೮೦೦ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಣ ಮೊಳವು ೧೨೦೦
ಇರ್ದ್ದು ಅದರ ಭೂಮಿಯು ಸಪಾಟುಪಾಗಿದೆ ಇದರೊಳಗೆ
ನೀರು ಮಳ ೨೦೦ ಉದ್ದವು ೩೦ ಮಳ ಅಗಲವು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ
ರೊಳಗೆ ೧ ಮೊಳವು ತಗ್ಗಾಗಿ ನೀರು ನಿಂತಿತ್ತು ಅದು
ಈಗ ೨೦ ಮಿಷಸದ ಕೆಳಗೆ ಹಗಲು ೪ ಘಂಟೆಕ್ಕೆ ಉಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ
ಸುರವು ಆದದ್ದು ೩ ಮಿಷಸ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಉಕ್ಕಿ ಪಶ್ಚಿಮ
ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ವತ್ತು ಮಳವು ಅಗಲವು ಅ
ರವತ್ತು ಮಳ ಉದ್ದವು ಈ ಪ್ರಕಾರ ನೀರು ೨ ಅಂ
ಗುಲ ತಗ್ಗಾಗಿ ಪೋಸಲಿದ್ದ ಜಾಗಾ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಕ್ಕೆ

ಬಂದಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಊರೊಳಗಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಕೆಲವು ರೈತರು ಕೂಡಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಿಧಾನೋಕ್ತ ಪೂಜೆಯಂನು ಮಾಪಲಾಗಿ • ಮಾರನೇ ದಿವಸವೇ ಮುದಲಿನಂತೆ ನೀರು ಹಾನಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತದ್ದು ನೋಡಿದೆನು. ಈ ಚಮತ್ಕೃತಿಯು ಹೇಗೆಯಿಂದಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಆ ದಿವಸ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಳೆಯು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಹವು ಕೆರೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ನೀರು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಉಕ್ಕಿಸಿ ಶುದ್ಧ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿಗೆ ಉಕ್ಕಿತು ಇಂಜೀನಿಯರ್ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕೆರೆಯು ಸಿಳ ಆವರ್ತ ಉಕ್ಕಿರುತ್ತದೆಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಚಮತ್ಕೃತಿಯು ಯಾತರಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದ್ದೀತೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನನಗೆ ಇಲ್ಲದಿರಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರುತ ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಐಯ್ಯಾ! ನಂನ ಮಿತ್ರರೇ ಯಾರಾದರು ಇಂಥಾ ಚಮತ್ಕೃತಿಯಂನು ನೋಡಿದವರಿದ್ದರೆ ತಂವು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹ್ಯಾಗೆಎಂಬುವನನ್ನು ಇದೇ ಮುಖಪತ್ರಿಕೆಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ತಿಳಿಸಿ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಂಟರ ಮಹರಾಯರೆ ತಪ್ಪಿಗೆ ಶ್ರಮವಾಗಿರಬಹುದು ಕ್ಷೇಮ ಹೊಂದಬೇಕು. ತಾ. ೫ನೇ ಜೂಲೈ ೧೮೮೯.

ಅಂಗೂಜಿ ಭಿಕ್ಕಾಜಿ ತೇರಗಾಂವ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ ಆಡೂರ

—೦—

ಕಂನಡ ತಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ ಕರ್ತರ ಸಂನಿಧಿಗೆ—

ವಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಉಪಯುಕ್ತ ಸೂಚನೆಯಂನು ಭಾವಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸುವಿರೆಂದು ತುಂಬಾ ಆಶೆಯುಂಟು.

ಉಪಯುಕ್ತ ಸೂಚನೆಯು.

ಮೂರ್ಪಡಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ದೇಶಭಾಷೆಯು ಸರಕಾರ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂಕೆಗಳೂ, ಪೊಗ್ಗೆಗಳೂ, ಮುಂತಾದ ಅಂಕಲಿಪಿಯ ವಿಷಯಗಳೂ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಓದ ಬರಹಾ ಸಹಾ, ಮರಾಠಾರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಸುತಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಷೆಯು ನಡಿಯುವವೋ ಅದೇ ಭಾಷೆಯು ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ, ಸರಕಾರ ತರಾವ ಆಜ್ಞಾಪ್ರಯುಕ್ತ, ಅದರಂತೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂನಡ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆ ವಲಿಲಕಾ ಸರಕಾರದವರು ಸಾಲೆಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿರುವ, ಮರಾಠ್ರ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕಲಿಪಿ ಹೊರ್ತು, ಕಂನಡಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿಯು ತೊಡಗಿತು. ಪರಂತು ಅಂಕಲಿಪಿಯು ಭಾಷಾಂತರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಂನುವರಿಗೂ ಸರಕಾರದ್ಯಪ್ಪಿಯು ಏನು ಕಾರಣ ಬಿಳಲಿಲ್ಲವೋ, ತಿಳಿಯದು,—

ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಹೊಸಎತ್ತೆ ತರಾವು ಆದರಲ್ಲಿ ಯಂತೂ, ಮೊದಲನೇ ಎತ್ತೆಡಲ್ಲಿನೇ, ಅಂಕಲಿಪಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಬೇಕು. ಎಂಬ ತರಾವ ಇನ್ನಕಾರಣ ಮಾಸ್ತರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಮರಾಠಾರಾಷ್ಟ್ರ ಅಂಕಲಿಪಿಯ ಕಂನಡಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ, ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆಂದು, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಖಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದರಿಂದ ದಂಹಿಬ್ಬು ಮಾಸ್ತರನ ಭಾಷಾಂತರ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಮಂದಿ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿಸುವರೀತಿಯು, ಮಂದಿ

ಕಾಲು ಕಾಲು, ಎರಡುಕಾಲುವರಿ, ಅಂತಾ ನಡಥಿದ್ದರೆ ಮು
ತ್ತೊಂದುನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮಾವು ಮತ್ತು ತಿಎರಡು ಮಾ
ಲು ಅರ್ಥಾ, ಇವರಂತೆ ಅರ್ಥಾಕ್ಕೆ ವರಿ, ಅಥವಾ ಇರ್ಮಾ
ಲು, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮುಕ್ಕಾಲು, ಐಕಾಲು ಮಂದುವರಿ, ಎರ
ಡುವರಿ, ಮೂರುವರಿ, ಮುಂತಾಯಪ್ರಯೋಗಳು ದರವಾದು ನಾಲೆ
ಯ ಮಾಸ್ತರರೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ
ಓದಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡತಿರುತ್ತಾರೆಂಬದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇದರಿಂದ ಒಂದು ನಾಲೆಇಂದ ಹಿಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು
ಮತ್ತೊಂದು ನಾಲೆಗೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ನಡ
ಪುವ ರೀತಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯಾಗುವದರಿಂದ ತೊಂದರೆ
ಗುಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿ
ಚಾರಮಾಡಿರಬೇಕೆಂಬದು ಇವರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮರಾತಿ ಅಂಕಲಿಪಿ ಭಾ
ಷಾಂತರವು ಕನಪಿಸಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯ ಇಂತಕ್ಕದೆಂದು ಯೋಗ್ಯ
ವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಕಂಡತ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಕಮಿತಿ
ಯವರಿಂದ ಈ ಉಪಯುಕ್ತ ನಿರ್ಣಯನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡ
ಲ್ಪಡುವದೆಂದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ತಾ ೨೬।೩।೧೯೧೩.

ಶಂಭುನಾಥ ಬಾಬುನಾಥ ಜೊಡ ಬ್ಯಾಂಚಸ್ಕೂಲ,
ಮಾಸ್ತರ ಗದಗ ತಾ, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ.

—o—

ರಾ. ರಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕರ್ತರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ.

ವಿ. ವಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಮನೋಹರವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕ
ರಿತು ತಮ್ಮ ಅಂದಸಾದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಬೇಕೆಂ
ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಶ್ರುತಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತಾ. ೧೪ನೇ ಮಾರ್ಚ ೧೯

ಪರವಾರಿ ದಿವಸಾ, ಮಿಶ್ರೀಕೋಟಿ ಸಾಲಿಗೆ ಮೆ. ಮ್ಯೂರ
ಸಾಹೇಬ ಬರಾಮ್ಮರ ಘಷ್ಟ ಅಶಿಷ್ಟಾಂಟ ಕಲೇಕ್ಟರವು, ಮ
ರಾ.. ಸಾ. ಮಾಮುಲೇದಾರ ಕಲಷಟಿಗಿ ಇವರೂ, ಮ ಲೋಕ
ಲಷಂಡ ಕಮೀಟಿಯ ಮೆಂಬರರಾದ ಗೋವಿಂದ ರಾಯರು
ಮ ಶಾಲೆಯ ಪಂಡಿತು ಸಹಿತರಾಗಿ ಬಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಹು ಆನಂದಪಟ್ಟು ಅದರಂತೆ ರಿಪೋರ್ಟ
ಬುಕ್ಕನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತರ ಮ ಅಶಿಷ್ಟಂಟರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು
ಕೊಟ್ಟರು. ಪರಂತು ಆಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಆರನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ
ಲಿಯು ಹುಡುಗರ ಮೈಕೆ ಒಬ್ಬನು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಸರಕಾರದವರ
ಮಹತ್ವದ ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನೂ, ಉದಾರಗುಣಗಳನ್ನು, ಪ
ರೋಪಕಾರದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ, ಪ್ರಜರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣಾರ್ಥ ಸು
ಖಕೊಡುವದನ್ನೂ, ಮ ಮ್ಯೂರಸಾಹೇಬರವರ ಉತ್ತಮಗುಣಗ
ಳನ್ನೂ, ರಾ. ಸಾ. ಮಾಮುಲೇದಾರರ ಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಕುರಿ
ತು ಕವಿತಾರೂಪದಿಂದ ಸ್ವಂತ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಉತ್ತ
ಮ ಸ್ವರದ ಧಾಟಿಯಿಂದ ಅಂದಿನ ಕಂದಾ ಸಭಾರಿಗೆ ಬಹ
ಳ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಅದರ ಮೈಕ ಕೆಲವು ಕವಿತ್ವಗಳನ್ನು ಇ
ಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುತ್ತೇನೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸರಕಾರದವರ ಬಗ್ಗೆ -

॥ ಕಂದ ॥

ಚಿರಕಾಲದ ಬೂಪಥುವಿಗೆ ।
ಪರರಾಜರ್ ಪ್ರಭುಗಳಂದಿನಗಣ್ಯ ಪಾತ್ರರು ॥
ಉದಾರಶೌರ್ಯರು ಮಿಸ್ರೋಪ್ತಿ ।
ಕರುಣಾಪರಲೆಂದು ಕೃಜಿಸಿಪರಮಿದಳಂಗ್ಲರ ॥ ೧ ॥
ಆರ್ಯಾವರ್ತಕೆಬಂದರು ।

ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಗಳಾಗಿ ಸುರತಪಟ್ಟಣಕೆ ಮೊದಲುಂ ।।
ಶೌರ್ಯದ ಬಲದಿಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ।
ತೀರ್ಥಪ್ರಭುಗಳನು ಜಯಿಸಿನೆ ಅಸಿಧರಿಂದಿಗೆ ।। ೨ ।।

।।ಭಾಮಿನಿ ಪಟ್ಟಿದಿ ।।

ಧರಣೀಗರಸರುಯುವನರಾಯರು ।
ಪರಮ ಶೌರ್ಯದಿ ಆಳಿಪೋದರು ।
ಕರುಣಿದಯವಿಲ್ಲದಲೆಪ್ರಜರನುಕಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು ।।
ಗುರುದಯಾಪರರಂಗ್ಲಪ್ರಭುಗಳು ।
ಆರು ಹ್ರರ್ಷ ಪ್ರಜರೆಡರುಗಳನು।
ಪೊರೆದರಿಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರವನು ಬಹು ಸೌಖ್ಯದಿಂಯರಿಸಿ।।೩।।

।।ಕಂದ।।

ಇಲಾಖೆ ಧೊರೆಗಳವರ ವರ್ಣನೆ.

ಮೂರ್ಯರ ಪ್ರಭುಗಳ ದೇಹವ।
ನೀರಜ ಭವತಾನೇ ರಚಿಸಿ ಜಗದುಪಕಾರದ।।
ಮೂರುತಿಯೆಂದಿಟ್ಟನು ತಾಂ।
ಧಾರುಣಿ ಗಿಪ್ಪಾರ್ಥವಿತ್ತು ಸಲಹಲೆನೆಂದು।।೧।।

।। ಪುಲ್ಲಿಕಾ ಮಾಲಾವೃತ್ತಂ ।।

ರಕ್ಷಣಾಕಾರ್ಯಾ ಭರ್ತ ದೇಶಕ್ಕೆ, ತಂತುವಾಟಕ ಮುಖ್ಯರಂ।
ದಕ್ಷರಾಗಿ ಬಂದರಲ್ಲಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರನಾಮಕ ಧೊರೆಗಳುಂ।।
ಕುಕ್ಷಿಯೋಳಗಿಕ್ಕ ಧಾರುಣಿ ಸಲವು ಈಶ್ವರನಂದದಿಂ।
ರಕ್ಷಿಸಿಂದಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಗೊಂಡರು ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರದಿಂ।೨

ಮೂಮುಲೇಂದಾರ ಸಾಹೇಬರವರ ವರ್ಣನೆ.

।।ಕಂದ।।

ತಾಂತಾ ಧರ್ಮಿಯ ನಾಮವ।

ಶಾಶ್ವತದ ಜನಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಧರಿಶಿಹರಿಂದಿಗೆ॥
ಎಂತಿವರಿಂದವ ಪೇಳಲಿ।
ಕಾಂತಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸೂಸುವ ಧೊರೆಗೆ॥೧॥

॥ಧಾಮಿನಿ॥

ಬರಿದೆ ನಾಮವ ಧರಿಸಲಿಲ್ಲವ।
ರುದುತರದ ಸೌಜನ್ಯ ಗುಣಕ್ಕೆ।
ಪರಮ ಶೋಭಿತವಾಗಿ ನೆರಿವದು ಶಾಂತನಾಪುರಿಗೆ॥
ಕರುಣ ಹೃದಯರು ಬುಧ್ಧಿವಂತರು।
ಉರುತ ರಾಪೇಕ್ಷಿತರು ಬುಧರಲಿ।
ಅರಿದು ನೋಡಿ ಬೊಡಿಲ್ಲಿ ಪರಸರಿ ಧೊರೆಗಳೀ ಜಗದಿ॥೨॥

ಪ್ರಕಾರ ಸುಸ್ವರದಿಂದ ಕವಿತ್ವವನು ಅಂದಬಳಿಕಾ ಸರ್ವರು ಸಂತೋಷ ಹೊಂದಿ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೋರಟು ಹೋದರು. ಪತ್ರ ವಿಸ್ತಾರದಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಇಂತಿ ವಿನ್ನಹ

ತಾ. ೨೨ನೇ ಮಾ. ಫೆಬರವಾರಿ ಸಂನ ೧೮೮೮ ಇ.

} "ಸಹಿ ವಿಶ್ರೀಕೊಟಿ ನಾಲಯ ಕವಿಮೊಟಿದಾರ."

ಪುು. ವಿಶ್ರೀಕೋಟಿ ತಾ. ಕಲಘಟಗಿ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ

ಸಿವಾಜಿ ಅಂಣ್ಣಾಜಿ ಹೆಪ್ಡಮಾಸ್ತರ ವಿಶ್ರೀಕೋಟಿ

—೦—

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕಂಡಶಾಲಾಪತ್ರದ ಎಡಿಟರ ಚರಣ ಕಮಲಗಳಿಗೆ——

ವಿ. ವಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರದ ನಾಲ್ಕು ಪಳಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಂದವಾದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಧಾಪಿಸುವರೆಂದು ಬಹಳ ಕಾಂಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೆನೆ. ವೇಕ ನಾಮದಾರ ಸರಜೀವ್ಯ ಧರ್ಮ್ಯ ಸಂನ ಗವರ್ಮೆಂಟರ ಆಗಮ ನೋಪ್ಯವ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಕವಿತೆಗಳು.

ಪಚನ ॥ ಮುಂಬಾಕಟಕ ಪ್ರಕಟ ಪಟು ಮಕುಟ ಘಟಿತ ನ
ಟ್ ಸರಜೇತ್ಸ ರಾಷ್ಟ್ರಗರ್ ಸರ್ಗ ಘರ್ಗ್ಯ್ ಸನ್ ರಾಗ
ನಥಿಂ ಚಂದ್ರನಾಂಧ್ರ ರುಚಿರುಂದ್ರ ಚಂದ್ರಿಕಾ ಚಂಚ್ಚ
ಕೋರಾಯಮಾನ ಮಾನಪಗಣಗಣಿತ ಪ್ರಲ್ಹಾದಾಲ್ಹಾದವರ
ಹಾಪತಂ ಸನರಹಂಸ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಮಿಲತ ತಲ
ಸಿಗಳ್ ಮೇಲ್ ಕಮಿಂಗ ಪಿತಂಗ ಪರಾಂಗಾಂಕರುಚಿಮೂಗ
ಡು.

ಉತ್ಸವೋತ್ಸಕ ಪತ್ಸಸತ್ಸಭೂಭೃತ್ಸಪಿಷ್ಯಾಶ್ರೀಪಾ್ಮ ಗ
ತ ಗುಣಮಣಿ ಕ್ಷಣಿತೃಷ್ಣೋರ್ಣಾಪ್ರವಿಣ ಪಾಂಡಚಕ್ರಾಣಿ
ಕ್ರಾಣಿ ಸರಸರ್ತಾವಿಪಸ್ಪಾರ್ಸರ್ಗಾಸನ್ ಘರ್ಗ್ಯಾಸನ್ ರಾಜಸಿಂ
ಗಣಿತ ಮುಂಗ ಗುಣಸಿಧೇ—ಅಭೀಷ್ಣ ಸರಿಂಪ್ಲು ತೂಷ್ಣಕೃಷ್ಣ
ಂಕೀರ್ಣ ವರ ಸಂಸರ್ಣ ಕರಣರಣೋದ್ಧರಣಭೂಪತಪ್ಪಿದೆ
ಹಿಮ್ ಹಿಮ್ ಹಿರಾಹಿರಾ" ಎಂಬಪರನುಡಿಯೇ ನಶಿಶಯ
ಸೋ.

ಕುರಂಗ ಮುಂಗ ಕಂಗಳಂಗ ಶೃಂಗಾಂತ ಕಾತಂಕ ಮಿಲ್ಲ
ೀಕ್ಷಿಸಲ್ ಕಮನೊಪ್ಪುಪಪ್ಪಳೀಕಕಲ್ಮಂಜಲಾಭಿಷಂಗ ಪತಂಗ
ಬೃಂಡಾರಕ ಪಾಂಡರೀಕಗಂಳ್ ಧರದಳಿಸಿದನೇ ನಚ್ಚರ್ಯವೆಸೋ.

ಈ ವಚನವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಅನಂತ ಜಕಾತ ಬ್ರಿ. ಕಾ.
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇವರು ರಚಿಸಿ ನಾಮದಾರವರ ಆಗಮನೋತ್ಸವದ
ಅಂಗರು.

॥ಉತ್ಪಲಮಾಲಾ॥

ಮುಂಬಯುಮಿಂಗನರ್ನ ಘರಗ್ಯೂಸರ ಭೂಸುರಚೇಲ್ಸ್ ಮುಂಗ
ಸೋಳ್ । ಸಂಭ್ರಮಚೈತ್ರನೆಂಬವರ ರಾಜನ ಮೌಲ್ಯದ ಸು
ಪ್ರಿಯಾಣದಿಂ ॥ ಧರಿಬಿಸ್ಸೆ ಕೀರ್ತ ಶಮಮೂರುತ ವೆಂಬು

ಪ ಕೀರ್ತಿಪರ್ಬಿತೈ । ಹಂಬಲಿಸುತ್ತೆ ಸದ್ಭುಮ ಸುಲೋಕ
ದ ಸೌಖ್ಯವು ಪೆಚ್ಚಿತೈಕಣ್ಣಾ ॥ ೧ ॥

॥ ಮಲ್ಲಿಕ ಮಾಲಾ ॥

ಇಂದ್ರರಾಜನ ಶ್ರೀಯಕಾಂತಿಯೊ ಸುಂದರಾಸ್ಯದ ಕಾಂತಿಯೋ।
ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರ ಶಾಂತಿತಾಪವೊ ರತ್ನಬಿಂಬಿತ ಛಾಯವೋ ॥
ಬಂದ ಸರ್ಜೆಮಷಗರ್ಗಸನ್ನರ ತಾಪಶಾಂತಿ ಸುಕಾಂತಿಗಳ್ ।
ಮಂದ್ರರಾಧ್ರಿಯಸಂಗ್ಮಿಯೋಸಲೆಧ್ರೈರ್ಯಮಿಶ್ರಿತದೇಹವೊ ।೨।

ಈ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಶಿವಾಜಿ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ ಜಪೆ ಟ್ರೇ. ಕಾ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇವರು ರಚಿಸಿ ಗವರ್ನರವರ ಆಗಮನೋತ್ಸವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರು.

ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆಇರಬೇಕು. } ಶಿವಾಜೀ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ ಜಪೆ
ತಾ. ೨೯ ಮಾರ್ಚಿ ಸ.೧೯೨೧ } ಟ್ರೇ. ಕಾ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

—o—

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೪

ಏಪ್ರೀಲ ೧೮೬೧

Education and Improvement

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗಾಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಮೈಸೂರಿನ ಹೊಸ ಮಹಾರಾಜರಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಜಯಮಹಾರಾಜೇಂ
ದ್ರ ಹಿಡಿಯಂ ಬಹಾದ್ದೂರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಮೊದಲು
ಹೊತ್ತು ಮೂಡಿದಂತೆ ಹೋದತಿಂಗಳಿನ ೨೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ
೨೫ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವಾಯಿತು. ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮದ್ರಾ
ಸಿನ ಗವರ್ನರ ಧೊರೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು— ಮಹಾರಾಣಿಯ
ವರು ಈ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಆಂದ
ಪ್ರದರ್ಶಕವಾದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ತಂತಿಮಾರ್ಗದಿಂದ ಕಳುಹಿಂ
ಡಿದ್ದರು; ಅದನ್ನು ಸಮಾರಂಭದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಓದಿದರು.
ಮಹಾರಾಜರು ಮಾಡಿಸಿದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯಲ್ಲಿ,
ಸಂಸ್ಥಾನದ ದಿವಾಣರೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ
ಸೇರಿ ಒಂದು ಸಭೆಯುಂಟಾಗುವದೆಂತಲೂ, ಆ ಸಭೆಯ
ವರು ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರ ನಡಿ
ಸುವರೆಂತಲೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

—*—

ಜಗತ್ಕರ್ತನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಒಬ್ಬನೇ ಉಂಟು.

ಅನೈಕ್ಯತೆಗಳಿಲ್ಲ ನುಳ್ಳ, ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದು ಏಕೇಶ್ವರ
ಧರ್ಮ ಮತವು ನಮ್ಮ ದೇಶದೊಳಗೆ ಈಗ ಬಹಳ ಕಡೆ
ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿತ್ತು ನಡಯ್ತ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆ
ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಸಮಾಜವೆಂತಲೂ, ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆ
ಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜವೆಂತಲೂ ಹೆಸರುಗಳುಂಟು. ಆದರೆ
ಈ ಏಕೇಶ್ವರ ಧರ್ಮವು ಯುರೋಪಿಖಂಡದಲ್ಲಿ ಸಹ ಬ
ಹಳ ಬೆಳಯಿತ್ತನಿದಿದೆ— ಲಂಡನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಈ ಮತ
ದವರು ಬಹುಜನರುಂಟು. ಅವರು ಹಿಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನಾಮಂ
ದಿರವನ್ನು ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಉದ್ಯೋಗ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—*—

ಕರ್ನೂಲ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಮದ್ರಾಸ) ಒಬ್ಬ ಪೋಸಗಾರನ
ಶಾಲೆಗಳ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರನ ಸೋಗು ತಕೊಂಡು ಹಿಂದು
ಲಗೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಕೊಂಡು, ಊ
ರ ಕೈಯಿಂದ ಯಥಾಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸರಬರಾಯಿಯನ್ನು ಇ
ದಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಪುಸ್ತಾರವನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಅವನ ಕೈಯಿ
ಕೆಲವು ಹಣ ಉಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದನು
ದರೆ ಅವನ ಮೋಸವು ಬೇಗ ಜೈಲಿಗೆ ಬಂದು,
ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.

—೧—

ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಬುಕು ಮಂಡಾಷನಕಾಲಯೊಂದು ಮರ
ನ್ನು ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಯರು. ಅದರ ಬೊಡ್ಡೆಯು ಪ
ಳ್ಳಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪೊಳ್ಳನೊಳಗೆ ೩೦ ಮಂದಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವ
ಕೂಡ್ರಲಕ್ಕೆ ಬರುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳವಿತ್ತು. ಆ ಮರವು ಳಲಿ
ವರ್ಷಗಳ್ತಿಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ನಾಶೀಕಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಲಿಂಗವಂತರ ಗುರು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಪ್ಲಾಶಸಿದ್ದಾನೆ, ಮತ್ತು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರೇ ತನ್ನ ಗುರುಗಳೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

—೧—

ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ರಾಜಕುಮಾರ ಕಾಲೇಜಿಕ್ಕೆ ಈಗ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಾರಣಕಾರಣ ಸಹಗೂರ ನಬಾಬ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

—೦—

ಕೆಲವು ಹಾಯಸ್ಕೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ವರ್ಗಗಳುಂಟು. ಆ ವರ್ಗಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಟ್ಟಿಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯ ವರ್ಗದವರು ೯ ಜನ ಪಾಸಾಗಿದ್ದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

—೦—

ಮೈ. ರನೆಲ್ ಥೊರೆಗಳು ಈಗ ಕಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ.

—೦—

Counsels to youth.

ಸುಕ್ಷೇಪಾಪೇಕ್ಷಾ ಪ್ರೇರಿತ
ತರುಣ ಹಿತೋಪದೇಶದ.

ವಿಷಯ ನಿಬಂಧವು

—ಶ್ಲೋಕ—

ಅತಸ್ತ್ವಾ ಲೋಕ ಸಹಾಯ್ಯ ಮಹಾಯ್ಯಂ ಸೂಯ್ಯರಶ್ಮಿಭಿಃ।
ಧೃಷ್ಟಿರೋಧಕರಂ ನೃಣಾಂಲಯಸ್ಥಾನ ಪ್ರಭವಂ ತಮಃ ॥

ಅರ್ಥ — ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಯಶಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ತ

ಮನಸ್ಸು ರತ್ನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಸಂಹರಿಸಕೂಡದ್ದು, ಸೂರ್ಯ ರಶ್ಮಿಗಳಿಂದ ನಿವಾರಿಸಕೂಡದ್ದು, ಅದು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವಂಥಾದ್ದೇ.

—ಭಾಮಿನಿ—

ಹರಕೆಗೆಂದೇ ತಂದ ಕುರಿತಾನ್ । ಅರಿಯರಕಟಾ! ಕೊಲ್ವರೆಂಬುದ । ಹರಿದು ಹಸಿವಿಗೆ ತಳಿರ ಮೆಲ್ಲುತ್ ಇಹುದುತೋದಣಪಾ ॥ ನರಕುರಿಗಳದರಂತೆ ತಮಗಹ । ಮರಣವನು ತಾಪ್ ಅರಿಯರಿಸದೆ—। ಸರಣಿ ಭೋಗದಿ ಮುಗ್ಧರಾಗಿಯೆ ಮೃತ್ಯುವಶವಪ್ಪರು ॥

ಈ ಸಬಂಧದಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಹೊಂದಿದ ತಾಂಪತ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಚಾರದಿಂದಲೂ, ಬಹು ಎಚ್ಚರದಿಂದಲೂ, ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಅತಿ ಅವಶ್ಯವೇ. ಯಾಕಂದರೆ:— ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಪೃಥ್ವಿ ಪತಿಗಳೂ, ಸುಕುಮಾರ ಸತಿಯರೂ, ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವಾಡಳಿತೆಯನ್ನೂ ಧನಕನಕಾಭರಣಗಳನ್ನೂ, ಸೀಗಿ ಎಲ್ಲ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಶರೀರ ಮೆಂಬ ಸುಪ್ರಕ್ಷವನ್ನೇ ಕೊರಿದು ಕೆಡಿಸಿಬಿಡುವ ಸುಳಿಗಳಂತಾಗಿ ಮೇಲಿನ ದೃಷ್ಟಾಂತದಂತೆ ಕುರಿಗಳೆಂಬ ಮನುಷ್ಯರು ಮೃತ್ಯು ವಶವಾದದ್ದು ಅನೇಕ ಪುರಾಣ ಶ್ರುತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಕಿವಿ ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಉತ್ತಮ ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿಕೊಡುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ:—

ತರುಣರೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ, ಕೋಸಲರಾಜ್ಯವಲಿ ಪಾಲಕನಾಗಿ ದಶರಥರಾಯನ ಕುಮಾರನಾದ ರಾಮನುಯುವರಾಜನು ದಂಡಕಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವನವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾರಿಷೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಉಗರುಗಳೂ, ವಿಕಾರವಾದ ಹಿಂದಲ

ಉಳ್ಳಂಥಾ ರಾಕ್ಷಸಿ ಶೂರ್ಪನಖಿಯು ರಾಮನ ಏಕ ನಾರಾವೃತ
ವನ್ನು ಭಂಗಮಾಡಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಪುರೂಪಿಯಾಗಿ ರೂಪ ಲಾವ
ಣ್ಯವತಿಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದೂ; ರಾಕ್ಷಸ
ನಾದ ಮಾರೀಚನು ಪಂಚರತ್ನಮಯವಾದ ಜಿಂಕೆಯ ರೂಪ
ವನ್ನು ಧರಸಿ, ಸೀತಾ ರಾಮರ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸುಳಿದಾಡಿ,
ಸೀತೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೋಹಿತಳಾಗಮಾಡಿ,
ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸೀತೆಬಳಿಯಿಂದ ಅಗಲಿ ಹೋದಸಕ್ಕೆ ಕಾ
ರಣವಾದದ್ದೂ, ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರನಾದ ದಶಮುಖನೆನ್ನಿಸಿ ಕೊ
ಳ್ಳುವ ರಾವಣನು ಸನ್ಯಾಸೀ ವೇಷವನ್ನು ಧರಸಿಕೊಂಡು,
ರಾಮನ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪ
ಹರಿಸಿ ಕೊಂಡದದ್ದೂ, ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕಥೆಯಾಗಿ
ದ್ದೀತು.

ಯವನರ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದದ್ದೊಂದುಂ
ಟು. ಯಾವದಂದರೆ:--- ಯವನ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಶೇರುವ ಇತಲೀ
ದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರದ ಕದೆಯಲ್ಲಿ ಸಿರೇನಗಳೆಂಬ ಜಲ ಕ
ನ್ಯೆಗಳು ಇರುತಿದ್ದರಂತೆ. ನೀರಿನಮೇಲೆ ಅವರು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿ
ದ್ದ ಅವರ ತಲೆಯು, ಮೋರೆಯು ಎದೆಯೂ,
ನಡುಮೈಯೂ, ಕಾಲಗಳೂ, ಶುದ್ಧ ದಿವ್ಯಶೋಭ
ನಾಂಗಿಗಳಂಥವುಗಳಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ. ಆದರೆ ಹಂ
ಸಪಕ್ಷಿಯ ಮುಂಡವೂ, ಪುಚ್ಛವೂ, ಆಗಿರುವಂತಾ ದಂಥವೆ
ಬ್ಬಿಟಿಯೂ, ಬಾಲವೂ, ಆ ಸಿರೇ ನಗಳಿಗೆ ಇದ್ದದ್ದಲ್ಲದೆ ಮ
ಹಾ ರಣ ಹದ್ದಿನವುಗಳಂತಾದ ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಸಂಯುಕ್ತ
ವಾದ ಚರಣದ್ವಯವು ಇತ್ತು. ಈ ಪರದ ಪಕ್ಷೀ ರೂಪವು
ಳ್ಳ ತಮ್ಮ ಅರ್ಧೋಭಾಗವನ್ನು ಆ ಜಲಕನ್ನಿಕೆಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ

ಮುಚ್ಚಿಹಾಕಿ ಕೊಂಡು, ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುತ್ತಿದ್ದರು ನಾವೆಗಳು ಕಂಡರೆ, ಅವರು ದಿವ್ಯ ಗಾಯಕಿಗಳಹಾಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಇಂಪಾದ ಸ್ವರದಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು. ನಾವೆಯವರು ಅವರ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳಿ, ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೋರಕಿಡ್ಡವನ್ನು ಅವರ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಮರಳುಗೊಂಡ, ನಾವೆಯಲ್ಲಿಂದ ನದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾರುವರು. ಈರಿಯವರನ್ನು ಅವರು ಹಿಡಿದು ತಿನ್ನುವರು. ಹೀಗೆ ಮೋಸಹೋಗಿ ನಾಶವಾದವರ ಎಲುಗಳಿದ ಅವರು ತಮಗೆ ದಂತದ ಮಹಲುಗಳಂತಾದ ಮನಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರಂತೆ. ಈ ಜಲಕನ್ಯೆಗಳು ವಿಲಾಸಗೊಂಡಿದ್ದ ದಿಕ್ಕಿನ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಯವನ ಯುವರಾಜನಾದ ಒಡಿಸ್ಸೈಸೆಂಬವನು ಸಹಾತ್ಮನ ಖಲಾಸಿಭಟರಜತರೊಂದಿಗೆ ದಾಟಿ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮಹಾ ಜಯಶಾಲಿಯು ಪಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮಹಾ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯೂ, ಆಗಿದ್ದ ಅವನು ಆ ಸಿರೇನಗಳಪೆಶಿಯಿಂದ ಮೋಸಹಾಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉಪಾಯವೇನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ, ಯೋಚಿಸಿ ತನ್ನ ಕಡೆಯ ಜನರ ಕಿವೀ ದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅರಳಿಯನ್ನು, ಮೇಣವನ್ನು, ಚನ್ನಾಗಿ, ತೂರಿಸಿ ಜಡಿಸಿ, ಅವರ ಕಿವಿಗೆ ಏನೂ ಕೇಳದಹಾಗೆ ಮಾಡಿಸಿ, ತನ್ನನ್ನು ನಾವೆಯ ಕುಮೆ ಮರಗಳಲೊಂದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಂಡನಂತೆ. ಈ ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ, ಅನನ್ನು ಅವನ ಭಟರೂ, ಖಲಾಸಿಗಳೂ, ಮೋಸಗೊಳ್ಳದೆ ಸುರಕ್ಷಿತರಾಗಿ ದಾಟಿಹೋದರಂತೆ.

ಪ್ರಿಯ ತರುಣರೇ! ಸೀತಾರಾಮರ ಕಥೆಯೂ, ಈ ಯವನ ದೇಶದವನ ಹಾಗು ಆ ಜಲ ಕನ್ಯೆಗಳ ಕಥೆಯೂ,

ಭವಸಾಗರ ಮೆಂಬುದನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಿ ಪಾರಾಗ ಬೇಕಾದ ನಿಮ್ಮ
ಲ್ಲರಿಗೆ ತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಾಂತವೇ. ಇದು ಅಲ್ಪಕಾರ್ಯವೂ, ಪಿ
ತೋದಪ ಸಂಗತಿಯೂ, ಅಲ್ಲಾ! ಮಹಾ ಪ್ರಯಾಸವೂ, ಗಂ
ಭೀತರವೂ, ಉಳ್ಳಯಾತ್ರೆಯೇ! ಈ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಲಿಕ್ಕೆ
ಬಳ್ಳೀ ನಾವೆಯು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಬಹಳ ಎಚ್ಚರವೂ, ಜಾ
ಗ್ರತೆಯೂ, ಸಹ ಅಗತ್ಯಗತ್ಯವೇ. ಯಾಕಂದರೆ:— ಸಮು
ದ್ರಾನ ದಾರಿಗೆ ತಪ್ಪು, ದಿಕ್ಕು ಕಾಣಿಸೆ, ಪ್ರಚಂಡ ಘಾಳಿ
ತುಫಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬಂಡೆಗಳಿಗೆ ತಾಕಿ, ಮುಳುಗಿ ಹೋ
ಗುವ ಭಯ ವಿರುವದಲ್ಲದೆ ಸಮುದ್ರಗಳ್ಳರು ಮೊದಲಾದ
ವಿವಿಧವಾದ ಮೋಸ ಅಪಾಯ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಗೊಳ್ಳಿಸುವ ಹೇ
ರಳ ಕೆಡಕರು ಇದ್ದಾರಲ್ಲಾ! ಈ ಭೊಲೋಕಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಯ
ಣಿಸವನ್ನು ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ನೀತಿ, ಗತಿ ಭ್ರ
ಷ್ಟಾಜಾಕರಾಗಿ ಮೊಹಗೊಳ್ಳಿಸುವಂಥಾದಕ್ಕೆ ನೀವು ನೋತು ವ
ಶರಾಗಿ ಹೋಗಬಾರದು. ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಎಂಬುವದು ನೀತಿ
ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಮ್ಮ ಅರ್ಥಾಂಗಿಯೇ. ಅದನ್ನು ಅಪಹ
ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಹೊಂಚಿ ನೋಡುವವನಿದ್ದಾನೆ. ದಶಮುಖನಾಗಿ, ದಶ
ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿರಿಸಿ, ಮಹಾ ತಂತ್ರೋಪಾಯ
ಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿ, ತ್ರಿಜಗಜ್ಜಯಶಾಲಿಯಾದ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರನೆಂತಲೂ,
ಪಾಪ ಪುರುಷನೆಂತಲೂ, ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾತನೇ. ಇವನ ಸ್ವ
ರೂಪವೆಂಥಾದ್ದೆಂಬದನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಯ ಪಡಿರಿ. ಅದು ಹ್ಯಾ
ಗಂದ್ರ,— ದೇವದ್ರೋಹವೆಂಬ ಪ್ರಾಣದಿಂದ ಸತ್ಯವೇದ ವಿ
ನೋಧ ವೆಂಬ ಪುರುಷನಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟತೆ ಎಂಬ ಬುದ್ಧಿ
ಯಿಂದ, ಅಪ್ರಮಾಣ್ಯವೆಂಬ ಚಿತ್ತದಿಂದ, ನಾಸ್ತಿಕ್ಯ
ವೆಂಬ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ, ದುರ್ಜನ ಸಂಗತಿವೆಂಬ ಬಲದಿಂ

ದ ಲೋಕವೆಂಬ ಊರಿನೊಳಗೆ ದುರಾಶೆಯೆಂಬ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿ, ದುರ್ನೀತಿಯೆಂಬ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಸ್ವರ ದುರ್ಮಾರ್ಗಗಳೇ, ಶಿರಸ್ಸು ಗರ್ವವೇ, ಕಂಠವು ಮನುಷ್ಯ ಹತ್ಯೆಯೇ, ಭುಜದ್ವಯ ಚೌರ್ಯ ಸ್ವರ್ಣಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೇ, ಎಸೆ ಪೃಥಿವಿಚಾರವೇ, ಉದರವು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚೇ ಎಡ ತೋಡೆ ಪರಗ್ರಹಣಾಪಹವೇ, ಬಲತೊಡೆ ವಿಷಪ್ರದಾನವೇ, ಕಣ್ಣು ವಿಷಯ ತೋಲುವತ್ವವೇ, ನಾಲಿಗೆಯು ಕಪಟವೇ, ಅವನ ಮಾಂಸ ಅತಿ ಭೋಗವೇ, ನಾಡಿಗಳು ನೀಚಕಾರ್ಯಗಳೇ, ಅಪಮೃತ್ಯುಗಳು ಮಹಾಪಾತಕಗಳೇ, ಅವನ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮ ನಂಬಿಸಿ ಕೆಡಿಸುವುದೇ, ಅವನ ಆಭರಣಗಳು ದುರ್ಗುಣಗಳೇ, ಆಕಾರವು ಅಬ್ಬಾನವೇ, ಇಂತು ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಮುತ್ತಿ, ನಿತ್ಯ ಧರ್ಮಗಳೆಂಬ ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಸದೆಬಡಿದು, ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯಗಳೆಂಬ ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ವಶ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿವೇಕನೆಂಬ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕೆಡವಿಹಾಕಿ, ವೈರಾಗ್ಯನೆ ಜಾಗ್ರತೆನಳೆಂಬ ಕಾವಲಿಗರನ್ನು ಜೈಸಿ ಕಾಲವೆಂಬ ತೀವ್ರಿಗಾಸನಾಗಿ, ಧರ್ಮದ್ವಾರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ, ಕುರುಬನು ಕುರಿಗಳನ್ನು ಹೇರಿಯಿಸಿ ಕಟುಕನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡಂತೆ, ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಈ ಪಾಪದ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಆಳಿ, ಮೃತ್ಯುವೆಂಬ ಸಂಹಾರಕನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿಸುವನು.

ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಾದಿ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗದವರ ಯಜಮಾನನೂ, ನಾಯಿಕನೂ, ಅನರ್ಥ ಈ ಅಂಧಕಾರಾಧಿಪತಿಯು ಕೌಮಾರಯೌವನ ವಾರ್ಧಕದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಮನೆಂಬ ತನ್ನ ಸಹಾಯಕನಿಂದ ಭಾಷಾತೀತವಾದ ಮೋಸ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ತರುಣ ಸಖನ ವೇಷಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾ

ು ಮೆಂಬ ನಿಮ್ಮ ಹಿತ ಶತ್ರು ಶಿಖಾಮಣಿಗೆ ನಂಬಬೇ
ರಿ! ಇವನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ತೋರಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಹ
ನಾರು ಬಣ್ಣ ಉಳ್ಳ ಚೆಂದ ವ ವರಂಜಿಯಾದದ್ದೂ, ನಂಬ
ಡಿರಿ! ಚಿನ್ನದ ಚೂರಿ ಎಂದು ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯಿಸಿಕೊಳ್ಳ
ಡಿರಿ! ಕಾಮವು ಕಟ್ಟಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಜೇನತುಪ್ಪದಕಿಂತ
ು ಸವಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸಿ ತಿಂನಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಬರೇ ವಿಷ
ವೇ. ಈ ವಿಷವು ಮೂರುತರದ್ದು. ಅವು ಯಾವಂದರೆ:—ಜಾರ
ತ್ವ, ಸ್ವಭಾವ ವಿರೋಧಾನುಭೋಗ, ದುರ್ಭೋಗ ಎಂಬವುಗಳೇ.

(೧) ಜಾರತ್ವ ಅಂದರೆ:— ವಿವಾಹವಾಗದ ಪುರುಷನು
ನ್ನೇ ಸಂಗ, ವಿವಾಹವಾಗದ ಸ್ತ್ರೀಯು ಪುರುಷ ಸಂಗ ಮಾ
ಡುವದೇ (ಪರಸ್ತ್ರೀ ಗಮನ, ಸೂಳೆತನ ಮೊದಲಾದವುಗಳೇ)

(೨) ಸ್ವಭಾವ ವಿರೋಧಾನುಭೋಗವಂದರೆ:— ಸ್ತ್ರೀಯು
ಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರಿಗೆ ಪುರುಷರು ಸ್ಪರ್ಶನವಾಗಿ (ಗು
ಹ್ಯೆ ಮೈಥುನ ಮಾಡುವವರಾಗಿ) ಆಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಯರಕಾಗಲಿ, ಪುರು
ಷರಾಗಲಿ, ಪಶುಗಳಿಗೆ ಸಂಯೋಗವಾಗಿ ಕಾಮೋತ್ತುರವನ್ನು ತೃ
ಪ್ತಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇ. ಇದು ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ, ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ
ವಿರುದ್ಧಕರ್ತನಾದ ದೇವರ ಕರ್ಮಕ್ಕೂ ತೀರಾವಿರೋಧವಾದ್ದು.

(೩) ದುರ್ಭೋಗವಂದರೆ:— ಏಕಾಂತನಾಗಿ ಕಾಮುಕನೆಬ್ಬ
ನು ಯಾವನೊಂದು ವಸ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಯಾಗ
ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಿಂದ ಆಗಲಿ, ಶೃಂಗಾರವತನ ಮಾಡುವದೇ.
(ಇವುಗಳಿಂದಾಗುವ ಕೇಡಿನ ವಿಷಯ ಒಬ್ಬ ಇಬ್ಬ ವೈ
ದ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮುಂದಿನ ನಿಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವೆನು.)

ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಲಾಲೆ ಪಂ. ೨ ಕಾಣುವಂತ ಭೀಮಶಿಂಗ
ಮಾಲಿಕರಾಗಿ ನೇ ಇಸವಿ (ಧಾರವಾಡ) ಹೆ. ಮಾ.

Correspondence.

ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವು.

ರಾ. ಸಾ. ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ ಎಡಿಟರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ
ಚರಣಸನ್ನಿಧಿಗೆ ---

ವಿ. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ಎಡಿಟರರಾಯರೇ ತಮ್ಮ ಕರಕಂಜದಿ
ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸುಂದರವಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ
ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆವ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಉ
ರಾಶ್ರಯವನ್ನೀಯುವಿರೆಂದು ಅತಿ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಬೆ
ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾದ, ನ
ಸದ್ಗುರುಗಳಾದ ಹಾಗು ನಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವರ ಸದ್ಗುರುಗ
ಗಿದ್ದ ರಾ. ಸಾ. ಭುಜಂಗರಾವ ಕೃಷ್ಣ (ಹೃಯಲಗೊ
ಜಾಹಾಗಿರದಾರ) ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜ ಧಾರವಾಡ
ಪರಿದೆ ಮೆಹಬ್ಬಾನ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭ
ಧೋರಗಳು ಕಳಿದ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಸ
ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅಂದರೆ ರಾವಸಾಹೇಬ
೧೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರ ವಿದ್ದದ್ದು ೨೦೦ ಪಗಾರವಾ
ತು. ಎಲ್ಲೆ ಪ್ರೀಯವಾಚಕಜನರೇ ಇಷ್ಟೆಂಥಾ ಆನಂದ
ವಾದ ಸುವಾರ್ತೆಯು. ಇಂಥಾ ಸುವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಏಮ್ಮೆ
ರಿದೆ ತಿಳಿಸದಲೆ ಎನ್ನಮನಸ್ಸು ಎರಡಿಗೂ ಸಿಲ್ಲಲಾರದು.
ಕಾರಣ ಈ ಪಿಯ ಸುವಾರ್ತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಿಯ ಚಿತ್ತ
ಶ್ರುತ ಪಡಿಸಿಸ್ತೇನೆ. ಈ ಶುಭವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ
ಗಾದರೂ ಆನಂದವಾಗಬಹುದು. ಯಾಕಂದರೆ ತಮ್ಮ ತ
ಗೆ ಸಂತೋಷವಾದಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಲೆಕ್

ವೋಕೆ ಆಗೇಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಉಂಟು? ಏನೂಇಲ್ಲ. ರಾ. ನಾ. ಪ್ರಿನಸಿಪಾಲ ಧೊರೆಗಳು ಈ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಕಾಲೇಜದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾದಂದಿನಿಂದ ಕಾಲೇಜ ಪ್ರ ಪ್ರಶಿಕ್ಷಿಗೆ ಬರಹತ್ತಿತು ಅದಂತಿರಲಿ ಈ ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜವು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದನಂತರಂತೂ, ಬಹ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಟ್ಟದಲ್ಲಾಯಿ. ಅತ್ಯುತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗು ಮೊದಲಿನಕಿಂತ ಅಭ್ಯಾಸವಾದರೂ ಬಹ್ರ ಚನ್ನಾಗಿ ನಡಿಯುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ನಾನೇ ಈ ಕಾಲೇಜದ ಪಾರ್ಸೆನೆಮಾಡುವದರಿಂದ ॥ಶ್ಲೋಕ ಆತ್ಮೋತ್ಕರ್ಷಂತಥಾನಿಂದಾಂಪರೇಷಾಂಪರಿವರ್ಜಯೇತ್॥ ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕದ ಭಾವದ ಪ್ರಕಾರ ನನಗೆ ಅಹವಾಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ತಾನಿರ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಲೇಜವು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಹಾಗು ತನಗಿಂತ ಪೂರ್ವದವರಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಎಂದು ಅದು ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಥಾಪಿ ಸತ್ಯ ಮಾತಿಗೆಎಂದೂ ನಾವಿಲ್ಲ ಇರಲಿ ಈಗ ಕಾಲೇಜವ್ರ ಯಾಕೆ ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಮೊದಲು ಏನು ಕಾರಣ ಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂಬದಕ್ಕೆ ೩।೪ ಸಬಲವಾಡ ಕಾರಣಗಳುಂಟು. ಅವ್ರಗಳನ್ನೂ ಹಾಗು ಕಾಲೇಜದ ವಾಸ್ತವೀಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ದೇಶಭಾಂಧವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂಬಿಸುವಂತೆ ಮುಂದಿನ ಸಾರೆ ನಿರೂಪಿಸುವೆನು ಮುಂತೆ ಹಾಗು ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲೇಜದ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾಲೇಜದ ಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯಂತೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾದರೂ ಬಹಳ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಿಂದ ನಡಿಯುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾಲೇಜಸ್ಥಿತಿಗಿಂತ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾಲೇಜದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ, ಒಂದು

ಪಾಲು ಹಚ್ಚು ಎಂದು ಅಂಥವರೂ ಹೋಪ ಮೇನು ಬಾರದು. ರಾ. ಸಾಹೇಬರ ಅಧಿಕಾರಗುಣದಿಂದಲೂ, ಆಳಕೆಗುಣದಿಂದಲೂ, ವಿದ್ವತ್ತ್ವ, ಶಾಂತಿತನ ಹೊಡಾರ್ಯ, ದಯಾ, ವಿಷ್ಣುಕ್ಷಮಾತ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಸುಗುಣಗಳಿಂದಲೂ, ಧಾರವಾಡದ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಸ್ತಿಗೆ ಬಂತಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದೇನೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಹೀಗಿದ್ದು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭೂಷಣವಾದ ಸಗರ ವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ಲಾಂಛನ ವಿದ್ದಿಲ್ಲವೋ! ಪರಂತು ಆ ಲಾಂಛನವು ಮೆ. ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಥೊರೆಗಳವರ ದಯಾ ದೃಷ್ಟಿಭಾವದಿಂದ ಕಿಂಚಿತ್ ದೂರಾದಂತಾಯಿತು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ದೂರಾಗತಕ್ಕದ್ದಾಗುತ್ತು. ಆದಾದರೂ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ದೂರವಾಯೀತೆಂದು ಪೂರ್ಣಕಾಂಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ರಾ. ಸಾ. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಬಹು ಅಮೋಲ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಇಲ್ಲ ಅಸ್ತು ಜಗದೀಶ್ವರನು ಕ್ರಮ ಕ್ರಮೇಣ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ನಿರಂತರ ಸುಖದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸದ್ಗುರುಗಳನ್ನೂ, ಅವರ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ, ಹಾಗು ಉಳಿದ ನಮ್ಮ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ, ಕಾಪಾಡಲೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಯಿನಾಲೂ, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಗೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ರಾ. ಸಾ. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ತಮಗಾದ ಆನಂದವನ್ನು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಮಿತ್ರ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರನ್ನೂ ಹಾಗು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಿಯ ಶಿಷ್ಯರನ್ನೂ, ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದೇ ೬೦ಗಳ ೧೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಯಿವಸ ಉತ್ತಮ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು (ಪ್ರಸ್ಥವನ್ನು) ಮುಂಡಿಸಿ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಪರಿ ಪರಿ ಆ

ಗರ ಸತ್ಕಾರದಿಂದ ಭೋಜನಮಾಡಿಸಿ ತಮಗಾದ ಸಂತೋಷ
ಸಂತೆಯೇ ಅವರಲ್ಲಿಯೂ, ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು.
ಷನಂದದ ಪರಿಪಾಟಿಯು ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಿರುತ್ತದೆ. ಆ ವೇಳೆ
ಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಹೊಡ್ಡಹೊಡ್ಡ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಭೋಜನಸಮಾ
ರಂಭಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಗ್ಗೆ ನಾನು ವಂದನ ಮುಂದಮತಿಗನು
ಸಂತರವಾಗಿ ರಾ. ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸಮಾಚಾರ ಹೇಚ್ಚಾದ ವಿಷಯದ
ಲ್ಲಿಯೂ, ಹಾಗು ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸ
ಲೇಟರ ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಮುಂತಾದವರ ಮೇಲೆಯೂ
ಮಾಡಿದಕೆಲವು ಕವಿತೆಗಳುಂಟು ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶ
ವಾಂಧವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಲ್ಪಮತಿ
ಯುಪಯೋಕ್ತವಾದದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ.
ನಾನು ಅಲ್ಪಮತಿಯುಳ್ಳವನಿದ್ದಕಾರಣ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೋ
ಷಗಳುಂಟು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಜ್ಜನರು ಉಣಿಸದಲೆ ಬರೆಸಾ
ವನ್ನೇ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಹಣ ಮಾಡುವರೆಂದು ಪೂರ್ಣಾಭಿಲಾಷೆ
ಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ ತಾ. ೧೪ । ೪ । ೮೧

ಶ್ಲೋಕಗಳು.

ಸುವಾರ್ತೆ ಬಂದದ್ದು.

ಕಾರ್ಪೂರ ವಿ.॥ ವಿದ್ಯಾಮುಂಡಿರಿ ಸುಂದರೀ ಸುಗುಣಪಾಲಾರ
ಕಂಧರೀಶ್ವಾರದಾಂ ।
ಸಭ್ಯಾ ಧೈರ್ಯಗಳೈದೆಸತ್ಸೈನುತೆಯಿಂ ಶಿಶಕ್ರಿಷ
ಯಂಗೈಯ್ದರೋಳ್ ।
ಸದ್ವಾರ್ತಾಸಲೆತಾನುಂದು ಮುದದಿಂ ಶಿಷ್ಯಾ
ಭ್ಯಾಯೇಕೇಳರೈ ।

ಭದ್ರಂಭದ್ರಮಿದುಂ ಸುಪಾರ್ತೆ ಸಖೀಸಂ
ನಂದ ಪಾನಂದವೈ ॥ ೧ ॥

॥ ಪಗಾರ ಹೆಚಾಡವಿಷಯುದಲ್ಲಿ ॥

ಪೀತ್ತೀಭ್ಯ ಮ.ಮ.ಸಪ್ಟೊ(ಥಹಿಂತೊರ್ಥಿಕಂನಡಡಕಾಲೆ(ಜಾಥಿಕಾ
ರೀಬುಥಂ ।
ಶನುಕಾಂತಾಯುತ ನೌಭುಜಂಗಥೊರೆಗೇ ಎಂಚಾ
ಶತಂವೇತನಂ ।
ಸಮುದರ್ ವಿದ್ಯಥಿಸದ್ರಸಲ್ಲಿ ಥೊರೆಗಳ್ ಪೆಚ್ಚಾಗಿಯು
ಮೂಡಿದರ್ ।
ಪ್ರಮುಖರ್ ಪಂಡಿತರಿಂಗೆ ಭೂಪ್ಯವಿದುವೇ ನಾಥ
ಕೃಸಾರ್ಥಕೃವೈ ॥ ೨ ॥

ಪಗಾರ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶಿಪ್ಯ ಕೋಟಿಯು ಸಲ
ಹಿದ ಪುಣ್ಯವೇ ನಿಜಕಾರಣವು.

ಪುಲ್ಲಿಕಾ ಮಲಾ॥ ಔವೃಪಾರ್ತಯಃ ಕಾರಣಂ ಭಕಪುಣ್ಯವೇ
ದುಮಿಥೃವೈ ।
ಭವೃಧೈವದ ಲೇಖವೇನಿದುಸತೃಮಾಗದ-ಪೆತ್ತಿ ।
ತ್ರವೃವೃಮತೆಸು ಮಿತ್ರಪುಣ್ಯವೆ ಥೇ ಬಿಡ್ಡೆಯೃದ
ವೇಳುವೇ ।
ಭಾವಪಿಂಸಲೆಶಿಪ್ಯಕೋಟಿಯು ಕಾಯ್ದ ಪುಣ್ಯವೆ
ಸತೃವೂ ॥ ೩ ॥

ರಾವಣಾಹೇಬ ತಾಮ್ರಸ್ಸಲೇಟರ ವಿಷಯುದಲ್ಲಿ ॥

ಕಾಮುದಾ॥ ಔವೃರೂಪಯಿಂ ಸತೃಥರ್ಮಯಿಂ । ಭವೃವಾಣಿಯಿಂ
ವಿದ್ಯಕಾಂಕರಿಂ ॥
ವೈಚಾರಯಿಂಲೋಕರಂಜಪಾ । ದೇವಪಾಹಿಸೀಂ

ತೆಲ್ರೆನ್ಸಲೇಟರಂ ॥ ೪ ॥

॥ರಾಜಾನಿಲ. ಪಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ವಿಷಯಮಲ್ಲಿ ॥

ಉತ್ಪ್ರೇಷ॥ ಕಾಮರೂಪ ನಾಮಜ್ಞಾಪ ಸೋಪಕಾಂಕಶಾಂತಿ
ಯಿಂ । ಪಾಪಪಾಣಿ ಬುದ್ಧಿ ಶ್ರೇಣಿ ಪ್ರೋತ್ಸ
ಕಾಯದ್ವೈಪವಾನ್ । ಸೌಭ್ಯಭಾಗ್ಯ ವಿಧ್ಯುತಿ.ಲ ನ
ಷ್ಟಚಾರಧೀರರಂ । ಪಾಪಪೇವ ಪಾಹಿರೊಪ್ಪನಾ
ಭೂಪರುನಿಡಾ ॥ ೫ ॥

ಎಲೆಬರ ನಾಹೇಬರೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು ವಿಲಂಬವಾದದ್ದಕ್ಕೆ
ಕ್ಷಮಾಪಣೆಬೇಕೆಂದು ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.
ತಾ. ೧೪ನೇ ಪೂಹೆ ಎಪ್ರೇಲ ಸನ್ ೧೮೮೧ ಇಸವಿ.

ಶಿವಾಶಿಜೀ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ ವಾಜಪೆ ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವ
ರ ಫರ್ಸ್ಟಕ್ಲಾಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಟ್ರೇವಿಂಗಕಾಲೇಜ
ಧಾರವಾಡ.

—೦—

ಯಾವಿ ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆದ ಯಡಿಟ
ರ ಇವರಗೆ——

ಧಾ ಾಡ ಸ್ಕೂಲ ಕವಿಟಿದಾರ ಗೋವಿಂಡ ವೆಂಕಟೇಶ ಈತ
ನು ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಕಲ್ಕ ಮಾಡುವದೇನಂದರೆ ಧಾರವಾ
ಡ ಪಹರದಲ್ಲಿ ಇರುವಾ ತಿನೇ ವಂಬರ ಸ್ಕೂಲ ಪರೀಕ್ಷೆ
ಮೆ. ರಸಲ್ ಸಾ. ಬಹಾದ್ದುರ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನ್ಸ್ಪೇಕಟರ
ರ ಪ್ರಾಂತ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರು ತೆಗಿದಕೊಂಡು ಸರಟಿಫಿ
ಕೇಟು ಬರದು ಇಟ್ಟಿದ್ದರ ನಕಲು ಇದರ ಕೆಳಗೆ ಬರದು ಇ
ಧ್ಹೇನೆ ಇದನ್ನು ಪ್ರೈಮಾರಿ ಪತ್ರ ಪ.ಶ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪು
ಸೋಣ ಅಂತ ಆಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು

ದ್ದೈಮೋಯಿ ತಮ್ಮ ಮಾತಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಸೋಧಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಆಶಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೆನೆ. ಇದು ಭೂಮಿಸೋಧನದರಿಂದ ಯಾವತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾಸ್ತರರು ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದುರವರು ಬರದು ಇಟ್ಟಿದ್ದ ತಾ. ೧೮ ೩_೮೧ ಇಸವಿ ದಿವಸ ಈ ಸಾಲೆಯು ಪರಿಕ್ಷಿಸಿದೆವು ೧೪೧ ಹುಡುಗರಪೈಕಿ ೧೧೬ ಹುಡುಗರು ಹಾಜರಿದ್ದರು ಈ ಸಾಲೆಯು ಮಾಸ್ತರರು ಬಹಳ ಪ್ರತ್ತಮ ಇದಾರೆ ಅಶಿಷ್ಯರು ವಾಧ್ಯೆಮ ಇದ್ದಾರೆ ಸಾಲೆಯಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರತ್ತಮ ಭರಭರಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಪರಿಕ್ಷೆಯು ಪರಿಣಾಮವು ಚನ್ನಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಲೆಯ ಕೋಣೆಗಳು ಸ್ವಚ್ಛ ಪುತ್ತು ಸೋಧಣೆಯಾರ ಇರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೇ ವರ್ಗದ ಹುಡುಗರು (ಯುಕ್ಲಿಡ) ೧೯ನೇ ಬುಕ್ಕ ತಮ್ಮ ಮುಖಿಯಿಂದ ಪ್ರತ್ತಮರೀತಿಯಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಯರಡನೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಯಲ್ಲಾ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಲೆಯು ಬಹಳ ಪ್ರತ್ತಮ ಇರುತ್ತದೆ.

[signed] W. A. Russell.

—o—

ಈ ತರಾ ತರ್ಜಮಾವಾದ ಖಾತಿಬಗ್ಗೆ ಸಾಹೇಬ ಬಾಹಾದ್ದುರವರು ಬರದ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಾ ಪ್ಲಿಜಿಟರ್ಸ್ ಬುಕ್ಕು ಇದರ ಲಗತ್ತ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆನೆ ನೋಡೋಣವಾಗಿ ಭೂಮಿಸೋಣ ಆಗಬೇಕಂತ ವಾರ್ಥನೆ ಇಧೆ ತಾ. ೧೯ ಪಾರ್ಬೆ ಸಂವತ್ಸರ ೧೮೮೧ ಇಸವಿ.

ಗೌರವಿಂದ ರಾವ ಪಕೀಲ ಕಮಿಶಂಟೀದಾರ.

ಖಿ. ಖಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕ ರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಇದೇ ಯಪ್ರೀಲ ತಿಂಗಳ ಶಾ ಲಾಪತ್ರಿಕೇದಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ನೇಹಾ ಕಾಂ ಕ್ಷೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕ್ಕೇವೆ.

ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಾಲೀಯ ನಿವಿಡಿವಸ ಮುನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆ ಲವ್ರ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಆ ಬಳಿಕ ನಾಲ್ಕನೇ ಪುಸ್ತಕದ ಒಲನೇ ಪಾಠ [ಭೋಜನ ನಿಯಮ) ಯಂಬ ಪಾಠವನ್ನು ಓದುವಾ ಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದದ್ದು ಯೇನಂದರೆ; ಸದರಪಾಠದ ಆರನೇ ಸಡರಿನಲ್ಲಿ " ತಮಗೆ ಶೇರುವ ಪದಾ ರ್ಥವನ್ನೇ ತಿನ್ನಬೇಕು" ಅಂತ ಅದೆ. ಅಂದಬಳಿಕ ಬ ಡಜನರಿಗೆ ಶೇರುವಪದಾರ್ಥ ಅಂದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ತುಪ್ಪ, ಬೂಂ ದಿ, ಲಾಡು, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಶೇರುವಪದಾರ್ಥವಸೆ. ಅಂ ತ ತಿಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯೆಲ್ಲಿಂದ ದೊರಿಯುವದು, ದೊರಿಯು ವದಿಲ್ಲಾ ಅಂದಬಳಿಕ ಅವರು ಶೇರದೆ ಇರುವಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಂದು ಉಪಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ರೋ ಗಗ್ರಸ್ತರಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಆಗದೆ ಅವರು ಯಲ್ಲಕಿಂತಲೂ ಅರೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಶರೀರ ಸಂಪತ್ತಿಯಾದರೂ ಚನ್ನಾ ಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಲ್ಲರ ಸ್ವೀಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಹೆ ಆದ್ದರಿಂದಾ ಸದರೀ ಛಾಪಿನಲ್ಲಿ ಬರಿದ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಈ ಪೂ ತಿನ ಪೃತ್ಯೆಯೇ ಬಂದಂತೆ ಆಯಿತು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರು ನಮಗೆ ಯಾವಪದಾರ್ಥ ಶೇರುವಸೋ ಅದು ಶಿಗುವಂತೆ ಇದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ ಅಶಕ್ತ ಜನ ಇದ್ದಾಪ್ಪು ಬಡಜನರಲ್ಲಿ ಇರುವಿಲ್ಲ. ಇದರಕೊತ್ತ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳು ಉಂಟು ಆವತೆ ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪಮತಿಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಸಂಕಲ್ಪ ಬರಿದು ಕೊಂಡಿಸ್ಕೆ ಪ್ಪೆ,

ಅವರೆ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಮಾಸ್ತರ್‌ಜನರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಇದೇ ಪತ್ರದ ದ್ವಾರದಿಂದ ತಿಳಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಾತಿನ ಸಂಶಯವನ್ನು [ಇಲ್ಲಿ] ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಸಾಲಿ ಸುರು ಆದ ದಿವಸ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸಂಶಯ ಪರಿಹರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆಪರೆ ಈ ಮುದ್ರಪತ್ರಿಕೆಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ಬರೆದು ಬರುವದೆಂದು ಬಹು ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟು ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರವಾಪಡಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾ ಇರಬೇಕೆಂ. ಇಂತಿ ವಿನ್ನಪ: ತಾ. ೨೪ | ೫ | ೮೧ ಇಸವಿ.

ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ ಪುಳಪ್ಪ
ಹನಮಂತ ಬಾಳಾಜಿ
ಮುಕ್ಕಾಮ ಕಲಾದಗಿ

} ಶ್ರೀಶೈಲಮುಯಿಯಪ್ಪಾ
ರಘುನಾಥ ಜೀವಾಜಿ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಕಲಾದಗಿ

—೦—

ರಾ. ಸಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕದ ಪಿಡೀಟರ ನಿನ್ನಿಥಾನಕ್ಕೆ

ವಿ. ವಿ. ಐಯ್ಯಾ ಇದೇ ತಾಲೂಕ ಆಡೂರ ನಾಲಿಯ ಮಾಸ್ತರರ, ಸಮಾಧಾನಾರ್ಥವಾಗಿ, ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಶಿದ್ದೇನೆ. ಅವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಗೊಳ್ಳಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಭೂಮಿ ಆಡೂರು ಇದ್ದು ನದರ ಕೆರಿಯವಿಷಯವಾಗಿ ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹೀತಿಯುಂಟು. ನದರಕೆರಿಯು ಎರಿ ಉತ್ತರದಕ್ಷಿಣ ಹಬಿದ್ದು, ಅದರ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ೧೦—೧೫ ಮೊಳ ದೂರ ಮಾವಸ್ತು ಮೆಳೆಅಗಲವಾದ ತಗ್ಗುಪ್ರದೇಶವಿದ್ದು ಅದರಾ ಆಚೆ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕೆರಿಯ ಅಂಗಳವೆಂಬ ತೀರ ಸಮಾಟುಗುಳ್ಳ ಎರಿ

ೂಮಿಯು ನೆಲವಿದ್ದು ಕಾರ್ತಿಕ ಇಲ್ಲವೇ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಅಥವಾ
ಷ್ಯ ಇಲ್ಲವೇ ಮಾಘಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದ ಮೂಡ ಷಾ
ಒಳಿತಾಗಿ ಬೀಸುವದರಿಂದ, ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶವು
ಾಸಮಟ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿದ್ದರೆ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಘಾಳಿತಗಲಿ
ಗಳು ಹುಟ್ಟಲಾರಂಭಿಸಿ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಇರುವ ಆ ಸವನೆಲದ ಮೇ
ನೀರುಬಿದ್ದು, ಬಿಸ್ಲು, ತೊಯಿಸಿಕೋತಾ ಎರೆ ಬೀಡುಗಳಲ್ಲಿ
ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ವತ್ತು ಅಡಿ ಅಗಲವಾದ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲ ಜಿಲಕ
ೀರಾಗುತ್ತವೆ; ಅದಕ್ಕೇ ಕೆರಿಯುಗುಕ್ಕೋಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ
ಮಯಾತಕ್ಕಿಂದ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆಂಬ ವಿಚಾರವೇ ಅವರು ಮಾಡು
ವಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷ ಬಲ್ಲವರು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಮಾತು ಯಾ
ಾ ನಂಬುವವಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ (ಹತ್ತಾರಕೂಡ) ಹನ್ನೊಂದು ಪರಿ
ುಕೂಡ ಗೋವಿಂದ, ಎಂಬ ಗಾಪೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಲ್ಲವನು ಸಹ
ಪರಂತೆನೇ ನುಡಿದು, ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟು, ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾ
ುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧೦|೧೫ ವರುಷಗಳ ಕೆಳ
ಮೆ. ಕಮಿಷ್ಮನರ ಧೊರೆಗಳೂ ಪ ಕಲೇಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳೂ
ಾಡಿ ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಈ ಕೆರೆಯು ಉಕ್ಕುತ್ತದೆ ಅಂತಾ
ಳಿ ಅಲ್ಲಿಗೆಬಂದು ನೋಡಿ ವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಘಾಳಿಯಿಂದಲೇ ನೀರು ಏ
ುತ್ತದೆಂಬ ಸಿಧ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿ ಹಿಂದು ಜನರ ದಡ್ಡತನಕ್ಕೆ ನಕ್ಕು
ಾರುವು ಹೋದರು, ದರವಗುಷ ಮೇಲಿನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡ
ಳಿಇದ್ದು ಸರ್ವದಾ ಉಕ್ಕುವದೇ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತ ಹೀಗಾಗುವ ಕಾರ
ಣವೇನು; ಎಂತಾ ಆಕ್ಷೇಪ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ
ುತ್ತರ ಅದಲ್ಲಾ. ಆ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶವೂ ಅಂಚುಮಟ ನೀರುತುಂ
ಾಗಲೇ ಘಾಳ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ದ್ರಷ್ಟಾಂತ ಸಮಾಟ
ವ ತೆಲಿವ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹಾಕಿಟ್ಟಬಿದರೆ ಯಾವಧಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಳ್ಳ

ಬುತ್ತೆಯೋ, ಆದರ ವಿರುದ್ಧದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೀರು ಪ್ರವಾಹ ಬಾಗುತ್ತ
ಹಾಗೂ ನಿಂತನೀರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುತಗಲಿಸಿ ಹಾಗೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆಯ
ತ್ತಹೋದಹಾಗೆ ತೋರಿದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬುತ್ತ ಹೋಗ
ತ್ತದೆ. ಈ ಮೂತು ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದವರು ಚನ್ನಾಗಿಬಲ್ಲ
ಸರದರ ಮಾಸ್ತರರು ಕೆರೆಯು ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ಉಕ್ಕದೇ ಶು
ಷಶ್ಚವಾಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಉಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಮೇಲೆ
ದಲೇ ಮೇಲಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆಂಬಮಾತು ಅ
ರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದದ್ದು, ಆಶ್ಚರ್ಯಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾ
ರಾಯರೇ ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ
ಯಾಕಂದರೆ, ವಿಸ್ತಾರಬರಿಯದೆ ಸಂದೇಹ ನೀಗುವದಿಲ್ಲ ತಂ
ಭೆಟ್ಟಿಯಲಾಭ' ಬಹುದಿವಸಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಸೋದಿ, ನನಗೆ ಅತ್ಯಾನ
ದ ವಾಯಿತು. ಲೋಭವಿರಲಿ ಸ್ವಾಮಿ! ನಾನು ನನ್ನ ನಿತ್ಯ
ಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗುತ್ತೇನೆ. ತಾ. ೨೦ | ೪ | ೮೧ ಇಸವಿ

ಮುಕ್ಕಾಮು ಬಂಬುನಹಳ್ಳಿ
ತಾ. ಹಾನಗಲ್ಲ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ } ಸಹಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಶ್ರೀಧರ ಗೋಳೆ
ಲೇ ಹೆಡ್ಡ ಮೂ. ಬಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ

—o—

ರಾ. ಸಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯು ಎದಿಟರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ
ವಿ. ವಿ. ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲ್ಕುಸಂಗ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉ
ದ್ಭವಿಸುವ ಸುಂದರ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ದೊರೆಯುಬೇಕು

ನಿರಾಶೆ

ಸನ್ ಮುಜಕ್ಕೂರ ಜನಪರಿತಿಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಥಾಮ
ಸಲ್ಪಟ್ಟಿ ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬಾನೆದ್ದು "ಅಂಟ್ರೆನ್ಸಿಂಡ ಪೂಸ್ತರ ಆ
ಪೂಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜ ಪರೀಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾ
ನಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಸೆ ಎಂಬುವ." ನೋಡಿ ಬಿದ್ದ ಪರಮಾನಂದನನ್ನು 'ಗ

ಸ್ಪಿನ ಬೆಟಗೇರಿ' ಇವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತಾರಷ್ಟೇ; ಆದರೆ ನನ್ನ ಬಾಂಧ
ವನಾದ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ನೇ ಇಸವಿ ಇತ್ತ್ಕಡೆಗೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂ
ಬ್ಬ ಮುಲ್ಕಿಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾದ ಮೂಸ್ತರನು ಸಂಶಯದಿಂದ ಪರವಾ
ನಗಿ ಬೇಡಿರಲು ಅದಕ್ಕೆ 'ಈ ಪರವಾನಗಿ ನಿಮಗೆ ಶಿಗಲಾರದು
ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನಿಸ್ಸಿ ಮುಂಜಿನವರಿಗೆ ಮೂತ್ರವೇ ಉಂಟೆಂದು
ಹೇಳಿದ್ದು ಆದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ!! ಆದರೆ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ನಿಸ್ಸಿ
ರುಂಜಿನ ಅಂಟ್ರೇಡರು ಸ್ವಲ್ಪ ಪಂಥಿಯೇ ಇರಬಹುದು, ಇ
ತ್ತ್ಕಡೆಯವರೇ ಒಹಳ ಪಂಥಿ ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವ
ರು ಮುಲ್ಕಿಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಆ
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಗೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಮೂರ್ಗವಿದ್ದಂತೆ ತೋರದ್ದರಿಂದ ಅ
ವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮ ತಗೊಂಡರೂ ಒಡನೇ
ಜಾಗಾ (೧೦೦ರೂ. ದ ಮೇಲಿನದು) ಹಡೆಯಲಶಕ್ಯರೇ ಕಾರಣ
ನಮ್ಮ ಪಯಾಸಿಥಿಗಳಾದ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳವರು ಅವರೆಲ್ಲ
ರಿಗೆ ಕಾಲೇಜದ ಸರಟಿಫಿಕೇಟ ಪರೀಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಳಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿಯ
ನ್ನಿತ್ತು ಅವರ ಶ್ರಮದ ಫಲವನ್ನುಡುಪಡಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಂಮಾಡುವ
ರೆಂದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ ತಾ॰ ೧೪।೪।೮೧ ಇಸ್ವಿ
ಜಿವಾಜಿ ಶೇಷಗಿರ ಹರಿಹರ ಅ. ಮಾ. ಹಿರೇಕೆರೂರ ತಾ. ಕೋಡ

—o—

ಶಿಂಪಗಿಯ ಬಿಂದಗಿಯ ವರ್ಣನೆ

ರಾ. ರಾ. ಕನ್ನಡಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಕರ್ತರರಿಗೆ——

ಪತ್ರಕರ್ತರಾಯರೇ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಕೂರು ಒಹಳಪಮಾತ್ಯ
ರವಿದ್ದದರಿಂದ ಕ್ಷಮ ಸುಂದರವಾದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಜಾಗ
ಕೊಕ್ಕದೆಂದು ಬಂಹ ಸಾಗಿಸುತ್ತೇನೆ

ಕನಬಾ ಬಿಂದಗಿ ತಾಲೂಕ ಪದ್ಯಕೂರು ಈ ಊರು ಚಂದ

ವಾಗಿ ಪ್ರಶಿದ್ಧ ವಾದದ್ದು ಊರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ
ಗಮೇಶ್ವರ ದೇವರ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಸ
ಸದಾಳಗೆ ರೀಪೋತ್ಸವ ಜನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ
ಕಚೇರಿ ವ ಬಂಗಲೆ ಧರ್ಮವುಳದ್ದು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನೀಲಗರಗ
ನ ಗುಡಿಯುಂಟು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ಪ್ರ ಸಿ ಪವನಾ ಪುರಾಣ
ರಶಿದ ಮೇಲೆ ಬಹಳೇ ಬೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಜಾ
ಬಹು ಚಂದವಾದದ್ದು ಉತ್ತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸಂಕಪ್ಪಯ
ನವರ ಮಠ ಉಂಟು ಅವರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸ ಸು.ಪೂ
(೩೦೦) ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಂಕಣ್ಣನ್ನ ಕುಲಕರ್ಣಿ ತಿಂದಿಗ ಇ
ರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಗುರುಪಯ್ಯನವರಕಡಿಇಂದ ಬೊಧೋತರಾಗಿ ಬಿಂ
ಗಿ ಪೂಜಾ ಗಾರಗಳ ಅಪ್ಪಣೆ ಮೇರಿದೆ ಶ್ರೀ ಸಂಕಪ್ಪಯ್ಯನವ
ಕ್ರಮ ನಡಶಿದರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರ ಸಂತತಿಗೆ ಶ್ರೀ ಸ
ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು ಎಂಟುವರು ಪ್ರಶಿಷ್ಟರಾಗಿ ಅನೇಕ ಕೌತ
ಕ ತೋರಸಿ ಪ್ರಾಣ ಪಡಿದರಂತೆ ಅವರ ವಂಶದವ
ಈಗ ಶ್ರೀ ಅವಯ್ಯನವರು ಇದ್ದಾರೆ ಇವರು ಹಿರಿಯರ ಮ
ದಿದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ ದರ್ಮರ್ಥ ಆಶ್ವಿನ ಪಾಡ್ಯ ೧
ಲಿಗೂ ಪವನಾ ಪಂಜಿ ೩೪ ಬಡಿಯೋವ್ಯಾಳಿಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಾ ಘ
ಟ ಎತ್ತರ ಇರೋದು ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಯುಂಟು ಅದರ ಮಧ್ಯದ
ವದು ಘೂಟು ಬೆಚ್ಚೌಕ ವಂದು ಘೂಟು ಖೋಲವಾದ ವಂದ
ತೆಗ್ದು ಇದ್ದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಪಾದುಕ ಕಲ್ಲು ಸದರಿ ಹೊತ್ತಿ
ತೆಗಿಯುತ್ತಾರೆ ಜಾಗಾಸ್ಪಶ್ಚ ಮಾಡಿ ಬಿಂಡಗಿ ೪೫ ನಾಲ್ಕೆ
ಹುತರಬಿ ನೀರು ಹಿಂಡಿಯುವಷ್ಟು ಮುಂಗಿನ ಬಿಂದಗಿ ತಂದ
ಅದಕ್ಕೆ ಸುಂಗಂಧ ಕಚ್ಚಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾಮೂವಳ ಬರದು ಸ

ಶನೇಪರ ಸ್ಮರಣಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರ ಸಮಕ್ಷಾ ಆ ಬಿಂದ
ು ತಂದು ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಪಂದು ಭದ್ರಾ
ರ.ವ ಮುಚ್ಚಳ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಭದ್ರ ಇದ್ದ ಚೌಕಿ
ಫಳಿ ಇಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಕಡಿಗೆ ೨|| ಅಂಗುಲ ಉದ್ದ ಇರುವ ಕಟ್ಟಿ
ಗೆ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಜೋಡಿಸಿ ಕುರ್ಮ ಮುಖದಂತೆ
ಎರೆಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿ ರಂಗಾವಳಿ ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ
ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಅಪ್ಪಯ್ಯನವರು ಸ್ನಾನ ಪಗ್ಯೆರೆ ಮಾಡಿ ಬಿಂದಗಿ
ಇಟ್ಟ ಜಾಗೆದ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ಕೂಡ್ರುತ್ತಾರೆ ಆಪರ ಎದುರಿ
ಗೆ ಪಂದು ಜೋಕಿ ಇಟ್ಟಿರುವರಂತೆ ಅದರಮೇಲೆ ಪಬ್ಬೊಬ್ಬರೆ
ಭೂಸುರರು ಕೂಡ್ರುವರು

ದರಭೂಸುರರಿಗೆ ಪಂದ ತಂಬಿಗ ತುಂಬ ನೀರು ಆ ಫಳಿಮು
ಗ್ಯಡಲ್ಲ ಆಪರ ಎಾಪ ಇಟ್ಟು ತೊಳಿಯುತ್ತಾರೆ ಆ ನೀರು ಮೇ
ಲೆ ತೋರಶಿಪ ಫಳಿ ಪುಡಿವಳಗಿಂದ ಮುಚ್ಚಳಕೆಳಿದ್ದು ಬಿಂದಗಿ
ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಗುತ್ತದೆ ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟು ಭೂಸುರರೂ ಬಂ
ದಾರು ಆಪರ ಪೂಜಾಮಾಡುವಂತೆ ಕೊನೆ ನೇಮದ ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣನ ಪಾದಪೂಜೆಗೆ ನಿದಾನ (೫)ತಂಬಿಗ ನೀರು ಇರಲಿಕ್ಕೆಬೇ
ಕು ಆ ನೀರು ಇರಿಸಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಪಂದ ಬಿಂದಗಿ ನೀರು
ತರುತ್ತಾರೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪಂದೊಂದು ವೇಳೆ(೧೦|೧೫)ಬಿಂದಗಿ
ನೀರು ಬೆಕಾಗುತ್ತದೆ ಪೂಜಾ ಆದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋ
ಜನ ಸುರು ಆದ ಬಳಿಕ ಶ್ರೀ ಅಪಯ್ಯನವರು ನಡರಿ ಫಳಿತೆ
ದು ಬಿಂದಗಿ ಎಲ್ಲರಸಮಕ್ಷಾ ಮೋಡಲಾಗಿ ೪|೬|೮ ಅಂಗುಗ
ಳಗರ ಗೇಣಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಂದಗಿ ಯಲ್ಲ ನೀರು ಕಡಿಮಿ ಇ ಲ
ತ್ತದೆ ಈ ವರ್ಷ ಮೊನ್ನೆ ಅಂದರೆ(೨೩ನೇ ಪದ್ಯ ೨)ಯಪಸಾ ೮
ದು ಅಂಗುಲ ಕಡಿಮಿ ಇತ್ತು ಇದು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬಿ ಎ

ಈ ಜಾಗಾ ಸ್ವಚ್ಛ ವ ಬೈಲಿಗೆ ಇದ್ದು ನೀರು ಎಂದೂ ಹೊರಬಿಳೂ
ಯಿಲ್ಲಾ ಆ ಬಿಂದಗಿ ಆಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರ ಸಮಕ್ಷಾ ತಗಸು ತೋರಿಸು
ತ್ತಾರೆ ಅದರಬುಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಲೆಶತಾ: ಜಲಧ್ರುವ ಇರೋದಿಲ್ಲಾ
ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಿನ್ನಾನಿಗಳೂ ಶಿಡ್ಡಾ ಪುರುಷರ ಮಾಹಿತ್ಮಿ ಎಂದು ತಿಳಿ
ಯುತ್ತಾರೆ ಈ ಮತದ ಹಿಂದಾ ಸಗರ, ವ ಸುರಪುರ ಇಲ್ಲಾ
ಖಾ ವ ಆಲಂಥಿ, ಕಲಬುರ್ಗಿ, ವ ಧಾರವಾಡದ ಕಡೆಗೆ ಎನಕೆ ಇ
ನಾಮು ನಡಿಯುತ್ತದೆ ಈ ಮಾಹಿತ್ಮಿ ಬಗ್ಗೆನವೀನಸುಧಾರಶಿಕ್ಷಜನ
ನರಿಗೆ ವಂಬಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ರಾವಸಾಹೇಬ ಹಣಮಂತರಾವ
ಕೃಷ್ಣ ಮಾಮಲೇದಾರ ಶಿಂದಗಿ ವ ರಾ. ಸಾ. ವೆನಶಿನದಾರ ಕೃ
ಷ್ಣರಾವ ನರಶಿಂಹ್ವ ರಾ. ರಾಘೊಪಂತ ದೆಪತ್ರಾತ ಮಾಸ್ತರ
ಶಿಂದಗಿ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನ ಮಾಡಿ ವಿಚಾರಶಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮು
ನಸದಟ್ಟಿ ಖಾತ್ರಿ ಆದೀತು ಇದೇಮೇರಿಗೆ ಎರಗಲ್ಲ ಬು. ತಾ.
ಶಿಂದಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಹ ಚಮತ್ಕಾರ ಆಗುತ್ತದೆ ಈಗ ಎರಗಲ್ಲ ಬಿಂದಗಿ
ಮಾಹಿತ್ಮಿಬಗ್ಗೆ ದೇಖರೇಖಿ ಪಗ್ಸೆರೆ ರಾ. ಸಾ. ಕೃಷ್ಣರಾವ ವೆನಶಿ
ನದಾರ ಶಿಂಡಿಗಿ ಕರ ಇವರೇ ಚಾಲುಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ ವ ಮಾಶಾಳ
ದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗೆ ಶಿರ್ಷ ಶು. ೩ ರವಿವಸಾ ಬಿಂದಗ್ಗಿ ಮಹತ್ಮಿ ನಡಿಯು
ತ್ತದೆ. ಯಿಂತಿ ವಿನ್ನಾಪಾ: ತಾ. ೨೯।೩।೨೧ ಇಸವಿ

ರಂಗೊ ಕೃಷ್ಣ ಬೀಳಗಿ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ ತಿಳಗೂಳ

—— o ——

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ರ.

ಎಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೫

ಮೇ ೧೮೮೧

Visits to schools.
ಶಾಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ, ೩.

ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಮಿಷೇದಾರರು, ಡೆ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರು, ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿದ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬಹು ಜನ ಪಾಸ್ತರರು ನಮ್ಮ ಕಡಿಗೆ ಕಳಿಸುವ ಕ್ರಮ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪತ್ರಗಳೇ ಬಹಳ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವರೆ ಬಹು ಜನ ಪತ್ರಲೇಖಕರು ಅರ್ಥಾರ್ಥ, ಒಂದೊಂದು ಹಾಳಿ ತುಂಬಿದ ಹೊರ್ತು ತಮ್ಮ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಮೂರು ಸಾಲ್ಯಂತವಾಗಿ ಛಾಪಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಕವೆಲ್ಲ ತುಂಬಿ ಹೋಗುವದು. ಅವರಿಂದ ಅಂಥಾ ಉದ್ದುದ್ದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ಚಲ್ಲುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಂದ ಆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರಿಹವರ ಶ್ರಮವ್ಯ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯಾವತ್ತು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಕೊಂಡು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರಿಯುವವರು ಆಡಮ್ಮ ಸ್ವಲ್ಪಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವ್ಯ ಸೂ

ಬಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಂಥಾ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬಹುದು.

ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪತ್ರಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಧಾರವಾಡ ೫ನೇ ನಂಬರಿನ ಶಾಲೆ—ಕಳಿದ ಮಾರ್ಚ ೯ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರಾ. ರಾ. ಗೋವಿಂದರಾವ ವಕೀಲ ಶಾಲಾ ಕಮಿಟೀದಾರ ಇವರು ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ತಪಾಸಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಮಿಠಾಯಿಯನ್ನೂ, ೧೬ ಜನ ಓದಹುಡುಗರಿಗೆ ಸ್ಲೇಟುಗಳನ್ನೂ ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಕಮಿಟೀದಾರರು ವಿದ್ಯಾವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ೩೦, [ಕಾಕರರು ೩೨, ಮೊಚ್ಚೆಗಾರರು ೧೩, ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳುಂಟು.

—೦—

ಪದರೀ ಕಮಿಟೀದಾರ ಗೋವಿಂದರಾವ ವಕೀಲ ಇವರು ಧಾರವಾಡದ ಶಾಲೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು 'ಬರಿಯುವದೇನೆಂದರೆ— ಹುಡುಗರು ಮುಂದೆ ಕಲಿಯುತ್ತ ಹೋದಹಾಗೆ ಹಿಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮರಿಯುತ್ತಾರೆ; ಈ ಮಾತಿಗೆ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುವದಿಲ್ಲ; ಹೀಗಾಗದಂತೆ ಯಾವತ್ತು ಮಾಸ್ತರರು ಎಚ್ಚರ ಪಡಬೇಕು, ಇತ್ಯಾದಿ.

—೦—

ಧಾರವಾಡ ೧ನೇ ನಂಬರಿನ ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳಶಾಲೆ— ಫಳಿಥ ಏಪ್ರಿಲಿನ ೬ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಪದರೀ ಕಮಿಟೀದಾರ

ರಾ. ರಾ. ಗೋವಿಂದರಾವ ವಕೀಲ ಮತ್ತೂ ಫ. ಅ. ಕಲೆಕ್ಟರರ ರೈಟರರಾದ ಕೃಷ್ಣರಾವ ಎಂಬುವರು, ಇವರಿಬ್ಬರು, ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಕಸೂತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಮೀರಾಯಿಯನ್ನು ಹರಂಚಿ ವಿಜಿಟರ್ಸ್ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಮಗಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಂಥ ಶೇರೆಯನ್ನು ಬರಿದಿಟ್ಟಿಯ್ದಾರೆ.

—೦—

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ—ಇಲ್ಲಿಯ ಯಾವತ್ತು ಶಾಲೆಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿದಬಳಿಕ ರಾ. ಸಾ. ಡೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಥಾರವಾಡ ಇವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಡುವ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಳದ ಜನವರಿಯ ೧೭ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಮಠದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರು. ಈ ಸಭೇದೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಬ್ ಜಡಜರು, ಡಾಕ್ತರರು, ಇಂಗ್ಲಿಶ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರು, ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಜನರೆಲ್ಲರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಯಾವತ್ತು ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡಿ ೧೦೦೦ ಹುಡುಗರು ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲದೆ ೧೫೦ ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬೇರೆ. ಸಬ್ ಜಡಜರು ಸಭೆಯ ಸಮಾರಂಭದ ಆನಂದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಸುರಸವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಬಳಿಕ ಬಕ್ಷೀಸುಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದರು. ರಾ. ರಾ. ಸುಬರಾವ ಬೇಹಟ್ಟೀ ವಕೀಲ ಇವರು ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ೧೦ ಜರದ ಖಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀಮಲರಾವ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಇವರೂ ೧೦ ಖಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಶ್ರೀ. ಬೆಳಗಾವಿಯ ವಟ್ಟಪ ಬೇವನವೆಂಬ ಅಯ್ಯನವರು ಬಡಹುಡುಗರಿಗೆ ತಿಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು

ಕೊಟ್ಟರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಕ್ಷೀಸಗಾಗಿ ೩೧॥ ರೂ. ಮಾಯಿ ಪರ್ಗಣಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದವು.

—o—

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಏನೇ ವಂಬರಿನ ಹೆಂಗುಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆ— ಕವಿ-ಟೀಡಾರರಾದ ಮಾಸಪ್ಪಾ ಬೇಪಟಿ, ಅಣ್ಣಾರಾವ, ಇವರ ಮುಂಬಯಿ ಹಾಯಕೋರ್ಟಿನ ವಕೀಲರಾದ ಶಾಮರಾವ ಎಂ ಬವರಂನು ಶಾಲೆಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯೆ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಮೀಶಾಯಿಂಗಾಗಿ ೩ ರುಪಾಯಿ ಬಡಹುಡಿಗಿಯರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ೩ ರುಪಾಯಿ, ಪ್ರಕಾರ ಇನಾಮು ಕೊಟ್ಟು. ಸದರೀ ಮಾಸಪ್ಪಾ ಎಂಬ ರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ್ಥಿಯು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶ್ರಮ ತಕ್ಕೊಳ್ತಾರೆ.

—o—

ಬಳಗಾನೂರ (ತಾ. ಗದಗ) ಶಾಲೆ— ಇಲ್ಲಿಯ ಕವಿಟೀ ದಾರರು ೫ ಮಂಗಿ ಹೋದ ತಂಗಳಿನ ೨೦ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ವಿಜಿಟಿಸರ್ಸ ಬು ಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರನ ತಾರೀಪು ಮಾಡುವಂಥ ಷೇರೆಯನ್ನು ಬರಿಯದ್ದಾರೆ.

—o—

ಗದಗ ಸೆಕಂಡ ಗ್ರೇಡ ಶಾಲೆ— ಕಳಿದ ಮಾರ್ಚ ತಿಂ ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಕ್ಷಿಸಿನ ಸಮಾರಂಭದ ಮಿತ್ತ ರಾ. ನಾ ಡೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಥಾರವಾಡ ಇವರು ಮೆ ಕಲೆಕ್ಟರ, ರಾ. ನಾ. ಸಬ ಜಡಜ, ಶೆಟ್ಟಿ, ನಾವಕಾರ ಮುಂತಾದ ಜನರ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಭೆಯ

ಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇನಾಮು ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ೨೬।। ರು ಪಾಯಿ ಪರ್ಗಣ್ಣಿಯಿಂದ ಜಮೆ ಆಡವ್ರ.

—o—

ಹೊಂಬಳ (ತಾ. ಗದಗ) ಶಾಲೆ—ಕಳಿದ ಎಪ್ರೀಲಿನ್ಹಾಗ್ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಕಮಿಟೀದಾರರು, ಪಿ. ಮುಂಡಿ, ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ೫ ವರ್ಗಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಕೊಂಡು, ವಿಜಿಟರ್ಸ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಶೇರೆಯನ್ನು ಬರಿಯಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯ ವರ್ಗವನ್ನು ಇಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಈ ಕಮಿಟೀದಾರರು ಒಕಲತನದ ಜನರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಯಿ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಯಿದಾಗ್ಯೂ ಅವರ ಶ್ರಮವು ಇನ್ನೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಸಫಲವಾಗಿಲ್ಲ.

—o—

ಕುನ್ನೂರ (ತಾ. ಬಂಕಾಪೂರ) ಶಾಲೆಯ ಸಂಚರೂ ಇತರ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೂ ಕೂಡಿ ೧೨ ಜನ ನಮಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬರಿದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ—ಈ ಶಾಲೆ ಸನ್ ೧೮೭೯ನೇ ವರ್ಷದ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಈಗಿನ ಮಾಸ್ತರರು ಬಂದು ಸುಮಾರು ೧।। ವರ್ಷವಾತು. ಇವರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹು ಸರಸಾಗಿ ನಡಿಸಿ ಜನರ ಪ್ರೀತಿಯಂನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರ್ಗಸ್ಥರು ಈ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ, ಇತ್ಯಾದಿ. (ಆದರೆ ಈ ಲೇಖವನ್ನು ಮಾಸ್ತರನು ತಾನೇ ಬರಿದು ಕೆಳಗೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಸಹಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾನೆ.)

———

ತಡಸ (ತಾ. ಬುಕಾಪುರ) ಶಾಲೆ— ಕಳಿದ ವರ್ಷ

ತಿಂಗಳಿನ ೨೩ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆದೆ ಮೆ. ರಸೆಲ್ ಥೊರೆಗಳು ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಬಹಳ ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು; ರಜಿಷ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯು ಶಿಫಾರಸಿನ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರಿಡರು; ಇಬ್ಬರು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬಹು ಸರಸಾಗಿ ಅಂದದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ರುಪಾಯಿ ಇನಾಮು ಕೊಟ್ಟರು.

ಕೋಡಬಾಳ [ತಾ. ಕರ್ಜಗಿ] ಶಾಲೆ— ಈ ಶಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ರಾ. ಸಾ. ಡೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಕಳಿದ ಫೆಬ್ರುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡಬಳಿಕ ಮಾಸ್ತರನ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ಶೇರೆಯನ್ನು ಬರಿದಿಟ್ಟರು. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮೊದಲಿನ ೩ ಇಯತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ೨೧ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂತಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲ ಪಾಸಾದರು. ಊರವರು ವರ್ಗಣಿಯಿಂದ ೫೫ ರುಪಾಯಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಪಾಸಾದವರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಮಿಠಾಯಿಯನ್ನೂ ಹಂಚಿದರು. ಈ ಶಾಲೆಯು ಗತ್ತಮು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೆರೆಹೊರೆಯ ಗ್ರಾಮಗಳ ಹುಡುಗರು ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಬರ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬಾಳಂಬೀಡ [ತಾ. ಹಾನಗಲ್ಲು] ಶಾಲೆ— ಕಳಿದ ಎಪ್ರಿಲ ೧೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರಾ. ಸಾ. ಮಾಮುಲೇದಾರರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಿಜಿಟರ್ಸ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸಿನ ಶೇರೆಯನ್ನು ಬರಿದು, ಪಂಚರು ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಕರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೋಧಿಸಿದರು. ಈ ಮಾಮುಲೇ

ದಾರರು ವಿದ್ಯಾ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

—o—

ತಡಹಾಳ (ತಾ. ನವಲಗುಂದ) ಶಾಲೆ— ಕಳಿದ ಮಾರ್ಚ ೧೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಪಂಚರು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ವಿಜಿಟರ್ಸ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಿಘಾರಸಿನ ಶೇರೆಯನ್ನು ಬರಿದುರು. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಖಾನೆಸುಮಾರಿ ೮೦೦ ಇದ್ದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಪ್ರ ೫೩ ಇರುತ್ತದೆ. ಪಂಚರಲ್ಲಿ ಕೂಸೋ ನರಸಿಂಹ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಮಲ್ಲನಗೌಡ, ಇವರಿಬ್ಬರು ಶಾಲೆಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

—o—

ಬೆಳಗಾವಿ

ಬೆಳಗಾವಿಯ ೨ನೇ ನಂಬರಿನ ಕನ್ನಡಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ದಾತ್ರಿಯ ವರ್ಗ— ಕಳಿದ ಫೇಬ್ರುವಾರಿಯ ೨೪ನೇ ತಾರಿಖಿನಲ್ಲಿ ರಾ. ರಾ. ರಾಮಭಾವು ಪೈದ್ಯ ಮುಂತಾದ ಮೂವರು ಗ್ರಹಸ್ಥರು ಈ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆತ ಕೊಂಡು, ವಿಜಿಟರ್ಸ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶೇರೆಯನ್ನು ಬರಿದು ೧೨ ಆಣಿಯ ಮುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇನಾಮು ಕೊಡಸಿದರು. ಈ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಯರು ೨೪, ಇತರ ಹಿಂದೂ ೧೮, ಅಂತೂ ೪೨ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಮೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳ ಹೆಡ್ಡ ರೈಟರರಾದ ರಾ. ರಾ. ವಿನಾಯಕರಾವ ಬೆಹರೆ ಇವರು ಈ ವರ್ಗದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

———

ಬೆಲ್ಲದ ನಾಗವಾಡ (ತಾ. ಬಿಕೊಳ್ಳೀಡ) ಶಾಲೆ — ಕಳಿದ

ಫೇಬ್ರುವಾರಿಯ ೨೬ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರಾ· ನಾ. ಡೆ. ಇ ನ'ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಈ ಶಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತ ಕ್ಕೊಂಡು ವಿಜಿಟರ್ಸ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಯ ಶೇ ರೆಯನ್ನು ಬರಿದು ಹೋದರು. ಕಮಿಟೀದಾರರು ತಿಳಿಸುವಪೇ ನಂದರೆ ಈ ಶಾಲೆ ಶುರುವಾಗಿ ೨೧ ವರ್ಷಗಳಾದಾಗ್ಯೂ ಕ ಳಿದ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಡಿವೆಪ್ಪಾ ಮುಲ್ಲ ಪ್ಪಾ, ಚಿನ್ನಯ್ಯಾ ಬಸಲಿಂಗಪ್ಪಾ (ಈಗಿನ ಮಾಸ್ತರ,) ಇವರಿ ಬ್ಬರ ಕೈಯಿಂದ ಶಾಲೆಯು ಊರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂತು. ಈಗ ೧೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳುಂಟು. ಒಬ್ಬ ಅಸಿಪ್ಟಾಂಟನು ಈ ವರ್ಷ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿನು. ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಬೇಗ ನೇಮಿಸತ ಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ಯಾದಿ.

ಗೋವನಕೊಪ್ಪ (ತಾ. ನಂಪಗಾವಿ) ಶಾಲೆ—ಈ ತಿಂಗ ಳಿನ ೯ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ನಪಪತ್ತಿಯ ಕೋರ್ಟಿನ ವಕೀಲರಾದ ರಾ. ರಾ. ಶಂಕರರಾಯರು ಪಂಚರ ನಂಗಡ ಬಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗಳನ್ನು ಪರಿಕ್ಷೀಸಿ ಅವರಿಗೆ ೧೫ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಟ್ಟು: ಮಿಠಾಯಿ ಹಂಚಿ, ವಿಜಿಟರ್ಸ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಯ ಶೇರೆಯನ್ನು ಬರಿದರು.

ತಿಗಡೊಳ್ಳಿ [ತಾ. ನಂಪಗಾವಿ] ಶಾಲೆ— ಇಲ್ಲಿಯ ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳು ಈ ತಿಂಗಳಿನ ೪ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಿಸಿ, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಮಿಠಾಯಿ ಯನ್ನೂ ಹಂಚಿದರು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆ ಇದದ್ದು ನೋಡಿ, ಪ್ರಮುಖರಾದ ರೈತರನ್ನು ಕರಿ

ನಿ, ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಒಡಂಬಡಿಸಿದರು.

ಸವದತ್ತಿಯ ಅ. ಹ್ವ. ಶಾಲೆ—ತಾ. ೧೦ನೇ ಎಪ್ರಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮೆ. ಪೋಲೀಸ ಸುಪರಿಂಟಿಂಡೆಂಟ, ರಾ.ಸಾ. ಸಬಜಡಜ, ರಾ. ಸಾ. ಮಾಮಲೆದಾರ, ಪಂಚರು, ಮುಂತಾದ ಜನರ ಸಭೆ ಕೂಡಿ ಭಕ್ಷೀಸಿನ ಸಮಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸಬಜಡಜರೂ ಮಾಮಲೇದಾರರೂ ತಮ್ಮಸ್ವಂತ ಹಣದಿಂದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಸರಕಾರೀ ಬಕ್ಷೀಸುಗಳೂ ಕೆಲವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮೆ. ಪೊ. ಸು. ಥೊರೆಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ ವರ್ಗದ ಅಭ್ಯಾಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಮಿಠಾಯಿಯನ್ನು ಹಂಚಿ ವಿಜಿಟರ್ಸ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶೇರೆಯನ್ನು ಬರಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ ಕ್ಲಾಸದ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ಊರವರು ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೊತ್ತಾಯಿತು.

ಕಲಾದಗಿ

ಕನ್ನೊಳ್ಳಿ (ತಾ. ಸಿಂದಗಿ) ಶಾಲೆ—ಮೆ. ಡಿ. ಡಿ. ಕಲೆಕ್ಟರರು ತಾ. ೨೬ನೇ ಮಾರ್ಚ ದಿವಸ ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಿಸಿ ವಿ. ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶೇರೆಯೆನ್ನು ಬರಿದರು; ಮತ್ತೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕಳಿಸರೆಂತಲೂ, ಶಾಲಾಗ್ರವನ್ನು ಕಟಿಸಿಕೊಳ್ಳರೆಂತಲೂ ರೈತಜನರನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು.

ಕೇಂದ್ರಗಡ [ತಾ. ಬಾದಾಮಿ]— ಇಲ್ಲಿಯ ಶಾಲೆಯ ನಿ

ತಿಯು ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲ -- ಈಗ ೨ ವರ್ಷ ಶಾಲೆಯು ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಇಳಿ
ಯುತಕ್ಕಂತೆ ಇಳಿಯುವ ಮೂಲಕ ಈ ವರ್ಷ ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ
೨೦ ರುಪಾಯಿ ದಂಡವಾಯಿತು. ಇವನು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ
ಬಂದು ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡದಿರುವದಿಲ್ಲ; ಅಸ್ಟ್ರೈನ್‌ಡ್ ಇ
ರುವಕಾರಣ ಇವನಿಗೆ ಸಿನೇ ಟಿನೇ ಇಯತ್ತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಕ್ಕೆ
ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಪಂಚರಾಡರೂ ಶಾಲೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡು
ತ್ತಾರೆ.

ಕಾನಡಾ.

ಹಲ್ಲಿಯಾಳ ಸೆ. ಗ್ರೆ. ಅ. ಹ್ವ. ಶಾಲೆ -- ತಾ. ೧೩ನೇ
ಮಾರ್ಚ ದಿವಸ ಮೆ॰ ಕಲೆಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳು ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋ
ಗಿ ಶಾಲೆಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಜಿಟರ್ಸ
ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರರ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ಶೇರೆಯನ್ನು ಬರಿ
ದ್ದಾರೆ; ಮಾಸ್ತರರ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವ
ನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೭ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂ
ಖ್ಯೆವದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ೧೪೨ ಜನ ಹಾಜರರಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬ ಹೊಲಿಯ
ರಹುಡಗನು ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ
ಗೆ ಗರಡೀ ಸಾಥಕದ ಅಭ್ಯಾವನ್ನು ಮಾಸ್ತರರು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

Notices.

ನೋಟೀಸುಗಳು.

ಸರಕಾರೀ ಶರಾಪ್ರ ನಂಬರು ೫೧೫೫

ತಾ. ೧೨ನೇ ಜುಲ್ಯೆ ಸನ್ ೧೮೮೧

ಖಾನಪೇಶ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪುರಣ್ಣ ಎಂಬ ಪರಗಣ

ರಿಯಜಹಾಗೀರದಾರರಾದ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ದೀಕ್ಷಿತ ಎಂಬವರು, ತಾವು ತಮ್ಮ ಜಹಾಗೀರಿನೊಳಗಿನ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ತಾವು ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಂನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಸ್ಸ್ಣಾಇರಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆರ್ಜಿಯಂನು ಮಾಡಲಾಗಿ, ಆ ಆರ್ಜಿಯಂನು ಸರಕಾರದವರು ಮೆ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳವರ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಂನು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಡಾಯರೆಕ್ಟರವರು, ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ನಿಯಮದಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲಾಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಡಬಹುದಷ್ಟೇ ಹೊರ್ತು ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗದೆಂತಲೂ, ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಹೊರಗಿನವರು ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಡುವದರಿಂದ ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ನಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಬಾಧ ಬರುವದಲ್ಲದೆ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಆಶೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆಂತಲೂ ಬರಿದರು. ಅದರಿಂದ——

ತರಾವು—— ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲಕ್ಕೆ ಹೋದವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಕ್ಷೀಸು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಸರಕಾರೀ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅಸ್ಸ್ಣಾಇ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅರ್ಜದಾರನಿಗೆ ತಿಳಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು.

(signed) C. Gonne.
ಸರಕಾರೀ ಜೀಫ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ.

—o—

ಮೆ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳವರು ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ರಾಜಾರಾಮ ಕಾಲೇಜದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಿಗೂ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಬರಿದ ಪತ್ರ ನಂಬರು

೬೭೫೫, ತಾ. ೨೯ನೇ ಮಾರ್ಚ ಸನ್ ೧೮೮೧—

ಸಾವಃಡಾರ ಗವರ್ನರ ಧೊರೆಗಳವರು ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನೀವ್ರು ಅವರಿಗೆ ಪೂನಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರೆಂದು ವರ್ತಪೂನಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಪೂನಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪಾಠಿಕೆಯಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳೂ ಸಂಘಗಳೂ ಕೊಡುವವಡಾವಳಿಯುಂಟು, ಕಾಲೇಜಗಳೂ ಶಾಲೆಗಳೂ ಕೊಡುವ ರೂಢಿಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇನ್ನುಮುಂದೆ ನೀವ್ರು ಪೂನಪತ್ರಕೊಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುವದು. ನಿಮ್ಮವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಪೂನಪತ್ರ ಕೊಡಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಮಾಡಬೇಕು.

[signed] K. M. Chatfield
ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್‌ಶನ್.

ಮೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಹುಕುಮಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

V. R. Katti.
ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ.

—೦—

ನಂಬರು ೬೩೫

ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಕಳಿದ ಜನವರಿಯ ಅಂಕದ ೧೨ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕ್ಯೂಲ್ಲರು ನ. ೨೫೯೯ ಧಾಖಿಸಿರ್‌ತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಬೆಳಿಸಿ ಹುಕುಮು ಮಾಡುವದೇನಂದರೆ—

ಸನ್ ೧೮೬೫ನೇ ವರ್ಷದನಂತರ ಮುತ್ತು ಸನ್ ೧೮೭೧ನೇ ವರ್ಷದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥ ಅನ್‌ಪ್ರೊಮ್ಡ ಪೂಸ್ತರರೂ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟರೂ ನಮ್ಮ ಹುಕುಮು ಪಡಿದು ಪ್ರೀ

ನಂಗ ಕಾಲೇಜದ ಸರಟೀಫಿಕೇಟ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋದರೆ ಈ ಕೆಳ
ಗಿನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

(ಅ) ಸಂಸ್ಕೃತ (ಬ) ಗರಡೀ ಸಾಧಕ.
(ಕ) ಚಿತ್ರ ಬರಿಯುವದು.

(signed) W. A Russell.
ಇ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಣಭಾಗ

—o—

Correspondence.
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ರಾ. ರಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕದ ಎಡಿಟರರ ಸಂನಿಧಿಗೆ
ವಿ. ವಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರೆವ ಪಾಜಕೂರು ಅವಶ್ಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಗ
ಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟು.

ಸನ್ ೧೮೮೧ ಇ. ಎಪ್ರೇಲ ತಿಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ ಪಾ
ನು ಒಳಗಿಂದ ಲಗಿರವರಿಗೆ ಬರೆದ "ತರುಣ ಹಿತೋಪದೇ
ಶದ ನಿಬಂಧ" ಈ ನಿಬಂಧಕರ್ತರು ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ತಾ
ವು ಸ್ವತಃ ನಿರ್ಮಿಸದೆ, "ಸುಕ್ಷೇಮಾಪೇಕ್ಷಾ ಪ್ರೇರಿತ.
ತರುಣ ಹಿತೋಪದೇಶ" ವೆಂಬ ಹಿಂದು ಪಾಯ್ರಿಯವರು ಮಾ
ಡಿದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೆ. ಅದರ ನಕಲನ್ನು ಇವರು ಬರಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಈಗ ೬೬೩ ಮೂರಪ್ಪೆ ಕ್ರಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾ
ರಿಗಾದರು ದೊರಿಯುವಂತೆ ಆಗೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಒಳ
ಪಾನುಗಳು ಅವೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಂ
ಗ್ರಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು. ಇದ
ಲ್ಲದೆ ಈ ವಿಷಯದ ಅನುಭವವು ಇಲ್ಲದಂಥ ಪುರುಷ
ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವದು. ಹೀಗೆ ಈ ವಿಷ

ಯುವು ಅಬಾಲವೃದ್ಧರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದದ್ದೆ. " ಹರಿಯುದಕಾಲ
ಕ್ಕೆ ಕಾದರಮಾಡಿ ಮುಪ್ಪುನಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಚಾರ " ಪೆಂಬ ಒಕ್ಕ
ಲಗರ ಗಾಧಿಯಂತೆ ಹುಬ್ಬಳಿ ತಿನೇ ನಂಬರ ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳ
ಶಾಲೆಯ ಮಾನ್ತರರು, ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಮೆರಿಸುವಡ
ಕ್ಕಾಗಿ ಕೇವಲ ಅನುಭವಿಕ ಮುಖಿಗಳಂತೆ ಈ ನಿಬಂಧವ
ನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಧಾಮಿಸಿ ಈ ತಿಂಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಯು ೩೫ ಪಾನುಗಳನ್ನು ನಿ
ರ್ಥಕವಾಗಿ ಕೆಡಸಿದರು. ಇದರಂತೆ ಇನ್ನಮುಂಬೆ ಈ ಪು
ಸ್ತಕದ ನಕಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ದರತಿಂಗಳಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತ ನಡಿದರೆ
೭೮ ತಿಂಗಳತನಕ ಕೆಲಸ ನಡಿಯುವದು. ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ
ಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೧೨೨ ಪಾನುಗಳುಂಟು. ಹ್ಹಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ
ಪಂಡಿತರ ನಿಬಂಧ!! ಅದಮೇಲೆ ೮೮ ತಿಂಗಳತನಕ ಈ
ಬಂಧವನ್ನು ಈ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೩೫
ಪಾನುಗಳಾಗುವವು ಅಂದರೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ
ಪ್ಪಾಗುವದು. ಎರಡು ಪತ್ರಗಳ ಕ್ರಯವು ೫ ಆಣೆ. ದ
ಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಸಾಲಿಗಳುಂಟು. ಈ ಸಾ
ಗಳ ಮಾನ್ತರರು ಕಟಾ ಕಟಿ ೧೧೨ ಆಣೆ ಸಾಧಿಲವಾರ
ಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಪತ್ರಿಕದ ಕ್ರಯ ಕೆ
ಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ದರ ಒಬ್ಬ ಮಾಸ್ತರರು ಈ
ನಿಬಂಧದ ನಲುವಾಗಿ ೫ ಆಣೆಯಿಂತೆ ಕೊಡೋಣದರೆ
೫೦ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, [೩ ಪೈಗೆ ಶಿಗುವ
ಥಾದ್ದು] ಈ ಪಂಡಿತರ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನು ಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ

ಪಲಾಯುತಿಯವರು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ
ಶಬರುತಾ ಬಿಡಿಪೆಯು ೬೩ ಪೈಗೆ ಹೊರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ

ರೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಪಂಡಿತರು ೫೬ಷಪ್ಪೆಯ ಒಂದಿವೆಗೆ ನೂರಮೆರ್ಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆ ಪಂಡಿತರು! ಒಳ್ಳೆ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳು!! ಒಳ್ಳೆ ಸುಧಾರಣೆಯು!!!

ಅಯ್ಯೋ ದುರ್ದೈವವೇ ಈ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಆಗುವ ಲಾಭವು ಬರ ಬರುತ್ತ ಕುಂಠಿ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇನ್ನ ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಗೆ ಕೋಭಿಸುವಂಥ, ಆರ್ಯಾವಿಷಯುಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇಲ್ಲದಂಥ ವಿಷಯವಂನು ನಿಬಂಧ ರೂಪವಾ ಗಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಸು ವಿದ್ಯಾ ಖಾತೆಯ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಾದ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಡಿಟರರಿಗೂ ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಿ ವಿನ್ಹ

ಥಾರವಾಡತಾ. } ರಾಣೋ ದೇವಜಿ ಮೋರೆ. ಥಾರವಾಡ ೨೨ ೧೨।೫।೮೮ ನೇ ನಂ। ಕಂ। ಸಾಲಿ ಮಾಸ್ತರ.

—o—

ಈ ಪತ್ರವು ಒಳ್ಳೇ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಬಹು ಸಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಣಮಂತ ಭೀಮಶಿಂಗ ಇವರು ಕಳಿಸಿದಂಥ ಅಪ್ರಯೋಜಕವಾದ ಹಳಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಬರಗೊಡುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಅಂಕದಲ್ಲಿ ಸಹರೀ ನಿಬಂಧವು ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಖೇದವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಇಂಥಾ ಪ್ರಕಾರದ ಅವಿಚಾರದ ಲೇಖಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಯಾರೂ ಕಳಿಸಬಾರದೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕಳಿಸಿದರೆ ಕಳಿಸುವವರ ಶ್ರಮವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವದು.

ಎ. ಶಾ. ಪ್ರ.

ರೆ. ನಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ ಎಡಿಟರರ ನಸ್ಥಿಥಾನಕ್ಕೆ ವಿ. ವಿ. ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯೆಂಬ ಮಾಸ್ತರರ ವಿದ್ಯೆ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವ ರಾಹು ಕೇತುಗಳಂತಿರುವ ಗ್ರಾಮಾಸ್ತರನ್ನೂ, ಸ್ಕೂಲ್ ಕಮಿಟೀಯವರನ್ನೂ ಕುರಿತು, ನಾನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ತಂಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆ ಕರಾಬ್ಜದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿ, ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಯೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಸುಜ್ಞಾನಾರ್ಕ ಕಾಂತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಊರೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಹಿಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚು ಶಾಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು, ಮುಲ್ಕೀ ಮುಂತಾದ ಖಾತೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರನ್ನೂ ಊರೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಸುಜ್ಞ ಜನರನ್ನೂ, ಸ್ಕೂಲ್ ಕಮಿಟೀ ದಾರರಾಗಿ ಮಾಡಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಶಾಲಾಖಾತೇದ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರ ಲಕ್ಷ್ಯವೂ, ಮುಲ್ಕಿ ಮುಂತಾದ ಖಾತೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರ ಲಕ್ಷ್ಯವೂ, ಶಾಲೆಯ ಪಂಚರ ಲಕ್ಷ್ಯವೂ ಶಾಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಶಾಲೆಗಳು ಅತ್ಯುರ್ಜಿತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆಂದು; ಸರಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಕಟಿಸುವದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ನಮಗಾದರೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಹ್ನು, ಬಹು ಒಳ್ಳೇದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವೈಶ್ಯಾದಿಸ್ಥ, ಮುಂತಾದ ವಿದ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯ ಜನರ ವಸ್ತಿಯು ಬಹಳವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಹು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದ

ರಿಂದ ಅಂಥ ಊರ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕೂಡಿ
ಸುವ ಶ್ರಮವು ಬೀಳುವದೇ ಇಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸಾಲಿಗಳ ಪಂ
ಚರು ಹಳ್ಳೀ ಶಾಲೆಗಳ ಪಂಚರಿಗಿಂತ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ, ವಿದ್ಯಾ ಪೇ
ಕ್ಷಿತರೂ, ವಿವೇಕಸ್ಥರೂ, ಪರೋಪಕಾರಸ್ಥರೂ ಆಗಿರುವದರಿಂ
ದ ಅವರು, ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿ
ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಹುಡುಗರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಪಾಸಾದ ಹುಡುಗ
ರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ, ಶ್ಲೇಟು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಟ್ಟು,
ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವವರಿಗೂ, ಕಲಿಸುವವರಿಗೂ ಉತ್ತೇಜನಕೊಟ್ಟು,
ಶಾಲೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲಿರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಸಾಲಿಗೆ ಒಳ್ಳೇಕೀ
ರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡಕೊಳ್ಳುವರು; ಇದು ಸತ್ಪುರುಷರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕೃತ್ಯ
ವು; ಹ್ಯಾಗಂದರೆ,— ಗಿಡಗಳು ಉಗ್ರವಾದ ಬಿಸಲನ್ನ ಸುಖವಿಸು
ತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಪೂರ್ಣಾಯಾಸವನ್ನು ಪಟ್ಟು ಪಾಂಥಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ
ತಂಪಾದ ನೆರಳಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತ
ವೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಸತ್ಪುರುಷರು,— ತಮಗೆ ಶ್ರಮವಾಹರೂ,
ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಹಾರ್ಥವಾದ ಕೆ
ಲಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ.

ಹಳ್ಳೀ ಊರುಗಳಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜಸ್ವರೂಪಿಗಳಾಗಿರುವರು; ಹ್ಯಾಗಂದರೆ,—
ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಣರೂ, ಸ್ವಂತ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರೂ, ವಿಚಾರಪರ
ರೂ, ಆದಜನರನ್ನು ಹಳ್ಳೀ ಊರುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹುಡುಕಿ
ದರೆ ಶಿಕ್ಷಿತರು ಬಹು ಅಪರೂಪವಾಗಿರುವರಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯೆಯೇ
ರೂ, ಅನ್ಯ (ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ) ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವವರೂ,
ವಿಚಾರ ಹೀನರೂ ಆದ ಮೂಢರೇ ಹಳ್ಳಿ ಜನರುಂಟು. ಗ್ರಾಮ
ಸ್ಥರು,— ಎಂಥಲ್ಲೊಂದ್ದ ಅಪರಾಧ ವಿಷ್ಟರೂ, "ಅದನ್ನು ನಿಃ

ಪು ಮಾಡಿರಿ; ಏನುಬಂದದ್ದು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ." ಎಂದು ಈ ಮೂಢರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆಸಾಕು; ಅದು ನ್ಯಾಯವೂ ನ್ಯಾಯವೆಂ ಬುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗದೆ ಅವರ ಮಾತುಗಳಿಗೊಡಂಬಟ್ಟು ಅ ದರಂತೆಯೇ ವರ್ತಿಸುವರು. ಮತ್ತು ಇವರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ದುರಾಜ್ಞೆಯನ್ನೇ ಹಿತಕರವಾದ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ತಾವು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಮನ್ನಿಸುವರು.

ಈ ಸಂಗತಿಯು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದದ್ದರಿಂದ, ನಾವು ಇ ದಕ್ಕಿಂತ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆದರೂ ಅಷ್ಟೇ, ಬರೆದಿದ್ದರು ಅಷ್ಟೇ; ದೇಶ ಭಾಷೆಯ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವ ರಿಂದ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ಕೂಲ್ ಕಮಿಟೀಯವರಾದರೂ, ಈ ಮೂಢ ಜನರೊಳಗಿನವರೇ. ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಗಳ ಥಾರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗಿದರೆ, ಅವು ತಮ್ಮ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಚಾಚುತ್ತಲೂ, ಗೋ ಣುವಲೆದಾಡಿಸುತ್ತಲೂ, ಕುಣಿಯುವಂತೆ ಹಳ್ಳಿಗರ ಜನವೂ ಸ್ಕೂಲ್ ಕಮಿಟೀಯವರೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ದುರಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡು ದುರಾಚಾರದಿಂದ ನಡೆಯುವರು.

ತಾ. ೨೮ನೇ ಮೇ ಸನ್ ೧೮೪೧ ಇ) (ಮುದ್ರಿಸಕ್ಕೆ ಸಾಗುವ.)
ಸಹಿ.)

—o—

ರಾ. ಸಾ. ಕನ್ನಡಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ ಕರ್ತರಿಗೆ—

ವಿನಂತಿ ವಿಜ್ಞಾಪನಾ: ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸು ವ ಹೊನೋಹರವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯು ಸರ್ವರಿಗೂ ಆನಂದ ಭರಿತ ವಾಗಿರುವದಷ್ಟೆ— ಆದರೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಕಾಲ್ಮುವಂಗ್ರಿ ಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು

ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಉತ್ತೇಜನವು —

ಗುತ್ತಲ ಶಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಬಕ್ಷೀಸು

ಈ ಸಮಾರಂಭವು ರಾವ ಸಾಹೇಬ ಅಗಟಿಂಗ ಥಿಪೂಟಿ ಎಜ್ಯು
ಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾಭಾರವಾಡ ಖಾಪಂದರವರ ಸಾ
ಹಾಯದಿಂದಲೂ ಅತಿಶ್ರಮೆಇಂದಲೂ ತಾರೀಖು ೨೦ನೇ ಫೇ
ಬರವಾರಿ ಸನ್ನ ೧೮೮೧ ಇಸವಿ ಯಿವಸಾ ಗಂಡಹುಡುಗರ ಸಾ
ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೂ,
ಸ್ಕೂಲ ಕಮಿಟೀದಾರರೂ, ಶಟ್ಟಿ ಸಾವಕಾರರೂ, ಬಂಧಿದ್ದರು ಸಾ
ಲೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಮುಗದಬಳಿಕ ರಾವಸಾಹೇಬರವರು ವಿ
ದ್ಯಾಕಲವಿಕೆಇಂದಲೂ, ಬಕ್ಷೀಸಿನಿಂದಲೂ, ಅಭ್ಯಾಶಿಗಳಿಗೆ ಆಗ
ತಕ್ಕ ಲಾಭಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಕಲಿಯುವ ಉತ್ತೇಜನ ವಿ
ಷಯವಾಗಿ ಸರಸವಾದ ನಿಬಂಧಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಸಾಲಿಗಳ ವಾ
ರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಪರಿಮಾಣುಗಳನ್ನು ಸರ್ವರೂ ತ
ಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಂದಬಗ್ಗೆ
ಶಿವರನ್ನು ಹೊಗಳತಕ್ಕದು ಇಂಥಾ ಸಮಾರಂಭವು ಈ ಸಾಲಿ ಮು
ನ ಆದ ಆರಭ್ಯ ಯಾರೂ ಕಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಯಿವಸಾ
ಯೀಹಬರ್ಾನ್ ರಾವಸಾಹೇಬ ಅಗಟಿಂಗ ಥಿಪೂಟಿ ಧೊರೆಗಳು ಇ
ವರ ಶ್ರಮದಿಂದ ಸರ್ವತ್ರಿಷ್ಟಿ ಗೋಚರವಾಯಿತು ತದನಂತರ
ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಅಭ್ಯಾಶಿಗಳ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಈ
ನಬಂಧ ಸರ್ವ ಗ್ರಹಸ್ಥರೂ ವರ್ಗಣಿ ಕೊಟ್ಟರು ಆದ್ದರಿಂದ ಅ
ವರ ನಾವೂಕಿಂತವನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ರಕಮುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬ್ಬಿ
ಲ್ಪಡುವದು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬ
ರೆದ್ದೇನೆ ಹೆಸರು ರಕಮು ರೂ — ಹೆಸರು ರಕಮು ರೂ.

ವೆಂಕಪ್ಪ ನಾಯಿಕ ಬೆಳ	೧	ಲಕ್ಷ್ಮಣಶಿಂಗ ಜಮೂ	೧
ಗಾವ ಕಮಿಟೀದಾರ		ದಾರ ಕಮಿಟೀದಾರ	
ಸಖಾರಾಮಸಂಷ ಕಾನಿಟಕರ ಕ.	೧	ಗೋಪಾಲಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿ	೧
ವೀಲಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ ಕ.	೬೮	ರಂಗಪ್ಪ ಬುರಲಿ	೧
ಗುಂಡಪ್ಪ ಕುಲಕರ್ಣಿಕ.	೬೮	ಗಣಪ್ಪ ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬೮
ಶೀನಪ್ಪ ಠಾಸರ ಕ.	೬೮	ರಾಚಪ್ಪಾಮರಿಯೂನಿ	೬೮
		ಮಾನಪ್ಪ ಅಗಸಾಲರ	೬೮

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಎಂಟು ರುಪಾಯಿ ಪರ್ಯಾಣಿ ಕೊಡಿಶಿರಾಪಸಾಹೇ
ಬರವರ ಸಂಮುಖದಲ್ಲಿಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಬೋರಿಯದಪ್ರಯು
ಕ್ತ ಈ ರುಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಮಿಟೀದಾರರ ಕಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಹಣ
ದಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂತಿಂಥಾ ಪುಸ್ತ
ಕಗಂಡಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹೆಂಣಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೂಪಿ ಕೊಡಬೇಕಂತ ಹೇ
ಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಪುನ: ಇಲ್ಲಿಯ ಕಮಿಟೀಯವರೂ ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಾಪಕಾರರೂ ಬಂದು ರಾಪಸಾಹೇರವರ ಅಪ್ಪಣಿ ಪ್ರಕಾರ ಪು
ಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರಿಶಿ ತಾರೀಖು ೧೦ನೇ ಮಾರ್ಚಿ ದಿವಸಾ ಗಂಡಮ
ಕ್ಕಳ ಪ ಹೆಂಣಮಕ್ಕಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗದುಕೊಂಡು ಪುಸ್ತ
ಕವನ್ನು ಹಂಚಿದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವ್ರು ಹೆಂಣಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಖಣವನ್ನುಕೊ
ಟ್ಟರು ಸಪೂರಂಭವ್ರು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಪಾಸಾಗದಂಥಾ ಗಂಡು
ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅಪರಮನಸು ಸಂತೋಪ ಪಡಿಸುವ ಗೋ
ಸ್ವರ ಸಭಾ ಮಂಡಳಿಪ್ಪೈಕಿ ಪ ಕಮಿಟೀದಾರರಪ್ಪೈಕಿ ಚನಬಸಪ್ಪಾ
ಕಾಡಪ್ಪನವ ೬೮ಎಂಟು ಆಣಿ, ಚೆನಬಸಪ್ಪಾ ಚೆಕ್ಕಿ ೬೮ ಯಾಂಟು
ಆಣಿ, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪಂದು ರುಪಾಯಿಪೂರ್ತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗಂ
ಡಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹಂಚಿದರು. ಈ ಭಕ್ಷಿಸವನ್ನು ಪ
ಡಕೊಂಡು ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಇವರ

ಆಶ್ರಯ ಹೊಂದಿದ ಪತ್ರಾಧಿಕಾರಸ್ಥರೂ ಮೇಲೇ ಬರದ ಅಂತ:ಕ
ರಣವುಳ್ಳವರ ಕಲ್ಯಾಣಕೋಸ್ಕರ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸತಕ್ಕದ್ದು

ಕೂಸೋ ಮುದ್ದಗಿರಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ
ಸ್ಕೂಲಹೂಸ್ತರ ಗುತ್ತಲ.

— o —

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಕ ಪ್ರಾಂತ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ
ಇವರ ಚರಣಾಶ್ರಯ ಕಮಲಗಳಿಗೆ.
ಅಯ್ಯಾ; ನನ್ನ ಬಾಂಧವರುಗಳರಾ., ತಾ. ೨೨ನೇ ದಿವಸರಾ
ತ್ರಿ [ಸುಮಾರು ೯ ಘಂಟೆ]ಬಡಿಯುವ ವ್ಯಾಳ್ಳಕ್ಕೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ
ಹಿಂಸು ಅದ್ಭುತ ಚಮತ್ಕಾರ ಪಾಯಿತು ಕಂಡಿರೊ; ಅನು
ಹ್ಯಾಗಿತದರೆ ಅದು ಹಿಂಡುಹೊಡ್ಡ ಕುಂಬಳ ಕಾಯಿಹಾಗೆ ಇ
ದ್ದು ಅದರಹಿಂಬೆ ಬಹುಹೊಡ್ಡಬಾಲವಿತ್ತು. ಅದು ಸಾಧಾರಣ
ವಾಗಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಉದಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಅಸ್ತವಾಯಿತು.
ಇಲ್ಲಿಕೆಲವ್ರ ಜನರು ಮಿಂಚು ಮಿಂಚು ಅಂತ ಅಂದರು. ಆ
ದರೆ ಮಿಂಚು ಅನ್ನಬೇಕಾದರೆ ೧|೩ ಘಳಿಗಿ ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದು ಹೋ
ಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಲ್ಪಮತಿಗೆ ತೋಚಿದ್ದೇನಂದರೆ ಬಾ
ಲಚಿಕ್ಕಿ ಅಂತ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಅದರ ಬೆಳಕು ಹಗಲಪಂ
ಜಿನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದುಬಾಲಚಿಕ್ಕಿಯೇ ಅಂತಶಿ
ದ್ಧಾಂತ ಮಾಡುವದು ನನ್ನಿಂದ ಆಗದಕಾರಣ ಮುಕ್ತಪತ್ರಿಕೆಯ
ದ್ವಾರದಿಂದ ತಿಳಕೊಂಡು ನನ್ನ ಸಂಶಯ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು
ವದರ ಉದ್ದೇಶ ತಮ್ಮ ಕಡಿಗೆಕಳಿಸ್ದೇನೆ ಆದರೆ ವಿದ್ವಜ್ಜನರು
ನನ್ನ ಬಾಂಧವರು ಗಳಾದ ಮಾಸ್ತರ ವ ಅಶಿಷ್ಟಂಟ ಮಾಸ್ತರರು

ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿದವರಿದ್ದರೆ ಇದೇ ಮುಕಪತ್ರಿಕೆಯ ದ್ವಾರ
ದಿಂದ ತಿಳುಹಿಸಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸುವದು. ಎ
ದೀಟರ ರಾಯರೆ ಪತ್ರವಿಸಾರ ಪಾಡಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮಾ ಮಾಡಬೇ
ಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದೇವರು, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಂತಃಕ
ರುಣ ಬಿರಲಿ. ಮತ್ತು ಈ ಚಮತ್ಕಾರ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮುಂಗಿ
ನ ತಿಂಗಳದಲ್ಲಾದರೂ ಛಾಪಿಸ ಬೇಕೆಂದು ನಂನ ಕಾಂಕ್ಷೆ ಅದೆ.
ಇಂತಿ ವಿನಂತಿ ವಿಜ್ಞಾಪನಾ:

ತಾ. ೨೫/೫/೧೯ } ಸಹಿ ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬಡ್ಡಿ ಸ್ಕೂಲ
ಅ. ಮೂ. ತಡಹಾಳ ತಾಲೂಕ ನವಲಗುಂದ

—೦—

ಗಂಗೀಭಾವಿ ಕ್ಷೇತ್ರ.

ರಾ. ಸಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಎಡಿಟರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ
ವಿ. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕರಕಮ
ದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ ಸುಂದರವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದೊ
ರಿಯ ಬೇಕೆಂದು ಪೂರಾ ಆಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗೆ ಯಡಲಾಬಾದ ಎಂಬೋ ಬೇ
ರಾಇ ಗ್ರಾಮದ ಹತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಂಗೀಭಾವಿ ಎಂಬುವಪೊಂದು ಪ
ಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಿರುವದು ಇಲ್ಲಿಯ ಯಾವತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರ
ಹುದು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಂಗಿಭಾವಿ ಎಂಬುವಪೊಂದು ೧
ದ್ದಾ೪ಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಸಿದಭಾವಿ ಇದ್ದು ಇದ
ಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜಲ ಬರುವ ಮಾಡಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೊ
ಗಿಂದ ನೀರಿನ ಪ್ರವಹ ಬರುತಿದ್ದು, ಮೇಲೆ ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥ
ನ ಬಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವಾಹತ್ವವಾಡ ಸ್ಥಾಯುವಿ ವೈಕ್ಷಣ

ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದರ ಪೂರ್ಣಿಮೆಗೆ ಮತ್ತು ಅಮಾವಾ
ಸ್ಯೆಗೆ ಅನೇಕ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪಾಪ ವಿಮೋಚನ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಪು
ಷ್ಕರಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವೆಂದು ನೆನಸಿ ನೇವಾಸೂತ್ರದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಕೂಡು
ತ್ತಾರೆ. ಹಾಂಗು ಶನಿವಾರ, ಸೋಮವಾರ, ಗ್ರಹಣ ಪರ್ವ
ಗಳು ಮುಂತಾದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಬಹು ಜನರು ಬರುವ ಸಾಂ
ಪ್ರದಾಯವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ಕಾಲದೊಳಗೆ
ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಪುರುಷನು ಜನಿಸಿ ಕಲ್ಲಿನೊಳಗೆ
ಂದು ಗವಿಯನ್ನು ಹೊಡಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದೊಂದು ನೋಡುವದ
ಕ್ಕೆ ಚಮತ್ಕಾರವಾದದ್ದು. ಇನ್ನೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ನಂ
ತಿಯು ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದೇನಂದರೆ—— ಜಾ
ತ್ಯರ್ಥಕ [ಥಳಜ್ವರ] ಬರುತ್ತಿದ್ದವರು ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂ
ದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಶೇವಾ ಮಾಡಲ್ಹತ್ತಿದರೆ ೧೫
ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಜಾತ್ಯರ್ಥಕ ನಿಂತು ದುರಸ್ತ
ಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಎ
ಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಾರ್ವಕಾಲ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ನಜರಿಗೆ ಬೀ
ಳುತ್ತಾರೆ; ಇದರ ಕಡಿಗೆ ಜಾತ್ಯರ್ಥಿಕ ಜನರು ದಯವಾಗಿ ನಜ
ರಿಕೊಟ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಡೆದರೆ; ರೋಗದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗ
ಬಹುದು —— ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜಾತ್ರೆಯು ದರ ವರುಷ ಮು
ಕರ ಸಂಕ್ರಮಣ ದಿವಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ್ಗೆ ಜನರ ದಾಟಿ ಬಹಳ
ವಾಗಿ ಕೂಡಿದ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಹಾ ಶಿಗು
ವದು ದುರ್ಲಭ. ದೇವರಿಗೆ ಇನಾಮು ಜಮೀನುಗಳುಂಟು.
ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ತನಕ ಲೈನಮಾರ್ಗ ಆಗುವದೆಂಬವಾ
ರ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿ ೫।೬ ವರುಷಗಳಾದವು. ಇವತ್ತಿಗೂ ಅದರ
ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ನಜರು ಹೋದಂತೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಲೈನನ್ನಾ

ರ್ಗವಾದರೆ ಬರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಓದ್ಯಾಡುವರಕ್ಕೆ ನಿರಾಯ
ಸವಾಗಿ ಬಹುಸೌಖ್ಯವಾಗುವದು. ಇದು ಮುಖ್ಯಾಸ್ಥಾನವೆಂ
ಪ ಬಗ್ಗೆ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿರುವದು ಮುಂದಿನ ಸಾರೆ ಬರೆಯು
ನು. ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾ ಇರಲಿ ಸ್ವಾಮೀ

ಆರಚಾಳ, ಹೊಸೂರ, ತಾ.ಬ.ಜಿ.ಧಾ, } ಹಣಮಂತ ಶೇಷ
ತಾ. ೧೭.೫.೮೧ನೇ ಇಸವಿ. } ಕುಲಕರ್ಣಿ

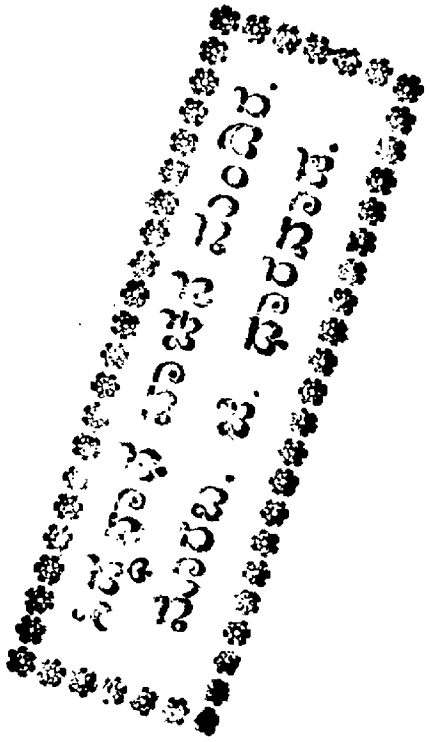

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೬

ಜೂನ ೧೮೮೧

Eduestion and Improvement.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಯಾ ಸಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಮದ್ರಾಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿದ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಕಾಲೇಜವಿರುವದಷ್ಟೇ ಆ ಕಾಲೇಜದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮದ್ರಾಸದ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಮೂಡಿ ಜೇಲಿಕೊಂಡಡ್ದೇನೆಂದರೆ, ಮೈದ್ಯಕ, ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ, ಮುಂತಾದ ವಿದ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಪದವಿಗಳು ಹೇಗಿಯುವಂತೆ ತಮಗಾದರೂ ಪೂನದ ಪದವಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಹೊರಿಯು ಬೇಕು. ಆದರೆ ಇವರು ತಮಗೆ ಎಂಥಾ ಪದವಿಗಳು ಹೊರಿಯಬೇಕೆಂಬುವದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರಿದು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ "ರಂಟಿ ಪಂಡಿತ", "ಕುಂಟಿ ಕುಶಲ", ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಪದವಿಗಳು ತಕ್ಕ ಬಹುಮಾನ ಸೂಚಕಗಳಾಗುವವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ರಾಜಕೋಟೆಯೊಳಗಿನ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವ ರಾಜ

ಕಾಪೂರರಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸದ ಶ್ರಮವು ಬಹಳ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ನೋಡಿ ಅವರ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವು ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

—o—

ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪುರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇಂಜನೀಯರಿಂಗ ಕಾಲೇಜವಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯವನೊಬ್ಬ ಪ್ರೊಫೇಸರನು ಹಿಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಚಂಡಿಗೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟು ನುಗಿಸಿದ ಮೂಲಕ ೮೦ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ಡಾಯರೆಕ್ಟರವರ ಕಡೆಗೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಫಿರ್ಯಾದಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಕಾರಣ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಕಾಲೇಜಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ಹುಕುಮು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರಲ್ಲಿ ೬೦ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಗೊಂಡು ಆ ಪ್ರೊಫೇಸರನ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಬೇಡಿದರು. ಅದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ೬ ತಿಂಗಳಿನ ತರುವಾಯ ಕಾಲೇಜಿನೊಳಗೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಆಯಿತು. ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳನ್ನು ಮೂರಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆಯೂಗುವದು ವಿಹಿತವೇ ಸರಿ.

———

ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾದ್ರೀ ಜನರು ರಾಜಪೂರ್ಗಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಧರ್ಮೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಪೋಲೀಸ ಕಮಿಶನರನು ಅವರಿಗೆ ಹುಕುಮು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಆ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ನಡಿಸಿದರಿಂದ ಪೋಲೀಸ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅವರನ್ನು ಸೆರೆಜದಾರಿಯೊಳಗೆ ತಂದು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು, ಪೋಲೀ

ಕವಿಶನವನಿಗೆ ಇಂಥಾ ದಂಡನೆಯು ಪೊಡಿಯುವ ಅಧಿಕಾರ
ಇಲ್ಲೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಪಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು
ಇದು ಬಳ್ಳೇಯಾಯಿತು. ಪಾಪ್ರುಗಳಿಗೆ ಕಿಕ್ಷೆ ಆಗಿದ್ದರೆ
ಜನರು ಖ್ರಿಸ್ತೀ ಧರ್ಮೋಪದೇಶದ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಎರ
ತ್ತಿದ್ದರು.

—o—

ಶಿಯದ ನಿಮಿಲಿಸ್ಟ ಜನರು ಮಾಡಿದ ಅತಿ ಭಯಂಕರ
ರಾಜದ್ರೋಹವನ್ನು ನಾವು ಹಿಂದಿನ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗ
ಅಂಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಜನರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಲ್ಲಿ ಹಿ
ಮಾರಿಪತ್ಯ ಮಾಡಿದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಹೊಸ
ಶಹನು ನಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಯಾಥಾಯೋಗ್ಯ ವಿ
ದೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ತಲೆದೂಗದವರು. ಯಾವತ್ತು ಭೂ
ಕಕ್ಕೆ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಯಾ
ಖಂಡದೊಳಗೆ ಇಂಥಾ ಹಿಂಸ್ರಪಶುಗಳಾದ ಕ್ರೂರ ಜನರು
ಪದರಿಂದ ಆ ಖಂಡದವರ ಸುಧಾರಣೆಗೂ, ವಿದ್ಯಕ್ಕೂ,
ವಕ್ಕೂ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕುಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ನಾ
ಅರ್ಥ ಸುಧಾರಿಸಿದವರೆಂದನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಿಂದೂ
"ರಾಜಾಹರತಿ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾಪರಿದೇವನಾ" (ಅ
ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಹರಣಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ಲೇಶವ್ಯಾಕೆ)
ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಅರಸನಿಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನಂ
ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಪರದೇಶೀಯರಾದ ಅರ
ಕೈಕೆಳಗೆ ಸಹರಾಜನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಾವು ನಡಿಯಬಲ್ಲ
ಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಿಮಿಲಿಸ್ಟ ಜನರು "ಮನುಷ್ಯಜಾತಿಯ
ಲೆ ಅಪಾಲು ನಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಯಾವನಿಗೂ ಇಲ್ಲ"ಂ

ಬ ಭಯಂಕರವಾದ ವಿಯೆಟ್ನಾಮನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ರಾಜಪ್ರೋ
ಗಳಾಗಿ, ಸ್ವದೇಶದ ಅರಸನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ದೇಹಾಂತಶಿಕ್ಷೆ
ಪಾತ್ರರಾದರು. ಇದೆಂಥಾ ಚಮತ್ಕಾರವು!

ಮುಂಬಯಿಯು ಹೆಂಗಸರೊಂದು ಸಭೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತ
ಗಿ ಸುಮಾರು ಆರುತಿಂಗಳವಾಯಿತು. ಈ ಸಭಾಸದೆಯರು
ತಿ ರವಿವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ, ಒಗೆಒಗೆ
ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಬಂಧಗಳನ್ನು ಓದಿ ವಾದವಿವಾ
ಗಳನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯಳು "ಸುಧಾರಣಾ" ಎ
ಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರಿದ ನಿಬಂಧವು ಸುಧೋಧ
ತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರೊಳಗೆ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ
ಸುವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಮೇಲಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ
ಬಹುಗೆ ಆ ತಾಯಿಂದ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ತ್ರೀ ಸಭೆಯು ಸ
ಯ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡಿಯುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಕೇಳ ನಮಗೆ ಬಹು ಖೆ
ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಳಗಳ್ಳಿಯು ಬೊಡ್ಡಿಯೊಳಗೆ ತೂತು ಮಾಡಿ, ಅದರ
ಗೆ ದ್ರಾಕ್ಷಬಳ್ಳಿಯ ಚೊಂಗೆಯನ್ನು ಶೇರಿಸಿದರೆ, ಆ ಬಳ್ಳಿಯು[
ರುಹಾಕದೆ] ಬಹುಬೇಗ ಜೆಳಿದು ಸುರಸವಾದ ದ್ರಾಕ್ಷಫಲ
ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆಂದು ಅಮೇರಿಕವನೊಬ್ಬ ಶೋಧಕನು ಸ್ವ
ತ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮದೇಶದವರು ಈ ಪ್ರ
ಅನುಭವವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿ
ಸ್ತೇವೆ.

ಈ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಗೆ ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ಾಹಪಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮೂಡತಕ್ಕವರಿಹ್ಹಾರೆ. ುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಗೋವೆಯಹತ್ತರ ಮೂರ್ಮಗಾವ ಎಂಬ ಗ್ರಾ ದ ವರೆಗೆ ಒಂದು, ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮೂಗರ್ದ ಮೇಲೆ ಅರಃಪ ೊತಗಿ ಎಂಬ ಸ್ಟೇಶನಿನಿಂದವಿಜಾಪುರ ಬಾಗಲಕೋಟೆಗಳ ೀಲಿಂದ ಗದಗಿನವರೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು, ಪೂಣೆಯಿಂದ ಸಾ ರೆ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ ಬೆಳಗಾವಿಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಧಾರವಾಡದ ರೆಗೆ ಮೂರನೇದು, ಬಾರ್ಸಿಯಿಂದ ವಿಜಿರ್, ದೋಕಾವಿಗಳ ೀಲಿಂದ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ. ಈ ನಾಲ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ೧ನೇ ೩ನೇ ಮಾ ರ್ಗಗಳ ಕೆಲಸವಂತು ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಆರಂಭವಾಗಿರುತ್ತ . ೩ನೇ, ೪ನೇ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅಳಿದು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಕಾರದವರ ಠರಾವು ಆಗಿ, ಆಕೆಲಸಕ್ಕೆ ೧೫೦೦೦ರೂಪಾಯಿಯ ಚ್ಚು ಮಂಜೂರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರ ಧೈವವು ತೆರಿತೆಂದೆನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಇಲ್ಲ.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಢರಿನಾಥ ನೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಹೊಲಿಯ ಜಾತಿಯ ಹರಿದಾಸ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಭಗವಂತರಾವ ಎಂಬವನೊಬ್ಬ ೃಹಸ್ಥನು ಆ ಹೊಲಿಯನ ಕೀರ್ತನವನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾ ಿಸಿದನಂತೆ. ಇದು ಸಂತೋಷಕರವಾದ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲವೇ!

ಪೂಣೆಯ ಹತ್ತರ ಗಣೇಶಖಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಮದಾರಗವರ್ನರ ೊರೆಗಳು ಇರುವ ಮನೆಗೂ ಕೌನ್ಸಿಲದವರು ಕೂಡ್ರುವ ಸಭಾ ಮಂಟಪಕ್ಕೂ ನಡುವೆ ಟೆಲಿಫೋನ (ಧ್ವನಿ ವಾಹಕ) ಯಂತ್ರ ಸ ತಂತಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ವರ್ತಮಾನ ಕಳಿಸುವ ಕ್ರಮವು ಆರಂಭ

ಮಾಗಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷದ ಮುಲಜೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಎಲ್ಲಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೧೪ನೇ ಸಾಟಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿ ಬ ಒಗ್ಗೆ ಮೆ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ನೋಟೀಸು ಇದೇ ಅಂಕದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮುಲಜೀ ಉಮೇದವಾರರು ಯಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

ಮೆ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳು ಈಗ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ರುತ್ತಾರೆ.

ರಾ. ಸಾ. ರೊಡ್ಡ ಇವರು ಈ ತಿಂಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹೊಸ ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತರರಾದ ರಾ. ಕೇಶವ ಬಾಪೂಜೀ ಬಾಳ ಇವರು ಈ ತಿಂಗಳಿನ ೧೧ನೇ ತಾ ಖಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಚಾರ್ಜ ತಕೊಂಡರು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ ಮಾಸ್ತರ ರ್ಯ ಶಂಕರರಾವ ಅಷ್ಟಗೆ ಎಂಬವರು ವಕೀಲಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪಾಸಾದದರಿಂದ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪಾವಸರದೊಳಗೆ ನೌಕರಿಯ ಬಿಟ್ಟು ವಕೀಲಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇ ತ್ತೇವೆ.

ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ಸುಬರಾಯ ಯಾತಗಿರಿ ಇವರಿಗೆ ಇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗಲಿತಿಂಗಳಿನ ರಜೆಯು ದೊರೀತು. ಇವರು ಹಿಂದೆರಡು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪುಣಾಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅಸಿಷ್ಟಾಂಟ ಮಾಸ್ತರರಾದ ಸುರಜಭಾನ ಎಂಬವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಆಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

Conquest of India by the Arians.

ಆರ್ಯಕುಲದಹಿಂದೂಜನರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನವನ್ನು ಜಯಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು.

ಆರಂಭದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನಗಳು—ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಹಿಂದೂಜನರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೇಶದೊಳಗೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬರಿದು ಇಡುವ ನಡಾವಳಿಯು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ, ಅಂದರೆ ಖ್ರಿಸ್ತೀಶಕದ ಹನ್ನೇ ಶತಮಾನ ಮುಗಿಯುವ ವರೆಗೆ ಈ ದೇಶದ ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಇತಿಹಾಸವು ಬೆಳಕಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸವು, ಪುರಾಣಕಥೆಗಳು, ಮತ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಕಾವ್ಯಗಳು, ಪರದೇಶಗಳ ಇತಿಹಾಸಕರ್ತರ ಲೇಖಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಲೇಖಗಳು, ಶಿಲಾಲಿಪಿಗಳು, ತಾಮ್ರಪತ್ರಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದದೆ.

ಹಿಂದೂಜನರಿಂದ ಬಹು ಪೂರ್ವಾರ್ಹವೆಂದು ಎಣಿಸ

ಲ್ಲಿಡುವ ಗ್ರಂಥಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ, ವೇದಗಳು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹಿಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ಉತ್ತರಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಜನರು ಆಡುತಿದ್ದರು. ವೇದಗಳು ಸುಮಾರು ೩೫೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟವೆಂದು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು (ಸೂಕ್ತಗಳು) ಅತಿ ಪುರಾತನಕಾಲದ ಲೇಖನಗಳುಗಿವು. ಇವುಗಳಿಂದ [ಬೇರೆ ಸಾಧನಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ] ಆ ಕಾಲದ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ರೀತಿಗಳು ಕೆಲಕೆಲವು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ.

ಆರಂಭಕಾಲದ ಹಿಂದೂಜನರು — ಈಗ ಹಿಂದೂಜನರೆಂದೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರ ಪೂರ್ವಜರು ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದೊಳಗೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ, ಅವರು ಖಚಿಯಾಖಂಡದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆರ್ಯರೆಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಯುರೋಪಿಖಂಡಕ್ಕೂ, ಇರಾಣ (ಆರ್ಯನ) ದೇಶಕ್ಕೂ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೂ ವಾಸಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ ಪಂಥ ಜನಾಂಗಗಳ ಪೂರ್ವಜರು ಈ ಆರ್ಯಜನರೇ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈಗ ಹಿಂದೂ ಜನರೆಂಬೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಮೂಲನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಮಧ್ಯಖಿಶಿಯದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತೊರೆದು, ಹಿಂದುಕೂಶವೆಂಬ ಉನ್ನತವಾದ ಪರ್ವತಾವಳಿಯನ್ನು ದಾಟಿ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಪಂಜಾಬ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಂಜಾಬ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಹರಿಯುವ ಐದು ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲದೆ, ಸರಸ್ವತಿಯೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಳೆಯು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಭವು ಈಗ ಸಿಂಧೂನದಿಯವರೆಗೆ ಹರಿದು ಹೋಗುವಲ್ಲಿ; ನಮ್ಮ ವೇ ಉಸುಬಿನಬೈಲಿನೊಳಗೆ ಗುಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸರಸ್ವತಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಪಂಜಾಬದ ಬೇರೆ ಹೊಳೆಗಳ ತೀರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಆರ್ಯಕುಲದ ಹಿಂದೂಜನರು ಹಲವ್ರಶತಮಾನಗಳ ವರೆಗೆ ವಾಸಿಸಿದರು. ತಾವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತವೆಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರು ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಂಥ ಸೂಕ್ತಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮನೆತನಗಳ ಹಿರಿಯರೇ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಅರಸರಂತೆ ಅಧಿಕಾರನಡಿಸುವರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಆಗಿನ ಮನೆತನಗಳಿಗೆ ಈಗ ನಾವು ಗೋತ್ರಗಳೆಂದೆನ್ನುತ್ತೇವೆ ಒಂದು ಗೋತ್ರದ ಹಿರಿಯನು ತನ್ನ ಗೋತ್ರದವರಲ್ಲಿ ಹಿರಿತನವನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಕುಲಗುರುವೆಂದು ಸಹ ಹೇಳಲ್ಪಡುವನು. ಈ ಆರ್ಯಕುಲದ ಹಿಂದೂಜನರು ಹೊತ್ತು ಬಂದಾಗ ತಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಗಡ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು. ಈ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ದಸ್ಯುಗಳೆಂದೆನ್ನುವರು. ಈ ದಸ್ಯುಗಳು ಆರ್ಯರಿಗಿಂತ ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದವರಿದ್ದರು. ಆರ್ಯರು ದಸ್ಯುಗಳಿಗಿಂತ ಶೂರರು, ಅವರ ಆಯುಧಗಳಾದರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ; ಇದಲ್ಲದೆ ಅವರು ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದಾಗಲಿ ಕಂಚಿನಿಂದಾಗಲಿ ಸಣ್ಣಉಂಗುರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಉಂಗುರುಗಳಿಂದ ಬಲವಾದ ಕವಚಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದು ಮೈಯೊಳಗೆ ಧರಿಸುವರು. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಬಹುತರವಾಗಿ ಗೆಲ್ಲುವರು. ಆ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು ಇವರಿಗಿಂತ ಪ್ರಬಲರಾದ ಹಗೆಗಳನ್ನೆರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿ ವಾಸಿಸುವರು. ಅವರ ವಂಶಜರು ಈಗ್ಯೂ ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವೈರಾಜಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯರು ಬಹು ಫಲಭರಿತವಾದ ಪಂಜಾಬ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಶಾಂತವೃತ್ತಿಯಿಂದ ವಾಸಿಸಿದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದನ ಕರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಲಹುವದೇ ಅವರಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿತ್ತು; ಆದರೂ ಕೆಲವರು ಕಾಡುತರದ ಒಕ್ಕಲತನವನ್ನು ನಡಿಸುವರು.

ಶೌರ್ಯಕಾಲದ ಹಿಂದೂಜನರು — ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆರ್ಯಕುಲದ ಹಿಂದೂಜನರು ಪಂಜಾಬ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲಕಾಲ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಸಂಪತ್ತಿಯೂ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದವು. ಅದರಿಂದ ಪಂಜಾಬಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಭಿಕ್ಷವಾದಂಥ ಭಾಗಿರಥೀ ತೀರವನ್ನು ಅದರ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಮುಂದೆ ಹವಣಿಸಿದರು.

(ಟಿಪ್ಪಣಿ — ಈ ಅತಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಬೈಲನೊಳಗೆ ಈಗ ವಾಯವ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಅಯೊಧ್ಯಾಪ್ರಾಂತ, ಬಂಗಾಲ, ಬಿಹಾರ, ರಜಪುತಸ್ಥಾನ, ಮುಂತಾದ ವಿಭಾಗಗಳು ಮೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ, ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಧೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾಲದ ಹಿಂದೂ ಜನರು ಸರಸ್ವತಿಗೂ ಭಾಗಿರಥಿಗೂ ನಡುವೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ದೇಶವೆಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರು. ಆದರ ಪೂರ್ವಕ್ಕಿರುವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯದೇಶವೆಂದೆನ್ನುವರು. ಕಡೆಯುಲ್ಲಿಯಾವತ್ತು ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಆರ್ಯಾವರ್ತವೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂತು.)

ಆರ್ಯಾವರ್ತದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕ್ರಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆರ್ಯಜನರಿಗೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿದಿರ ಬಹುದು.

ಕಾಲವನ್ನು ಶೌರ್ಯಕಾಲವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಯಾವ
ಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಂತರಾದ ಕಲಿಗಳು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಡೆಬಿ
ಡೆ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಗಡ ಕದನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ, ಕ್ರಮ ಕ್ರಮ
ವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಶರಣಾಳುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು,
ಥವಾ ಕೆಟ್ಟಿ ಬನಗಳಿಗೆ ಓಡಿಸಿದರು. ಈಗಿನ ಸಂತಾಲರು,
ಲ್ಲರು ಮುಂತಾದವರು ಆ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ ವಂಶದವರೆಂ
ನು ಹೇಳ ಬಹುದು.

ಈ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಜಯ ಹೊಂದಿದಂಥ ಶೂರರು ಬರ
ುತ್ತ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಧಂಡಾಳುಗಳೂ ಬೆಳೆದ ಹಾಗೆ
ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿದರು. ಇವರು ಹಗಲಿರುಳು
ಕದನಗಳ ಕೂಡ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಕಾರಣ, ಮೊದಲಿನ
ನಿತ್ಪರಾಜಕ ಕಾಲದಂತೆ ಕುಲಗುರುವಿನ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅ
ವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಬರಬರುತ ಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣರೆಂಬ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರ ಜಾತಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಈ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮುಂದೆ ಕಾಲಗತಿಯಿಂದ ಜನರೊಳಗೆ ಅರಸರಿ
ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕಡೆ
ಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಯಕುಲದ ಹಿಂದೂಜನರೊಳಗೆ ಎರಡು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಾ
ತಿಗಳುಂಟಾದವು. ಮೊದಲನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯ ಜನರು ಕೇ
ವಲ ದೇವಾರಾಧಕರೆಂದು ಆಗಿನ ಮೂಢಜನರು ಎಣಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ
ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾನಕೊಡುವರು. ಎರಡನೇ ಜಾತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ
ರದು. ಅರಸರೂ ದಳವಾಯಿಗಳೂ ಈ ಜಾತಿಯೊಳಗೆ ಎಣಿ
ಸಲ್ಪಡುವರು. ಈ ಶೌರ್ಯಕಾಲದ ಕಥೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲೋ ಈಗ
ಕೇಳಬಹುದು. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಎಂಬೆರಡು
ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿತಾ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆಗಳು ಬಹುಮಸ್ತಾರ

ಪಾಗಿ ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನ
ದರೆ, ಶೌರ್ಯಕಾಲದ ಹಿಂದೂಜನರ ಸ್ಥಿತಿರೀತಿಗಳು ಕಾಡು
ಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗಿನ ಕಲಿಗಳಂತೆ ಇದ್ದವು. ರಾಜರೂ, ರಾಜಕುಮಾರ
ರೂ ಸಹ ದನಗಳನ್ನು ಕಾಯುವರು, ಮತ್ತು ಅಡವಿಯನ್ನು
ಸುಟ್ಟು, ಒಕ್ಕಲತನದ ಸಲುವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಡಿಯು
ವರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಿತ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಗ
ರ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಒಕ್ಕಲತನದವರ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪ
ದೆ ಮಾಡುವರು. ಒಂದೊಂದು ತಂಡದ ಜನರೆಲ್ಲರು (ಬಡವರು
ಗಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಲಿ) ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕಲತುಕೊಂಡು ತಮ್ಮತಮ್ಮ
ದನಗಳೂ ಹೊಲಗಳೂ ಹಗೆಗಳಿಗಾಗಲಿ ಕಳ್ಳರಿಗಾಗ
ಲಿ ಪೊರಿಯದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಉ
ಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲ
ರು ಮೆಲಯುದ್ಧ, ಕುಸ್ತಿ, ಬಿಲ್ಲಾಳುತನ, ಕ್ಷಿಪಣಾಸ್ತ್ರಕಲ್ಲಿನ
ಕದನ, ಉರ್ಲುಹಾಕುವ ವಿದ್ಯೆ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಆಯುಧಗ
ಳ ಪ್ರಯೋಗ, ಮುಂತಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾದರು.
ಯುರೋಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತಂಥ ಆರ್ಯಜನರು ಈ
ಗ ಮದ್ಯಮಾಂಸಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬಂ
ದ ಆರ್ಯಜನರಾದರೂ ಕಾರ್ಯಪ್ರಯೋಜನಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ಯ
ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವರು. ಆದರೂ ಅವರ ನಿತ್ಯದ ಆಹಾ
ರವು ಬಹು ಸಾಧಾರಣವಾದ ಧಾನ್ಯಾಹಾರ ವಿರುವದು. ಈ
ಶೌರ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯರಿಗೂ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಮೂಲ
ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೂ ಎಡೆ ಬಿಡದೆ ಕದನಗಳು ನಡೆಯುವವು. ಈ ಮೂ
ಲನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ದೈತ್ಯರು, ಅಸುರರು, ರಾಕ್ಷಸರು, ನಾಗರು,
ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಆಗಿನ ಆರ್ಯರು ಕೊಡುವರು.

ಮುಂದೆ ಕಾಲಗತಿಯಿಂದ ಈ ಆರ್ಯಕುಲದ ಹಿಂದೂ ಜನರು ಹಿಳತಾಗಿ ನಾಗರಿಕತ್ವವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತಿಯು ಬೆಳಿದಹಾಗೆ ಸುಖೋಪಭೋಗಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಆರ್ಯಕಾಲದ ಕಡೆಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಹಿಂದುಸ್ತಾನವೆಂದಿರೆ ಆರ್ಯಾವರ್ತವೆಲ್ಲ ಈ ಜಯಶಾಲಿಗಳ ಕೈ ಶೇರಿದ ಬಳಿಕ ಇವರ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಉಳಿದಂಥ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಇವರ ಗುಲಾಮರೆಯಾಳುಗಳು (ಗುಲಾಮರು)ಆದರು, ಅರಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಬೆಳಿದವು, ಜಮೀದಾರರು ಬಲಾಢ್ಯರಾದರು, ಮತ್ತೂ ವರ್ತಕರು ಶಿಲ್ಪಿಗರೂ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಣಗಳಿಸಿ ವೈಶ್ಯರೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಪ್ರಬಲರಾದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ್ಷತ್ರಿಯ, ಇವೆರಡು ಜಾತಿಗಳ ಕೆಳಗೆ ಈ ವೈಶ್ಯರ ಜಾತಿಯು ಮೂರನೇದೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಆದರೂ ಈ ಮೂರು ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ದ್ವಿಜತ್ವವು, ಅಂದರೆ ಉಪನಯನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವು ಉಂಟು.

—o—

Notices:
ನೋಟೀಸು.

ಕೊಲ್ಲಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಧಾರವಾಡ, ಕಲಾದಗಿ, ಕಾರವಾಡ, ಈ ಐದೂಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿಯು ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಕರಿಯು ಸರಟೀಫಿಕೇಟಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯು (ಮುಲಜೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯು) ಮುಂಡಿನ ಸಪ್ಟಂಬರ ತಿಂಗಳಿನ ೧೯ನೇ ತಾರೀಖಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗುವದು. ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರೀ ಗ್ಯಾಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಳಿದ ಎಪ್ರೀಲತಿಂಗಳಿನ ೨೧ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಅಂಕದಲ್ಲಿ

ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಧಾಖಲಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗುವದು.
ಮು. ಬೆಳಗಾವಿ. ತಾ. ಖಾನಾಪೂರ ಸನ್ ೧೮೮೮.

W. A. Russell.
ಇ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

—೦—

ಜಿ. ನಂಬರು. ೭೮೦

ಅಜಂ ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರರಿಗೆ ಸನ್ ೧೮೮೮.
೮೨ ಇಸವಿ ಪರ್ಯಂತಾ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಸಾಲಿಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವೇ ಪ
ದವೇ ಯೆತ್ತೆಗಳಷ್ಟನಕ ಕಲಿಸೋದಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಆರವೇ ಯೆತ್ತೆಗಳಷ್ಟನಕ ಕಲಿಸುವ ಸಾಲಿಗಳ ಹೆಸರು.

ತಾ. ಗದಗ.

೧ ಧಾರವಾಡ ಮುರಾಲಿಸಾಲಿ
೨ ಸದರ ಕನ್ನಡ ನಂಬರು.೧
೩ ಸದರ ಕನ್ನಡ ನಂಬರು ೨
೪ ಉಪ್ಪಿವಬೇಟಗೇರಿ
೫ ಗರಗ
೬ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ತಾ. ನವಲಗುಂದ.

೧ ನವಲಗುಂದ ಸೇಕಂಡ ಗ್ರೇಡ.
೨ ನರಗುಂದ ಮುರಾಲೀ.
೩ ನರಗುಂದ ಸೇಕಂಡಗ್ರೇಡ
೪ ಅರಣಗೇರಿ.
೫ ಮುಳಗುಂದ ಸೇಕಂಡಗ್ರೇಡ

ತಾ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

೧ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕನಂಕಡ ನಂಬರು
೨ ಡೋಣಕೊಪ್ಪ

ತಾ. ಕಲಘಟಗಿ.

೧ ಕಲಘಟಗೀ
೨ ಮಿಶ್ರೀಕೋಟಿ.

ತಾ. ಬಂಕಾಪೂರ.

೧ ಶಿಗ್ಗಾಂವ ಸೇಕಂಡಗ್ರೇಡ.
೨ ತಡಸ.
೩ ಬಂಕಾಪೂರ ಸೇಕಂಡಗ್ರೇಡ
೪ ಇಂಗಳಗಿ ಸೇಕಂಡಗ್ರೇಡ

ಸಾರಬ.
ಲ್ಲಪಡೀ.
ಹೋಗಾನೂರ
ತಾ. ರೋಣ
ೋಣ ಸೇಕಂಡಗ್ರೇಡ.
ಸರಗಲ್ಲ.
ತಾ. ಗದಗ
ಗದಗ ಸೇಕಂಡಗ್ರೇಡ.
ಬೇಟಗೇರಿ.
ಮುಂಡರಗೀ ಸೇ. ಗ್ರೆ.
ತಾ. ಹಾನಗಲ್ಲ.
ಹಾನಗಲ್ಲ ಸೇ. ಗ್ರೇ.
ಆಲೂರ.
ತಿಳವಳ್ಳಿ.

೫ ಕಳಸ.
೬ ಬಂಕಾಪೂರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ.
೭ ಘುಂಡಸೀ ಸೇಕಂಡಗ್ರೇಡ.
ತಾ. ಕರ್ಜಗೀ.
೧ ಹಾಂಬೇರಿ ಸೇಕಂಡಗ್ರೆಡ.
೨ ಕರ್ಜಗೀ ಸೇಕಂಡಗ್ರೇಡ.
೩ ಗುತ್ತಲ.
೪ ನೆಗಳೂರ.
ತಾ. ರಾಣೇಬಿನ್ನೂರ.
೧ ರಾಣೇಬಿನ್ನೂರ ಸ್ರೇ. ಗ್ರೇ.
೨ ಹೊಸೇಟಿಬಿನ್ನೂರ.
೩ ಬ್ಯಾಡಗೀ.
೪ ತುಮ್ಮಿನಕಟ್ಟಿ.
ತಾ. ಕೊಡ.
೧ ಹಿರೇಕೆರೂರ.

ಐಹನೇ ಯೆತ್ತೆಗಳತನಕ ಕಲಸುವ ಸಾಲಿಗಳ ಹೆಸರು.

ತಾ. ಧಾರವಾಡ.
ೋಟೂರ.
ತಡಕೋಡ.
ಅಮಿನಭಾಂವಿ.
ರೇಂದ್ರ
ನವಲೂರೂ.
ತಾ. ನವಲಗುಂದ.

ತಾ. ಗದಗ
೬ ಕುರ್ತಕೋಟಿ.
ತಾ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.
೧ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕಂನಡ ನಂಬರ.೨
೨ ಹೆಬಸೂರ.
೩ ಅರಳಿಕಟ್ಟಿ.
೪ ಅಂಗಳಹಳ್ಳಿ.

೧ ಕೊಂಣೂರು.
೨ ಶಿರೋಳ.
೩ ತಿಲ್ಲಾಪೂರ.

ತಾ. ರೋಣ.

೧ ಅಬ್ಬಿಗೇರಿ.
೨ ಮೂಳವಾಡ.
೩ ಬೆಳವಣಕಿ.
೪ ಸವಡಿ.
೫ ಆಲೂರ.

ತಾ. ಗದಗ.

೧ ಅಂತೂರ ಬೆಂತೂರ.
೨ ಡಂಬಳ.
೩ ಲಕ್ಕುಂಡಿ.
೪ ಆಲೂರ.
೫ ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ.

ತಾ. ಕಲಘಟಗಿ.

೧ ಬೊಂಬಿಗಟ್ಟಿ.

ತಾ. ಬಂಕಾಪೂರ.

೧ ಹುಲಗೂರು.
೨ ಅತ್ತಿಗೇರಿ.
೩ ಮುತ್ತಿಗಟ್ಟಿ.
೪ ಹಿರೇಹರಕುಣಿ.
೫ ಹಿರೇಬೆಂಡಿಗೇರಿ.

ತಾ. ಕಡ್ಲಿಗಿ.

೧ ಶೇವಗೇರಿ.
೨ ಅಗಡಿ.
೩ ಹೇವಿಹೊಸೂರ.

ತಾ. ಹಾನಗಲ್ಲ.

೧ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ.

ತಾ. ಕೋಡ.

೧ ಚಿಕ್ಕೇರೂರ. ೨ ಮುಸಣಗಿ ೩ ನಾಗವಂದ.

ತಿಳಿಯುವದು ತಾ. ೩೦ನೇ ಜೂನ ೧೮೮೧ ಇ.

S. K. Rodd

ಡಿ. ಇ. ಇ. ಜಿಲ್ಹಾ ಧಾರವಾಡ

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು.೩೬೨

ಅಜಂ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೇದ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ.
ಪಬ್ಲಿಕ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ ಇವರ

ಂದ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವೆನಂದರೆ—— ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲೂಕಿ
ಯ ಹಳ್ಳಿಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರ ಪೈಕಿ ಹಿಬ್ಬನು ತನ್ನ ಶಾಲೆ
ಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ತೋರಿಸ ಬೇಕೆಂಬ ಆರಾಧೆ
ಂದ ಮೂರು ಸಾಲು ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಬಾರದೇ ಇದ್ದಹುಡ
ಿ ರಜಿಷ್ಟರದಲ್ಲಿ ಅವರಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ 'ರ' 'ರ' ಎಂ
ಬರೆದು ಸುಳ್ಳು ರಜಿಷ್ಟರ ಮಾಡಿರುವದರಿಂದ ಸದರಿ ಮಾಸ್ತ
ಿ ತಿರುಪಾಯಿ ಪಗಾರು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಅಶಿಷ್ಟಾಂಟಿಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ
ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಸ್ತರರು ಧ್ಯಾ
ಲ್ಲಿಟ್ಟು ಇಂಥಾ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡದಹಾಗೆ ಜಾಗ್ರತೆಇಡಬೇಕು.

ತಿಲ್ಲಿಲಿಗ ಮೊ { K. M. Raghavendrarao.
ಸ್ಕಾರವಾ. { ಅಗ. ವಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಕಾ.

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ರಾಮಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೇ ಯಾಪಟರಿಗೆ.

ವಿ. ರಾಮಸಾಹೇಬ ಯಿ. ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ
ರ ಜಾವಕ ನಂಬರು ೨೦೦೬ ಹುಕುಂ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಳಗೆ ಬರ
ಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಗ್ತಿ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ
ಹಂಸಿಸ್ಟೇನೆ ದಯವಾಯಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಿಯಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಸೇಕಂಡ ಗ್ರೇಡ ಅಂಗ್ಲೋ ವ್ಹ. ನಾಲಿಯ ಗೆರ್ಲ
ಲಿನ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಂಚಸಾಲಯ ವಾರಷೀಕ ಪರಿಕ್ಷೆಯು ಸ
ಜಕೂರ ಸೇಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳದ ತಾ. ೭।೮।೯ ಈ ಮುರ ದಿ
ಮೇಹಬರ್ಖಾನ ಬಾಬಾಚಾರ್ಯ ಅಶಿಷ್ಟಾಂಟ ಪೆಷ್ಟರ ಇ
ಂದ ಪೂರ್ಣವಾಯಿತು ನಂತರ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಕುಡಿಸಿ

ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ತಾ. ೧೧ನೇ ದಿವ
ಊರ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸಾಹುಕಾರಶಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದವರು ಕೂಡಿ
ಕ ಸಹರೀ ಅಶಿಸ್ಟಾಂಟ ದಿಪೂಟಿಯವರು ಬಂದುಸಾಲಿಗ
ರಟೀಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ತಿಳಸಿದ
ಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ ವರ್ಗಗಳ ಅಬ್ಯಾಸ ಸ್ವಲ್ಪದಿವಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ
ಗಿ ಆಗಿಹೆ ಯೆಂಬ ಸಂಗ್ತಿಕೇಳಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಬಹಳ ಕ್ರತಜ್ಞ
ನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಜನರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪ
ಹುಡುಗಳಿಗೆ ಇನಾಮು ಕೊಡುವಬಗ್ಗೆ ವರ್ಗಣಿಕೊಟ್ಟವರಹೆ

ಹೆಸರು.	ರು.	ಹೆಸರು.
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಬಾಬುರಾ. ಸಾ.	೪	ನಾರಾಯಣರಾವಘಡಣಿ
ಬಸಲಿಂಗಪ್ಪಪೂಮುಲೆಪಟ್ಟಣ	೪	ಶ. ಸಂಗಪ್ಪಾ ಚನ್ನೂರ
ಗುರಪ್ಪಾ ಸಪಣೂರ	೪	ಬಸಪ್ಪಾ ಪಾರ್ವತಿ
ಗುರಬಸಪ್ಪಾ ಶಟ್ಟಿ	೩	ವೀರಬದ್ರಪ್ಪಾ ತಡಸದ
ಫಕೀರಪ್ಪಾ ಸಿರಸಂಗಿ	೨	ಉಕಡಾ ಶೇಟಜಿ
ಗುರಸಾಂತಪ್ಪಾ ಹಾನಗಲ್	೨	ಭಕ್ತಾಜಿ ಮೂರಪಾಯಿ
		ಹಿಂದೊಜಿ ಮೂರಪಾಯಿ

ಈ ಪ್ರಕಾರಾ ಕೂತಬೈತಕಿನಲ್ಲಿ ೨೬ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ
ಸದರಿ ಅಶಿಸ್ಟಾಂಟ ದಿಪೂಟಿಯವರು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ
ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಬಹುಸರಸಾಗಿ ಪ್ರ
ಪಕೊಟ್ಟು ಸದರೀ ರಕಮಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ೪
ಗಳನ್ನು ಹುಡಿಗಿಯರಿಗೆ ಖಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಬಾವಿಸರ್ಜ
ಯಿತು ತಾ. ೨೦/೬/೮೧

ಮೆಹಬರ್ಬಾನ್ ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಂಟ
ರರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ.

ಎಂಕಾಸೂರ ಹಿಂಡೂಸ್ಥಾನಿ ಸ್ಕೂಲ ಹೆಡ್ಡಪೂಸ್ತರನ ಸಲ್ಲಾಮು
ಳ್ಳಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕಪ್ಪಾಗ್ಗಳಿಗೆ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದ ಉತ್ತ
ರಸುವ ವಿಷಯವಾವ ಇದೇತಿಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ಥಳ
ಮಯಮಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಯವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿ
ದ್ದೇನೆ ತಾರೀಖು ೨೧ನೇ ಮಾರ್ಚಿಯಮೊದಲು ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇಸವಿ
ಯಸ ಮೆಹಬರ್ಬಾನ್ ರಾವಸಾಹೇಬ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್
ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರು ನಮ್ಮ ಸಾಲಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ
ರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಶಾಲಾ ಕಮಿಟೀ ಯವರ ಸಮಕ್ಷತಕ್ಕೊಂಡು ಉತ್ತ
ಮವಾದ ಶರಾ ಬರೆದು ವಿದ್ಯಾ ವೃದ್ಧಿ ಸಲುವಾಗಿ ಸರಸವಾದ
ಸಂಭಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರುಇದನ್ನು ಕಂಡು ಕಮಿಟೀದಾರರು
ಬಂತೋಷಪಟ್ಟು ವಾಸಾದವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇ
ನಾಮುಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮೆಹಬರ್ಬಾನ್‌ರ ಸಮಕ್ಷ ಹೇಳಿಕೊಂಡ
ಪ್ರಕಾರ ತಾರೀಖು೭।೮।೮೧ ಇಸವಿ ದಿವಸ ಕಮಿಟೀದಾರರೂ
ಮತ್ತು ಊರಸಖ್ಯಜನರೂ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸಭಾ ಮಾಡಿ
ವಾಸಾದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ರುಪಾಯಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ
ನ್ನೂ ಉಳಿದ ಯಾವತ್ತು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಎರಡು ರುಪಾಯಿಯ
ಖಿರಾಯಿಯನ್ನೂ ಬಕ್ಷೀಸುಕೊಟ್ಟು ಈ ಮಾಸ್ತರರು ಬಂದಾಗಿ
ನಿಂದ ಮೆಹನತಿಂದಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಜ
ನರಿಗೆ ವಿದ್ಯದ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಅವಂ
ಗಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಶರಾ ಬರಿದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸುಬೋ
ಧಿಸೇಳಿದರು ಸದರಿ ಇನಾಮುದ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಗಣಿ ಕೊಟ್ಟವರ ಹೆಸ
ರು ಮತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ರಕಮು ಕೆಳಗೆ ಬರಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಹೆಸರು.	ರೂಪಾಯಿ
೧ ಥೀನ ಅಲಿಷಾ ಮುಕಾನದಾರ.	೬ ೮
೨ ಖೂರಸಾಹೇಬ ಖಾಜಿ ಕುಂದಗೊಳ.	೧ ೬
೩ ಫಕೀರಸಾಹೇಬ ಜಮಾದಾರ.	೨ ೬
೪ಮುಹಮ್ಮದ ಖಾನ್ ಕಾಕಡ.	೨ ೬
೫ ಮುದರ್ಖಾನಸಾಹೇಬ ಲಾಲಾನವರ	೨ ೬
೬ ಹಿಂಸಾ ಮೊಹಯೀನಸಾಹೇಬ ಚೌಧ್ರಿ.	೧ ೬
೭ ಕಮಾಲಸಾಹೇಬ ಖಲೀಫಾ.	೧ ೬
೮ ಹಜರತಸಾಹೇಬ ಅಂಗಡಿಗೇರಿ	೬ ೮
೯ ರಾಜೇಖಾನ್ ಮುಜಾವರ ಬಾಡ	೬ ೮
೧೦ ಅಲ್ಲಿಸಾಹೇಬ ಹೊಟ್ಟೂರ	೧ ೬
೧೧ ಮೊಹಯೀನಸಾಹೇಬ ಮುಂಡಾಲೆ	೬ ೪
೧೨ ಮುಲೀಕಸಾಹೇಬ ನದಾಫ ಪಟೇಲ.	೬ ೪
೧೩ ನಬೀಸಾಹೇಬ ಮೋಮಿನ.	೬ ೪
೧೪ ಸುಸೇನಸಾಹೇಬ ಮುಳಗಿ	೬ ೪
೧೫ ಮಿಯಾಜಿ ಬಾಗವಾನ.	೬ ೪
೧೬ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪಾ ಅಂಕಲಕೋಟಿ.	೬ ೪

ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಪಗ
ಣಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಪ
ಮ ಸಂತೋಷ ಪಾಯಿತು ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯು
ಯ ಕಮಿಟೀದಾರರೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೂ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಸಾಲ
ಬಂದು ಹುಡಗರ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ
ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವರೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಆಶೆಗೈಯುತ್ತೇನೆ ಜಗ
ಶ ಇಂಥಜನರಿಗೆ ಚಿರಕಾಲ ಆನಂದವನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಪ

ಳಸುತ್ತೇನೆ. ಪತ್ರಕರ್ತ ಮಹಾರಾಯರೇ ಪತ್ರ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷ
ೂ ಇರಲಿ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಇಂತಿ ನಲ್ಲಾಮ.

ಾರೀಖು ೨೩|೬|೮೧ ಇಸವಿ. { ಮುಹಮ್ಮದಅ ಮಿನಾವುದ್ದೀನ
ಾಲೂಕ ಬಂಕಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ { ವ. ಇಮಾಮುಸಾಹೇಬ ಹೆ.
ಾರವಾಡ. { ಹಿ. ಸಾಲಿ ಬಂಕಾಪುರ.

ಜಾಪತ ನಂಬರ.(೬೬)

ಮೆ. ರಾವಸಾಹೇಬ ಡಿಪುಟೀ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್. ಇನಸ್ಪೇ
ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ ಇವರ ಹುಜೂರಿಗೆ.

ಹುಬಳ್ಳೀ ೨ನೇ ನಂಬರ ಗೆರ್ಲಸ್ಕೂಲ ಪಂಸ್ತರನ ರಿಪೋ
ರ್ಟ ತಾ. ೧೯ನೇ ಮೂಹೆ ಮೂರ್ಚ ಸನ್ನ ೧೮೮೧ನೇ ಇ. ತರು
ವಾಯೂ——

ಮೇ. ಹಾಯಕೋರ್ಟಿನ ವಕೀಲ ಸಾಹೇಬರವರು ತಾ.
೨೬|೨|೮೧ನೇ ಇ. ದಿವಸ ಈ ಸಾಲಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆ
ಗುಕೊಂಡು, ಹುಡುಗರ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ, ಮಿತಾ
ಯಿ ಹಂಚುವದಕ್ಕೂ, ಕೆಲವು ಅಭ್ಯಾಸಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳಬಗ್ಗೂ
(೬)ರೂಪಾಯಿ ಇನಾಮು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ಲಿಜಿಟಿರ್ಸ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ
ಪರಾ ಬರೆದದ್ದರ ಉತಾರ ಲಗತು ಇಟಿದ್ದೇನೆ ಮೆ.ರವರಿಗೆ ಅರಿ
ಕೆ ಇರಬೇಕು. ತಾ. ಸದರ

ಹಣಮಂತ ಭೀವ.ಕಿಂಗ
ಥಾ. ಹೆ. ಮೂ. ಮು. ಹು. ನ. ೨

—೦—

ೇರೆಗಳ ಉತಾರಗಳು ಇಂಗ್ರಜಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವದರಿಂದ ಅವ್ರಗ
ಳನ್ನು ಈ ಮಿನಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ರಾ.ರಾ. ಶಾಮರಾವ

ಮಿಕ್ಕಲ ಇಹರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ನೆಟ್ಟಗಿರುತ್ತದೆ ಮುಗುಟವು. ಇಬ್ಬರು ಕವಿಮೀದಾರರ ಲೆಖಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಬರಿ ೧೦೦ ತೆ ೬ ರೂಪಾಯಿ ಮಿಶಾಯಿ ಬುಕ್ಕುಗಳ ನಲುವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಬಾಬಿಕುರು ಇರುತ್ತದೆ.

ಶಾ. ಮ. ಎ.

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕಂನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕದ ಎಡಿಟರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ:

ಅಯ್ಯಾ ಕೆಳಗೆ ಬರದ ಬಹು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕರವಾದ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳಂನು ತನ್ನ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸುಂದರ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ತೆರಗಳಲ್ಲಿ ಥಾಪಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವಿರೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ [೧೦] ಘಂಟೆಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಉತ್ತರಗಳ ನಡುವಿನ ಮೂಲೆ [ಈಶಾನ್ಯ] ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಹಿರಿಯ ನಕ್ಷತ್ರವು ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರನ ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾಯವಾದದ್ದು ೧-೨ ನಿಮಿಟುಗಳವರಿಗೂ ದ್ದು ಪಡುಬಾಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶವು ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿ ಪತಿಪಡಾಯುತು. ಅದು ಹುಂಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಚಂದ್ರನಷ್ಟು ಇತ್ತು. ಇದನ್ನ ನಾನು ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಮಿತ್ರ ಜನರೂ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿದೆವು. ಇಂಥಾ ನಕ್ಷತ್ರ ಪನ್ನು ಬಳ್ಳಿ ಪೃಥ್ವಿಜನರು ಎಂದು ನೋಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂಗಾಗುವ ಕಾರಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವರಾದ ಮಾಸ್ತರ ವ ಅಸಿಸ್ಟಂಟುಮಾಸ್ತರ ಜನರು ತಿಳುಹಿಸಿ ಮನಸ್ಸು ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವಿರೆಂದು ಅಭಿಲಾಷಿಸುತ್ತೇನೆ ಪತ್ರಕರ್ತರೇ ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರ

ಹೂಂ ಇರಬೇಕು. ಇಂತಿ ವಿನಂತಿ ತಾರೀಖು ತಿಳಿನೇ ಹೂಂ
ೀ ಸನ್ನಗಲಲಂಗಳಿಸ್ವಿ

ಗುರಾಚ್ಯಾರ್ಯ ತಿಪ್ಪಣಾಚ್ಯಾರ್ಯ ಹುಯಿಲಗೋಳ
ಕರ ಅ. ಹೆ. ಮೂ. ಹೊಂಬಳ ತಾ. ಗದಗ ಜಿ. ಧಾ.

—೧—

ಈ ನಕ್ಷತ್ರ ಪತನವನ್ನು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವ
ನೋಡಿದರು ಇದಕ್ಕೆ ಆಗ್ನಿಶರದಲ್ಲಿ ಮಿಂಟಿಯರ ಎಂದೆ
ತ್ತಾರೆ. ನೀರಿನ ಉಗಿಯು ಸಂಗಡ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗು
ತ್ತಿಕಾಲಿ ಷನ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕಣಗಳು ಹಬೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು
ು, ಕಲ್ಲಿನ ಬಂಡೆಗಳಾಗಿ, ಹಬೆಯೊಳಗೆ ವಿಲ್ಲಡಪ್ಪು ಜಡ
ಲಿಕ ಭುವಿಯಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಅಥವಾ ಭೂಮಿ
ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ಬಹು ಅಲ್ಲ ಪರಿಮಾಣವುಳ್ಳ ಉಪಗ್ರಹ
ಚಂದ್ರನಂತೆ ತಿರಗುತ್ತವೆಂದು ಲಿಪ್ಲಾಂಸರ ಅನುಮಾನವ
ಅವು ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ವಿರುವಾಗಿರ ಹುರ್ಜನ್ಮೆಯಲ್ಲಿನ
ಗಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲಿನ ಬಂಡೆಗಳು ಕಳಚಿ
ಯುಮೇಲೆ ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಬಿಳುವ ಬಂ
ಳು ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶದೊಳಗೆ ಇರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಕಾಶ
ವದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ; ಅವು ಭೂಮಿಯನ
ಕ್ಕೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದೊಳಗೆ ಅವುಗಳ ಆಕಾರವು
ರ್ಗಮೆಯ ಚಂಡನಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಆದ
ತೀರ ಭೂಮಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೊಳಗೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ
ು ಅದ್ರಶ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಬಂಡೆಗಳು ಬಿಬ್ಮಾಮ್ಸ್ ಅಷ್ಟ
ೀಹ ಚುಂಬಕ ಕಬ್ಬಿಣದವೇ ಇರುತ್ತವೆ.

ಮಿ. ಶಿ. ಪಿ.

ರಾ. ಸಾ. ಮಾಸಪತ್ರಿಕದ ಎಡಿಟರರ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಬಿ. ಬಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಸಾಲ್ಕಾರಿಗಳನ್ನು
ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ವಿನಮ್ರಭಾವ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವೆರೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಬಾಗೇಪಾಡಿ ತಾಲೂಕ ವಿಂಗಳೇಶ್ವರ ಈ ಊರಿಗೆ
ಸಾಹೇಬ ಮೆಂಕಾಜಿ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಮೂಮಲೇದಾರ ಇವರು
ಯ ಪರಿಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಕೂತಿದ್ದರು ಅವರಸಂಗಡ ನಾವು ಕ
ಪ್ಪೆವು ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ [೫೦] ಹುಡುಗರು ಹಾಜರ ಇದ್ದ
ಳನೇ ಈ ಯತ್ತೆದ ಹುಡುಗ ಪರಿಕ್ಷೆ ತೆಗದುಕೊಂಡರು
ಸ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂಸ್ತಾದ ಶಾಳಜಿಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ
ಸುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಸೆರಾಬರಾ ಕೊಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಯೂಗಿ ಅಜಮೂಸ ಎರಡ
ಪಾಯತು ಹಣಮಂತ ಭೂಮಾಜೀ ಮುರಾದಖಾನ ಇವರ
ನ್ನ ಸ್ಮರಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಈ ಊರಿಗೆಬಂದು ಇದ ಪರ್ಷ ಪಾ
ಇಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವದು ನೋಡಿ ನಾವು
ಳ ಆನಂದಭರಿತರಾದೆವು ಇವರ ವಗಾರ ಸ್ವಲ್ಪಯಿದ್ದು ಬರ
ಡುವದರಕಯಿಗೆ ಇವರ ಮೇಲಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮರ್ಜಿಮೇರೆ
ಗತಕ್ಕದ್ದು ಮುತಪತ್ರಿಕಕರ್ತರಿಗೆ ಆಯಾಸ ವಾಗಿರಬಹ
ಕ್ಷಮೂಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ರಾ. ೧೭೫೦ರಂಗನೇ ಇಸವಿ

ಬೆಂಗಳೂರಿನವರನಮಿಂ
ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಗುರುಪಿದ್ದಪ್ಪಾ ಬೆಂಬರ
ಬಿಪಾಲ ಮುರಮೋತ್ತಮ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬೆಂಬ

—o—

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ.

——— ೦ * ೦ ———

ಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೭

ಜೂಲಯಿ ೧೮೮೧

nduct to be modeled according to time.

ಕಾಲಾನುಸಾರ ವರ್ತನವು.

ನಡತೆಗಳು ಕಾಲವೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಮಕ್ಕಳು ಎಂದು ಳಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯರು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಹ್ಯಾಗೆ ತೀರ ನದ್ದಾ ದ್ದಾ ಇರುತ್ತಾನೋ, ಹಾಗೇ ನಡತೆಗಳಾವರು ಆರಂಭದ ತೀರ ನದ್ದಾಮುದ್ದಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯ ಹಸ್ತ ಶಲ್ಯದಿಂದಲೂ, ಕಾಲಕ್ರಮದಿಂದಲೂ, ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀ ಮಾಟಹುಟ್ಟಿ ಚಂದ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಏಮಂತ ಪುರುಷರ ಯೋಗದಿಂದಲೂ, ಕಾಲಗತಿಯಿಂದ , ನಡತೆಗಳು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಯಾ ಪುರುಷ ತನ್ನ ಬಾಹುಬಲದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಲೋಕೋತ್ತರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಮನೆತನವನ್ನು ಹೆಸರಿಗೆ ತ ಪುರಷನು ಜನರ ಸ್ತುತಿಗೂ ಮರ್ಯಾದೆಗೂ ಪಾತ್ರನಾ ಮುಂದೆ ಅವನ ವಂಶಜರು ಆಗುವದಿಲ್ಲಾ. ಹುತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕವೇ ಸರಿ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜದ ಮೂಲ ಕನಾದ ಸಿವಾಜಿ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಮಾನ ವಂಶಜರಿಗೆ ಯಾರೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ದೇ ಮೇರೆಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೀ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು
ಚಾರಣಲ್ಲಿ. ತಂದವರು ಬಹಳ ಪುಜ್ಯರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾ
ಆ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ತಿದ್ದಿ ತೀಡಿ ಸುಧಾರಿಸುವು
ಮೂಲ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಎಂದಿಗೂ ಬಾರದು
ಮಾತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ
ಧಾರಣ ವ್ಯವಹಾರದೊಳಗಿನ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.
ರಿಯರ ಕಾಲದ ಹುಡುಗ ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೆ ಹಾಕಿ,
ನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವದು ಜಾಣತನದ ಕೆಲಸವೆಂ
ಲ್ಲಾರೂ ಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ಕೈಯಾಳಗೆ ಒಂದು ಕಾ
ಹ ಇಲ್ಲದಲೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಘಳಕೇಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡಸಿ
ಪಡಿಯುವದು ಸಾಧಾರಣ ಬುದ್ಧಿಯುಪನ ಕೈಲಿ
ಪ ಮಾತಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೇ
ಆದರಂತೆಯೂ, ಯಾವದಾದರೊಂದು ಅದ್ಭುತ ಕೆಲ
ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿ,
ರಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಹೊಂದುವದು ದೊಡ್ಡ ಪರಾಕ್ರಮದ
ವ್ರ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದೊಂದು ನಡತೆಯೇನಂದರೆ, ಬ
ಎಲ್ಲರೂ ಆದಷ್ಟು ಮಾಡಿ, ಮೊದಲಿನಿಂದ ನಡೆದು
ದ್ದನ್ನೇ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ; ಹೊಸದೊಂದ
ರು ಸ್ವೀಕರಿಸಹೇಳಿದರೆ, ಜೀವದ ಸುತ್ತು ಬಂದಂತೆ ಮಾ
ರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಹೊಸನಡತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತರ
ದು ಮನುಷ್ಯರ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾಭಾವಿಕ ಆಚೆಯ
ಅಸು ಇರಹೇ ಹೋಗಿರ್ತಾರೆ, ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುವಿಕೆ
ಬಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಲು ಜಡತಾ ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತ; ಕದಾಚಿತ್
ಮಾತ್ರವಾದರೂ ತಿದ್ದುವಿಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಇಚ್ಛೆಯು ದೊಡ್ಡ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿ ಪುರುಷರ ಮನ
ಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಾಗರೂಕವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ
ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು
ದೆ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಸಂಕಟಗಳನ್ನೂ ದುಃಖಗಳನ್ನೂ ಅ
ಭೋಗಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿ ಮುಂದೆ ನೋಡುವದಿಲ್ಲ. ಹೊಸ
ಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕೋಲಂ
ನ ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಅಂಜಿಕೇ ಹಿಡಿಯುದೆ, ಜೀವದ ಹಂ
ಸಹ ತೊರೆದು ಲೋಕೋತ್ತರ ಸಾಹಸವಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ
ನಿಂತನು. ಅದರಿಂದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮನೋರಥ
ಗಿಬಂದು ಜನರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರಾಯಿತು. ಅವನು
ತ್ತು ಹಚ್ಚಿದ ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡದಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳ
ತೀರದಷ್ಟು ಉಪಯೋಗವಾಯಿತು. ಉಗೆಯಸಹಾಯದಿಂದ
ಬಿಗಳನ್ನು ನಡಿಸಬಹುದೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಜಾರ್ಜ ಸ್ವಿಷ
ಮೊದಲಿಗೇ ಜನರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ಎಲ್ಲರು ಪಾಪ!
ನ ಉಪಹಾಸ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಆದರೆ ಅವನು ಎಷ್ಟೆ
ದನೇ ತನ್ನ ಯತ್ನವನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸಿ ಕಡೆಯ
ಉಗೇ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದನು. ಉಗೇಯಂ
ನದಿಂದ ಆಗುವ ಅದ್ಭುತ ಚಮತ್ಕಾರಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ತ್ತಾಂಟು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಅ
ಇಲ್ಲ.

ಹೀಗಿಲಾಗಿ, ಪೂರ್ವಾಪರ ನಡೆದು ಬಂದದ್ದೇ ಹಿಂತಪ್ಪು;
ನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಾದರೂ ಹೊಸದನ್ನು ಅಂಗಿ
ಸಬಾರದೆಂದು ಯಾರಾದರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರೆ, ಅದು ಸ
ಮುಂದು ತೋರವಸ್ಸೇ? ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೂ ಹುಟ್ಟಿ

ಎಲ್ಲಿ ರೋಗಗಳಿಗೂ ಬೀಡು ಆಗಿರುವದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು
ತರದ ಔಷಧಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡಿರುವದಿಲ್ಲ. ಔಷಧಗ
ಹೊಸವೇ, ಸೊಲು ಯಾರೂ ತಕ್ಕೊಂಡಂಥವು ಆ
ಆದದರಿಂದ ರೋಗಿಯು ವೈದ್ಯನಿಗೆ, ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಔ
ಥ ನಾನು ಈಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಎಂದೆಂದೂ ತಕ್ಕೊಂಡಿ
ಆದದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈಗ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾರೆನು, ಎಂದು
ಳಿದರೆ, ಹಿಪ್ಪುಪಸೋ? ಆ ಔಷಧದ ಹೊತ್ತು ಅವನ
ವೆ ಹೋಗುವದೋ? ಇಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇಂಥವರನ್ನ
ಯುಕ್ತಿಯಲ್ಲ, ಅಪ್ಪಾ ಈ ಜೇನೆ ಮೊದಲು ಎಂದಾ
ನಿನಗೆ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೇನು ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವ
ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವನು. ಆ ಬಳಿಕ ವ
ನಿಗೆ, ಅಪ್ಪಾ, ಈ ರೋಗವು ನಿನಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ
ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಈ ಔಷಧ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂ
ನಿನಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ರೋಗ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ,
ದು ಪರಿಹಾರವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಈ ಔಷಧ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಬ
ಕು, ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವನ ತಪ್ಪು ಅವನಿಗೆ ತ
ಯುವದು.

ಯಿನ ಯಿನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಂಜದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ದುಃಖವು ಹೆಚ್ಚ
ಗುತ್ತಾ ನಡೆದದೆ. ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಜ
ಣತನದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹದಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸದೇ ಹೊ
ದರೆ, ಮುಂದೆ ಬರುಬರುತ್ತಾ ಮನುಷ್ಯರ ನಿರ್ವಾಹವೇ ಸ
ಗದಂತೆ ಆಗುವದು. ಈ ಮಾತು ಸಾಂಪ್ರತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇ
ವನ್ನಾಳುತ್ತಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಶ ಸರಕಾರದವರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನ
ಚನ್ನಾಗಿ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಸಹಜದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಬರು

ಈಗಿನ ಸರಕಾರದವರು ಇಲಾಖೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಜನರಿಗಾಗಿ
ಯದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೌನಿಲಗಳನ್ನು
ಖಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ನಾ
ಕ್ಕಾರದರು ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಆಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ
ಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಷಯದವು ಕ್ಷೀರ ಸ್ವಲ್ಪ
ರುತ್ತವೆ; ಆದರೆ ತರತರದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕ್ರಿತೂ,
ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಾಸನಗ
ನ್ನು ಕುರಿತೂ ಇರುವವೇ ಬಹಳ. ಇದರಿಂದ ಹೊರಡುವ
ನುಮಾನವು ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ. ಈ ಮೇರೆಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜನರಲ್ಲಿ
ನರ್ಮಡತೆಗಳು ದುರಾಚರಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾನಡೆದರೆ, ಹೊಸದು
ಕಳೇದು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ನೋಡದೆ, ಸುಜ್ಞರಾದವರು ತಕ್ಕ ಉ
ಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಯಾರಾಡ
ದು ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳರು.

ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಸಾಗಿ ಬಂದ ನಡತೆ
ಉತ್ತಮವೆಂದು ತೋರುವದು; ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರದೊಳಗಿನ ಇತ
ರ ರೀತಿಗಳೊದನೆ ಅದು ಚನ್ನಾಗಿ ಕೂಡಿರುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಉ
ದಾಹರಣೆ ಹುಡಕುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ದೂರ ಹೋಗುವ ಅವಶ್ಯ
ವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಮು
ತ್ತು ಲಗ್ನವಾದ ಬಳಿಕ ಅವರನ್ನು ದಾಸಿಗಳಂತೆ ಲೆಕ್ಕಿಸುವರು.
ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಇವೆಂದೂ ನಡತೆಗಳು ಒಂದಕೊಂ
ದು ಬಹಳೇ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿಯವೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಿ
ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರು ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ತಮ್ಮ ಬು
ದ್ಧಿಯಿಂದ ಹುಡುಕಿ ನೇಮಿಸಿದ ಪತಿಯ ಮಾದುವೆಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬೆಲೆ
ಯಿಲ್ಲದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸುಖಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಎರವಾಗರು. ಇನ್ನು

ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಕಾರಣ, ಅವರಿಗೆ ವಿಚಾರವೂ ಸಾರಾಸಾರ ಜ್ಞಾನವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಗಂಡದಿರಿಗೆ ಅವರನ್ನು ದಾಸಿಗಳಂತೆ ತಮ್ಮ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳದೇ ಎರಡನೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಯಾವತ್ತು ಹಳೇ ನಡತೆಗಳು ಹಿಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹೊಸ ನಡತೆಯು ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ. ಅದು ಪ್ರಚಾರದೊಳಗಿನ ಯಾವ ನಡತೆಗೂ ಕೂಡುವಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರಿಗೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ತೊಂದರೆಗಳುಂಟಾಗುವವು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವದೂ, ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಬುದ್ಧರಾದಬಳಿಕ ಅವರ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಅವರ ಮದುವೇ ಮಾಡುವದೂ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಅನೇಕರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗ್ಯೂ, ಪ್ರಚಾರದೊಳಗಿನ ಉಳಿದ ನಡತೆಗಳಿಗೆ ಆ ಮಾತು ವಿರುದ್ಧವಿರುವದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರು ಅದನ್ನು ಧೈರ್ಯಗೊಂಡು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು. ಹೊಸರೀತಿಗಳಿಗೆ ಅತಿಥಿಗಳ ಸಾಮ್ಯಕೊಟ್ಟರೆ, ಚನ್ನಾಗಿ ಹಿಸ್ಸುವದು. ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಆದರ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ, ಪೂರಾ ಹಿಂದು ದಿವಸ ಅವರನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಿಲ್ಲ.

ಕಾಲಚಕ್ರದ ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ಥಿತಿ ಚಕ್ರವು ತಿರುಗದೆ ಹೋಗಿರ್ಲಾರೆ, ಬಹಳ ಸುಖಾಪಹವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಹಾನಿಯುಂಟು. ಹಳೆನಡತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊಸ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವವರಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೆ ತೊಂದರೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತರಲಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಕಾಲಚಕ್ರದ ಅನುರೋಧದಿಂದ ನಡೆಯ ಬೇಕು. ಕಾಲಚಕ್ರವು ಯಾರ ದೃಷ್ಟಿಗೂ, ಅನು

ಕ್ಕೂ ಬಾರದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ತಿರುಗುತ್ತಿ
ುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಹೊಸ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ತಿ
ುದಂತೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಅಂದ
ಅನುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಡಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರೂ ಯತ್ನ ಮಾಡುವ
ು. ಮುಂದೆ ಬರುಬರುತ್ತಾ ಅವೇ ನಡತೆಗಳು ಸರ್ವತ್ರ ನೆಲೆ
ಂಡು ಸಹಜವಾಸಯೊಗದಿಂದ ರೀಜುಕರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಜನ
ಹಳೇನಡತೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೊಸಹೊಸನಡತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾ
ಲ್ಲಿ ತರುವದರಿಂದಲೇ ತಿದ್ದುಪಿಕೆ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತೆಂ
ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಜನರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಿಕೆಯಾಗುವಡ
ಗಿ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ತೋರಿಬಂದ ಹಳೇ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಬಿಡ
ಕು; ಹೊಸನಡತೆಗಳನ್ನು * ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ,
ದುಹೋಗಿ ಹಿಂದುಳಿದು, ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಅನರ್ಥ ಪ್ರೋದಗುವದು.

ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು.

ರಾ. ಸಾ. ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕ ಕರ್ತರು ಇವರಿಗೆ—

ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ಎಡಿಟರರೇ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದ
ದೇಶದ ಯಾವತ್ತರಿಗೂ ಉತ್ಕಂಠೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು, ಅಗರ
ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯರು ಸಂಭೋಧ ಪಡಿಸಿ ಶ್ರಮಪಡತಕ್ಕದ್ದು,
ಫಲ ಹುಟ್ಟಾರ ಮಾಸ್ತರನ ಅತಿ ಶ್ರಮದಿಂದ (ಆ ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ
ೆಗೆ ಗೊಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾತ್ರವೇಕು.) ಆಗಬದು, ಅ
ಾ ಸರಕಾರದವರು ವಿದ್ಯಾಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಕಟ್ಟಳೆಮಾಡಿ ಸುಪಾ
ಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದು, ಹೀಗೆರ್ಗಿ ಬರೆಬಾಯಿಮಾತಿನಿಂದಾ
ಗದು ಈಗಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಾದ ಮಾ
ರಜನರು ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಮುಂತಾದ ಕರ್ತವ್ಯಸ್ತರು ಬಂದು ಶಾ

ಲೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪವಿರಾಯಿ ಮಗ್ಗೆರೆ ಕೊ
ರೆ ಸಾಕು. ಮಿತಿಮೀರಿ ಅವರ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ಆ
ಹೆಸರುಗಳ ಸಮೂಹವೇ ತುಂಬಿ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಾ
ರಾಯಿ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಭರಿತ ಆಗುತ್ತ ನಡದದೆ. ಇದ
ದ ವಿದ್ಯಾ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಆಸ್ಪದವಾಗುವದು ಸ್ವಲ್ಪಾಂಶವೇನ
ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಶಾಲಾಖಾತೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇದ್ದರಿಂದ ಯಾ
ದರು ಬಂದು ಶಾಲೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ ಯಾರದು ಪ್ರತಿಬಂ
ಧವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದಾ ಶಾಲೆಯಕಡೆಗೆ ನಜರ
ಕಿದ್ದು ಶ್ಲಾಘನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಶಾಲಾ
ತೆ ಮುಲಕಿ ಖಾತೆಕ್ಕೆ ಕೆಲವಾಂಶ ಶೇರಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಅಧಿಕಾರ
ರು ಪ ಮೊಂಬರು ಬಂದು ಶಾಲೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ
ಕ್ಷಿಸುವದು, ಮುದ್ದತವಾದುವದು, ಊರ್ಜಿತಸ್ಥಿತೀಗೆ ತ
ದು, ಮುಂತಾದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಳೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಅ
ತೆ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು ಅವರಂತು
ಲ್ಲಾಂಶಕ್ಕೆ ಹೊಗಳಿ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೂನಪತ್ರದಂ
ಛಾಪಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಕೊಲ್ಲಾಪೂರ ಶಾಲೆಯವ
ನಾಮುದಾರ ಗವ್ಹರ್ನರರಿಗೆ ಶಾನಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ನಮ್ಮ ಬಾ
ಧವರು, ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ತರು ಬಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಕ್ಕೆ ಬ
ದ್ದು ಆಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಹೊಲವು ತಾನು ಜೋಕೆಮಾಡಿದ
ಯಿಂದಲ್ಲಿ ಬಹುಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತೇ? ಇದು ತಂದ ಕರ್ತ
ವ್ಯವೇ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಿಕೆ, ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ
ಮುಂತಾದವು ಯಾಕೆಮಾಡಿವೆ? ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣ ವಾರ್ತೆಗೆ
ಲ್ಲವು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಯಾಪ್ರಕರಣದ ಮುಂಮೆ ಮುಕ್ತ
ವಿರಬೇಕು. ಇದು ಅಂಥಾ ಮಹತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟುಹ

ಆದರೆ ಮಹತ್ವ ಇಲ್ಲದ್ದು (ಸಾಧಾರಣ ಪರೀಕ್ಷಿಶಿದ
ರ ಪರಸಾಲಿ ಹುಡುಗರ ಹೆಸರು, ಅಭ್ಯಾಸ, ಮುಂತಾ
ಛಾಪಿಶಿದರೆ ಇಂಥಾ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ ನೂರಾರು ತುಂಬುವ
ಛಾಪಿಸಿದರೆ ವಿದ್ಯಾವೃದ್ಧಿ ಆಗದು. ಯಾಕಂದರೆ ಸಾಧಾರ
ಮಾತಿನಲ್ಲಿ "ಅವನು ಮೋಸಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ನಾನೇನು
ಬ್ಬರಿಬೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆನೇನು" ಅಂನುವ ರೂಢಿ ಇದೆ. ಅಂ
ಖೊಬ್ಬರಿಬೆಲ್ಲಾ ತಿಂದರಿಂದ ಅವನ ಮನಸು ನಡೆಯುವ
ರ್ಯದ ಹಂಬಿಕೇಗೆ ವೃಕ್ತವಾಗದೆ ಕುಂಟಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ
ವ್ಯ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಮಿತಾಯಿ ಮುಂತಾದ್ದು
ವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗದೆ ಅದರ ಅಭಿಲಾಷೆಮಾತ್ರ ಹೆ
ಗುತ್ತದೆ. ಛಾಪಿಸಿದ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಶಾಲೆಯೆ ಮುಂ
ಆಗರ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಸ್ವತಃ ಮೆಹನತ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ
ನಸುನೆಗೆ ಬೋಧ ಕೊಟ್ಟು ೨೦ ಹುಡುಗರಿದ್ದಲ್ಲಿ ೫೦ ಜಪಾ
ಸಿಕೊಟ್ಟರು, ಅಗರ ೧೦೦ ಹುಡುಗರಿದ್ದಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಮಾಡಿ
ು, ಅಂಬುವದು ಯಲ್ಲಿಯೂ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುವಲ್ಲದು,
ಥ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜಪಾಬದಾರಿ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ, ಹುಡುಗರಂನು
ಚ್ಚುಗೊಳಿಸುವದು ಕಮ್ಮಿಟಿದಾರರಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ
ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಶಾಲೆಗೆ [ಮಾಸ್ತರರು, ತಂಮ
ೀಲೆ ಬಹುಶಃ ಕೃಪೆಇರಲಿ ಯಂದು ಅರ್ಜುವಿಶಿದಕ್ಕೆ] ಬಂ
ಪರೀಕ್ಷಿಶಿ ಕೆಲವು ಸಾಧಾರಣ ಬಕ್ಷಿಸುಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದರಿಂ
ವಿದ್ಯಾವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗದು.

ಆ ಯಾವನು ಸತ್ಯ: ಗ್ರಾಮದ ದರಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ
ೀನಾಗಿ ಬೋಧಕೊಟ್ಟು ವಾಜಬಿಕಿಂತಾ ಹೆಚ್ಚು ಹುಡುಗರಿ
ಜಮಾನಿ ಕೊಡುವನೋ, ಅವನ ಹೆಸರು, ಆಗರ ಯಾವ

ಮಾಸ್ತರನು ತಂನ ಶಾಲೆಯು ಯೋಗ್ಯತೆಗೂ ವಿಕೆ
ವಿದ್ಯಾಭ್ಯುದ್ಧಿಗೂ ಪಾತ್ರನಾಗುವನೋ ಅಂಥ ಮಾಸ್ತರನ
ರು, ಹಾಗೂ ಸರ್ವಸಂಮತವಾದ ಸ್ವಂತಕಲ್ಪನೆಯುಳ್ಳ
ಪವಾದ ವಿದ್ವಚ್ಛಾತ್ರಯರ್ಯಪ್ರ ತೋರಿಸಿದವರ ಹೆಸರು
ಲವ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಚಮತ್ಕಾರ ತೋರಿಸಿದವರ ಹೆಸರುಗಳು
ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿದರೆ ವಳ್ಳೆ ಶ್ಲಾಘನಕ್ಕೂ
ಗೂ ಪಾತ್ರವಾಗುವದು.

೩ ಈಗ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಕಲಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬಹು ಯತ್ನ
ಪೆ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ತುರ್ತಿನ ಯುಪ
ವರಿಗೆ ಹೇಳುವದಕ್ಕೆಪಾತ್ರರಲಾಗು. ಯಾಕಂದರೆ ಇಷ್ಟ
ಫಿಸುವವರು ತಂವು ತಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಮೊಡ
ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಂನು ಶಾಲೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವರೇನು? ಇರ
ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ "ಪುರಾಣ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬದನಿಕಾಯಿ ಉಳ್ಳ
ಯಂಬಗಾದಿಯಂತೆ ಛಾಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬುಕ್ಕನ ಪಾ
ರತಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

೪ ಆದರೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯುದ್ಧಿಯು ತೊಂದರೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬ
ದರೆ ಪ್ರುಶಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿ ೮ ವರ್ಷದಿಂದ ೧೮ ವರ್ಷದ
ಗುವ ವಯಸ್ಸಿಗೂ ವಿದ್ಯಾಕಲಿಯಲಕ್ಕೇಬೇಕು ಯಂಬ ಕಾಯ
ಇದ್ದಂತೆ ಅಗರ ರಶಿಯಾದೇಶದ ಅರಸನಾದ ಪೀತರರಾಯ
ತಂನ ಅಗಡೀ ಕಾಡಜನರಂನು ಯಾವಪ್ರಕಾರವಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯು
ದ್ಧಿಗೆ ತಂದನೋ, ಆಗರ ಈಗ ತುರ್ತ ಗೋಮು
ತಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪೋಟ್ಸ್‌ಡಗಾಲ ಜನರು ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ
ನಾನುಕೂಲರ ಹೊತರ್ತಾಗಿ ಯಲ್ಲರಷ್ಯಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಕಲಿಯ
ರಕ್ಕೇಬೇಕು ಯಂದು ಮಾಡಿದಂತೆ ನಂವು ಸರಕಾರದವರ ತಥಾ

ರೆ ಬಹು ತೀಪ್ರ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಸ್ಥಿ ಆಗಿ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಗುವದು.

೧೦ನೇ ಜುಲಾಇ ೧೮೮೧ } ಹಣಮಂತ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹೆ
ಮು. ಷಪಳಗಿ ತಾ. ಮು } ತ್ರಕೀಕಾಳಕರ ಸ್ಕೂಲ ಮಾ
ಹಾಳ ಜಿ. ಕಲಾದಗಿ. ಸ್ತರ ಷಪಳಗಿ.

—o—

ಈ ನಿಬಂಧವನ್ನು ನಾವು ಬಹು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪ್ರಕ
ಸುತ್ತೇವೆ. ನಿಬಂಧಕರ್ತನು ಬರೆದ ಕೆಲ ಕೆಲವು ಬಹು ಗೌ
ಸದ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಮಾನಸ್ತರಜನರು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು
ವು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಿಬಂಧಕರ್ತನು ತನ್ನ ಭಾಷೆಯ
ನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು, ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಪುಷ್ಟವಾದ ಭಾ
ಯಿಂದ ಇಂಥಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಬಂಧಗಳನ್ನು
ರಿದು ಕಳಿಸಿದರೆ, ಅವು ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗುವು.

ಎ. ಶಾ. ಪ.

—o—

Notices.

ನೋಟೀಸುಗಳು

ಮುಲಕಿಪರೀಕ್ಷೆಯ ಉಮೇದವಾರಿಗೆ

ಸನ್ನ ೧೮೮೧ನೇ ಇ. ಬಾಬತ ಮುಲಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಬರುವ ಸಪ
ಟಂಬರ ತಿಂಗಳ ೧೯ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು.
ಪರೀಕ್ಷೆಗೆಬರಲಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಉಮೇದವಾರರು ೧೭ವರ್ಷಕಿಂತಹೆಚ್ಚು
ಮತ್ತು ೨೫ವರ್ಷಕಿಂತ ಕಡಿಮೆವಯಸ್ಸುಳ್ಳವರಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ.
೧೮೭೯ನೇ ಇ. ಎಪ್ರೇಲ ೨೭ತಾರೀಖಿನಕಿಂತ ಮೊದಲು
ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇರಿ ಈಗಾದರೂ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅಥವಾ

ಪೋಲಿಸಖಾತೆಯಲಿ ಅರಡರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದವರಿ
ಕು. ಉಮೇದವಾರರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ
ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥಾನವಂದರೆ ಲಕ್ಷೆಶ್ವರ
ವಣೂರ ಗುಡಗೇರಿ ತರಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾಗಲಿ ಪರಿಕ್ಷೆಯ ತಾ
ಖಿನಕಿಂತ ಮೊದಲು ಆರುತಿಂಗಳವರಿಗೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದವರಾ
ಬೇಕು. ಉಮೇದವಾರರು ತಾರೀಖು ೧೫ ಸಪಟಂಬರಯಿಂ
೧೮ ಸಪಟಂಬರದೊಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೆಳ
ಸಹಿ ಮಾಡಿದವರಕಡೆ ದಾಖಲ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಯೇ
ಉಮೇದವಾರರು ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿನಬಗ್ಗೆ ಹಾಜರು ವಾ
ಸ್ಥಾನಬಗ್ಗೆ ಸರಟಿಫ್ಕೀಟು ಮಾಮಲೆದಾರ, ಮಹಾಲಕರಿ, ಸ್ಕೂ
ಲಮಾಸ್ತರ, ಪಾಟೀಲ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಇವರಕಡೆಯಿಂದ ತ
ಕು. ಸರಟಿಫ್ಕೀಟಿನ ನಮುನೆಗಳು ತಾಲುಕ ಮಾಸ್ತರ ಕ
ಶಿಗುವವು. ಉಮೇದವಾರರು ಬರೆಯುವಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಂಡಾ
ಮುಸಿ ದೌತಿ ಲೆಖಣಿಗಳು, ಪತ್ರಕಾಗದ, ಉಸಕು, ತರಬೇಕು.
ಅವರಿಗೆ ಕಾಗದಮಾತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಮೀಟಿಯವರಕಡೆಯಿಂದ
ಶಿಗುವವು. ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಪ್ರಾಯಮರ ಅಂದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ
ದಲ್ಲಿ ಈವರ್ಷ ಪರಿಕ್ಷೆಯಾಗುವದು. ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ೫೦ ಗುಣಗ
ಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿಷಯಗಳಬಗ್ಗೆ ವಳಿ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ಯಾ
ಜೇಟು ನೋಡಬೇಕು. ತಿಳಿಯುವದು ತಾ. ೨೬ ೮ ೧೯೧೯ ನೇ ಇಸವಿ.

S K. Rodda.
ಡಿ. ಇಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕಟರ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

—o—

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು. ೯೮೨

ಅಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಗೆರ್ಲಸ್ಕೂ
ಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡಿಪೂಟಿ ಇಜ್ಯೂಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರವರಕಡಿಯಿಂದಾ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದೇನಂದರೆ — ಬರುವ ಸಪ್ತಂಬರ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಸನ್ ೧೮೮೧ ಇಸವಿ ಅಪಸ ಧಾರವಾಡ ಗೆರ್ಲಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಯೂನಿಯರ್ ಪ್ರಾಯೋಜ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು. ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಳನೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡಿನ ಪ್ರಕಾರ ಪೂರ್ಣ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳಂನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಮೊದಲು ಯಾರಿಗೆ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇನಾಮು ದೊರಿಯುವದು. ಅವರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ೧ನೇ ಹಾಗೂ ೨ನೇ ನಂಬರ ಬಂದವರಿಗೆ ೨೦ ರೂ ಪಾಯಿದಂತೆ ಬಕ್ಷಿಸು ಶಿಗುವದು ತಿಳಿಯುವದು. ತಾ. ೨೬ ನೇ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ ಸನ್ ೧೮೮೧ ಇ.

S. K. Rodda.
ಡಿ. ಇ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

—o—

ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಇನಾಮುಗಳು.

ಳಂ ಪುರಂದಾಸರ ಚರಿತ್ರೆ — ಈ ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥವು ಧಾಮಿಸಿದಬಳಿಕ ಕನ್ನಡನಾಲ್ಕನೇ ಪುಸ್ತಕದ ಸಾಚಾದ ಳಂ ಪುಟಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಆಗಬಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ಇನಾಮು ರು.

ಹೋದ ಬರಡೊಳಗೆ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಸಹ್ಯಗುಣಸದಾಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ತಾತ್ಪರ್ಯವುಳ್ಳದೊಂದು ಕವಿತಾಗ್ರಂಥವು

ಭೂಮಿನಿ, ಅಥವಾ ಕಂದ ಅಥವಾ ಎರಡೂ- ೧೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಇರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಇನಾಮು ರು.

೪೦ ಬಾಲವಿವಾಹವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ ವಾಚಕ (ಗದ್ಯಪದ್ಯಾತ್ಮಕ ಗ್ರಂಥ), ೫ ಅಂಕಗಳುಳ್ಳದ್ದು. ಇದರ ವಿಸ್ತಾರವು ಮೊದಲನೇ ಗ್ರಂಥದಷ್ಟೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಇನಾಮು ರು.

ಈಗ್ರಂಥಗಳು ಬರುವ ಏಪ್ರೀಲ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳಿಸುವವರು ಪುಸ್ತಕದಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಬರಿಯಬೇಡ, ಕೆಲವೊಂದು ಗಾದೆಯನ್ನು ಬರಿಯಬೇಕು. ಮುತ್ತಾ ಹಿಂದು ಲಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಅದೇ ಗಾದೆಯನ್ನೂ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಬರಿದು ಹಾಕಿ ಲಕೋಟೆಗೆ ಮೊಹರ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪುಸ್ತಕದ ಸಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾದದ್ದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇನಾಮುಕೊಡಲಾಗುವದು.

ಈಸಂಬಧದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕೇಳುವದಾದರೆ ನಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರಿದರೆ ಜಬಾಬು ಕೊಡಲಾಗುವದು.

ವೆಂಕಟರಂಗೋ ಕಟ್ಟಿ.
ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೊನೇರ ರೊದ್ದ.

—o—

ಜಾಹಿರಾತ.

ಯಾತ್ರಾ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದರ ಪಶ್ಚಿಮಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುವದೇನಂದರೆ- ಧಾರವಾಡ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಾ ತೆಪ್ಪ(ಜಕ ಸಭೆಯು ಸ್ಥಾಪನವಾಗಿದ್ದು, ಪಕ್ಕಾಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು

ಅವರಿಗೆ ಇನಾಮುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಮಾರಂಭವು ತಾರೀ
ಖು ೨೪ ಪ ತಿಂಗಳೇ ಸಪ್ಟಂಬರ ೧೮೮೯ನೇ ಇಸವಿ ಶ
ನಿವಾರ, ಪ ರವಿವಾರ ರಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾನದ ೫ ಘಂಟೆಯಿಂ
ದ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಘಂಟೆವರಿಗೆ ಆಗುವದು. ಆ ವೇಳೆಯು
ಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವ ಉಪೇದವಾರರು ಕೆಳಗೆ
ಬರದಂತೆ ನಡಿಯುತಕ್ಕದ್ದು.

ಉಪೇದವಾರರು ಮಾತಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳು.—

೧ ಲಗ್ನ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಅವ್ಯ
ವಸ್ಥಿತ ಖರ್ಚು.

೨ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೂ, ಗ್ರಹಕೃತ್ಯ ಸಂಬಂಧ
ದಿಂದಲೂ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಾತ್ಯಜನರಕಿಂತ ಏನುಕೊರತೆ
ಗಳುಂಟು. ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಗಳನ್ನ ಸುಧಾರಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ
ಉಪಾಯಗಳು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಿಷಯಗಳಪೈಕಿ ಉಪೇದವಾರರು ತಮ್ಮ ಮ
ನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದವಿಷಯಗಳಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಗ
ಲೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಗಲೀ ಅರ್ಧಾತಾಸಿನಕಿಂ
ತಲೂ ಹೆಚ್ಚುವೇಳೆಯವರಿಗೆ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಬಕ್ಷೀಸಗಳು ೫೫
ರುಪಾಯಿಗಳದೊಂದು, ೨೦ ರುಪಾಯಿಗಳದೊಂದು, ೧೫ ರುಪಾ
ಯಿಗಳದೊಂದು, ಈಪ್ರಕಾರ ಮೂರೂ ಇನಾಮುಗಳು ಶಿಗುವವು.
ಮೊದಲನೆ ಇನಾಮು ೫ನೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು. ಮಾತ್ರ
ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಬಂದೀತು ಕಮ್ಮೀಟಿಗೆ ಪಸಂದ ಇದ್ದ ಭಾಷಣ
ಗಳ ರಶೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಇನಾಮುಹೊರಿಯುವದು.

ಭಾಷಣಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಉಪೇದವಾರರು ತ
ಮ್ಮ ಹೆಸರು ಮ ವಿಷಯ, ಸಮಾರಂಭದ ಕಿಂತಲೂ ೪ ದಿವಸಮುಂ

ಹಿತವಾಗಿಯೇ ಸಭೆಯು ಸೇಕ್ರಟರಿಯವರ ಕಡೆಗೆ ಲೇಖೀತಿಳಿ ಸಬೇಕು. ಸದರಹು ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಶ್ರೀಮತು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಸ್ವಾ ಅಂಗಡಿ ಗರಗ ಇವರ ನಾಟಕಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವದೆಂ ದು ನಿಶ್ಚಸಿದೆ.

ಮುಕ್ಕಾಮು ಧಾರವಾಡ
ತಾ. ೩೦ ಅಗಷ್ಟ ೧೮೮೧ } ಕೃಷ್ಣರಾವ ಹಣಮಂತ ವಕೀಲ
ಸೆಕ್ರಟರಿ ಧಾರವಾಡ ವ. ಸಭಾ.

ಸೂಚನೇಯು— ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಅಥವಾ ಬಿಬಿ ದ್ಧ ಭಾಷಣಂತೆ ಇರಕೂಡದ್ದು. ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಲ ಕ್ಷಿಸಿ ಇರಬಾರದು.

—o—

Correspondence.
ಪತ್ರವೆವಹಾರವು.

ರಾ. ಸಾ. ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ ಪ್ರಾಂತ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಿಗೆ—

ವಿ. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ಎದೀಟರ ರಾವಸಾಹೇಬರೇ. ತಮ್ಮ ಕರಕಂ ಜದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪವಿಸುವ ಇನೇತಿಂಗಳ ಸುಂದರವಾ ಮುತಪತ್ರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಕೊಡುವಿರೆಂದು ತುಂ ಬಾ ನಂಬಿಕ್ಕೇನೆ. ಅಯ್ಯಾ ನನ್ನ ಬಾಂಧವರುಗಳಾದ ಮಾಸ್ತರ ವ ಅಶಿಷ್ಟಾಂಟ ಮಾಸ್ತರರುಗಳಿರಾ; ಈ ತೆಳಗೆ ಬರೆದ ಪದ್ಯದ ದ ಅರ್ಥನ್ನು ಪರಾಶಿ ಆ ಅರ್ಥದ ಲೆಖ್ಖವನ್ನು ಇದೇ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ತಿಳುಹಿಸಿ ಎನ್ನಯ ಮನವಂ ಸಂತೋ ಷ ಪಡಿಸುವಿರೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಪದ್ಯವು.

ಹದಿನಾರು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದೊಬ್ಬ ಶೇಟ್ಟಿ!

ಅಧಿಕವಿಗಿದಾರಾರುಕುದುರೆಯನೆಕಟ್ಟಿ।
ಆಬೀದಿ ಈಬೀದಿ ಸವಿರಾರು ಶೆಟ್ಟಿ। ಇದುಹೇಳಿದವದು ಅಂಣ
ತಮ್ಮಂದಿರು ಲೆಖ್ಖದಲಿ ಬಹುಷಟ್ಟಿ ॥೧॥
ಎಂದೀಚರ ರಾಮಸಾಹೇಬರೇ ತಮಗೆ ಶ್ರಮವಾಗಿರಬಹುದು ಕ್ಷ
ಮಾ ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ತಾ. ೨೨ನೇ ಜು
ಲೈ ೧೮೮೧ಇ. { ಸರಿ ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬಡ್ಡಿ ಸ್ಕೂ
ಲ ಅ. ಮಾ. ತಡಹಾಳ ತಾ. ನವಲಗುಂ
ದ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

—೦—

ರಾ. ಸಾ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಕಂನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಒ
ಡೆಯರೇ—

ಪಿ. ಪಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕುಪಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕರಕ
ಮಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸುಂದರವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಇದೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಥಾಮಿಸಿ ಪ್ರಶಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವಿರೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ರಾಣಿಬಿನ್ನೂರ ತಾಲೂಕ ಪೈಕಿ ಮೊಜೆ ಅಸುಂಡಿ ಸ್ಕೂಲ
ಮಾಸ್ತರ ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಶಂಕರ ಈತನ ಬಿಂನಹ ಯಾನಂದರೆ— ಅ
ಯ್ಯಾ ನಂಷು ಯಾವತ್ತೂ ದೇಶಬಾಂಧವಜನರೇ ನಂನ ಅಲ್ಪ
ಮತಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಬರದ ಲೆಖ್ಖವ್ರ ತಿಳಿಯದಕಾರಣ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ
ಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ನಂನ ಬಾಂಧವರು ರೀತಿವಾರ ಬರದು ಮನ
ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವಿರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಹತ್ತುಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು, ಆತನ ಮ
ನಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತುಮಗಿಹಾಲಿನಿಂದ ತುಬಿಂದ ಒಂದು ಹವದು
ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಗೃಹಸ್ಥನ ಮಕ್ಕಳಪೈಕಿ ಮೊದಲನೇಯವ
ನು ಆ ಹವದಿನೊಳಗಿನ ಒಂದು ಮಗಿಹಾಲು ಕುಡಿದು ಅದ

ರ ಬದಲು ಅದೇ ಮಗಿಯ ತುಂಬಾ ನೀರು ಹಪಯಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆ ಮಗಿ ಜಪಯಿನಷ್ಟರ ಇಟ್ಟು ಹೋದನು, ನಂತರ ಎರಡನೇ ವ-ಗನು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಂಥಾ ಮಗಿಯನ್ನು ತಕೊಂಡು, ಆ ಹಪಯಿನೊಳಗಿನ ಹಿಂದು ಮಗಿ ಮಿಶ್ರ ಕುಡಿದು ಅಪರ ಬದಲು ಅದೇ ಮಗೀತುಂಬಾ ನೀರು ಹಾಕಿದನು. ಹೀಗೆ ಆ ನಾಪಕಾನ ಹತ್ತೂ ಮಕ್ಕಳು ಕುಡಿದರು. ಆದರೆ ಹಪಯಿನೊಳಗಿನ ಹಾಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪೈನು, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಶೇರು ಕುಡಿದನು, ಇದು ಅಪೂರ್ಣ ಅಂಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ಣ ಶೇರು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸದೆ ಪೂರ್ಣಅಂಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. (ಪ್ರತೇಕವಾಗಿ ಪೈನು ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಶೇರು ಕುಡಿದನು) ಮತ್ತು ಹಪಯಿನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಹಾಲು ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಶೇರು ಉಳಿಯುತ್ತು, ಇದು ರೀತಿವಾರ ಮಾಡಿ ಬರದು ಮನ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವಿರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಏಡೀಟರರೇ ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾ ಇರಲಿ, ಇ. ವಿ. ತಾ. ೨೦।೭।೮೧ ಇಸವಿ ತಾ. ಕೃಷ್ಣಜಿ ಶಂಕರ ತಳೇಗಾಪ ರಾಣಿಬಿನೂರ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ } ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರ ಅಸುಂಡಿ.

—೮—

ರಾಪಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರ ಕರ್ತರ ಶೇವಿಗೆ—

ಖ. ಖ. ಕೆಳಗೆಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿ ಗಳಿಗೆ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಉದ್ಘಟಿಸಿ-ಪಂಥಾ ಸುಂದರ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪುಸ್ಥಳಕೊಟ್ಟು ಬಡವನಮನಸ್ಸು ತೃಪ್ತಿಬಡಿಸುವಿರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ತಾ. ೧೬ ಮಾಹೆ ಜುಲಾಯಿ ಸನ್ ೧೮೮೧ಇಸ್ವಿ ದಿವಸಾ ರಾಪಸಾಹೇಬ ತ್ರಿಯಂಬಕರಾಪ ಜೀಪಕಾನಿಷ್ಟೇಬಲ್ಲ್, ಥಾರಪಾಡ ಮತ್ತು ಶೇಪೋಗೋವಾಳ ಪೆನಶನದಾರ. ಹಾಂ

ಗು ಸಾಲಿ ಕಮಿಟಿದಾರರೂ ಕೂಡಿಬಂದು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊ
ಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಹೆಂಗಸುಮಕ್ಕಳ ವರ್ಗದ ಹುಡು
ಗಿಯರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಹಾಗು ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ಶರೆ
ಯನ್ನು ಪ್ರಿಜಿಟರ್ಸ್ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ್ದರನಕಲು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ
ದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹೆಂಗಸುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ೨೦
ರೂಪಾಯಿದ ಮಿಠಾಯಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾ
ಲ್ಲದೆ ನಾವು ಮುಂಡಸಾಪರ್ತೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನೀವು ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು
ಮುಗಿಸಿದರೆ ಖಾಸಾದವರಿಗೆ ಕುಬಸದಖಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆವೆಂ
ದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನುನೋಡಿ ನನಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು.
ಇದರಂತೆ ಯಲ್ಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಲಿಯ ಕಡಿ
ಗೆ ಹೀಗೆಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟರೆ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿಯು ಆಗುವರಕ್ಕೆ ಎ
ನು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಿಜಿಟರ್ಸ್ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಶರೆದ ನ
ಕಲು "ನಾವು ಊರಸಾಲೆಯ ಪಾಠಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೆಂಗಸುಮಕ್ಕಳ
ವರ್ಗವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆವು. ಅವರುಕಲತಷ್ಟು ಅವರು ನೆಟ್ಟಿಗೆ
ಹೇಳಿದರು ಹುಡುಗಿಯರು ೩೦ ಹಾಜರರಿದ್ದರು. ಮಾಸ್ತರ ಪ
ಶಿಷ್ಯಾರ್ಟರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೇಕನತನದಿಂದ ಮಾಡುವದಲ್ಲದೆ
ಲೋಕಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನುನೋಡಿ ನಮಗೆ ಆನಂದವಾ
ಯಿತು" ಈಪ್ರಕಾರಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ರಾವಸಾಹೇಬರೆ ಪತ್ರ ಬ
ರೆಯುವಾಗ್ಗೆ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆಯಿರಬೇಕು. ಬಿ. ಬಿನ:
ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಉಪ್ಪಿನಬೆಟಗೇರಿನೇ } ಮಹಾದೇವ ದಾಜಿ ಕಾಳೆ
ಕಂಡ ಗ್ರೇಡ ಅಂಗ್ಲೋ(ವ್ಹರ್ನಾಕ್ಯು } ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ ಉಪ್ಪಿನ
ಲರತಾ. ೧೮೭೭ಲಗಿಸ್ಟ್ } ಬೆಟಗೇರಿ.

—o—

ರಾ. ಸಾ. ಪತ್ರಿಕಾಪತ್ರಕ ಕರ್ತರಿಗೆ—

ಖಿ. ಖಿ. ತಮ್ಮ ಸುಂದರವಾದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರಿದ ನಾ
ಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳದೊರಕುವದೆಂದು ತುಂಬಾ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ
ಬರಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ತಾಳಿಕೋಟಿ ತಾಲೂಕ ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ.

ತಾರೀಖು ೧೬ನೇ ಜುಲಯಿ ಸನ್ನ ೧೮೮೧ ಇಸ್ವಿಯ ದಿವ್ಸ
ಇಲ್ಲಿಯ ಸಾಲಿಗೆ ತಾಲೂಕ ಮುಜಕೂರ ರಾವಸಾಹೇಬ ಮಾ
ಮಲೇದಾರರಾದ ಕೃಷ್ಣರಾವಜಿ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀ
ಮಂತ ರಾಸ್ತೇನವರ ಕಾರಭಾರಿ ಹರಿಪಂತ ಸಾಲಿಯು ಕ
ಮೀಟಿದವರರಾದ ರಾ. ರಾ. ಬಾಪುಗೌಡರು ಪರಪ್ಪಾ ಅಂಣಾ
ಸಜ್ಜನ ಚನಬಸಪ್ಪಾ ಅಂಣಾ ಸಾಲಕ್ಕಿ ಲಿಂಪ್ಪಾ ಅಂಣಾ ಕು
ಲಕರ್ಣಿ ಇವರು ರಾವಸಾಹೇಬ ಇವರಸಂಗಡ ಬಂದು ಹೆ
ಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಪರೀಕ್ಷಾ ತಿನೇ ಎತ್ತಾ ೧೫ನೇ ಎತ್ತಾದವರ ಕಡಿ
ಯಿಂದಾ ಪರೀಕ್ಷಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಾಗಿ ರಾ
ವಸಾಹೇಬರು ಹುಡಿಗಿಯರಿಗೆ ೧ ರೂಪಾಯಿಡ ಮಿತಾಯಿ
ತರಿಸಿ ಹಂಚಿದರು. ಕಮೀಟಿದಾರರಿಗೆ ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜಾಮೂ
ಯಿನ್ನ ಕೂಡುವದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರು. ಎದ್ದು ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ರಾವ
ಸಾಹೇಬ ಇವರು ಹುಡಿಗಿಯರಿಗೆ ನಾವು ಇನ್ನು ೨ ಯರಡು
ತಿಂಗಳನಲ್ಲಿ ಬರತೀವಿ ಮುರಾರಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಚನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ
ನಿಮಗೆ ಖಣಗಳು ದೊರಕುವವು. ಯಂದು ಹೇಳಿಹೊದರು.—
ವಿಜಿಟರ್ಸ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪರಾಬರಿದಿದ್ದಾರೆ. ತಾ: ೧೬|೭|೮೧ ಇಸ್ವಿ
ಮು. ತಾಲಿಕೋಟಿ ಹೆಂಣುಸಾಲಿ { ಮಲ್ಲಾರ ವೆಂಕಾಜಿ ಮು.
ತಾ. ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ { ತಾ. ಮಾಸ್ತರ ತಾಳಿಕೋಟಿ.

—೦—

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕಂನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಡಿಟರರಿಗೆ-

ಖಿ. ವಿ. ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿಟ್ಟಿಪ್ಪ ಸುಂದರವಾಡ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದರಲಗತ ಇರುವ ಸ್ಕೂಲ ಕಮಿಟಿದಾರ ಜಂನಬಸಯ್ಯಾ ಸಾಂತಯ್ಯನವರ, ಶಿದ್ರಾಮಪ್ಪಾ ಪಟ್ಟಣಶಟ್ಟಿ, ಮೆಂಕಾಜಿ ಭೀಮಾಜಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ತಿಮಾಜಿ ಭೀಮಾಜಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಇವರು ಪರಾಬರದ್ದರನಕಲು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಮುದ್ರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಪಣಾಯಾಗಬೇಕು.

ಅಯ್ಯಾ ಧೊರೆಗಳೇ, ಈ ಊರಕಮಿಟಿಯವರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಸಾಲಿಯಿಂದು ತಪಾಶಿಸುವದೂ, ಹುಡುಗರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಯಿಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವದೂ ಕಂಡು ನನಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರಂತೆ ಯೂಪತ್ತೂ ಸ್ಕೂಲಕಮಿಟಿಯವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿನಮ್ಮ "ಸರಕಾರದವರು" ಕ್ಕೆಕೊಂಡಕೆಲಸ ಶಿಥಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇಇಲ್ಲಾ. ಇದಲ್ಲದೆ ಶಿವನಾಗಪ್ಪಾ ನಾಗಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಶಿರಹಟ್ಟಿ ಇವರು ಪಂಚರು ಅಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಹುಡುಗರು ಕೂಡಸುವಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ರಕರ್ತರಾಯರೇ ಪತ್ರಲಿಸ್ತಾರದಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮೆಯಂನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಿ ವಿನಂತಿ.

ತಾ. ೧೫।೭।೮೧ನೇ ಇ. ಬಳಗಾನೂರ } ರಾ. ನ. ಸಾಲಿ
ತಾ. ಗದಗ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ. } ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ.

—o—

ರಾ..ಸಾ. ಕನ್ನಡಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ ಎಡಿಟರ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಗೆ—

ಖಿ. ವಿ. ಮೊಜೆ ತುಂಬಗಿ (ತಾ. ಮುದೆಬಿಹಾಳ) ಇಲ್ಲಿಯ ಶಾಲೆಯು ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಂನು ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರುವಾರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಜಿಟಬರ್ಸ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಶೇರೆಯಂನು ಬರೆದು ಸಾಸಾವಿರ ಯೂಹ

ತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದು ಬಕ್ಷಿಸುಕೊಟ್ಟು ಊರ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಂಸುವ ವಿಷಯ ಉಪದೇಸಿಸಿ ಹೋದರು.

ಈ ಶಾಲೆಯು ಸುರುವಿಗಿ [೨೬] ಪರುಷಗಳಾದಾಗ್ಯೂ ನಿಕ್ಕ ಷ್ಟ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು. ಕಳೆದ ೪—೫ ವರುಷದಾರಭ್ಯ ಯಂತೂ ಬಂದು ಆಗುವಹಷ್ಟೆ ಉಳದಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ— ರಾಷ್ಟ್ರ ಪೇಂದ್ರರಾವ ಫೆಬ್ಬಿಕರ (ಇಗಿನಮೂಸ್ತರ)ಇವರು ಬಂಪಲಾಗಾಯಿ ತ (ಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯ ಅಭಿರುಚಿತಿಳಿಶಿ) ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪಳ್ಳೀ ಊರ್ಜಿ ತಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದರು. ಸದರಮೂಸ್ತರರು ತಮ್ಮ ಸಾಲಿಯಷ್ಟೆ ಸುಧಾ ಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ನೆರೆಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಸಾಲಿ ಸುರುಮಾಡಿಸುವ ರು ತ್ನವಂನು ಮುನಃಪುರ್ವಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇವರು ಮೂಡಲ್ಬಟ್ಟೆಶ್ರ ಮದಿಂದ ಈಗ ಫತ್ತೆಪೂರಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಲೆಯು ಕೆಳಗೆ ಕ್ಲಾಸ ಸುರುವಾಯಿತು. ಇವರಮೇಹನತಿನ ಫಲ ತೀವ್ರ ಆಗಬೇ ಕೆಂದು ದೇವರಂನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶಾ ಶಿ|ಕ್ಷಿ|ಲಗನೇಹಸ್ಥಿ. } ಪುಲ್ಲಾರ ಚಿಂತೋ ಸ್ಕೂಲ ಕಮಿಟಿ ಸಾರ ತುಂಬಗಿ

—o—

ಹಳ್ಳೀ ಊರ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಬಂಧವು.

[೧೧ಳನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು]

"ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡ್ರಿರಿ" ಎಂದು ಮಾಸ್ತರರು—ಹಳ್ಳೀಊರ ಮೂಢಜನರಿಗೆ ಉಪದೇಶವ ಮಾಡಲು ಆ ಜನರು, ... ಮಾಸ್ತರರು ಈ ಊರಿನವರಾದದರಿಂದ ಲೂ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಹೇಳಿಕೆಯುಂತೆ ತಾವು ನಡಕೊಳ್ಳುವವರಾದ ರಿಂದಲೂ, ಅವರು ಹೇಳಿದ ಯೋಗ್ಯ ಮಾತುಗಳಿಗನುಸಾರ

ಪಾಗಿ ಇರಿಯುವೆ, ತಂಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ
ಕೊಡುವಯಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಂಮ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕ
ರ ನಿರಂತರ ಚಿಂತಿಸುವಂಥ ದಯಾಕರವಾದ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸರ
ಕಾರದವರು, ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು, ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚ
ನ್ನಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸುವಹಕ್ಕಾಗಿ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನೂ ಸ್ಕೂಲ್‌ಕಮಿಟಿ
ಯವರನ್ನೂ ಶಾಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೇಮಿಸಿದರು. ಈ ಗ್ರಾಮಸ್ಥ
ರು — ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿ
ಳಕೊಳ್ಳದೆ, ಇಷ್ಟುದಿವಸಗಳ ವರೆಗೂ ಮಾಸ್ತರರು,ನಮ್ಮ ಅಂಕ
ಣದಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಈಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಅಂಕಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾ
ವು ಅವರಿಗೆ ವರಿಷ್ಟರಾದವೆಂದು ತಿಳಕೊಂಡು, ಮಣಿ ಹೆಮ್ಮೆ
ಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಸತ್ತ್ವವನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕಂ
ದು, ವಿನಾಕಾರಣದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಮೇಲಿಂ
ದ ಮೇಲೆ ಪಿಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳಮೇಲೆ ನೇಮಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕುರಿತು,
ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, " ಮುಂಗನಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕಕೊಟ್ಟಂತೆ" ಈ
ವಿದ್ಯಾರತ್ನವನ್ನು ಮುಂಗಗಳೆಂಬ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಕೈಯಲ್ಲಿಕೊ
ಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಇವರು ವಿಶ್ವಾಸ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು
ಶಕ್ಯರೇ? ಅಲ್ಲಾ. " ತಾನೊಂದೆಣಿಸಿದರೆ, ತನ್ನ ದೈವವೊಂದೆ
ಣಿಸಿತೆಂಬಂತೆ" ಸರಕಾರದವರು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಸ್ಕೂಲ್‌ಕ
ಮಿಟಿಯವರಾಗಿ, ನೇಮಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯು ಯಾವದು? ಇವರು
ಪರ್ತಿಸುವ ನಡಾವಳಿಯು ಯಾವದು? ವಿಚಾರವರರಾದ ಸರ
ಕಾರಕ್ಕೆ, ಇದು ಇನ್ನೂ ತಿಳಿಯದಿರುವದು ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಶ್ಚ
ರ್ಯವೋ!!!

ಹಳ್ಳೀಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ

ಪಾತುಗಳನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು, ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವರಲ್ಲದೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರ ಲೆಖ್ಖ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮಗಳಂನು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊತ್ತುಗಳೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಇಂಥಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೂ, ಸ್ಕೂಲಕಮಿಟಿಯವರೂ ಕೂಡಿ, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಶಿಫಾರಸುಮಾಡಿ ಬರೆದು, ತಮ್ಮ ಪರಿಷ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ, ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಗೂ ತಿಳುಹಿಸುವರು. ಆವದರಿಂದ ಅಂಥ ಮಾಸ್ತರರು ವರಿಷ್ವಾಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಂದ ಸಹ ಸಿಫಾರಸು ಪಡಕೊಳ್ಳುವರು.

ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಕೆಲಸವಂನು ಮಾಡದೆ, ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಯಮಪುವಂತೆ ತಮ್ಮಕೆಲಸವಂನೇ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ನಡೆಸುವ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು,— ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಬಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದು, ಇಲ್ಲದ ದೋಷಗಳಂನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ, ಫ್ಹಿಜಿಟಿಸರ್ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವರು; ಮತ್ತು ಬೇರೆರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ವರಿಷ್ವಾಧಿಕಾರಸ್ಥರಿಗೂ ಸಹ ತಿಳುಹಿಸುವರು; ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ ಏನು (ವಿದ್ಯೆ) ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂದು, ಆವನಿಗೆ ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡುವರು.

ಐಯ್ಯೋ ದುರ್ದೈವವೇ! ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಮೈಗಳ್ಳಮಾಸ್ತರರ ಶಿಫಾರಸು ಆಗಿ ಪಗಾರ ಸಹ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವದು ಇದು ಎಂಥಾಕಾಲಗತಿಯು!! ಎಂಥಾ ಸುಧಾರಣೆಯು!!! ನೋಡಿರಿ; ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಮಾಡಿಸಿ, ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆಹೊಂದಿಸುವ ಮಾಷ್ಟರರಿಗೆ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತಲ್ಲ!!!

ತಾರೀಖು ತಿಳಿಸೇ ಹೂನ ಪನ್ಗಲಗ) ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವದು ಇಸಬಿ.

—o—

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ

ಪುಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೮

ಆಗಷ್ಟ ೧೮೮೧

Education and Improvement,
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಯಾಸಂಬಂಧವಾವ ಸಂಗತಿಗಳು

ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಿತಾಪೆಟ್ಟ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಕ್ಕಲತನದ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರು ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲ ಕೆಲವು ಜನವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕಲಿತು ತಿರುಗಿ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಆ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಒಕ್ಕಲತನವನ್ನು ನಡಿಸತಕ್ಕವರು. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಈಗ ೧೩ ಜನರುಂಟು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ೧೩ ಜನ ಬರಬಹುದೆಂದು ಆ ಕಾಲೇಜದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾಹೀರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

— ೦ —

ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮನುಷ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಕಾಲಜ್ಞಕರವಾಗಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮಾಕಿಂತವಾದ ರತ್ನಗಳ ಚರಿತ್ರೆಗಳಾದರೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಈಗ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪೂಜಾಕ ಪ್ರಯತ್ನ. ಅದು ಸುಮಾರು ೨ ಇಂಚು ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ೧।

ಇಂಚು ಅಗಲವಾಗಿಯೂ, ಹೊಡ್ಡದೊಂದು * ಉತ್ತ
ಮಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಇತಿಹಾಸ ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ—
ದು ಮೊದಲು ಅಕಬರ ಬಾದಶಹನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿತ್ತು;
ಉದೇಪುರದ ಅರಸನ ಕೈಸೇರಿತು; ಅವನು ಇದನ್ನು
ಜಹಾನ ಬದಶಹನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ತರುವಾಯ ನಾದಿ
ನು ದಿಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸುಲಿದಾಗ ಅವನು ಈ ಮೂಗುತಿ
ಕೋಹಿನೂರೆಂಬ ವಜ್ರವನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದನು. ಅವನು ಈ
ಗುತಿಯನ್ನು ಆಘಗಾನ ಜನರಿಗೆ ಮಾರಿದನು. ಬಳಿಕ
ಹಾರದವನೊಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಇದನು ಮತ್ತೆ ದಿ
ತಂದನು; ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ಈಗ ಕಲಕತ್ತೆಗೆ ಬಂದಿರುವ
ಕೋಹಿನೂರೆಂಬ ರತ್ನವಾಪರೂ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಾ
ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಪಂಜಾಬದ ಅರಸನಾದ ರಣಜೀತಸಿಂಗನ
ಯಿಂದ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಈಗ ಮಿಕ್ಕೋರಿಯ
ಹಾರಾಣಿಯವರ ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

—೦—

ಅಹಮ್ಮದನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕೊಳನೇರ ಎಂಬ ಗ
ಮದಲ್ಲಿ ಹಿಬ್ಬಿ ಹಿಕ್ಕಲಿಗನು ಹೊಲದೊಳಗೆ ರಂಟೀ ಹೊ
ಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಆ ರಂಟಿಯು ಕುಳಪ್ಪ ಏನೋ ತಟ್ಟಿ ಮುಗು
ತು. ಆಗ ಅದನ್ನು ನೆಲದೊಳಗಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಅವನ
ನೋಡಿದನು. ಅದು ಬಂಗಾರದಂತೆ ಅರಿಶಿನ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿತ್ತು.
ಅದರಿಂದ ಆ ಹಿಕ್ಕಲಿಗನ ಹೊಲಸೊಳಗೆ "ಪರೀಸ" (ಹೊರ
ಲ್ಲು) ಎಂಬ ಸುವರ್ಣೋತ್ಪಾದಕ ಶಿಲೆಯು ಇರುತ್ತದೆ
ಸು ಕೆಲವರು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

—೧—

ಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಥಪೂಸನವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥಾನದ
ಂ ಒಂದು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ
ತ್ತಿಗೆ ೬೨೦೦ ತೋಲಿ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ
ಾಸನಕ್ಕೆ ೧೫೫೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚುವಾಗತಕ್ಕದ್ದು೦
ಈ ಅರಸನ್ನು ಪಸ್ತುತಃ ಜಪೋದಾರನೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳು
ಿ. ಆದರೆ ಇವನ ಸಂಪಸ್ಥಾನದ ಆದಾಯ-ಪ್ರ ೩೦ ಲ
ಾಯಿ ಉಂಟು!

— ೦ —

ಾತೇವಾಡ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಗೋಂಡಳ ಪೆಂಬಜೊಂ
ಸಂಸ್ಥಾನವಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಾರಭಾರವನ್ನು
ಳ ಸ್ಕಾಟ ಎಂಬ ಧೊರಿಯು ನಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಧೊ
ು ಪುನರ್ವಿವಹಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಂಥ ಕುಲದವರು ಯಾರಾ
ಂ ಪುನರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅವರ ಚರಿತಾರ್ಥ
ೀಸ್ಕರವಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹಣ ಧೊರಿಯುವದೆಂದು ಈ
ರೆಯು ಜಾಹೀರು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

— ೦ —

ಹಳೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಗುನಿಗಡಿಗು ಕೆಡುತ್ತವೆ. ಅವ್ರಗಳಿಗಾ
ಿಬ್ಬಿ ಗೃಹಸ್ಥನು ಒಂದು ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ
ನೆ. ಅದನ್ನು ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಗುನಿಯು ಆ ಪು
ಕಗಳಿಗೆ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ.

— ೦ —

ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಸಾರವು — ೧೬೫೦ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ

ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುವ ಜನರು ಭೂಮಿಯ ಮೇ-
ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸ್ಪೇನದ ಭಾಷೆಯು
ಪ್ರಬಲವಾಗಿತ್ತು. ತರುವಾಯ ಫ್ರೇಂಚ ಭಾಷೆಯು ಬಳ
ಪ್ಪಿತು. ಈಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಸಾರವಾಗು ಬಹು
ದಿದೆ. ಈಗ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಸುಮಾರು
ಕೋಟಿ ಜನರು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಾರೆ.

—೦—

ಚೀನಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರ್ವಕ್ಕೆ ೨೫ ಕೋಟಿ ರುಪಾಯಿ
ಆಫೀಮು ಬೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದಂತೆ!

—೦—

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಗೋವಧೆಯಾಗಬಾರದೆಂಬ ಬು
ದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನಿವಾಸಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ
ದ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಮಪುರದ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕನು ತನ್ನ ಕೈ
ದ ಹಣ ಬೆಚ್ಚಮಾಡಿ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಮುಖ್ತಿಯಾರನ್ನು
ಸ ತಕ್ಕವಸಿದ್ದಾನೆ.

—೦—

ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸದೊಳಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಗಿ
ಯು, ಅಂದರೆ ನೂಲುವ ನೆಯ್ಯುವ ಯಂತ್ರದ ಕಾರ್ಖಾ
ಯು ಸ್ಥಾಪನವಾಗತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗಿರಣಿಯಲ್ಲಿ
ಕಾದವರು ಪಾಲು ಇಡಬಹುದು. ೨೫೦ ರುಪಾಯಿಗೆ ಒ
ದು (ಶೆಯರು) ಪಾಲು ದೊರಿಯುತ್ತದೆ.

———

ಹಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರಹತ್ತಿದ ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ
ಕೃತಿ ಎಂಬ ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಗೆ ಗೋವಿಂದರಾವ ಕೀ

ವರು ಒಂದು ಪತಿಯಾಳು ಇನಾಮು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ
ಸಮಾರಂಭವು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಟಕ ಗೃ
ಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಸಮಾರಂಭದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ
ತಾವು ಮಾಡಿದಂಥ ಬಹು ಸುಸಮಾದ ಪದ ಪದ್ಯಾಯ
ಿ ಆಂದು ನೆರೆದ ಜನರ ಮನೋರಂಜನ ಮಾಡಿದರು.
ರಂಭಕ್ಕೆ ಊರೊಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಗೃಹಸ್ಥರು ಮುಂ
ಬಹು ಜನರು ಕೂಡಿದ್ದರು.

—o—

ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗನೇ ಇಯತ್ತೆಯ ಹುಡುಗರಿ
೨೦ರ ವರೆಗೆ ಮೊಗ್ಗೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲಸ ಬೇಕಷ್ಟೇ
ರ್ಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊಗ್ಗೆಗಳನ್ನೂ, ಪಾನ್ಸು, ನಿಂಬೆ, ಮುಂ
ಅಪೂರ್ವಾರ್ಥಕ ಮೊಗ್ಗೆಗಳಂನೂ ಕಲಸುವ ಪ್ರಯೋಜ
ಲ್ಲಾ, ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮನರ್ಜ್ಞಾಕಲ್ಪಲಾ ಕಮೀಟಿ ಯೆಂಬ ಸ
ುವರು ಕೆಲವರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ
ರಗಳವರು ಈ ಮೂತಿನ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿ
ರೆ.

—o—

ಮೆ. ರನೆಲ್ ಥೊರೆಗಳು ಈಗ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ನಾ
ರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬರಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇ
ತ್ತೇವೆ.

Shivaji.

ಶಿವಾಜಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯ.

ಶಿವಾಜಿಯು ಶಾಹಜೀ ಭೋವಲೆ ಅವನ ಎರಡನೇ

ಮಗನು. ಇವನು ಸನ್ ೧೬೨೭ನೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ
ದನು. ಶಾಹಜಿಯು ಸನ್ ೧೬೩೬ನೇ ಪರ್ಷ ಕರ್ನಾ
ಶಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಶಿವಾಜಿಯನ್ನೂ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ
ತನ್ನ ಗುಮಾಸ್ತನಾದ ದಾದೋಜೀ ಕೋಂಡದೇವ
ನ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಶಾಹಜಿಯ ಮಿರಾಸವು
ಮಷಟ್ಟಿದಲ್ಲಿದ್ದ ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳ ಶ
ಗೆಳೆತನಬೆಳಿಸಿ ಅವರಂತೆಯೇ ಅಶಿಕ್ಷಿತನಾದ. ರೀತಿಂ
ನಡೆಯುತ್ತಾ, ಮಾವಲಿ ಮಾನರಿಗೆ ಕಡುಹಗೆಯಾಡುತ್ತ
ಲುಶೀಮೆಯನ್ನು ನುಲುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇರುವನು. ಅ
ಓದಬರಿಯುಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಯುಗ್ಧಕೌಶಲ್ಯದ
ತನಿಪುಣನಾಗಿದ್ದನು. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಜೆತೆಗಾರರ ಸ
ಮುಸಲ್‌ಮಾನರ ವಶದಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಾಗಬೇಕೆಂ
ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೇ ಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಸನ್ ೧೬೪೬ನೇ ಪರ್ಷ ತೋರಣ
ಬ ಗುಡ್ಡದ ಕೋಟೆಯನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡನು.
ಮುರದ ಸರಕಾರವು ಇದಕ್ಕೆ ಉದ್ಧೀಪಮಾಡುವದೆಂದು
ಅವರಿಗೆ ಕಪ್ಪುಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ತಾನಾಗಿ ಹೇಳಿ ಕಳು
ದನು.

ಆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಗುಪ್ತ ಧನವು ಸಿಕ್ಕಿದರಿ
ಎರಡನೇ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಸಹಜೀಣೋರ್ದಾರ ಮಾಡಿ
ಕ್ಕೆ ರಾಯಗಡ ಎಂದು ಹೆಸರುಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಕೃತ್ಯಗ
ದ ವಿಜಾಪುರದವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸ್ವಸ್ಥಮಾಧಾನವಾಗಿ
ವನಿಗೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಯ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದರು.

ದಾದೋಜಿ ಕೋಂಡದೇವನು ಸಹ ಶಿವಾಜಿಗೆ ಹಿ

ಬೇಡವೆಂದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಇವನು ಕೇಳದೆ ಇ
ತನ್ನ ಮರಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಶಿವಾಜಿಗೆ ನೀನು ಆರಂಭಿ
ಸಾಹಸವನ್ನು ಬಿಡಬೇಡವೆಂದು ಬೋಧಿಸಿ ಮುಡಿ
ಯ.

ಮೊದಲಿನಿಂದ ಶಿವಾಜಿಯ ಸಾಹಸ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೂಲ
ಕಾರಣವು ಅವನ ತಾಯಿಯೇ. ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನಯೋ
ಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವಳಿಗೆ ಧರ್ಮದ ಅಭಿಮಾ
ನ ಬಹಳ ಇತ್ತು. ಅವಳು ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಕುಲದೇ
ವತೆಯಾದ ಕಾಳಿಕಾಭವಾನಿಯು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ತನ್ನ
ಮಗನ ಮುಂದಾಗುವ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯನ್ನೂ, ಮತ್ತು
ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಂದ ಹಿಂದೂಧರ್ಮವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡು
ವೆಂದೂ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆಂದು ಜನರಲ್ಲಿ
ನಿಶ್ಚಿತ ಪಡಿಸಿದಳು.

ಈ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಶಿವಾಜಿಯು ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ಇ
ಟ್ಟಿದ್ದನೆಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ದಾದೂಜಿಯು ಮು
ಗಿದಮೇಲೆ ತನ್ನ ಮಿರಾತಿಯ ಅಧಿಕಾರವು ಪೂರ್ಣ
ವಾಗಿ ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೇರಿದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಅಧಿಕಬ
ಲವುಂಟಾಯಿತು. ಬರಬರುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಯ ಶೂರರಾದ ಗು
ಜರಾಡಜನರು ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಕರದಾಗ ಸಹಾ
ಯಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ೧೬ಳಲನೇ
ಸಮೀತನಕ ಮುಸಲ್ಮಾನರಕೂಡ ಯುದ್ಧಪ್ರಸಂಗವನ್ನು
ಮಾಡದೆ ಅನೇಕ ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಂಡನು ಇ
ವರೆಗೂ ಈ ಕೃತ್ಯವು ಯಾರಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬರಲಿಲ್ಲ.
ಬಂದುಮೇಳ್ಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಸುಬೆದಾರನು ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹಣ

ಪನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ್ಯ ಆ ಹಣವನ್ನು ಲೂಟಿಮಾಡಿ ದನು ಈ ಸುದ್ದಿ ವಿಜಾಪುರದವರಿಗೆ ತಿಳಿದಕೂಡ್ಲೆ ಶಹಾಜಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶೆರೆಯಲ್ಲಿಹಾಕಿದರು ಆಗ್ಯ ಶಿವಾಜಿಯು ಪ್ರತಶಹಾನಾಯ ಶಹಾಜಾನನಿಗೆ ಬಿನಚಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಶೆರೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತ ಮಾಡಿ ತಾನುಸಹ ಖಂದಂ ರಾಹುತರ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಪಡಕೊಂಡು ಪ್ರತಶಹಾನ್ನ ಶೇವೆಯಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ೧೬೫೩ನೇ ಇ ಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಜಿಯು ಮೃತವಾಡನಂತರ ಶಿವಾಜಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಮಿರಾಸಿಗೆ ತಾನೇ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನಾಡನು ೧೬೫೬ನೇ ಇ ಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯು ರುಗಮುದಹತ್ತರ ಪ್ರತಾಪಗಡವೆಂಬ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಮಿರಾಶನ ಮುಖ್ಯ ವ್ಹಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಣದ ಯುಗರಾಶಪಟ್ಟವನ್ನು ಷಳಿಸಿ ಕೊಂಡಥ ಅವರಂಗಜೇಬನು ಶಿವಾಜಿಯು ಕೂಡಾ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳಸ ಬೇಕೆಂದು ಪತ್ರ ವೆವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಶಿವಾಜಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಭೆಟ್ಟಿಗೆ ಕರಿಸಲು, ಅವನು ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಆ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದನು. ಅವರಂಗಜೇಬನು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ತೊಡಕಿಹನ್ನು ಕಂಡು ಶಿವಾಜಿಯು ಜುನ್ನರಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿ ಅಜಮಾಸು ೧೫೦೦೦೦ರೂಪಾಯದ ಲೂಟಿಯಿಂದು ರಾಯಗಡ ಕೋಟೆಗೆಕಳುಹಿಸಿದನು. ಆ ವೇಳ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರಂಗಜೇಬನು ಬೆದರಿ ಪಟ್ಟಣವರನು ಹಿಡಕೊಂಡು ಶಿವಾಜಿಗೆ ಒಂದು ಸುಚಕ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರದನು ಅಹೇವಂದ್ರೆ ನಾನು ಹಿಂದೇ ರಿವಸದಲ್ಲ ಬೆದರಾಟ್ಟನನ್ನು ಕೋಟೆಯನ್ನೂ ತಕ್ಕೊಂದೆನು. ಆ ಕೋಟೆಯು ಒಂದು ವರುಷ ಕಾಯಿದಾಗ್ಯೂ ಪಶಪಾಗಲಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯ

Alexander the Great
ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ ಮಹಾರಾಜನು.

(ಆಂಗ್ಲಿಷ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು.)

ಈ ಮಹಾ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನು ಮಾಸಿ
ಡೋಎಯೂದ ಅರಸನಾದ ಫಿಲಿಪ್‌ನ ಮಗನು. ಇವನು ಕ್ರಿ
ಸ್ತ ಶಕದ ಮುಂಜಿ ೩೫೬ನೇ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಹೊಂದಿ
ದನು. ಈತನು ತಂನ ತಂಡಿಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ
ಕುಳಿತಾಗ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದವನಿದ್ದನು. ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನು
ಮುಂದೆ ಮೋಕದ ಜಯಶಾಲಿಯಾದಾನೆಂಬ ಶೂರತ್ವದ ಕು
ರುಹಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿರುವಾಗಲೇ ತೋರಿಸಿದ್ದನು. ಇವ
ನು ಗ್ರೀಸ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ದಂಗೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗ್ರೀಕ ಜ
ನಾಂಗದವರ ಮುಖ್ಯ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ, ೩೫೦೦ ದಳದೊ
ಡವೆ ಫಾರ್ಸಿನಸ್ಥಾನದವರ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧ ಮಾಡ ಹೊರಟನು.

ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನು ಹೆಲಸ್ಪಾಂಟವನ್ನು ತ್ತರಿಸಿ ಏಶಿಯಾ
ಖಂಡದೊಳಗಿಂದ ಫಾರ್ಸಿನಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ ಹೋಗುವಷ್ಟರೊ
ಳಗೆ, ಡಸಸ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಸೇನಾ ಸಮೇತನಾ
ಗಿ ಎದುರಾದ ಡೆರಾಯಸ್ ಕೋಡೊಮಾನಸನೆಂಬ ಫಾರ್ಸಿ
ಸ್ಥಾನದ ರಾಜನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಆತನ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಹ
ತ್ತುಸಾವಿರ ಶಿಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹತಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟನು. (ಕ್ರಿ. ಮು.
೩೩೩). ಒಳಿಕ ಅವನು ತೆಂಕಣ ದಿಶೆಗೆ ಮುಂದರಿಸಿದ ಕಾ
ಗೆ, ಫೀನೀಶಿಯಾ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಪಟ್ಟಣಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದರಹಿಂ
ದೊಂದು ಆತನ ವಶವಾಗುತ್ತಾ ನಡೆದವು. ಆದರೆ ಟಾಯ

ರ ಪಟ್ಟಣದ ನಿವಾಶಿಗಳು ಶರಣಾಗತರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ
ಹೂಡಿ ತೋರಿಸಿದ ಕಾರಣ, ಅವನು ಏಳು ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ
ಆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಿಗಿಯೂದ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಆ
ನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. [ಕ್ರಿ. ಮು. ೩೩೨]. ಈ ಮು
ತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮ ವಾಸಿಗಳು ಹಿಂಸೆ
ಟ್ಟರಂತೆ. ತರುವಾಯ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನು ಇಜಿಪ್ತ ದೇಶ
ನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕದ ಮುಂಚೆ
೩೩೧ ನೇ ವರುಷದಲ್ಲಿ ನೈಲ ನದಿಯ ಮುಖದ ಹತ್ತಿರ ಪ
ಸಿದ್ಧವಾದ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾ ಎಂಬ ಹೊಸ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು
ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಹಿಂದಿರುಗಿ ಯೂಫ್ರೇಟಿಸ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಡೆ
ರಾಯಸನ ಮೇಲೆ ನಡೆದನು.

ಡೆರಾಯಸನು ಮುಂಚಿಗಿಂತ ಹಿರಿದಾದ ೫ ಲಕ್ಷ ಜನರು
ಳ್ಳ ಬಲವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಉನ್ನತ ರಥಾರೂಢನಾಗಿ, ಅರಬೇಲಾದ
ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನ ಕೂಡ ಕಾದುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ
ಬರುವಾಗ ಆತನ ಸುತ್ತಲೆ ಬಿಂಗಾವಲಿಗಾಗಿ ಎಪ್ಪತ್ತೇ ಮಂ
ದಿ ಆಯುಧ ಧರರು ನಿಂತು ಕೊಂಡಿದ್ದರು. [ಕ್ರಿ. ಮು. ೩೩೧]
ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಸಿಯವರು ಬೇಗನೆ ಹಿಂಮೆಟ್ಟಿದರು. ಡೆರಾ
ಯಸನು ರಣರಂಗ ಬಿಟ್ಟು ಕಡು ತವಕದಿಂದ ಪಲಾಯನ
ಗೈಯ್ಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಕೊಲೆಪಟ್ಟ
ನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಜಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಮೇಲೆ, ಅಲೆಕ್ಸಾಂ
ಡರನು ಮಹಾ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ, ಒಳ್ಳೇ ಗೌರವದಿಂದಲೂ
ಸುಶೋಭಿತವಾದ ಪರಸಿಪೋಲಿಸ್ ಎಂಬ ಪಾರ್ಸಿ ಸ್ಥಾನದ ರಾ
ಜಧಾನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಉಳಕೊಂಡನು. ಅಲ್ಲಿ ಮುದ್ದು ಪ್ರಾಕಿನದ
ಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಷಯೋತ್ಸಭೋಗದ ಸೌಖ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ತೀರಾ ಆ

ಕ್ಕನಾಡನು, ಒಂದಿರುಳು ಭೋಜನದ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಂಭ
ನ ನಡೆದಾಗ ಒಬ್ಬ ಅಥೇನಿಯನ್ ದೊರೆಸಾನಿಯು ಅ
ಕ್ರಮಾಂಡರನಿಗೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬೆಂಕೀ ಹಚ್ಚಿ ಹೇಳಲು, ಆತ
ಅಪಳ ದುರ್ಬೋಧನೆಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು, ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ಪ
ಣವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನಂತೆ. (ಎಂಥಾ ಬು
ದ್ಧಿಯು!)

ಘಾರ್ಸಿಸ್ಥಾನವು ಪೂರ್ಣ ಪಶವಾದ ಬಳಿಕ ಅಲೆಕ್ರಾಂ
ಡನು ಹಿಂದು ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಅಭಿಯೋಗ ಮಾಡಿದನು
[ಕ್ರಿ. ಮು. ೩೨೭]. ಅಲ್ಲಿಯ ಅರಸರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಪು
ರುಷೋತ್ತಮನೆಂಬವನು ಮೆಗ್ಗಳ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಅಲೆಕ್ರಾಂಡರನ
ಮೇಲೆ ಸಾಗಿಬರಲು, ಹಿಂದು ಕಣಿ ಕಡನ ಮೆಸಗಿತು. ಆ
ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ಏಳು ಮಂ ಮೂಡು ಎತ್ತರಿದ್ದನಂತೆ.
ಆತನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲೇ ಆಪೇಕ್ಷದಿಂದ ಶಸ್ತ್ರಗಳ ದಂದಿ
ನೊಳನುಗ್ಗಿ ತುಳಿದು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿ ಬಿಡುವಂಥ ಅನೇಕ
ಆನೆಗಳಿದ್ದವು. ಆಬಳಿ ಅಲೆಕ್ರಾಂಡರನಲ್ಲಿ ಆಂಥ ಆನೆಗಳಲ್ಲ
ದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಆತನ ಪಾಡಕೆಯಾದ ಗೆಲವು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಪುರು
ಷೋತ್ತಮನ ದಂಡು ಪೂರಾ ಸೋತು ಹೋಯಿತು. ಹಂ
ದಿದವು. ಐಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರು ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಪು
ರುಷೋತ್ತಮನನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಂಕೋಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಜಯ
ಶಾಲಿಯಾದ ಅಲೆಕ್ರಾಂಡರನ ಸಂಮುಖಕ್ಕೆ ತೆಗಪುಕೊಂಡು
ಬರಲು, ಅಲೆಕ್ರಾಂಡನು "ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ನಡೆಸಿ
ಕೊಳ್ಳಲಿ?" ಎಂದು ತಂನ ತೆರೆಯವನನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿ "ರಾಜ
ನಂತೆ" ಎಂದು ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟನಂತೆ. ಅಲೆ

ಕ್‌ರಘುಖಂಡರನು ಅಪಜಯ ಹೊಂದಿದ ತನ್ನ ಎಡುರಾಳಿಯ ಧೀರತನವನ್ನು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿ, ಆತನ ಮನೋಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣಮಾಡಿದನು. ಅಲೆಕ್‌ರಘುಖಂಡರನು ಪಂಜರವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ಗಂಗಾನದಿಯ ವರೆಗೆ ಹೋಗಲಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನನುಭೋಗಿಸಿ ಆತನ ದಂಡಾಳುಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ, ಮುಂದರಿಸಲಕ್ಕೆ ವಷ್ಟು ಕಾರಣ, ಅಲೆಕ್‌ರಘುಖಂಡರನು ಸಿಂಧುನದದ ಮುಖದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಂದು, ಅಮೇಲೆ ನೆಲದ ಮೇಲಣ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಫಾಸಿಸ್ತಾವದ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣವಾದ ಸುಸಾಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋದನು.

ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಅಲೆಕ್‌ರಘುಖಂಡರನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಆತನು ಪ್ರತಿ ಖಂಡು ಕೇಸರಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದದರಿಂದಲೇ ಆತನ ಬುದ್ಧಿಯು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಒಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ ಅಲೆಕ್‌ರಘುಖಂಡರನು ಬಹಳ ದ್ರಾಕ್ಷೇ ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿದು, ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ತಾವೇ ವರ್ಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರಲಾಗಿ, ಕ್ಲೈಟಸ್‌ನೆಂಬ ಆತನ ಮಿತ್ರನು—"ಎಲ್ಲೆ ಅಲೆಕ್‌ರಘುಖಂಡರನೇ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯೂದ ಫಿಲಿಪನು ನಿನಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಹಸ ಕೃತ್ಯಗಳನು ಮಾಡಿರನ್ನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾನಿಕಸ್ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದಂಥ ಕೈ ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ!" ಎಂದು ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಈ ವಿಂಡಾಸ್ಪದವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣವೇ ರಾಜನು ಬಹು ಕೋಪಾಯಮಾನನಾಗಿ, ತನ್ನೊಬ್ಬ ಪರಿವಾರದವನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಈಟಿಯಂತೆತ್ತರದಿಂದ ತೆಗೆದು ಕೊಂ

ಡು, ಆ ಒಡ ಕ್ಲೌಟಿಸನನ್ನು ಇರಿದು ಕೊಂದನು. ತಡನೆಂ ತರ ಈ ಘೋರತರವಾದ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನು ಬ ಯಸ್ತನಾಗಿ ಬಹಳೀ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಗೊಂಡನು.

ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನು ಹಿಂದು ದೇಶದಿಂದ ತಿರಿಗಿ ಬಂದ ಮೇ ಲೆ, ಹೆಫಿಶನ್‌ನೆಂಬ ಆತನ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರನು ಮದ್ಯ ಕುಡಿಯು ವ ವಿಶೇಷಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಮೈಯೊಳಗೆ ವ್ಯಾಧಿಯುತ್ಪನ್ನವಾ ಗಿ ಮೃತ ಪಟ್ಟನು. ಇದರಿಂದ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನು ಬಹು ಚಿಂ ತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೂ ಆಹಾರ ತೆಗೆ ದು ಕೊಳ್ಳದೆ ನೆಲ ಹಿಡಿದು ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡನು. ಆ ನಂತರ ಆತನು ಒಳ್ಳೇ ಸಡಗಂದಿಂದ ಚಿತೆಯಂನೊಟ್ಟಿಸಿ, ಬೆಂಕಿಯ ನ್ನು ಹಚ್ಚಿ, ಶವವು ಪೂರ್ಣ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗುವ ವರ್ಗಿಗೂ ದುಃಖದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತು ಕೊಂ ಡಿದ್ದನು. ಹೆಫಿಶನನು ದುರ್ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೊಂದಿದ ಪರಿಣಾಮ ವನ್ನು ಕಂಡು ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಲೇ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಆದರೆ ಆತನು ತಾನ ಕೀಳ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಬಾಬಿಲನ್ ಪಟ್ಟಣದೊಳಗೆ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸರಾಯಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಒಂದಾನೊಂದು ರೋ ಗಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಮೂವತ್ತ ಮೂರನೇ ವರುಷದಲ್ಲಿ ದೇ ಹವಿಟ್ಟು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು [ಕ್ರಿ. ಮು. ೩೨೩]. ಆ ತನ ಪ್ರೇತವು ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಸುಂದರವಾದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತು ಇಜಿಪ್ತ ದೇಶದ ನಿವಾಸಿಗಳು ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನು ತಂದು ಹಿತಕರ್ತನೆಂ ದರಿದು ಆತನನ್ನು ಬಹು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು (ಮದ್ಯ ಪಾನದಿಂದ ಕೇಡುಂಟಾಗುವದಕ್ಕೆ ಈ ಕಥೆಯು ಸಾಕ್ಷಿ

ಪ್ಪೈಂತವಾಗಿಧೆ.)

ಶಾಲಾ ಸುಣಕಲ್ಲು ತಾಲೂಕ } ವಿಠೋಬಾ ಸಾಮುಡೇವ ಸಾ
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ. } ದಪುರೆ ಸ್ಕೂ. ಹೆ. ಮಾ. ಉಂ.

Notices.

ನೋಟೀಸು.

ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ– ತಿಳಿಸುವದೇ
ನಂದರೆ, ಜೀವಾಜಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕಲ್ಲೂರ ಇವರು ಬಾಗ
ಲಕೋಟ ತಾಲೂಕ ಹಳ್ಳೂರಲ್ಲಿ ಅಕಟಿಂಗ ಮಾಸ್ತರ ಇ
ದ್ದಾಗ್ಗೆ ಸಾಲಿ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ
ಬಾಗಲಕೋಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಹಳ್ಳೂರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂ
ತೆ ಸಾಲೀ ಹಜೀರೀ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದರು ಇ ಮಾತು ಜೀವಾ
ಜಿ ಇವರ ಕಬೂಲಿಯಿಂದಲೂ, ಇತರ ಪುರಾವೆ ಯಿಂದಲೂ,
ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದರಿಂದ ಮೆಹೆರಬಾನ ತಾಕೂರ ಸಾಹೇಬ ಅ
ಸಿಸ್ಟಂಟ ಕಲೆಕ್ಟರ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಮೆಹೆರಬಾನ
ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಸಾ. ದಕ್ಷಣಭಾಗ ಇವರು ಸದ
ರ ಜೀವಾಜಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಇವರನ್ನು ಶಾಲಾಖಾತೆಯಿಂದ ಬ
ರತರ್ಫ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರು ಮನ
ಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಇಂಥ ತಪ್ಪು ಆಗದಂತೆ ತಜವೀಜ ಇಡಬೇಕು.
ತಿಳಿಯೋದು ತಾರೀಖು ೧೫ನೇ ಆಗಷ್ಟಗಲಲಗಇಸ್ಪಿ

R. S Sawanur

—o— ಡಿ. ಇ. ಇ. ಜಿ. ಕಲಾದಗಿ

ನಂಬರ ೨೧.

ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ–

ತಿಳಿಯುಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಬರುವ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡಗಿಯರಬಗ್ಗೆ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಸ್ಕೂಲ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ನಡೆದ ಮೂಲಕಾ, ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡಗೆಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ, ಅವರ ಆದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ, ಬರೆದು ತಿಳುಹಿಸಿರಿ.

ಈಗೈ ಹೆಂಣ ಹುಡಗೆಯರ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹೆಂಗಸರು, ಗಣಿತ, ಭೂಗೋಲ, ಇತಿಹಾಸ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಲಪೇಕ್ಷೆ ಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಸಹತಪ್ಪ ಹೆಸರುಗಳ ಬರೆದು ತಿಳುಹಿಸಬೇಕು.

ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ, ಆರು ಹಾಂಗು ಮಿಳು, ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಕಾರ್‌ಶಿಪ್, ಅಂದರೆ ಪಗಾರದೊಡಿಯುವದು.

ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀಶೀಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ ಹಾಗೂ, ಮಾಸ್ತರ ಮುಂತಾದವರ ಹೆಂಡರಿದ್ದರೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂತ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಜ್ಞಾನಗಿ ತಾ॰ ೨೫ ಅಗಷ್ಟ ೧೮೫೧ ಇಸ್ವಿ.

R. S. Sawanur.

ಡಿ. ಇ. ಇ. ಜಿ. ಕಲಾಡಗಿ.

—o—

ಸೋಟಿಸು ಕೊಡೋದರಲ್ಲಿ ಬರುವದೇನಂದರೆ— ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಟಿಫಿಕೀಟ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಬರುವ ನವೆಂಬರ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಖು ೬ ನೇ ಗುರುವಾರ ದಿವಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು. ಕಾಲೇಜ ಕೋಡಿನ ೧೩ನೇ ಕಲ್ಮಗನುಸಾರವಾ

ನಿ ಹೊಸಗಿವಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಬರಲಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಮೆ. ಎಂ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ನಾ ಲ್ಕು ದಿವಸ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಪದರಿ ಕಾಲೇಜದ ಪ್ರಿನಸಿಪಾಲರ ಕಡೆಗೆ ಹಾಜರಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕ ಸರುಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಲಿಪ್ಪಿಗೆ ದಾಖಲಮಾಡಲ್ಪಡುವವು. ಧಾರವಾಡ ತಾ.೧೫ನೇ ಅಗಷ್ಟಗಿಲಲಗಇ.

B. K. Hooligoal
ಪ್ರಿನಸಿಪಾಲ ಟ್ರೇ. ಕಾ. ಧಾ.

ಜಾಪಕನಂಬರು ೧೧೦೪

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ-ಕೆಳಗೆ ಸಹೀ ಮಾಡಿದವರ ಕಡೆಯಿಂದ ನೋಟಿಸು ಕೊಡಲ್ಪಡುವದೇನಂದರೆ—ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಾಲಗಳು ಕಟ್ಟಿಸಲ್ಪಡುವವೋ ಆ ಸಾಲಿಗಳದಶ್ಕಿಂದ ಹತ್ತುವ ಅಧಾರ್ ಖರ್ಚ ಊರವರು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಉಳಕೀ ಅಧಾರ್ ಖರ್ಚ ಸರಕಾರದಿಂದ ಶಿಗುವದಲ್ಲದೆ. ಇಮಾರತಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಖರ್ಚು ಮುಫತ ಶಿಗುವದು. ಈ ಮೂಜಕೂರು ಮಾಸ್ತರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಲಿಗಳ ಪಂಚರಿಗೆ ಮತ್ತೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ತಿಳಸಬೇಕು. ತಾ. ೧೫-೬-೧೯೧೦ ಇಲಲಗಇಸ್ಟಿ.

S K. Rodda.
ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ.

ಜಾಪಕನಂಬರು ೧೧೦೩

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತ

ರಿಗೆ– ಕೆಳಗೆ ಸಹೀ ಹಾಕಿಸಿದವರ ಕಡೆಯಿಂದ ನೋಟೀಸು ಕೊಡ
ಸ್ಪಡುವ ದೇನಂದರೆ ಹೊಲೆಯರು, ಮೊಚಿಗೇರು ಮೊದಲಾದ
ೀಳು ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗರ ಪಕ್ಷದಿಂದ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳೀ, ಧಾರವಾಡ
ದ, ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸಾಲಿಗಳಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಈ ಹುಡಗರನ್ನು
ಸೂಫಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವರಿಪಾಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಆ
ದರಂತೆ ಈ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗರು ಯಾವ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ
ರೂ ಅವರಿಗೆ ಸೂಫೀ ಮಾಡಬೇಕಂತ ಮೆ. ಕಲೇಕ್ಟರಸಾಹೇ. ಬಾ
ಹಾದ್ದೂರ ಜಿಲ್ಲಾಧಾರವಾಡ ಇವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರದು ಬಂಯ
ರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಸ್ತರರು ಇಂಥಾ ಹುಡುಗರ
ಕಡೆಯಿಂದ ಫೀ ತೆಗೆನು ಕೊಳ್ಳದೆ ಅವರ ಹೆಸರು ಸೂಫಿಯಲ್ಲಿಡಾ
ಖಲ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾ. ೧ ಸಪಟಂಬರ ೧೮೮೧ ಇಸ್ವಿ.

S. K. Rodda,

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಧಾ.

—೦—

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ಬಿ ಬಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರಿದ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡಿಯುವದೆ
ಬೇ ಈಗ ತಪ್ಪು ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದ್ದರ ಹೇತುವು. ಕಾರಣ
ತಾಲೂಕಾಪತ್ರಕದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸ ಬೇಕು.

ಬಹಿರ್ವಾಪಿಕೆ. ೧ನೇಮು.

ಮು. ವೃತ್ತ

ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಕಾಂತವೆಂದಳಿದನಾವಂಕಿ ಸಹ್ಯಲೋ
ಹಂಗಳೋಳ್। ಮರಿಯುಂದಾಪ್ರಭುಂಕಿ ಪೋತರಾಗ ಮಾಡ
ಮಾಗಳ್ ಮಾ ವರ್ಬೇಳ್ಸುಮುಂಕಿ॥ ಅರಿಪಡ್ಡಗ್ಗದ ಎಗ್ಗ
ಹಂಗಳೊಳ ಪಾಥ್ಯಂದಾವುಗೈ–ವರ್ಣಿಪು–। ಶ್ವರಮಿಪಾಳ್ಗಳಿ

ಸರಿಪಕ್ಕೆ ಪೇಳುವದು ಲೋಮಾಲೋಮದಿಂದಾಮ್ಬು ಪೋಲ್ ॥೧॥

ಭಾವಾರ್ಥ

ಪಾರ್ವತೀ ಗಂಡನಿಂದ ಸತ್ಪವನುದಾರು? ಎಲ್ಲಾ ಧಾತು ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನದುನಾವದು? ಜನರು ಯಾವಾಗಲೂ ಬೇಡು ವದು ಯಾತರ ಆಗಮನವ್ರ? ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗದ ನಿಗ್ರಹಗ ಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾವದು? ವಿದ್ವಾಸರೇ ಇವ್ರಗಳಿಗೆ ತಿರುವ್ರ ಮುರವ್ರ ಓದಿದರೂ ಆಗುವಂತೆ ಐದ್ವೈದು ಅಕ್ಷರಗಳ ಉತ್ತ ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಬಹಿರಲಾರ್ಥಪಕೆ ಅನ್ವಯ.

ಮೂ. ಪ್ರತ್ತ

ಬಿಡಲೊಂದಕ್ಕರವಂ ಸುಧಾಕರನುಮಕ್ಕು; ದ್ವ್ಯಂದ್ವವರ್ಣಾಂಗ ಳಂ। ಬಿಡಲಕ್ಕುಂವನಜಾಲಯೊಂದು ಮೃಗಮುಂ; ಮೋಣ್ಮೂ ಮುನಾರುವರ್ಣಾಂಗಳಂ॥ ಬಿಡಲಕ್ಕುಂವನುನಕ್ಕೆ ಸಾಧನ; ಚತ್ತು ರ್ವರ್ಣಾಂಗಳಂವರ್ಜಿಸಲ್। ಸುಡುವಂಧಾಗಣಮಕ್ಕು ಪೇಳ್ ಲಿದನುಂ ಸಪ್ತಾಶ್ವನಂತರ್ಮಾಪೋಲ್ ॥೨॥

ಭಾವಾರ್ಥ

ಹಿಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನುಡಿದರೆ ಚಂದ್ರನ ಹೆಸರಾ ಗುವದು; ಎರಡು ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ವನಜಾಲದಲ್ಲಿ ಇ ರುವ ಮೊಂದು ಮೃಗದಹೆಸರಾಗುವದು; ಮುನಾರುವರ್ಣಗಳ ನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮುಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದದ್ದು ಆಗುವದು; ನಾ ಲ್ಕುವರ್ಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸುಡುವಧಾ ಹಿಂದುಗಣವಾಗುವದು; ಹೀಗಾಗುವ ಆ ನಾಮವ್ರ ಸೂರ್ಯನ ಹೆಸರಾಗುವಂತೆ ಹೇಂ ಳಬೇಕು. ಅಯ್ಯಾ ಪತ್ರಕರ್ತರಾಯರೇ ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರವ್ರಂ ಕುಂ. ಅನಾಡುವಾಡದೆ ಅಡಗಿದಡ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಆಜ್ಞಾಪ

ರ್ಜಿ ಮಾಡುವದು ಶಪ್ಪ ಸ್ವಾಧೀನದ ಮಾತು. ಇದಕ್ಕೊಸ್ಕರ ನನ್ನ ವಿನಂತಿ ಯುಂಟು.

ಕಳಸ ತಾ. ಬ. ಜಿ. ಧಾ ತಾ.೧೫/೮/೧೯೩೪

ಗೋ. ಬಾ. ಸಂಗಮ. ಹೆ. ಪೂ.

—o—

ರಾ. ಸಾ. ದಕ್ಷಣ ಭಾಗದ ಕಂನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕದ ಎಡಿಟರರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ.

ವಿ. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ! ಇತ್ತಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಏನಾದರೊಂದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡದಲೇ ಎಕದಂ ಸ್ಕೂಲ ಮೇಲರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ; ಆದರಿಂದ ಅವರ ದುಷ್ಟತನ ಮಾತ್ರ ಬೈಲಿಗೆ ಬೀಳುವಲ್ಲದೆ, ಪ್ಲಾಷನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವು ಹೊರದುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಂದರೆ, ಕಳೆದ ಜೂಲಾಯಿ ತಿಂಗಳ ಸ್ಕೂಲ್ ಮೇಲರದಲ್ಲಿ ತಡಹಾಳ ಸಾಲಿಯ ಅ. ಮಾಸ್ತರರು ಬರೆದ ಲೆಖ್ಖದ ೧ ಶಿಖದನದ (ಪದ್ಯವು) ಮ್ರಾಸರಹಿತವಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಅಂದರೆ; ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕ (೮) ಸಂಚಿಕೆ (೧೩) ರಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದ, ಅದರ ಅರ್ಥದ ಲೆಖ್ಖವು ಪುಸ್ತಕ (೮) ಮಾನು [೩೦]ನೇದರಲ್ಲಿ ಬಾಗೆವಾಡಿಯ ಶಿಕ್ಷಕನು ಏನೇನು ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೇ ಕೊಟ್ಟಿದಕ್ಕೆ ಇತ್ತಲಾಗಿ, ಮುನ: ಇಂಡಿಯ ಬೀಪಲ್ ಟೀಚರನು ಪುಸ್ತಕ [೧೦]ಸಂಚಿಕೆ (೯) ರಲ್ಲಿ ಗಣೀತತ್ತೀಯ ಸಾರಣಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಟೂಕೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಸಿ ಪುಸ್ತಕ (೧೨) ಸಂಚಿಕೆ [೧] ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಮೇಳೆ ಆ ಲೆಖ್ಖದ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿದ್ದು, ಅದನು ನೋಡದೆ ಮುನಾ; ಇಷ್ಟೇ

ಲೆಖ್ಖವನ್ನು ಥಾಮಸಿ ಉತ್ತರ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

೨ ಇವರೇ — ಹೋದ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಸಂಜಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಚಿಕ್ಕೆಯು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಉದಯಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣಾಸ್ತಪಾಯಿತು, ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹ್ಯಾಗೆ?

೩ ಹೋದ ಜುಲಾಯಿ ತಿಂಗಳ ಪತಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಸುರಾಡಿ ಮಾಸ್ತರರು, ಓಂಸು ಲೆಖ್ಖವನ್ನು ಬರವಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ [೧೦] ಪಂಕ್ತಿಗಾಲು ತುಂಬಿದ ಹಾಳದು ಹೇಳಿ, ಶೇರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಳಿಗೂ, ಪಂಕ್ತಿಗೂ, ಪ್ರಮಾಣಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಶೇರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ತೆಗೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಜೊತೆಗೂ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಅಸಂಧ್ಯೆ ಬಪಲ್ಲವೇ?

೪ ಓಣೀಕೇರಿ ಮಾಸ್ತರರು ಮಳಗಡೆ ಬಾಲಚಿಕ್ಕೆಯು ಹಗಲು ನೋಡಿದಂತೆ, ಮತ್ತು ಅದು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಉದಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣಾಸ್ತಪಾಯಿತೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದಕ್ಕೆ ತಂಮಿಂದ ಆ ದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಉತ್ತರ ದೊರಯಿರುತ್ತದೆಯೇ? ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಟ್ರೇಂಡಮಾಸ್ತರರು ಬರೆದ, ಚಿಕ್ಕ ನಿಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಶುಧಾಶುಧ ವಿಚಾರಗಳೂ ಮಜಕೂರಿನ ಜಡಾಪಮ್ಮಾ, ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಗಳಲ್ಲದೆ; ಅದರ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಲಿ ವಾಚಕರಿಗೆ ಗ್ರಹಿಕೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಮಾಸಲೇಯಸೊಂದು ನಿಬಂಧವು ಕಳೆದ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಸ್ಕೂಲ್‌ಮೇಸರದಲ್ಲಿ ಅಸಥಾಳವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅಯ್ಯೋ! ಇಂಥಾ ವಿಷಯಗಳಂಮ ಈ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಶಕ್ಕದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಥಾಮಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಥಾಮಸುವದರಿಂದಲೂ, ಸುಳ್ಳು ಲೆಖ್ಖಗಳನ್ನು ಬರೆದು ತಪ್ಪು ಪಡೆಯಿಸುವದರಿಂದಲೂ, ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗದೆ, ಅಲಾಪನ ಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಅಗ್ಗವಾಗಿ,

ನಾಲೆಗಳು ಬೆಳಿದ್ದರಿಂದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನಾಲ್ಕು ಎತ್ತೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಲಿತರೆ ಸಾಕು; ಅವರು ಮೊಸ್ತರರಾಗುತ್ತಾರೆ. [ಮಾತು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮೂಕನಾಗಿರು] ಎಂಬಂತೆ ಸುಮ್ಮನಿರಬೆ ತಂಪು ಪ್ರಶಂಶೆಗೋಸ್ಕರ ಎರವಿನ ಆಭರಣಗಳಂನು ಧರಿಸಿ ಡೌಲು ತೋರಿಸಿದಂತೆ ತಮ್ಮ ವಾಂಛಿತೃವನ್ನು ಮೆರಿಸ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. (ಮುಂದಿನವ ಎಡವಿದರೆ ಹಿಂದಿನವ ಎಚ್ಚರ ಪಡುವ,) ಎಂಬ ಗಾದಿಗನುಸಾರವಾಗಿ [ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ ನೋಡಿ?) ಎಚ್ಚರ ಪಡಬೇಕು. ಇಂಥಾ ವಿಷಯಗಳು ವಿಮರ್ಶೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ನೆರೆಸಾಲಯ ಹಿರಿಯಾರ ಮೊಸ್ತರರಿಂದ ಕೇಳಿದರೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಅವರು ಹೇಳುವರಲ್ಲದೆ, ಅರ್ಥ ಆಣತಿ ಅಂಚೆ ಹಾಸಲುಳಿದು ನಿಮ್ಮ ಕಾಂಕ್ಷೆಯು ನೆರವೇರುವದಕ್ಕೆ ಏನು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಯೋಚಿಸುವರು ಈ ನಿಬಂಧವಂನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಂನು ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿಸಬಾರದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಮೊಸ್ತರ ಜನರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಸ ಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ತಾ. ೧೯ ಅಗಷ್ಟ ೧೮೮೧. } ಜಗಂನಾಥ ಶ್ರೀಧರ ಗೋಖಲೆ
ಮು॰ ಬೊಂಮನಹಳ್ಳಿ. } ಸ್ಕೂಲ ಮಾ. ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ
ತಾ. ಹಾನಗಲ್ಲ.

— o —

ಮ. ರಾ. ರಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕದ ಎಡಿಟರ ಸಂವಿಧಿಗೆ —

ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಬಕ್ಷೀಸಿನ ಸಮಾರಂಭವಂನು ಬರುಹ ತಿಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯವಾಗಿ, ಭಾಮಿಸುವಿರೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸನ್ ೧೮೮೧ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಗಷ್ಟ ತಿಂಗಳ

ದ ೨೫ನೇ ತಾರೀಖು ಗುರುವಾರ ದಿವಸ ಸ್ರೀ ಶೀಕ್ಷಣದ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ರಾಚಯ್ಯಾಸ್ವಾಮಿ ಚಿಕ್ಕಪೇರಿ ಇತರರ ಬಕ್ಷೀಸಿನ ಸಮಾರಂಭವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಂದ, ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಹೆಸರು.— ರಾವ ಸಾ. ಚಿಂತೋಪಂತ ಸಬ್ಜಜ. ರಾವ ಸಾ. ಡಾಕ್ತರ. ಸಾಹೇಬ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ರಾವಸಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ರೊದ್ದ ಡಿ ಎ. ಇ. ರಾ. ಸಾ. ಬಾಬಾಚಾರ್ಯ ಕೇರೂರ ಅ. ಡಿ. ಎ. ಇ. ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀಪತರಾವ ಇಂಗ್ಲಿಷಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್ಮಾಸ್ತರ ರಾವಸಾ. ಸುಬ್ಬರಾವಜಿ ತಿರಸ್ತೆವಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ರಾ. ರಾ. ಪಾಸಪ್ಪ ಅಂಗಡಿ ಚಿಮಟಿ ಸ್ಕೂಲ ಕಮೀಟಿದಾರ ಶ್ರೀ. ರಾ. ಚನ್ನಯ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ ಸ್ಕೂಲಕಮಿಟಿದಾರ ಮುಂತಾದ ಇನ್ನೂ ಈ ಶಹರದೊಳಗಿನ, ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಾವಕಾರ ಮುಂತಾದವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಆದ ಮೇಲೆ, ರಾವಸಾ. ಡಿಪೂಟಿಯವರು— ರಾಚಯ್ಯನವರು ಹಲವು ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ದಾನ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ, ಸ್ರೀ ಶೀಕ್ಷಣದ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೊಡುವ ಬಕ್ಷೀಸಿನ ಸಮಾರಂಭದ ಉದ್ದೇಶ್ಯವನ್ನೂ, ಪ್ರಕ್ತಿ ಪಡಿಸಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಆಯಾ ಸಾಲಿಯು ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಅನಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿ ಹಿಂದು ಹುಡಗಿಗೆ ಹಿಂದೊಂದು ಖಣದಂತೆ ಎಸೆಂ ಖಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಸಮಾರಂಭವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲಿಗಳ ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ೬ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಇಡಿಸಿದ್ದರು. ಅಂತೂ ಈ ಉದಾರ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಈ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರು. ಈ

ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹ
ಣ ಖರ್ಚ ಮಾಡಿದವರು ಇವರೇ ಮೊದಲನೆಯವರೆಂದರೂ,
ತಿಂತೆ ಇಲ್ಲಾ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಸಪೂರ್ಣಭಪನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿ
ಸಿ, ಸಾರಸ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ
ಸಭಾ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು. ಎಡಿಟರರೇ ಪತ್ರ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷ
ಮಾ ಇರಲಿ.

ತಾ|| ೩೧ನೇ ಅಗಷ್ಟ ಸ.೧೮೮೮ } ವಿರುಪಾಕ್ಷಪ್ಪ ಚಿನ್ನಪ್ಪ
ಮು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ, ಹು. } ಹೂಲಿ ಹೆ. ಹು. ಕ. ನ. ತಿ

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರೂ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ
ಲ್ಲಾಡಿಸುವವರೂ ಆದ ಮಹಾರಾಯರಿಗೆ. —

ಸೇವಕನ ವಿ. ಬಿ. ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲದಿಂದ ಜನಿಸುವ ಅಂ
ವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಮುಂದಬುದ್ಧಿಗನುಸಾರ
ಗಿ ಬರೆದ ಮುಜಕೂರನ್ನು ಛಾಪಿಸುವಿರೆಂಬ ಆಶೆಯುಳ್ಳವ
ನಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬರಿಯುತ್ತೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ಮಾಫ್ರಿಸ ಬೇಕು.

ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ. ಖಾನಾಪುರತಾಲೂಕ ಪೈಕಿ ನಡ್ತೀ
ಗೇರಿ ಊರಿನ ಸಾಲೆಯ ತಪಾಸಣೆಗಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಜಕೂರ
ದ ಡಿಪೂಟಿಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ [ರಾವಜಿ ಬಾಳಾಜಿ
ಕರಾಂದೀಕರ] ಸಾಹೇಬರವರು ಬಂದು, ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ
ಮಾನವಿಂದ ಹುಡುಗರಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದು, ರೈತರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಅ
ಪಗೆವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಆಗುವಲಾಭವನ್ನೂ, ವಿದ್ಯೆಇಲ್ಲದೆ ಇರುವದರಿಂ
ದ ಆಗುವ ಅಕ್ಕಾಗಳನ್ನೂ ಹಿಂದು ಕಲ್ಲಿಗಾದರು ತಿಳಿಯುವಂ
ತೆಹೇಳಿದರು. ಇಷ್ಟುಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಹಿಬ್ಬನು "ನಮ್ಮಪಕ್ಕಲಗ್ಯಾರು
ಇನ್ನೆತಗೊಂಡ ಯೇನ್ ಸುಡಬೇಕ್ ಐಂಥೀಟ ಗಳ್ಳಾ ಹೊಡ್ಯಾಕ

ದ ೨೫ ತಾರೀಖು ಗುರುವಾರ ದಿವಸ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ರಾಚಯ್ಯಾಸ್ವಾಮಿ ಚಿಕ್ಕಪೇರಿ ಇವರ ಬಕ್ಷೀಸಿನ ಸಮಾರಂಭವು ಇಲ್ಲಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಂದ, ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಹೆಸರು.— ರಾವ ಸಾ. ಚಿಂತೋಪಂತ ನಬ್ಬುಜ್ಜ. ರಾವ ಸಾ. ಡಾಕ್ತರ. ಸಾಹೇಬ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ರಾವಸಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ರೊದ್ದ ಡಿ ಎ. ಇ. ರಾ. ಸಾ. ಬಾಬಾಜಾಯ್ಯ ಕೇರೂರ ಆ. ಡಿ. ಎ. ಇ. ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀಪತರಾವ ಇಂಗ್ಲಿಷಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್ಮಾಸ್ತರ ರಾವಸಾ. ನುಬ್ಬರಾವಜಿ ಶಿರಸ್ತೆದಾರ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ರಾ. ರಾ. ಪಗಾ ಸಬ್ಬಾ ಅಂಗ್ಲೂ ಶಿವಪಟ ಸ್ಕೂಲ ಕಮೀಟಿದಾರ ಶಿ. ರಾ. ಚನ್ನ ಯ್ಯಾ ಸ್ವಾಮಿ ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ ಸ್ಕೂಲಕಮೀಟಿದಾರ ಮುಂತಾದ ಇನ್ನೂ ಈ ಪ್ರಹರಿಯೊಳಗಿನ, ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಾವಕಾರ ಮುಂತಾದವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದ ಯೋಚಿಸಾ ಆದ ಮೇಲೆ, ರಾವಸಾ. ಯಮೂಟಿಯವರು— ರಾಚಯ್ಯನವರು ಹಲವು ಸತ್ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ದಾನ ಕೊಟ್ಟು ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ, ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೊಡುವ ಬಕ್ಷೀಸಿನ ಸಮಾರಂಭದ ಉದ್ದೇಶ್ಯವನ್ನೂ, ಪ್ರಕ್ತಿ ಪಡಿಸಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಆಯಾ ಸಾಲಿಯ ಹೆಂಗು ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಅನಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿ ಹಿಂದು ಹುಡಗಿಗೆ ಹಿಂಸೊಂದು ಖಣದಂತೆ ೨೫೦ ಖಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಸಮಾರಂಭವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲಿಗಳ ಹೆಂಗು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ೬ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಇಡಿಸಿದ್ದರು. ಅಂತೂ ಈ ಉದಾರ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಈ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರು. ಈ

ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚ ಮಾಡಿದವರು ಇವರೇ ಮೊದಲನೆಯವರೆಂದರೂ, ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲಾ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಸಪೂರಂಭವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಸುರಸ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಸಭಾ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು. ಎಡಿಟರರೇ ಪತ್ರ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ.

ತಾ॥ ೩೧ನೇ ಅಗಷ್ಟ ಸ.೧೯೦೬ } ವಿರುಪಾಕ್ಷಪ್ಪಾ ಚಿನ್ನಪ್ಪಾ
ಮು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ. ಹು. } ಹೂಲಿ ಹೆ. ಹು. ಕ. ನಿ

ಕಾಲಾಪತ್ರಕರ್ತರೂ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ಕ್ರೀಡಿಸುವವರೂ ಆದ ಮಹಾರಾಯರಿಗೆ. —

ಸೇವಕನ ವಿ. ವಿ. ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲದಿಂದ ಜನಿಸುವ ಅಂದವಾದ ಕಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಮುಂದಬುದ್ಧಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬರೆದ ಮಜಕೂರನ್ನು ಛಾಪಿಸುವಿರೆಂಬ ಆಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ದಯವಾಯಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕು.

ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪರಸಗಡ ತಾಲೂಕ ಪೈಕಿ ನತ್ತೀಗೇರಿ ಊರಿನ ಸಾಲೆಯ ತಪಾಸಣೆಗಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಜಕೂರದ ಡಿಪೂಟಿಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ [ರಾವಜಿ ಬಾಳಾಜಿ ಕರಂದೀಕರ] ಸಾಹೇಬರವರು ಬಂದು, ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಮೂನದಿಂದ ಹುಡುಗರಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದು, ರೈತರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಅ ಪಗೆವಿಷ್ಯಯಿಂದ ಆಗುವಲಾಭವನ್ನೂ, ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವದರಿಂ ದಾಗುವ ಅನಕ್ಸಾನಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿಗಾದರು ತಿಳಿಯುವಂ ತೆಹೇಳಿದರು. ಇಷ್ಟುಹೇಳಿದಾಗಲೂ ಒಬ್ಬನು "ನಮ್ಮಮಕ್ಕಳಗ್ಯಾರು ಇಸ್ಕೂತ್ರೂಂಡ ಯೇನ್ ಸುಧಬೇಕ್ ಐಂಥೀಜ ಗಳ್ಯಾ ಹೊಡ್ಯಾಕ

ಬಂದ್ರನಾಕ'' ಎಂತ ಮಾತನಾಡಲು; ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಬಾ
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಅವನ ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ನಾಶವಾಗುವಂ
ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ರೈತರು ಸದರ ರಾವಸಾಹೇಬರ
ರ ಮಾತೆಂಬ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು
ಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಾಲೆಗೆಕಳುಹಿಸುವ
ಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡರು.

ಚತುರರೂ, ಸದ್ಗುಣಿಗಳೂ, ಕರ್ತವ್ಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪಳ್ಳಿ
ಅಭಿಮಾನಿಗಳೂ, ಆದ ಸದರ ರಾವಸಾಹೇಬರವರು ಶಾಲಾಸ
ಥಾರಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿಮಾಡಿದ ಈ ಯುಕ್ತಿಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸ
ಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಕಾರಣ ತಮ್ಮ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ
ದ್ವಾರದಿಂದ ಪ್ರಗಟಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇತಿ ವಿಸ್ತ
ಆಪಾ. ತಾ. ೨೫-೭-೧೮೮೨ } ಪೊಂಕರ ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಬೋಧ
ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ ಸತ್ತಿಗೇರಿ

—o—

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೪

ಸಪ್ಟಂಬರ ೧೮೮೧

Education and Improvement,
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಯಾಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಿಂದ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹೋಗುವಂಥ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರವಾವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಈಗ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯೇನು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವಳಪೊರಿದಲ್ಲಿ ಬಿಡಾರ ಮಾಡಿಕೆಂಡು ಅನುಕೂಲವಾದ ಹಾಗೆ ಊಟ ಉಡಿಗೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರ ಹಣವ್ಯತಕ್ಕಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪೆಚ್ಚವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಅನುಸವಿತ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಲಾರ್ಡ ನಾರ್ಥಬ್ರೂಕ ಥೊರೆಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಥೊರೆಗಳು ಕೆಲವ ವರ್ಷಗಳಹಿಂದೆ ಈ ದೇಶದ ಗವರ್ನರ ಜನರಲ್ಲರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆಂಬುವದು ಎಲ್ಲರ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಇವರು ಈಗ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಹೌಸ ಆಫ ಲಾರ್ಡ್ಸ ಎಂಬ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಭಾಸದರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಿಂದ ವಿಲಾತಿಗೆ ಹೋಗುವ ಜನರ ಸವಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಕ್ಲಬ ಹೌಸ, ಅಂದರೆ ಸಮ್ಮಜಾವಣೆ

ವನೆಂಬ ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ಜಮೆ ಮಾಡಿ ಹಿಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಊಟ ಉಡಿಗೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಪೆಚ್ಚಬೀಳದೆ, ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದೊಳಗಿನ ಸಂಪನ್ನಾನಿಕರು ಮುಂತಾದ ಷನವಂತರ ಕಡೆಯಿಂದ ಜಮೆಮಾಡುವ ಕ್ರಮವು ನಡಿದಿದೆ. ಈಗ ಹತ್ತುಸಾವಿರಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಜಮೆ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗುವ ಜನರು ಲಾರ್ಡ ನಾರ್ಥಬ್ರೂಕ ಥೊರೆಗಳನ್ನು ಚಿರಕಾಲಹರಸುವರೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

—o—

ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಹುರೀ ಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದ ಹೊಲಿಯರು, ಮಾಯಿಗರುಕೂಡಿ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರಕಾರೀಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮುಂತಾದ ಉತ್ತಮ ವರ್ಗದವರ ಮಕ್ಕಳೊಳಗೆ ಕೂಡ್ರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಕಲಸಬೇಕೆಂದು ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳು ಅನುಮೋದನದ ಹುಕುಮು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕರಣವು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ ಕಲೆಕ್ಟರರಾದ ಮೆ. ಹಾಮಿಲ್ಟನ್‌ಥೊರೆಗಳ ಕಡಗೆ ಹೋಗಲಾಗಿ, ಅವರು ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಂದರೆ— ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಾ ಸಹ ನೀಚ ವರ್ಗದವರು ಉತ್ತಮರು ಕೂಡ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕೂತು ಭೋಜನವಾಯಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರೆಂದು ಎಣಿ

ಸಲ್ಪಡುವದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಂತು ಧರ್ಮಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಚಿತ್ರವಿಚಾರಗಳು ಜನರ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವದರಿಂದ ನೀಚ ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನು ಉತ್ತಮರೊಗೆ ಕೂಡ್ರಿಸುವದು ಅವಿಚಾರದ ಕೆಲಸವಾಗುವದು. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮರ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವರು; ನೀಚರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಂತೆ ಆಗುವದು. ಇದರಿಂದ ನೀಚಕುಲದವರಿಗೆ ಬಹಳ ಪಕ್ಷಪಾತ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಆಗುವದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡಿನಲ್ಲಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೯೦ ರಂತೆ ಹಣವು ಉತ್ತಮ ಕುಲದವರಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಕುಲದವರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿ ನೀಚಕುಲದವರ ಹಿತಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವದು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವದು, ಇತ್ಯಾದಿ.

—೦—

ಸಾತಾರೆಯಲ್ಲಿ ವಾಶಿಕದವನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ೮॥. ಘೂಟು, ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ೫॥. ಮೊಳ ಎತ್ತರ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಕೈ ಮೊಳವು ೨೦ ತಸು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನೋಡುವವರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಹಿಂದೊಂದು ಹುಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ!

—೦—

ಎವಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಬ್ಬು ಮುಸಲಮಾನ ನೇಕಾರನ ಮಗಳ ಪ್ರೇಯಲ್ಲಿ ದೆವ್ವ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದಂತೆ ಅದು ಬಂದಾಗ ಆ ಹುಡುಗಿ ಯಾರಸಂಗಡಲೂ ಮಾತಾಡುವಹಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ೮ ನೆ ವಯಸ್ಸಲ್ಲಿ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಪಾತರಿಹೋಗಿ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತವೆ; ಕಲ್ಲುಗಳು

ಹಾರಿಹೋಗಿ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ; ಮನೆಯವರ ಮೈ
ಮೇಲಿನ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಹರಿದು ತುಂಡು ತುಂಡಾಗುತ್ತವೆ
ಕೈಯೊಳಗಿನ ಬಳೆಗಳು ಒಡೆದು ಬೀಳುತ್ತವೆ; ಮಗ್ಗದ ಮೇ
ಲಿನ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದಂಗಲ್ಲೇ ಹರಿದು ಪಟ್ಟಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ!!
ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಚಮತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾಮೂಲೇದಾ
ರೂ ಮುನಸೀಫರೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ ಪಟ್ಟ
ರು. ಈ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಈ ಅನರ್ಥಗಳು ಆಗದಂತೆ ಉ
ಪಾಯವನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ. ಇದು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಕರ್ತರ
ತಲೆ ತಿರುಗಿದ ಮಾದರಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಗೆ
ಆಗಲಿ, ಅದ್ಭುತರಸಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದವರು. ಈ ಸಂಗತಿಯಂನ
ಓದಿ ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ಆನಂದ ಪಡುವರೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹ ಇ
ಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಇದರ ಉಪಯೋಗವು.

—o—

ಫ್ರಾನ್ಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಜೆಸ್ವಾನೀ ಜನರು ಮನ
ಮೋಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಪಾ
ರಿಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೊಂದು ಗುಡಿಯನ್ನು ಈಗ ಕಟ್ಟಿಸು
ತ್ತಾರಂತೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದವರು ಲಂಡನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹೋ
ಗಿ ನಿಂತು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹನುಮಂತದೇವರ ಗುಡಿಯ ಸ
ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ಕೇಳುವೆವೋ?

—o—

ಮುಲತ್ತಾನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಂಸದ ವಿಕ್ರಯವು ಈ
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಮುನಸಲ್ಫಾನರು
ಈ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಹಿಂದೂ ದ
ವರಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ನಡಿಯುತ್ತವೆ. ಹಿಂದೂ ದ

ವರ ಗುಡಿಗಳೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮಂಶೀಡಿಗಳೂ ಎಷ್ಟೋ ನೆಲ
ಸವ ಆದುವಂತೆ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರೀ ಥಂಡು ಬಂಡು
ಈ ಜಗಳಗಂಟಿರ ಕಣ್ಣು ತೆರಿದಾಗ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಮುರಿದು
ಸಮಾಧಾನವ್ಯುಟಾಯಿತು.

—೦—

ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಕಾರೀ ಕೌನ್ಸಿಲ ಹಾಲ
ಎಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲೆ, ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣು, ಕಂಪಲ, ಮುಂ
ಆದವುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಯಿತು. ನಾಮದಾರ ಗವರ್ನರ ಧೊಡ
ರೆಗಳು ಈ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂಯಿದ್ದರು.

—೦—

ಖಿಲಾಯತಿಯ ಸಬ್ಬಕಾರದಂತೆ ಅಮದಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಹಿಬ್ಬ
ತ್ರಿಲ್ಪಿಗನು ಹೊಸಸಬ್ಬಕಾರ ಮನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತೆ
ಣ ಮುಂತಾದ ಅಮೇಧ್ಯಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೇನು ಹಾಕದೆ ಕೇವಲ
ಪನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದಲೇ ಪಡಿಯನ್ನು ಅವನು ಮಾಯಿದ್ದಾನಂತೆ ಆ
ಧರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಮಡಿಯು ಸಬ್ಬಕಾರವೆಂಬ ಹೆಸರುತಕ್ಕದ್ದಾಗಿ
ರುತ್ತದೆ.

—೦—

ರಾ. ಸಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ಬೊನ್ದ, ರಾ. ರಾ. ಗೋವಿಂ
ದರಾವ ಪಕೀಲ, ಇವರಿಬ್ಬರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಧಾರವಾಡದ
ಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕ್ಷಪತ್ಯೋತ್ತೇಜಕ ಸಭೆಯು ನಿರ್ಮಿಪಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ನೋ
ಡಿ ವಮನೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೇ ಸಮಾರಂಭ
ವು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಮಾತಾಡತಕ್ಕ ಉಪೇಂದವಾ
ರರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ೧೩ಮಂದಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ೧೦ಮಂ
ದಿ ಇದ್ದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆನಂದಮಯ ಪಡಿಯಷ್ಟು ನರವಾಗಿ

ಚಾರಿಸೋಗಿ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ; ಮನೆಯವರ ಮೈ
ಮೇಲಿನ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಹರಿದು ತುಂಡು ತುಂಡಾಗುತ್ತವೆ
ಕೈಯೊಳಗಿನ ಬಳಿಗಳು ಒಡೆದು ಬೀಳುತ್ತವೆ; ಮುಗ್ಧರ ಮೈ
ಲಿನ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಂಡಲ್ಲೇ ಹರಿದು ಪಟ್ಟಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ!!
ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಚಮತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾಮೂಲೇದಾ
ರೂ ಮುನಸೀಫರೂ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ ಪಟ್ಟ
ರು. ಈ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಈ ಅನರ್ಥಗಳು ಆಗದಂತೆ ಉ
ಪಾಯವನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದಾರಂತೆ. ಇದು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಕರ್ತ
ರ ತಲೆ ತಿರುಗಿದ ಮಾದರಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಗೇ
ಆಗಲಿ, ಅದ್ಭುತರಸಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದವರು. ಈ ಸಂಗತಿಯಂನು
ಒದಿ ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ಆನಂದ ಪಡುವರೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹ ವಿ
ಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಇದರ ಉಪಯೋಗವು.

—o—

ಫ್ರಾನ್ಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಜೆಸಾನೀ ಜನರು ಮನ
ಮೋರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಪಾ
ರಿಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೊಂದು ಗುಡಿಯನ್ನು ಈಗ ಕಟ್ಟಿಸು
ತ್ತಾರಂತೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದವರು ಲಂಡನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹೋ
ಗಿ ನಿಂತು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹನುಮಂತದೇವರ ಗುಡಿಯು ಕ
ಟ್ಟಿಸಿದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ಕೇಳುವೆವೋ?

—o—

ಮುಲ್ತಾನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಂಸದ ವಿಕ್ರಯವು ಈ
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಮುನಸಲ್ತಾನರು
ಈ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಹಿಂದೂ ಜ
ನರಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಹಿಂದೂ ಜ

ವರ ಗುಡಿಗಳೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮಂಶ್ರೀದಗಳೂ ಎಷ್ಟೋ ನೆಲಸವ ಆದುವಂತೆ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರೀ ದಂಡು ಬಂದು ಈ ಜಗಳಗಂಟರ ಕಣ್ಣು ತೆರಿದಾಗ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಮುರಿದು ಸಮಾಧಾನವುಂಟಾಯಿತು.

—೦—

ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರೀ ಕೌನ್ಸಿಲ ಹಾಲ ಎಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲೆ, ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣು, ಕಂಪಲ, ಮುಂ ಆದವುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಯಿತು. ನಾಮುದಾರ ಗವರ್ನರ ಧೊರೆಗಳು ಈ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು.

—೦—

ಮಿಲಾಯತಿಯ ಸಬ್ಬಕಾರದಂತೆ ಅಮದಾವಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಬ್ಬ ಶಿಲ್ಪಿಗನು ಹೊಸಸಬ್ಬಕಾರ ವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೆಣ ಮುಂತಾದ ಅಮೇಧ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನೇನು ಹಾಕದೆ ಕೇವಲ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದಲೇ ಪಠಿಯನ್ನು ಅವನು ಮಾಡಿದ್ದಾನಂತೆ ಆ ಹರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಡಿಯು ಸಬ್ಬಕಾರವೆಂಬ ಹೆಸರುತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

—೦—

ರಾ. ಸಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ರೊಪ್ಪ, ರಾ. ರಾ. ಗೋವಿಂದರಾವ ವಕೀಲ, ಇವರಿಬ್ಬರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ವಕ್ತೃತ್ವೋತ್ತೇಜಕ ಸಭೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದು ನೋಡಿ ವಮಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೇ ಸಮಾರಂಭವು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಮಾತಾಡತಕ್ಕ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ೧೪ಮಂದಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ೧೦ಮಂದಿ ಇದ್ದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪಠಿಯವರು ನೂರಾರು

ಯಾವುದು ಪೂರ್ತಾದಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಪವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ಗೋವಿಂದ ದಾಮೋದರ ದೀಕ್ಷಿತ ಎಂಬವನು ಬಹುಸರಸಾಗಿಯೂ ಸಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಚಿತ್ತ ವೇಧಕವಾಗಿಯೂ ಸಂಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಇನಾಮು (೫೫ ರೂಪಾಯಿ) ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕಂನಡದಲ್ಲಿ ಸಹ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಮೇಲಾದ ವಾಗ್ಮಿಗಳು ಮುಖ ತೋರುವರೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ. ಸಮಾರಂಭದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹರ್ಷವಾಗುವಂತೆ ಇತ್ತು.

—o—

ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಲಖೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಸಮಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಉಮೇದವಾರರು ೨೫೩ ಜನ ಬಂದಿದ್ದರು. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಿರ್ಣಯವು ಇನ್ನು ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲ.

—o—

ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜು, ಹಾಯಸ್ಕೂಲಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಗಾವಾಗತಕ್ಕ ವುಗಳುಂಟು. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಮೆ. ರಸಲ್‌ಥೊರೆಗಳು ಹಿಂ ಡೆಹಿಡು ವವಸಹೊಳಗೆ ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ.

—o—

Notices.

ನೋಟೀಸುಗಳು.

ಸರಕ್ಯುಲರನಂಬರು ೧೬೧೭

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೇಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತಾ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ.—

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೇಯ ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ರವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸುವದೇನಂದರೆ—ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಸರಿ

ಗತಿಗಳನ್ನು ಮನನಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವತ್ತರೂ ಈ ಸರಕ್ಯುಲರನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರಿಗೆ ಅಕ್ಷರಶಃ ನಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇತ್ತಲಾಗಿ ಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಹುಡುಗರ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೆಯೆ ಸ್ವಲ್ಪಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅಪ್ಪಲಕ್ಷ್ಯ ಅವರ ಶರೀರದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ಕಡಿಗೆ ಕೊಡುವಯಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ೬ ಘಂಟೆಯಿಂದ ೧೦ ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಾನ್ಹದ ೨ ಘಂಟೆಯಿಂದ ೫ ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ಹುಡುಗರು ಕೂತಲ್ಲೇ ಕೂಡುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಪಾಠಮಾಡುವವರೆಗೆ ಕೂತಲ್ಲೇ ಕೂತು ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ— ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಡುವದರಿಂದ ಅವರು ಬಲಹೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನದೇ ಆಗಲಿ ಶರೀರವು ದೃಢವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸಹ ಸುಖಿಯಾಗಿರಲಾರದು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸರಕ್ಯುಲರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ—ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ. ಅತಿ ಅಲ್ಪವಯಸ್ಸಿನ ಕೋಮಲ ಶರೀರದ ಹುಡುಗರು ಒಂದೇಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಶಾಲೆಯೆಂಬುವದು ಅತಿ ಅಸಹ್ಯತೆಯ ಹಾಗೂ ಕಠೀಣತರದ ಶರೆಮನೆಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಂಪ್ರತಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರದ ವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವಮನುಷ್ಯನಿಗಾದರೂ ಬೇಸರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದಾಗಿರುವದಿಲ್ಲವೆ, ಅವನದೇ ಹಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಸಹಾ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುವಂಥಾದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ದೇಹಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಹಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯು ಆನಂದದ ಅತಿ ಮನೋಹರವಾ

ಕಷ್ಟಾದ ಸ್ಥಳವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತೋರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ
ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಸ್ತರರು ಕೆಳಗೆ ಬರದಂತೆ ಜರ್ತಿಸಬೇಕು
ಅಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಅವರ ಪಾಲಿಯನ್ನು ಕಿಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಆಗುವು
ಲ್ಲದೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿಸಿದಂಥಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇ
ಲೆ ಮಹತ್ ಪ್ರಭಾವಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುವದು.

೧೧ ಪ್ರತಿಬ್ಬು ಮಾಸ್ತರರು ದಿವಸ ಸಾಯಂಕಾಲದ ೪
ಘಂಟೆಯ ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಹತ್ತರದ ಬೈಲು ಇದ್ದ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಶಿಷ್ಯಂಟರ ಸಮೇತ ತಮ್ಮ ಹುಡುಗರನ್ನು
ಕರದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರ ಕೂಡ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾ
ಡಿಸುವ ಪರಿಪಾಟು ಇದಬೇಕು. ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ
ಗರಡೀನಾಧಕದ ಸಂಬಧವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳೇ ಅವಶ್ಯವಿ
ರುತ್ತವೆ, ಹೀಗೇನೂ ಇಲ್ಲಾ. ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಇ
ರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಯೆಲ್ಲರೂ ಆಡುವ ಆಟಗಳು ಅಂದರೆ, ಕಿಳ್ಳಿ,
ಚಿಣ್ಣಿ, ಛಣ್ಣಿ, ಚೆಂಡು, ಹಲಿಯಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳೇನಾ
ಕು. ಇವನ್ನು ನೇಪದಿಂದಲೂ ಅನುಕ್ರಮದಿಂದಲೂ ಯೆಲ್ಲರ ಕಡಿ
ಯಿಂದಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಯೆಲ್ಲಾ ಶಾಲಾಗ ಹದಹತ್ತರ ಅಂ
ಗಳ ಇರುವದೋ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಸಾಮ್ಯತಗಿಯೊಣ, ಸಣ್ಣ
ಸಣ್ಣ ಲೋದುತಿರಿಗಿಸೋಣ, ಇಪ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಸಬೇಕು.

೧೨ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲಕಮೇಟಿಯವರಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿನ
ಮಜುತಕೊಟ್ಟು ಇದರಿಂದಆಗುವಲಾಭಗಳನ್ನು ಅವರಮನಸ್ಸಿ
ನಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಿ ಅವರಮದ್ದತು ಬೇಕಾದದ್ದಕ್ಕೆ ತೆಗಿದುಕೊಳ್ಳಬೇ
ಕು. ಮತ್ತು ಆಟದಲ್ಲಿ ಹುಷಾರಿಲ್ಲದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸದಾ ಲ
ಕ್ಷರಕವಿಯಿಂದ ಇನಾಮು ಕೊಡಲಬೇಕು.

೧೩ ಮತ್ತು ಕೆಲವ್ಯಾವಾರೆ ಪೂರಲ್ಲೀ ಗೃಹಸ್ಥರಕಡಿಯಿಂದ

ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೪ ಶಾಲೆಯು ಹತ್ತಿರ ಬೈಲಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವೇ ಆಡುವ ಸ್ಥಳ ದೂರ ಇದ್ದರೆ ಯೀಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹವಾ ಸ್ಥಳಗಳಿದ್ದ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಆಡಿಸಬೇಕು.

೫ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೋರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು.

೬ ಮಾಸ್ತರರು ಈ ರೀತಿಮಾಡುತ್ತಿರೋ ಇಲ್ಲೋ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಬಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನಾವು ವಿಚಾರಿಸುವೆವು. ಮುಗ್ಧ ಕೆಲವು ಸಾರೆ ಆಯಿ ಸಲಾನೋಡುವೆವು. ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾರೀ ತೋರಿಸಿದ ಮಾಸ್ತರನ್ನು ನಾವು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡುವೆವು.

ತಾರೀಖು ೩೦| ೪| ೧೯೨೯ ಇಂತಿ

S. K. Reddi.

ಸ. ಎಂ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ

—೮—

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು. ೧೫೮೮೨

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ——

ಕೆಳಗೆ ಸರಿಂ ಮಾಡಿದಪ್ರಕಾರವಿಂದ ಸರಕ್ಯೂಲರಕೊಡಲ್ಪಡುವದೇ ನಾಂದ್ರೆ ಈ ವರ್ಷ ಮುಲಕೀಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರು ಮೋದವಾರರಪ್ಪೆಕಿ— ಬಹಳಮಂದಿ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ಪಾಠ್ಯ ಕಾಣುವಪ್ಪೆಕಿ "ಪಾಕ್ಯಖಂಡ" ಈ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿ ಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಬಾರದಕಾರಣ ಅವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಗದೀ ಕಡಿಮೆ ಇರ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುವೆವಲ್ಲಾ

ಪಾ. ಇದರಿಂದ ಮಾಸ್ತರಜನರು ಈ ವಿಷಯದಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲ
ಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡದಿರುವರೆಂತ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಮುಲಕೀ ಪರೀಕ್ಷೆ
ಕ್ಕೆ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಯಾವಪಾಠಯೊಳಗಿನ ಯಲ್ಲಾ ಹುಡುಗರು ನ
ದರವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾಪಾಸ್ ಆಗುವರು ಆಸಾಲಿಯಮಾಸ್ತರರ ಬಗೆ
ಯೋಗ್ಯ ತಜವೀಜು ಮಾಡುವೆವು. ಮುಂದಿನವರ್ಷ ಮಾಸ್ತರಜನರ
ಹೀಗೆ ಮಾಡದೇ ಉಳಕೀ ವಿಷಯಗಳ ಕಡಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುವಂತ
ಈ ವಿಷಯದ್ದಕಡಿಗೆ ಸಹ ವಿಶೇಷಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಬೇಕು. ತಾರೀ
ಖು ೨೯ ಸಪ್ಟೆಂಬರ ೧೮೮೯ಇಸ್ವಿ

S. K. Rooda

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ

—o—

ಜಾವಕನಂಬರು. ೧೨೨

೪ಲಾದಗೀ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತೀ ಶಾಲೆಗಳು (ಟೀವೇ
ಇಯತ್ತೇ ಕಲಿಸೋದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡೀಇಲ್ಲಾ.)

೧ ಕಲಾದಗೀ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ ೧ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಅ. ಪ್ರ. ಸ್ಕೂಲ

೧ ಗಲಗಲೀ ಕ. ಶಾ.	೧ ಹುನಗುಂದ ಕ. ಶಾ.
೧ ಇಳಕಲ್ ಕ. ಶಾ.	೧ ಬಾದಾಮಿ ಕ. ಶಾ.
೧ ಗುಳೇದಗುಡ್ ಕ.	೧ ಗಜೇಂದ್ರಗಡ ಕ. ಶಾ.
ಶಾ. ನ. ೧	೧ ಇಂಡಿ ಅ. ಪ್ರ. ಸ್ಕೂಲ.
೧ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ಕ. ಶಾ.	೧ ಕುಂಟೋಜೀ ಕ. ಶಾ.
೧ ತಿಂದಗೀ ಅ. ಪ್ರ. ಸ್ಕೂ.	೧ ಹಿಪ್ಪರಗೀ ಕ. ಶಾ.
೧ ಬಾಗೇವಾಡೀ ಕ. ಶಾ.	೧ ಮುವಜೋಳೀ ಕ. ಶಾ.
೧ ವಿಜಾಪೂರ ಅ. ಪ್ರ. ಸ್ಕೂ.	೧ ಖಬಲೇಶ್ವರ ಕ. ಶಾ.

ಅಂತೂ ಹಡಿನಿಂಟು ನಾಲಿಗಳುಂಟು.

ಬಾಪಗೀ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಮಧ್ಯಮಪ್ರತೀ ನಾಲಿಗಳು. (ಹಿನೇ ಯತ್ತಿಗಳ ತನಕ ಕಲಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯೇ ಇಲ್ಲ.)

೧ ಬೀಳಗೀ ಕ. ಶಾ.
೧ ಅಮೀನಗಡ ಕ. ಶಾ.
೧ ಕೆರೂರ ಕ. ಶಾ.
೧ ನಾಲೋಟಗೀ ಕ. ಶಾ.
೧ ತಾಳೀಕೋಟೀ ಕ. ಶಾ.
೧ ಮೋರಟಗಿ ಕ. ಶಾ.
೧ ಕೊರವಾಡ ಕ. ಶಾ.
೧ ವಿಡಗುಂಡೀ ಕ. ಶಾ.
೧ ಜೊನ್ನವಾಡ ಕ. ಶಾ.
೧ ಶಿರೂರ ಕ. ಶಾ.
೧ ಕಮತಗೀ ಕ. ಶಾ.
೧ ಜಡಜಣ ಕ. ಶಾ.
೧ ತಾಂಬೇ ಕ. ಶಾ.
೧ ನಾಲತವಾಡ ಕ. ಶಾ.
೧ ಅಲಮೇಲಾ ಕ. ಶಾ.
೧ ಉಕ್ಕಲೀ ಕ. ಶಾ.
೧ ನಾರವಾಡ ಕ. ಶಾ.
೧ ಮುಮದಾಪೂರ ಕ. ಶಾ.

೧೮

ಅಂತೂ ಹಡಿನಿಂಟು ನಾಲಿಗಳು.

R. S. Sawanur.
ಡಿ. ಇ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲಾಧಿಕಾರಿ.

—೦—

ಟನೇ ಯತ್ತಿ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿ ದೊರದ ನಾಲಿಗಳಹೆಸರು.

ತಾ. ಬೆಳಗಾವ.
೧ ಬೆಳಗಾವ ಮರಾಠಿ ನ. ೧
೨ ,, ಕನ್ನಡ ನ. ೧

ತಾ. ಬೀಡಿ.
೩ ಬೀಡಿ.

ತಾ. ಬಿಕ್ಕೋಡಿ.
೪ ಸಂಕೇಶ್ವರ.
೫ ಪಾಥಾಪೂರ.
೬ ಬಾಗೆವಾಡಿ.
೭ ಇಟಗಿ.

೮ ಖಾನಾಪೂರ.

ಇಂಗ್ಲಿಶ ಪ ಹ್ಟರನಾಕ್ಯೂಲರ ಹಚ್ಚಿನಯತ್ತೆಕಲಿಸಲಕ್ಕೆ ಪರವಾ
ಡೊರೆದಪಾಲಿಗಳು.

ತಾ. ಬೆಳಗಾವ.

೧ ಬಾಗೆವಾಡಿ.

ತಾ. ಅಥಣಿ.

೨ ಖಾನಾಪೂರ.

೩ ಅಥಣಿ.

ತಾ. ಸಂಪಗಾವ.

೪ ಸಂಪಗಾವ.

೫ ಬೈಲಹೊಂಗಲ.

೬ ಮುಗಟಖಾನ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

೭ ಕಿತ್ತೂರ ನ. ೧

೫ನೇ ಯತ್ತೆ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗೆ ಡೊರೆದ ಪಾಲಿಗಳು.

ಬೆಳಗಾವ

೧ ಚಂದಗಡ.

ತಾ. ಚಿಕ್ಕೊಡಿ.

೨ ಭೋಜ.

೩ ಗಳತಗೆ.

೪ ಅಂಕಲಿ.

ತಾ. ಸಂಪಗಾವ.

೫ ತಿಗಡಿ.

ತಾ. ಬೀಡಿ.

ತಾ. ಚಿಕ್ಕೊಡಿ.

೬ ಚಿಕ್ಕೊಡಿ.

೮ ನಿಪ್ಪಾಣಿ.

೧೦ ಹುಕ್ಕೇರಿ.

೧೧ ಯಮಕನಮರಡಿ

ತಾ. ಪರಸಗಡ.

೧೨ ಸವದತ್ತಿ.

೧೩ ಮನೊಳಿ.

೧೪ ಮುರಗೋಡ.

೧೫ ಗೋಕಾಕ.

೬ ನಂದಗಡ ಮರಾಠಿ.

೭ ಹಲಸಿ.

೮ ನಂದಗಡ ಕನ್ನಡ.

ತಾ. ಅಥಣಿ.

೯ ಶೇಡಬಾಳ.

ತಾ. ಗೋಕಾಕ

೧೦ ಯಾದವಾಡ.

೧೧ ಮಮದಾಪೂರ.

ತಾ. ಸಂಪಗಾವ.

೧೨ ತಿಗಡಿ.

ಗದಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕಪ್ಪ ಪುಡುಗರು ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ರಾ. ನಿಲಿ.
ಲ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಇವರಪರಮಾನಗಿಇಂದ ಕನೇ ಯತ್ತೆ
ಸಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣಿತೆಹೊರದ ಸಾಲಗಳು.

ತಾ. ಬೆಳಗಾವ.
ಧಾಮುಂಡಿ.
ಅಂಕಲಗಿ.
ಕಣಬಿಕರಲಿನಕೊಪ್ಪ.
ತಾ. ಜಿಕೊಪ್ಪಿ.
ಕೊಂಗನೊಳಿ.
ನದಲಗಾ.
ದಡ್ಡಿ.

ತಾ. ಗೋಕಾಕ.
೭ ಅಂಕಲಗಿ.
ತಾ. ಅಥಣಿ.
೮ ಕಾಗವಾಡ.
೯ ತಾ. ಸಂಪಗಾವ.
ಬೆಕವಡಿ.
೧೦ ಜೇವನೂರ.

Raoj B. Karandikar.
ಸ. ಇ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾವ.

—o—

ಸರಕಾರೀ ಠರಾವ ನಂಬರು ೩೪೩೬

ಮುಲಬೀ ಖಾತೆ ಮುಂಬಯಿ, ತಾ: ೧೫ನೇ ಜುನ ಸನ್ ೧೮೮೮

ಸೆಕ್ರೆಟರೀ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಬಾಬತು ಯಾ
ನಂಬರು ೩೬೯ ತಾ. ೬ನೇ ಜುನಸ್, ೧೮೮೮ನೇ ಇಸವೀದು
ಹೊಡಲ್ಲಟ್ಟಿತು. ಖಾನದೇಶ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎವಂಹೋಲ ಗ್ರಾಮು
ದಲ್ಲಿ ಅಂಗ್ಲೋವರ್ನಾಕ್ಯುಲರ ಶಾಲೆಯ ಪೂರಸ್ತಾರವಾದ ವಿ
ಷಯದ ಪತ್ರವನ ಗಂಥಿಯೊಂಪಿನ ಅರ್ಜಿಯು ಸದರೀ ಯಾಯಿಯ
ಲಗತ್ತು ಇರುತ್ತದೆ. ಸದರೀ ಪೂರ್ತಿನು ಲೋಅರ ಪುತ್ತೂಹಾ
ಯರ ಸ್ಕಾಂಡರ್ಡಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ತಾವಗೆ ಅ
ಪ್ಪಣಿ ಸೂರಿಯಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸದರಿಪೂರ್

ಸ್ಸರನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರ ರಿಪೋರ್ಟು ಸದರೀ ಯೂ
ರಿಯು ಸಂಗಡ ಬಂಯಿದುತ್ತದೆ. ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸದರೀ
ಮಾಸ್ತರನ ಹರ್ತನಪ್ರ ಚನ್ನಾಗಿ ಇರುತ್ತಪೆಂತಲೂ, ಅವನು ಕಳ
ದ ೧೨ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆಂತಲೂ,
ಅವನಿಗೆ ಸದರೀ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಬಹುದೇ
ತಲೂ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು ಬರಿಯುತ್ತಾರೆ.

ತರಾವು——ಅರ್ಜಿದಾರನು ರಿವಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಇರು
ವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅವನಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊ
ಡಲಾಗದು.—

(signed) H. A. Acworth.
ಅಕ್ವಿಂಗ ಅಂಡರ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ.

ಮೆ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೋರೆಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಭಾಷಾಂ
ತರ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದು

V. R. Katti.
ಕನ್ನಡ ತರ್ಜುಮ್ಮ ಲೇಟರ.

——o——

ಸರಕ್ಯುಲರ ನಂಬರ ೧೬೩೧

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೇಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಸನ್ನಗಲಲಿಂ ಇಸವೀ ಜೂನ ಪ ಜುಲಾಯಿ ತಿಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಿ
ಕೆಯ ಪೃಷ್ಠ ೧೩೫ ಪ ೧೬೦ನೇದರಲ್ಲಿ ನಂಬರು ೭೦೪ನೇ ಸ
ರಕ್ಯುಲರು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರದ ಹೆಸರುಗ
ಳು ಮಾದವಣೀ ಅಂತತಿಳಿದು ಮಟ್ಟಿ ಹುಡುಗರಮೈಕಿ ಯಾವ
ಹುಡುಗರು ನಿಮ್ಮ ಸಾಲಿಗೆಬರುತ್ತವೆ, ಆ ಹುಡುಗರಬಗ್ಗೆ ಸದರೆ
ಸರಕ್ಯುಲ್ಲರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಪ್ರಾಂತ ಈ ಸರಕ್ಯುಲ್ಲರು ಪಟ್ಟಿಪ

ಕೂಡ್ಲೆ ಉಲಟಾ ಟಪಾಲಿನಮೇಲೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಾವರ್ತ ಮಾಸ್ತಿಕ ಲೆಖ್ಖದಕಾ ಯಸತಿರಬೇಕು. ಯೇನಿಕೆ ಸಾಲಿಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಮುರು ಣ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಸರಕ್ಯುಲ್ಲರು ಥಾಪಿಸಿದ ಶಾಲಾಪ ತ್ರಿಕೆಗಳು ಆ ಸಾಲಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಸಾಲಿಗಳ ಮಾಸ್ತರರು ತಾಲೂಕ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಕಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸದ ರ ಸರಕ್ಯುಲ್ಲರದ ನಕಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೇಲಿನಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ(ಪೈನರಸ್) ಹುಡುಗರು ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಯಾವತ್ತು ಸಾಲಿಗಳ ಮಾಸ್ತರರು. ನಮ್ಮಕಡಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಗದ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಾಹಿತೀ ಕಳಿಸುವ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾವ ಮಾಸ್ತರರು ಹೈಗಳಿಮಾಡುವರು, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯತಜವೀಜು ಮಾಡಲಾದೀತು.

ನಂಬರ.	ಹೆಸರು.	ತಂದಿ ಹೆಸರು.	ಇರುವ ಪೂರಹೆಸರು.
೩೨೪	ಅಡಿವ್ಯಾ	ನಿಂಗಾ	ದಾಸನಕೊಪ್ಪ ತಾ. ಧಾರವಾಡ.
೩೨೫	ಕಲ್ಲನಗೌಡ.	ಫಕೀರಗೌ.	ಕೋಟಬಾಗಿ ತಾ. ಸ.
೩೨೬	ಮಹಾರುದ್ರ.	ಇರಪ್ಪಾ.	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಸ.
೩೨೭	ಚನಮಲ್ಲಪ್ಪ.	ಸಂಗಪ್ಪಾ.	ಧಾರವಾಡ ತಾ. ಸ.
೩೨೮	ಬಸವಪ್ಪಾ	,,	,, ತಾ. ಸ.
೩೨೯	ಭವಾನೀಪ್ರಸಾ.	ಶಿವಪ್ರಸಾದ.	ಹಾವೇರೀಪ್ಯಾಟಿ ತಾ. ಸ.
೩೩೦	ಭದ್ರಪ್ರಸಾದ.	,,	,,

೩೩೧	ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾ	,,	,,
೩೩೨	ಸಂಜನಮಿಯ್ಯ	ಹಸನಖಾ,	ತದಕೋವ ತಾ.
೩೩೩	ಪೋಡಿನಖಾನ.	,,	,, ,,
೩೩೪	ಅಮೀನಬೀ.	,,	,, ,,
೩೩೫	ಇಮಾಮಖಾನ.	,,	,, ,,
೩೩೬	ದಾವಲ ಸಾ.	ರಾಜೇಸಾಹೇಬ.	ಕಲಕೇರೀ ತಾ.
೩೩೭	ಇಸ್ಮಾಲ ಸಾ.	ದಾವೇ ಸಾ.	ಬೆಟಗೇರೀ ತಾ.
೩೩೮	ಮಹಾರುದ್ರಪ್ಪ	ಇರಪ್ಪ.	ಧಾರವಾಡ. ತಾ.
೩೩೯	ಭೂದಪ್ಪ.	ಬಸಲಿಂಗಪ್ಪ.	ಹೊಸಯಲ್ಲಾಪೂ
೩೪೦	ಜನಬಸವ್ಪ.	,,	ತಾ.
೩೪೧	ಗುರಶಿದ್ಧಪ್ಪ	ಜನಬಸಪ್ಪ	ಧಾರವಾಡ. ತಾ. ಸ
೩೪೨	ಶ್ರೀನಿವಾಸ.	ಗುರು. ರಾವ.	ಮುಡಿಹಾಳ ತಾ. ಸ
೩೪೩	ಅಡಿಪೆಪ್ಪಾ	ತಿಪ್ಪಣ್ಣ.	ದಾಸನಕೊಪ್ಪ ತಾ
೩೪೪	ಕಡಾಬಿ.	,,	,, ,,
೩೪೫	ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾ.	ವೆಂಕಟರಾವ.	ಧಾರವಾಡ. ತಾ. ಸ
೩೪೬	ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾ	,,	,, ,, ,,
೩೪೭	ಬಿಷ್ಮರಾವ.	,,	,, ,, ,,
೩೪೮	ಯಂಕವ್ವ	ಗಂಡ ಭೀಮಣ್ಣ.	ಪ್ರಾಣಕಲ್ಲ ತಾ. ಹುಬ್ಬಳ್
೩೪೯	ಮರಿಪ್ಪ.	ವೀರಪ್ಪ	ಕೋಳಿವಾಡ ತಾ. ಸ
೩೫೦	ಯಲ್ಲವ್ವ.	ಗಂಡ ಬಸಪ್ಪ.	ಧಬ್ಬಿ. ,,
೩೫೧	ಗುಂಡಾಚಾ.	ಭೀಮಾಚಾರ್ಯ.	ಹಳೆಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ. ಸ
	ರ್ಯ ತಾ.		
೩೫೨	ತಪನಪ್ಪ	ಭೀಮಪ್ಪ.	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ. ಸ
೩೫೩	ನ್ಯಾಮಪ್ಪ.	,,	,, ,, ,,

೧೪	ಶ್ರೀವಿಠಾಸ.	ಭೀಮರಾಪ.	ಫಬ್ಬಿ ತಾ. ಸ.
೧೫	ಕೃಷ್ಣ.	,,	,, ,, ,,
೧೬	ಚನಬಸಪ್ಪ.	ಮಹಂತಪ್ಪ.	ಹೊಸಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ,, ,,
೧೭	ವ್ಯಾಸರಾಪ.	ಬಾಳಾಜೀ.	ನಾಗಶೆಟ್ಟಿಕೊಪ್ಪ ,, ,,
೧೮	ದೊಡ್ಡಬಸಪ್ಪ	ಕರೆಯಪ್ಪ.	ಅರಳಿಕಟ್ಟಿ ತಾ. ಸ.
೧೯	ಇರಬಸಪ್ಪ.	,,	,, ,, ,,
೧೦	ಕಲ್ಲಪ್ಪ.	ಗೂಳಪ್ಪ.	ಚಿಕ್ಕನರ್ತಿ ತಾ. ಸ.
೧೧	ಚನಬಸಪ್ಪ.	,,	,, ,, ,,
೧೨	ಫಕೀರಪ್ಪ.	,,	,, ,, ,,
೧೩	ಫಕೀರಾ.	ಮುಡಿವಾಳಪ್ಪ	ಗದಗ ತಾ. ಗದಗ.
೧೪	ಗುರುರಾಪ.	ಶಾಮರಾಪ.	ಕಳಸಾಪೂರ ತಾ. ಸ.
೧೫	ವೇಣೂ.	,,	,, ,, ,,
೧೬	ಬಸನಗೌಡಾ.	ಬ್ಯಾಣಗೌ.	ಲಿಂಗದಾಳ. ತಾ.ಗದಗ.
೧೭	ಇರಾ.	ಬಸಪ್ಪ.	ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ ತಾ. ನವ ಲಗಂದ.
೧೮	ಲಿಂಗೋ.	ಶೀಪಾಜೀ.	ಕೋಳಿವಾಪ. ತಾ. ಸ.
೧೯	ರಾಮಚಂದ್ರ.	,,	,, ,, ,,
೨೦	ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ	ತೀರ್ಥಯ್ಯಾ	ಶಿರಕೊಳ್ಳ ತಾ. ಸ.
೨೧	ತಿಪ್ಪಲಿಂಗಪ್ಪ	ಸಣ್ಣತಪ್ಪಪ್ಪ.	ಆಲೂರ ತಾ. ಹಾನಗಲ್ಲ
೨೨	ಸಂಗಪ್ಪ.	ಚನಬಸಪ್ಪ	ನಮಸಗಿ ತಾ. ಸ.
೨೩	ವೀರಭದ್ರ	ಬಸಪ್ಪ.	ಮಹಾರಾಜಪೇಟೆ ತಾ.
೨೪	ಗುರಪ್ಪ.	,,	,, ,, ,, ಸ.
೨೫	ಆದಪ್ಪ	,,	,, ,, ,,
೨೬	ಶ್ರೀಪತಿ	ತಿಮಕೋಜಿಪಂತ.	ಯೋಗಪಟ್ಟಿ ತಾ. ಸ

೩೭೭	ತಿಪ್ಪಪ್ಪ.	ಮುಲ್ಲಪ್ಪ	ಬಂಕಾಪೂರ ತಾ. ಕಾಪೂ
೩೭೮	ಗುರುಪಾದಯ್ಯ	ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯ.	ಕಳಸ ತಾ. ಸ.
೩೭೯	ಈರಯ್ಯ	ಶಿವಲಿಂಯ್ಯ	ಕಳಸ ತಾ. ಸ.
೩೮೦	ಫಕೀರಾ	ಮುಲ್ಲಪ್ಪ.	ಇಂಗಳಗೀ ತಾ. ಸ.
೩೮೧	ಚನಬಸಯ್ಯ	,,	,, ,, ,,
೩೮೨	ರುದ್ರ.	ರಾಮಚಂದ್ರ	ಚಿಕ್ಕನೆಲ್ಲೂರ ತಾ. ಸ
೩೮೩	ವೈಂಕಣಭಟ್ಟ	ಗುರುನಾಥಭಟ್ಟ	ಮಿಶ್ರೀಕೋಟಿ ತಾ. ಕಲಘಟಗಿ
೩೮೪	ಕೃಷ್ಣ	ಅನಂತ	ಕಲಘಟಗಿ ತಾ. ಕಲ
೩೮೫	ಸುಬ್ಬಾಜೀ	,,	,, ,, ಘಟಗಿ
೩೮೬	ಶಾಮೂಜೀ	,,	,, ,, ,,
೩೮೭	ರುದ್ರಯ್ಯ	ಗುರುಚನವೀರ ಸ್ವಾಮಿ	ಕರ್ಜಗಿ ತಾ. ಕರ್ಜಗಿ
೩೮೮	ರಾಜಾರಾವನಮು	ಜ್ಯೋತಿಬರಾವ.	ಹಾವೇರಿ ತಾ. ಸ.
೩೮೯	ಸಂಕಪ್ಪ	ಚನಬಸನಗೌಡ.	ರಾಣೇಬಿನ್ನೂರ ತಾ. ರಾಣೇಬಿನ್ನೂರ.
೩೯೦	ಲಿಂಗಪ್ಪ	ಗುರಪ್ಪ	,, ,, ,,

ತಿಳಿಯುವಪಡಿ ತಾ. ೪ | ೯ | ೧೮೮೧ ಇಸವಿ.

S. K. Rodda,
ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ.

— o —

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ರಾ. ನಿ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಕನ್ನಡಶಾಲಾಪತ್ರ ಕರ್ತರಿಗೆ—

ಖಿ. ವಿ. ಐಯ್ಯಾ! ಕಳೆದ ಜುಲಾಯಿ ತಿಂಗಳ ಸ್ಕೂಲ್ ಪೇಪರ ಪಾನು ೧೬೧,೬೨ರಲ್ಲಿ ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರ ತಾಲೂಕ ಅಸೂಂಡಿ ಮಾಸ್ತರರು ಕೊಟ್ಟಿ, ಲೆಖ್ಖವನ್ನು ರೀತಿವಾರ ಬಿಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಚ್ಚುಹಾಕಿ ಅವರನ್ನು ತ್ರಿಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಭಾರ ತಪ್ಪು ಕವಿಗಬೆ. (ರೀತಿ) ೧೦ ಮುಷಿಯ ಹೌದು ಇರುವ ಕಾರಣ ಶತ್ತರ ಹತ್ತು ಘಾತವೇ [೧೦೦೦೦೦೦೦೦೦] ಆ ಹೌದಿನಲ್ಲಿ ಒಶೇರು ಆಗುತ್ತವೆ. ಅಂಸವೇಲೆ ಮುಷಿಯ ಪ್ರಮಾಣ(೧೦ ಬ್ಜ) ಶೇರು ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ಎರಡು ಪ್ರಮಾಣಗಳಮೇಲಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಶೇರು ಹಾಲು ಕುಡಿದನೆಂದು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದೆ—೧ನೇ ಆವನು ಕುಡಿದ ಹಾಲು ಒಂದು ಖರ್ವ ಶೇರು (ಹೌದಿನೊಳಗೆ ಇದ್ದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ) ಹತ್ತು ಮುಂದಿಕುಡಿದ ಶುದ್ಧ ಹಾಲು ಪಜಾಹೋಗಲಾಗಿ ಬಾಕಿ ಹೌದಿನಲ್ಲಿ(೩೪೬೭೪೪೪೧೦) ಶೇರು ಹಾಲುಉಳಿಯಿತು. ಇದೇ ಲೆಖ್ಖಕ್ಕೆ ಒಳಗಡೆಹೌದಿಗೂ ಮುಷಿಗೂ ಪ್ರಮಾಣ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂತಾ ಒಂದಿನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ [ತಪ್ಪುಲೆಖ್ಖವೆಂತಾ] ಬರದ್ದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಇಷ್ಟೇ ಆದಲ್ಲ. ಈ ಲೆಖ್ಖದ ಪ್ರಮಾಣ ಸಂಬೆ ಮೂಲಹೋಗುವದರಿಂದ *ಶೇರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿದ್ದು (ಕುರುಒಲೆಖ್ಖದಂತೆ) ಅಸಂಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

೨ನೇಅ.	೯೦೦೦೦೦೦೦೦
೩ನೇಅ.	೮೧೦೦೦೦೦೦೦
೪ನೇಅ.	೭೨೯೦೦೦೦೦೦
೫ನೇಅ.	೬೫೬೧೦೦೦೦೦
೬ನೇಅ.	೫೯೦೫೯೦೦೦೦
೭ನೇಅ.	೫೩೧೩೫೯೧೦೦೦
೮ನೇಅ.	೪೭೮೨೬೩೧೯೦೦
೯ನೇಅ.	೪೩೦೪೩೬೮೧೧೦
೧೦ನೇಅ.	೩೮೭೩೯೩೦೪೯೯

(ಅಂತು, ೬೫೧೨೩೧೩೫೯೯೯ ದ ಪ್ರಮಾಣ ಸಂಬೆ ಮೂಲಹೋಗುವದರಿಂದ *ಶೇರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿದ್ದು (ಕುರುಒಲೆಖ್ಖದಂತೆ) ಅಸಂಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ತ್ಯಾಗಂದರೆ; ಒಂದು ಖರ್ವಶೇರು ಅಂದರೆ ಸಾಧಾರಣ ಮಾನದಿರಿ ಬಹಳೌಡಿಗೆ ಮಾರಿ (ಹೊಂಡದ) ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಬರುವದಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೇ ಒಂದು ಅಬ್ಜ ಶೇರು ಹಿಡಿಯುವ ಮುಷಿಯೂ; ಎಂಥಾದ್ದಿರಬಹುದು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಆ ಮುಷಿಮಾಡಿದವನು ಎಂಥಮನುಷ್ಯನು. ಕುಡಿದಬಾಲಕರು ಕುಂಭಕರ್ಣನ ತಂಪುಂಡಿರೋ? ಎಂಬಂತೆ ತರ್ಕಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪರು ಹತ್ತೇಮುಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಸಾಕಮಾಡಿದ್ದೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನೂರಮುಕ್ಕಳು ಹೇಳಿಸ್ಥಾರೆ ಸರೋವರದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಆ ಹೌದು ಆಗುತ್ತಿದ್ದು. ಇದೆ ಮಾಸಲೇದ ತಿಳಿಕೊಡದ ಹೌದಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಲು ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಕುಡಿದಲೆಖ್ಖ, ನಾನಾದಾತಾರರ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತದಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಸಾಲದೇ? ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಈ ಲೆಖ್ಖವು ಕೃತಯುಗದಾಚಿಲ್ಲಿದ್ದ ಒ ತಾಳೆಮರ ಉದ್ದಮನುಷ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕಲಿಯುಗದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಸರಿನೋಡಿದರೇ ಶೆರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿಸ್ಥ ತಪ್ಪೆಂದು ಅಂದುಂತಾಯಿತಲ್ಲದೇ ಬೇರೆ ಏನುಇಲ್ಲ. (ಟಿಪ್ಪಣಿನೋಡಿ)

ತಾರೀಖು ೧೩ನೇ ಮಾಹೆ ಸ ಸರಿಂಜಗನ್ನಾಥ ಶ್ರೀಧರ ಗೋಖಲೆ
ಪ್ಪಬಂರಸನ್ನ ೧೮೮೧ನೇ ಇಸ್ವಿ ಹೆ.ಮಾ. ಒಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ತಾ. ಹಾ.

* ಈ ಲೆಖ್ಖದ ರೀತಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವಾಗ್ಗೆ ಮುಷಿಯೇ ಶೇರುಯಂತಾ ಭಾವಿಸಿ ತ್ರೈರಾಶಿರೀತಿಯಿಂದ ಅಪೂರ್ಣಾರ್ಣಕ ಶೇರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ತೆಗದು ಅದಕ್ಕೆ ದಶಾಂಶರೂಪಕೊಟ್ಟು, ಕಡಿಗೆಪಶಾಂತ ಚಿಂನ್ಹ ಹೋಗಿ-ಪಂತೆ ಸಂಜ್ಞೆಗಳು ಬಿಳಿತಿ ಪೂರ್ಣಅಂಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ತೆಗದಿರುತ್ತದೆ.

—೦—

ರಾ ಸಾ. ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕಾಕಾರರಿಗೆ:ಗೆ—
ವಿ. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಂ
ದವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪು ಸ್ಥಲ ಕೊಡುವಿರಾಕೆ

ಬೆಡಗು.

ಕಾಲುಗಳು ಇಪ್ಪತ್ತು! ಕರ್ಣ ಮೂವತ್ತು!
ಮೇಲೆವಿಪ ಮೂಗು ಹದಿನೈದು! ಕರ ಹತ್ತು!
ಸಾಲಿಗೆಯು ಹದಿನೈದು ನಯನ ಮೂವತ್ತು!
ನೆಲೆ ಬಲ್ಲ ಜಾಣರುಗಳಹುಮರು ಹದನು॥೧॥

ಪ್ರಿಯ ವಿದ್ವಜ್ಜನರೇ! ಈ ಬೆಡಗಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪತ್ರಿ
ಕೆಯಿಂದ ತಿಳುಹಿಸಿ ಮನೋಹರ್ಷ ಬಡಿಸುವಿರೆಂದು ಪೂ
ರ್ಣಾಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರ್ಪೆನೆ. ತಾರೀಖು ತಿಳಿಸೇಮೂಹ ಅಗ
ತ್ಯ ೧೮೮೧.

ಮು. ಉಣಕಲ್ಲ ತಾಲೂಕ ಪುಲ್ಲೇಶಗೌಡ, ಗೌ. ಕೋಟೂರ
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರ. ಏಸೇ ಅ. ಮಾ. ಶಾ ಉಣಕಲ್ಲು.

— ೦ —

ಮೇಹಬ್ಬಾನ ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕಾಧಿ ಕ
ರ್ತರವರಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ

ವಿ. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ಪತ್ರಿಕಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ! ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಕೆಲವು ಪಂಕ್ತಿ
ಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಸ್ತ ಪಂಕೇರುಹದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿಲ್ಲಿಡುವ ಅಂ
ದವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಹಾಕಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಬೇ
ಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಗೈಯ್ಯುತ್ತೇನೆ.

ಶಬ್ದ ಮಣಿ ದರ್ಪಣ.

೧ "ಕುಳಳಕಾರ" "ಕ್ಷಳಳಕಾರ" ಎಂದು ಯಾವ ಅಕ್ಷ
ರಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುಂಟು? "ಕುಳಕ್ಷ" "ಕ್ಷಳ" ಎಂಬೀ ಪದಗಳಲ್ಲಿ

ಮಾದರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೇನಾದರು ಇದೆಯೋ?

೨ "ಜಿಹ್ವಾಮೂಲೀಯ" "ಪದ್ಮಾನೀಯ" ಎಂಬ ವರ್ಣಗಳು ಯಾವವು? ಇವು ಸ್ವರಗಳೊಳಗಿನವೋ? ಏನು ವ್ಯಂಜನಗಳೊಳಗಿನವೋ? ಇವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಯಾವ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು? ಆ ಲಿಪಿಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಉಚ್ಚಾರವನ್ನೂ ಉದಾಹರಣೆಸಹಿತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕು.

೩ "ಸತಿಸ್ತಮಿ" "ಆಲೊಡಂ" "ಆಲ್" ಇವು ಏನು ಅವೆ? ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೈಯ್ಯಾ ಕರಣಗಳು ಹಿಡಂಬಡದ ಆವಶ್ಯಕವಾವವು? ಇವುಗಳಬದಲು ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಯಾವದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುವದನ್ನು ಬರಿಯಬೇಕು.

ಮೇಲಣ್ಣಗದಲ್ಲಿ ಬರೆದ(೩)ಪ್ರಶ್ನಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವರಾದ ಮಾಸ್ತರರಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ವಿದ್ವಜ್ಜನರಾಗಲಿ, ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಇದೇ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯು ದ್ವಾರದಿಂದ ನನಗೆ ತಿಳುಹಿಸಿ, ನನ್ನ ಮನೋಭಿಷ್ಟವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡವರೆಂದು, ನೆರೆನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏವಿಟರ ಮಹಾರಾಯರೆ? ಪತ್ರ ಬೆಳದದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾವಿರಬೇಕು. ಇತಿ ವಿನ್ನಹ.

ಮುಳ್ಳಾಮುಕ್ಕೌಜಗೇರಿ. } ಮುಳ್ಳಯ್ಯಾ ಪೆಸ್ಟಯ್ಯಾ ಜ ಮು. ಸ್ಕೂ.
೫೦. ೧೦|೯|೧೮೪೪. } ಸೂ. ಶಾ. ಕೌ. ತಾ. ರೊ. ಜಿ ಧಾ.

—೦—

ಹಳ್ಳೀ ಶಾಲೆಗಳ ಮಾಸ್ತರರ ಸ್ಥಿತಿಯು.

ವಿಜ್ಞಾಪನೆ.

ಸಾರಿಪತಿನಿಧಿಯಾದಮಂ ಸಾರ್ವಜನೀ ಪ್ರಾಪ್ತಮೊದಂ|

ಹರಿಯಜನುತದೇಪದ ವೇದವೇದಾರಿತಸಾರಂ।
ಸುರಗಿರಿ ಪರಚಾಪಂ ಚಂದ್ರಪತಾಳಿ ಹರೀಶಂ।
ಪರಮುನಿಕಪಾಲಾರ್ಕಂ ನೌಮಿಶಂಭುಸದಾನಾಂ॥೧॥

ಇತ್ತಕಡಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಶಾಲೆಗಳು ಸ್ಥಾಪನವಾಗಿರು
ವವೆ. ತನ್ನಿಮಿತ್ತ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಶಾಲಾಪದಚರು ವೇಮಿ
ಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರಪ್ಪೇ? ಕಮೂಟಿಯವರು ತಮಗೆ ಸರಕಾರದಿಂ
ದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟುಂಥಾ ಗೌರತ್ವವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ನಿರಾಧಿಕಾರಿ
ಳಾದ ಬಡಮಾಸ್ತರ ಜನರು ತಮ್ಮಅಂಕಿತವೆಂಬದು ತಿಳಿದು ಅ
ದರಮೇಲೆ ತಮ್ಮಅಧಿಕಾರನಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವ್ಯ
ಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ವಿಪರೀತವಿರಬಹುದು. ಸ್ಕೂಲಕ
ಮಿಟಿಯವರು ಮಾಸ್ತರನ ಕಲಿಸುವಿಕೆಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನರಿ
ಯದೆ "ಕಾರುಬನಿಗೆ ಹೂವು ಕೊಟ್ಟರೆ ಪಶ್ಚಿಮದಾವ್ಯರದಲ್ಲಿ ಇ
ಟ್ಟುಕೊಂಡನು" ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ತಮಗೆ ಮಾಸ್ತರನ ಮೇ
ಲಾಧಿಕಾರ ಶಿಕ್ಷಿತೆಂಬ ಒಣ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನೋ
ಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಮಾಸ್ತರನು ಅಂಕಿತದವಸರದಿದ್ದರೆ, ಹಿಂ
ಜಿಜುರ್ಚುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ ಅನೇಕ್ಷೋಪಗಳನ್ನು ಇ
ಲ್ಲವೆ ಅಂಕಿತದವಸಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಫಾರಸನ್ನು
ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಪಲೋಕನಾರ್ಥವಾಗಿ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರವರ ಕವಿ
ದೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳೀ ಪದಚರು ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತವಿಕ ಸ್ವ
ರೂಪವನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತರುವದಿಲ್ಲೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.
ಆದರೆ ಕಮೂಟಿಯವರು ಮಾಸ್ತರನಕಲಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯ
ನ್ನು, ಶಾಲಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಶಾಲೆಯಪರೀಕ್ಷೆತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ
ವಿಚಾರವನ್ನು, ಬಲ್ಲರೇ?

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥ (ಗವಡ ಕುಲಕರ್ಣಿ)

ರೇ ಪಾರ್ಯಾಡೆಯುಳ್ಳವರೂ, ಸಂಭಾವಿತರೂ ಎಂಬದುಸ್ಸ
ಮ್ಮವಸೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿ ಪಾಸ್ತ್ರರು ಊರ ಇತರ ಜನರ ಮ
ರ್ಜಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಹಡುಗನ್ನು ಜ
ಪಾಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರೆಂಬ ಹೇತುವಿಂದ ಅವರಮರ್ಜಿಯಂ
ತೆ ನಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾವದೊಂದು ಮಾ
ತಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ತ್ರರನು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೆಲ್ಲಂ
ಫಿಸಿದರೆ ಪಾಸ್ತ್ರರನು ಎಂಥಾಉತ್ತಮನೂ, ಸದ್ವಿಚಾರವುಳ್ಳವ
ನೂ, ಶ್ರಮೆತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳವನೂ, ಅನೇಕವಿಷಯಾಸುಗಳನ್ನೂಪ
ಡೆದವನೂ. ಇದ್ದಾರೂ, ಅವರು ಪಾಸ್ತ್ರರನಿಗೆ ಅನೇಕ ದೋ
ಷಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅವನನ್ನೂ ನಾಲಾಯಿಖಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಾ
ರೆ. ಹಿಂದು ಪೇಳಿ ತಪ್ಪಿಗೆ ಇಚ್ಛಿತಪಾಸ್ತ್ರರನು ಬಂದರೂ, ಹಿಂದಿನ
ಪಾಸ್ತ್ರರನಂತೆ ಕಟ್ಟಾಟಿಯವರಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿದರೆ ಅವನು
ಉತ್ತಮ ಜನಪ್ರಿಯ ಪಾಸ್ತ್ರನೇ ಸರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆಅನಿ
ಗಾದರೂ ಹಿಂಡಿನ ಹಾಡು ಒದಗುವದು.

(ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವದು.)

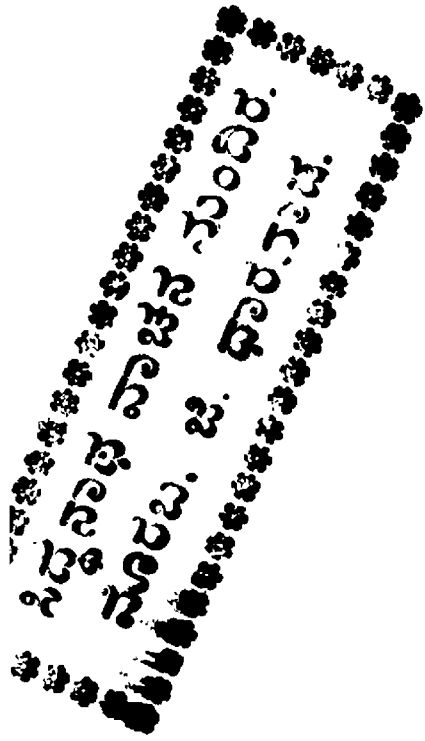

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

ಅಕ್ಟೋಬರ ೧೮೮೧

Education and Improvement,
ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಯಾಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯ ಸನ್ ೧೮೮೦-೮೧ನೇ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ತಿಳಿಯುವ ಸಂಗತಿಗಳು:- ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ೧೦೫೩೩ ಶಾಲೆಗಳುಂಟು; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೨೬೮೪೯೯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ೩೩೦೯ ಜನರು ಹೋಗಿದ್ದರು; ಅವರಲ್ಲಿ ೧೦೯೪ ಜನ ಪಾಸಾದರು. ಈ ವರ್ಷದ ಪ್ರೊಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ೨೮೨೫೬೭ ರೂಪಾಯಿ.

—೦—

ಇರಾಣದ ಶಹನು ಇಸ್ಪಾಹಾನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗ ನಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಲೇಜಗಳ ಇಮಾರತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವು ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಕಾಲೇಜಗಳಲ್ಲಿ ಯುರೋಪದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಪಶಯಿವ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸುವರು; ಇದಲ್ಲದೆ ಯುರೋಪದ ಶಾಸ್ತ್ರಕಲಾಕೌಶಲ್ಯಾದಿಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವಾದರೂ ನಡೆಯುವದು. ಈ ಕಾಲೇಜಗಳ ಮುಖ್ಯ ಗುರುಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಶಹನು ಯುರೋಪಿಂದ

ವಿದ್ಯಾಂಸರನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾನೆ.

—o—

ರಶಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಬಹಳ ಮುಂದುವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ತುರ್ಕಿಸ್ತಾನ ದೇಶದ ಸಂಗಡ ರಶಿಯದವರು ಬಹಳ ಹಣವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಯುದ್ಧ ನಡಿಸಿದ್ದರಿಂದಂತು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಡತನಬಂದು ವಿದ್ಯಾವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸವು ತೀರಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

—o—

ಪುದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ವೈಲೇ ತೆಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಸಿದ್ದಾರು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಂಬಳ ತಕೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವೈಲೇ ತೆಗಿಸಿಕೊಂಡವರೇ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ತಿಳಿದದೆ.

—o—

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಗೌರವದ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಗಳನ್ನು ಬೇಗಮಾಡತಕ್ಕವರಿಯ್ದಾರೆಂದು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

—o—

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಟೆಲಿಫೋನಂದರೆ ದೂರಧ್ವನಿಯಂತ್ರದ ಕೆಲಸವು ಆರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯಂತ್ರದ ತಂತಿಗಳ ದ್ವಾರದಿಂದ, ಪಟ್ಟಣದ ಹಿಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಮಾತೆಯ್ದಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರ ಕೂಡ ಮಾತಾಡಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

ಮದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಪೆಯಕಾರ್ತರ ಮಜಗಲ ಶಾ
ಣಾಯಿಯು ಹೊರಿಯುವ ಲಚ್ಚಗಳು ತೊಲಗಿದವರಿಗೆ ಬಾ
ವು ನಡಿದದೆ.

—೦—

ಅಮದಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಯಸ್ಥನಾದ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು
ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸ್ತ್ರೀಯಳನ್ನು ಲಗ್ನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಸಿ
ದ್ಧವಾಗಿ ಹುಡುಕುತಾನೆಂದು ಪರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿ
ಯುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವಾದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾದ ಸುಧಾ
ರಣೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

—೦—

ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವನೊಬ್ಬ ಹುಡಗನು
ಬಹುಶ್ರಮದಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂ
ದಿದನಂತೆ. ಅವನತಲೆಯೊಳಗಿನ ಮಿದಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂ
ದ ತೀರ ಕೆಟ್ಟುಹೋದಕಾರಣ ಅವನಿಗೆ ಮರಣಪಿಡಗಿತೆಂದು
ತೂರಿಯವರು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ.

—೦—

ಮುಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವ
ನು ತನ್ನ ತಲೆದೆ ಲೇಖಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ ಮು
ಜಕೂರನ್ನು ಅದರಿಂದ ಬರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಬರಿಯುವಾಗ ಮು
ತ್ತೊಬ್ಬರ ಕೂಡ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮಾತಾಡುತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಬರಿ
ಯುವದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ!

—೦—

ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಾನಬಲೆಗಾರನಿಗೆ ಐಂ
ಧು ಆಪೆ ತಿಕ್ಕಿಪ್ಪತ್ತು. ಅದು ೭ ಘೂಟು ಉದ್ದವೂ ೪ ಘೂ

ಟು ಅಗಲವೂ ಆಗಿ ೮೦೦ ಪೌಂಡಿನ ತೂಕ ಪಿತ್ತಂತೆ.

—೦—

Notices.
ನೋಟೀಸು.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ದೇಶ ಭಾಷೆಯ ಸಾಲೀವಸ್ತ್ರರಿಗೆ—

೮. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರಕಡಿಂದ ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ— ನಡಿಯುವ ತಿಂಗಳ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿಂದ ಯಾವತ್ತು ದೇಶ ಭಾಷೆಯ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ತಳಗೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಫೀ ದರವ್ರ ಕೆಚ್ಚ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಇಯತ್ತೆ.	ಲೋಕಲಫಂಡಕೊಡುವವರ ಕಡಿಂದ.	ಲೋಕಲಫಂಡ ಕೊಡದೆ ಇರುವವರಕಡಿಂದ.
೧—೪	" —೧— "	" —೨— "
೫ಮತ್ತು ೬	" —೨— "	" —೪— "

ಈ ದರದಂತೆ ಫೀ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ತಿಳಿಯೋದು ತಾ. ೧೫ ಮಾಹೆ ಅಗಟೋಬರ ಸನ್ ೧೮೮೧

ಇನಮಿ. ಮುಕ್ಕಾಮು ಧಾರವಾಡ.

S. K. Rodda.

ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

—೦—

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರ

ತರಾವುನಂಬರು ೧೯—೧೧೩೪

ಸಿಮ್ಲಾ—ತಾ. ೮ನೇ ಜುಲಾಯಿ ಸನ್ನ ೧೯೨೫

ತರಾವು—ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರು ಪರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳ ಸಂ
ಗಡ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬಹುದೆಂಬದ
ನ್ನು ಕುರಿತು ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಾ ವಿಚಾರವು ಹೊರಟಿದ್ದರಿಂದ, ಈ
ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಜಾರೀ ಇರುವ ಹುಕುಮುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ
ವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ಗವರ್ನರ ಜನರಲ್ ಇ
ನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಧೊರೆಗಳವರು ಎಣಿಸಿತ್ತಾರೆ—

೧ ಯಾವನೊಬ್ಬ ಆಫಿಸರನು ಮೊದಲು ತನ್ನ ಇಲಾಖೆಯ
ಸರಕಾರದವರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡಿದುಕೊಂಡ ಹೊರ್ತು
ಯಾವದೊಂದು ಪರ್ತಮಾನಪತ್ರದ ಅಥವಾ ನಿಯಮಿತವಾ
ದ ಮುದ್ದತಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಡುತ್ತಿರುವ ಬೇರೊಂದುಪತ್ರಿಕದ
ಮಾಲಿಕನು ಅಥವಾ ಭಾಗೀದಾರನು ಆಗಕೂಡದು. ರಾಜ್ಯಕಾ
ರಭಾರ ಸಂಬಂಧದವಲ್ಲದಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ
ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ, ಕವಿತ್ವ, ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು
ಕುರಿತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬರಿಯುವಂಥ ಪರ್ತಮಾನ ಪತ್ರ
ಗಳ ಅಥವಾ ಮುದ್ದತಿನ ಪತ್ರಿಕಗಳ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ
ಸದರೀ ಪ್ರಕಾರದ ಅಪ್ಪಣೆಯು ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಆ ಅ
ಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಸರಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿವೇಕಾ

ನುಸಾರವಾಗಿ ರದ್ದುಮಾಡಬಹುದು.

೨ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಸಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರೀ ಕೆಲಸದಸಂಬಂಧವಿಂದ ಅವರ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ಕಾಗದಪತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟು. ಬಹುಶ: ಯಾವತ್ತು ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರು ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡಿದರೆ, ಅಥವಾ ಯಾವಸೊಬ್ಬ ಆಫೀಸರನು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರದ ಸಂಗಡ ಸಂಬಂಧವಿಡುವದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವುಂಟೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಎಣಿಸಿದರೆ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಪತ್ರಬರಿಯುವಬಗ್ಗೆ ಆ ಆಫೀಸರನಿಗಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಕಸಕೊಳ್ಳಲಾದೀತು.

೩ ಯಾರಾದರೂ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಸಂಗಡ ಸಂಬಂಧವಿಡುವದು ಅವರು ಮಾಡುವ ಸರಕಾರೀ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವೋ ಪ್ರತಿಕೂಲವೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯವುಪ್ರಾಪ್ತವಾದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು ಆ ಅವರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡುವರು.

೪ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಈಗಲಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವಂಥ ಕಟ್ಟಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದು ಈ ತರಾವಿನ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ.

ಹುಕುಮು — ಈ ತರಾವನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದ ಗ್ಯಾರೆಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿ ಯಾವತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳ ಸರಕಾರಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಸರಕಾರಗಳಿಗೂ, ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(signed) Arthur Howell.

ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರ

ಆಫೀಸಿಯೇಟಿಂಗ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ.

ಮೇಹೆಬರ್ತಾನ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಮತ್ತೂ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರಥೊರೆಯವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

V. R. Katti.

ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ.

—o—

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ಅವಶ್ಯ! ಅವಶ್ಯ!! ಅವಶ್ಯ!!! ಎಲ್ಲರೂ ಓದರಿ—

ಮಾಹಾರಾಜ ರಾ. ರಾ. ಶಾಲಾಪತ್ರ ಕರ್ತರ ಇವರಸನ್ನಿಧಿಗೆ —

ಬಿ. ವಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರದ ನಾಲ್ಕಸಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸುಂದರವಾದ ಮತಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡುವಿರೆಂದು ನನ್ನ ಆಶೇಅಹೆ.

ನಾನು ನೋಡಿದ ಕೆಲವು ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಗ ನಡತಿಲಿದಲ್ಲ ಅತಿಷ್ಟಂಟ ಮಾಸ್ತರರು, ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹೆಪ್ಡ ಮಾಸ್ತರರು ವರ್ಗದ ಪಾಠವನ್ನು ತೆಗಿಸುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅಥ

ಪಾ ಯುರ್ಡನೆಯಾಪದಾದರೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕ
ಳ್ಳುವಾಗ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ
ಚ್ಚು ಮಾರ್ಕ್ಸಗಳನ್ನೂ, ಅಥವಾ ಮೇಲೆ ನಬಂದ ಕೊ
ತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಇತರ ಎರ್ಡನೆ ಹುಡುಗರು ಇವರಿಗೆ;
ವರು ಚನ್ನಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪಾಠವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅ
ಕಮ್ಮಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ ಅಗುವು ಕೆಳಗೆ ನಬರಕೊಡುತ್ತಾರೆ
ಲ್ಲ ಹುಡುಗರಿಗೆ ದರಯಿಪಸಕಿಂತ ಚಲೋದಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಪ
ಬೇಕು. ಇದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡದೆ ಅವರಿಗೆ
ಮಾರ್ಕ್ಸ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಉತ್ತೇಜನ ಇಲ್ಲದಾಂಗ ಮಾಡತ್ತಾ

ತಮ್ಮ ಹುಡುಗರ ಪೈಕಿ ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಹುಡ
ಮತ್ತು ಇತರ ಹುಡುಗರಪೈಕಿ ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬನು ಪ
ದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿದಮ್ಯಾಳಕ್ಕೆ, ಮಾತಾಡುತ್ತ ಅಥ
ಅಭ್ಯಾಸದಕಡಿಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಡದೆ ಕೂತಿದ್ದರೆ. ಮಾ
ನು ಇಬ್ಬರು ಸಮನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಿದ್ದಾರೆ ಇದ
ತಿಳಿಯದೆ ತಮ್ಮ ಹುಡುಗುನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಮಗ್ಯೆರೆ ಮಾಡುವರು
ಬಿಟ್ಟು ಎರಡನೆ ಹುಡಗುನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಾಸ್ತರರ ಹುಡುಗರು ಬಹಳಮಾಡಿ ಹುಷಾರಿನೆ ಇ
ತ್ತಾರೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಅವರು ಅವರಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ
ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರವಿಷಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಂಬೋಣವಿಲ್ಲ. ಆದ
ಆ ಹುಡುಗರಪೈಕಿ ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನು ಪಂ
ನೊಂದು ದಿವಸ ಅಗದಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡದೆಇದ್ದರೂ, ಮತ್ತು
ಯರ್ಡನೆಹುಡಗನು ಅವತ್ತಿನದಿವಸ ಚಲೋ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ
ರೂ, ಈ ಹುಡಗರಿಗೆ ಬರೋಬರ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮ
ರ್ಕ್ಸ ಕೊಡದೇ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು

ಕೆಳ ಸುಮಾರನಡತಿ ಇಂಥಾ ನಡತೆಯುಳ್ಳ ಸಾಲೆಗಲ್ಲಿ ಬ
ಹಳಮಾಡಿ ಆಳನಿ ಹುಡುಗರೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕಂದರೆ,
ಂಗಮಾಡುವದರಿಂದ ಅವರ ಹೊಸಪೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಅವರು
ಂಗ ಅಂತಾರಲ್ಲ " ಎಷ್ಟು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿರೂ ಕಡ್ಡಿನೆ
ಾಕ್ಸ್ ಶಿಗುತ್ತವೆ." ಇದರದಸಿಂದ ಮೂಸ್ತರರು ತಮ್ಮ
ಮ್ಮ ಹುಡುಗರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ (ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಹುಡುಗರು
ರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಕಿಂತ ಮ್ಯಾಲೆ ಇರಬೇಕು. ಇದರ ವಿಷ
ುಕ್ಕೆ) ಅಭಿಮಾನವಿಂಡಿಯುವೆ ಪರ್ಗತೆಗಿಡುಕೊಳ್ಳುಗೃ ಪಕ್ಷಪಾ
ಮಾಡದೆ ಯಾರ್ಯಾರು ಅಭ್ಯಾಸ ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾಡಿರುತ್ತಾ
, ಮತ್ತು ಅವರು ನಿನ್ನಕಿಂತ ಇವತ್ತ ಸುಧಾರಿಸ್ಯಾರೋ
ಲ್ಲೋ, ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರವರ ಅಭ್ಯಾಸದ ಯೋಗ್ಯತೆ
ು ಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಕ್ಸ ಪಗ್ಯೆರೆ ಕೊಡುತ್ತ ಹೊಗಬೇಕು.

ಇಷ್ಟಾಗಿ ಪಂಡುವೇಳೆ ನಾವು (ಎರಡನೆಹುಡುಗರು) ಆ
ಸ್ನೆಪಲ್ಲಾ " ನಂಬರದೊಳಗ ಎನುಅಬೆ! ನಾವು ಅಭ್ಯಾ
ಮಂದು ಚಲೋಮಾಡಿದರಾಯಿತು, ಪರಂತು ಹಾಗಿಲ್ಲ
ುನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಡಬಳಿಕ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳು ಇವತ್ತ ನಿನ್ನ
ಂಬರ ಎಷ್ಟೋ ಅಂತ ಕೇಳತಾರ ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ನಾವು
ಮೂಸ್ತರಹುಡುಗರಕಿಂತ ತೆಳಗೆ ಅಂತ ಹೇಳತೀವಿ ಅಂದಮೇ
ಲೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಶಿಟ್ಟುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತ ಅಂತಾ
ರಲ್ಲ-- ಮೂಸ್ತರಹುಡುಗರ ಫೋರ್ಸರಿ! ಅವರು ಯಾವಾಗ
ಲು ಮೇಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಇದ್ದ ಹೊ
ಸಪೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅವರು ಬಹಳಮಾಡಿ ಅ
ಭ್ಯಾಸಮಾಡುವದು ಬಿಟ್ಟೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರವಿಷಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ
ರೂ ಕಾಳಜಿ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಾಹಾರಾಯರೆ ಪತ್ರದ ವಿಸ್ತಾರವು ಬಹಳ ಆಯ್ತಲ್ಲ
ದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಷಮಾ ಇರಬೇಕು.

ಒಬ್ಬ "ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು"

—o—

ರಾ. ಸಾ. ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ ಎಯಿಟರ ದಕ್ಷಿಣ
ಭಾಗ ಇವರ ಚರಣಾರವಿಂದಕ್ಕೆ —

ವಿ. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪವಿಸುವ
ಸುಂದರವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಳಗ ಬರದಂಥಾ
ಬೆಡಗವನ್ನು ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವಿ
ರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ ಆದ್ರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳ ದೊರಿಯುವ ಮೇ
ಹಬರ್ಬಾನಗಿ ಆಗಬೇಕು.

॥ಬೆಡಗು॥ ಅಂಗಾಲು ಮೇಲ್ಮಾಡಿ ನೀರ್ಕುಡಿವಂಗಾ
ಮೂಗಿನಬರತಾನೆ ಕಡೆಗೆ ಸಾರಂಗಾ.
ನಿನಗಾರು ಹೇಳಿದರು ತಲೆಇಲ್ಲವಂಗಾ.
ನನಗೊಬ್ಬ ಹೆಳಿದನು ಕರುಳಇಲ್ಲವಂಗಾ ॥೧॥

ಈ ಮೇಲೆ ಬರಹ ಬೆಡಗದ ಅರ್ಥ
ವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಾದ ಮಾಸ್ತರರಾಗಲೀ ಅ
ಮಾಸ್ತರರಾಲಿ ಬರುತಿಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿ
ಛಾಪಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಡವನ ಮನೋರಥವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿಸು
ವಿರೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಆಶಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೆನೆ. ಅಯ್ಯಾ ಎಯಿಟರ
ಮಾಹಾರಾಯರೇ ಪತ್ರ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾ ಇರಬೇಕು. ತಾ,
೨೫ನೇ ಅಗಟುಂಬರ ಸನ್ ೧೮೮೧ ಇ.

ಸಹಿ ಗೋವಿಂದ ನಾರಾಯಣ ತೇರದಾಳಕರ ೧೯೦
ಅ. ಮಾ. ಶಾ. ಗೋವನಕೊಪ್ಪ ತಾ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

—o—

ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಗಾಗಿ ಮುಲ್ಕಿಖಾತೇದವರು
ಮಾಡತಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯವು.
ರಾ. ಸಾ. ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕ ಕರ್ತ್ರರಿಗೆ.

ವಿ. ವಿ. ತಮ್ಮ ಚಂಡಪಾದ ಮುಂಡಿರದಲ್ಲಿ ಮುಂದಮತಿಯಿಂ ದ ಬಂದ ಸಂಥಯು ಹಿಂಗಬಿದಪೆ ಮುಂತವಿಡದು ಸಂದಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಪಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಂದೇಹ ಕುಂದಿಸಬೇಕು.

ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಸ್ತರಿಂದ ವಿದ್ಯಾವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸು ವ ಕೆಲವ್ರ ಭಾಗಗಳು ಕೊರತೆ ಕಂಡದರಿಂದ ಮೊದಲು ಸಿ ಮುಲಾದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಾಗಿ ಸಿವಿಲಖಾತೆಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸುವದರಿಂದ ಆಸರತೋಂದರೆ ದೂರಾಗುವವೆಂದು ಅದರಂತೆ ಗೊತ್ತಾದ ದ್ದು ಕಂಡು ಈ ಮುಂಬಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಅದರಂತೆ ಠರಾವಮಾಡಿ ಸಿವೀಲಖಾತೆಕ್ಕೆ ಕೆಲವಾಂಶ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆ ತ ಕ್ಕೊಳ್ಳೋಣವಾಯಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೊದಲು ವಿದ್ಯಾಖಾತೇದವರಿ ಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರತ್ವ ಇದ್ದಾಗಿನ ಸ್ಥಿತೀಗೂ ಈಗ ಮುಲಕಿಖಾತೆಕ್ಕೆ ಶೇರಿದರಿಂದ ಆದಸ್ಥಿತೀಗೂ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾರ ಯೇನುತೋ ರಿತು? ಇದರ ವಿಚೆಕ್ಷಣ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲಾ.

ಈಗೈ ಸಿವಿಲಖಾತೇಯಿಂದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಕಡ್ಮಿ ತದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯಗ್ರಾಮಸ್ತರಿಗೆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಜಮಾಯಿಸಿಕೊ ಡ್ರಿ ಇಲ್ಲದೆಇದ್ರೆ ಶಾಲೆಬಂದಾಗುವದು ಅಂತಾಕೆಲವ್ರಕಡಿಗೆ ತಿದ ಹು. ಗಳು ನಜರಿಗೆ ಬಿದ್ದವು, ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ನಡ ಸುವದು ಪ ಹುಕುಮು ಕೊಡುವದು ಶಾಲಾಖಾತೇಯವರಿಗೆ ಮೊದಲೇಇತ್ತು. (ಒಬ್ಬರ ಕೈಯಿಂದಾ ಹಿಂದು ಕಾರ್ಯಚನ್ನಾ ಗಿನಾಗದಹಾಗೆ ಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದಾ ಆ ಕಾರ್ಯ ನಾ ಶಿತಾಗ ಅವರು ಈರ್ಪೆಯಿಂದಾ ಆ ಕಾರ್ಯ ಉತ್ಸರ್ಜತೇ

ಗೆತಾರದೆ ಕೀರ್ತಿಹೊರೆಯಲಾರದು.) ಶಾಲಾಖಾತೇರಿಯವರಿಂ
ದ ವಿದ್ಯಾಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಸಾಧನೆ ಪೂರ್ಣವಾಗದ್ದು ಕಂಡು, ಮುಲ
ಕೀಖಾತೇರಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಕಾರ
ವೇ ಹುಕುಮು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಈ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಹುಕುಮು ಮೊ
ದಲಿನಂತೆ ಜನರ ಅಜ್ಞಾನತ್ವದಿಂದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಾರದೆಹೆ
ಟ್ಟೀತೆ? ಜನರಅಜ್ಞಾನತ್ವದಿಂದಲೂ ಸರಕಾರಿಯವರು ಪ್ರಜರ
ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಸದಳ ಖರ್ಚು ಇಟ್ಟು ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ
ದರಿಂದಲೂ ಈ ತಾಲೂಕದಲ್ಲಿ ಈಗ ಹಂದು ಶಾಲೆ ಸಹ ಬಂ
ದು ಆಯಿತು. ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೆ ನಡೆದರೆ ಈ ದಕ್ಷಿಣಭಾ
ಗದ ಮೆ. 'ಕಲೇಕಟರರಿಗೆ' ಈ ಕೆಲಸದ ಗೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟುಕೀ
ರ್ತಿ ದೊರೆಯುವದು ಅದು ಸಹಜವೇ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿ
ದ್ಯಾಖಾತೇರಿಯವರಿಂದ ರೂಪರೀತಿಯಾದರೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಸ
ಕ್ತಿಪಾಡಲಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣವಾ ಹರತರಹದಿಂದ ಸ
ಕ್ತ ಅಧಿಕಾರನಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಅಮಿತ ಲಾಭಗಳು
ದೇಶಬಾಂಧವರಿಗೆ ದೊರೆದು ಪರಿಪ್ಯರಿಗೆ ಪಳ್ಳೀ ಕೀರ್ತಿ ದೊರೆ
ಯುವದು.

ಇದರ ಪಲಿಯಿಂದಾ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಮೆ. ಕಲೇಕಟರರಿಗೆ
ಪ್ರಾರ್ಥನೆಇದಲ್ಲಾ; ದರಸಾಲ ಲೋಕಲಫಂಡ ಕಮೇಟಿಗಾರಿ
ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕದ ರಾವಸಾ. ಮಾಮಲೇದಾರರಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಕ್ಕೆ ಕರೆ
ಸುವ ನೇಮಿಸಿದ್ದು, ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಜಿ
ಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಹುಷಾರರಾದ ಳಿಸಿ ಜನ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ವ ರಾ.
ಸಾ. ವಿ. ಇ. ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಕರಿಸಿ ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗೆ
ಯಾವಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟಳೆ ಆದರೆ ಪೃಥ್ವಿಯಾಗುವದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಚ
ರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ನೇಮಗಳಾಗಬೇಕು. ಜನರಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರ

ಕಾರಪಟರು ಮೆಚ್ಚಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಈಗ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಇದರ ಪೃಪಸ್ತೆಗಾಗಿ ದರಸಾಲ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿಯಶಾಲೆಗಳ ಗೋಸ್ಕರ ಸಭೆಮುಂತಾದ್ದು ಆಗದ್ದು ಪ್ರಾಜ್ಞರಿಂದೆ ಖಿನ್ನವಾಗದೆ ಇರಲಕ್ಕಿಲ್ಲಾ.

೧ ವಿದ್ಯಾಪೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮಸ್ತರು ಪ ಕಮೇಟಿದಾರರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಥಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ದುಡಿಯುವವರ ಹೊರತಾಗಿ ಪುಳಿದಜನರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆಕಳಸಲಕ್ಕೇಬೇಕು ಎಂಬ ನೇಮ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು.

೨ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರು ಚನ್ನಾಗಿ ನಡಾವರಿಸುವವರಿಗೂ ಸಂಪಾದನೆಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃದುಡಿಯುವವರ ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು.

೩ ಹಗಲು ಉದ್ಯೋಗದವರಿದ್ದು ರಾತ್ರಿಶಾಲೆ ಇದ್ದಹೊರಲಿ (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ಯಾವಾರಸ್ತರು) ಬರಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು. ಇದರಹೊರ್ತು ಗ್ರಾಮದವಾಲೇಕಾರ ಜನರು ರಾತ್ರಿಶಾಲೆಗೆಬರಲಕ್ಕೆಬೇಕು ತಾಲೂಕ ಪ ಪೋಲೀಸ ಪೋಸ್ತುಇದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿಪಾಯರೂ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದಾಗ ರಾತ್ರಿಶಾಲೆಗೆಬರಬೇಕು ಇವರು ಕಲಿತಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ತರು ಇಲ್ಲದಾಗ್ಗೆಮಹತ್ವ ಗುನ್ನೆ ಆದಾಗ್ಗೆ ಸದರಿ ಜನರಿಗೆ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತಿದ್ದರೆ ಇಂಥಾ ಅಡಚಣಿಗಳೂ ದೂರಾಗುವವು.

೪ ಇದರಮೇಲಿಂದಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬೇಕಾದವರು ಶಾಲೆಗೆಬರಲಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿತಿಳಿಯಬಾರದು. ಈಪ್ರಕಾರಾ ನೇಮಗಳು ಗೊತ್ತಾಗಿ ಸೂಜ್ಞಾಪಂಚರು ಮೇಲೆಮೇಲೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ್ಥೀ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಏನಾದರೂ ಕೊರತೆಇದ್ದದ್ದು ಪೂರ್ಣತ್ವ ಮಾಡುವ ತಜವೀಜ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂದರೆಆಗ

ರಿಂದ ಪೂಸ್ತರಜನರಾದರೂ ಹ.ಪಾರಿ ಹಿಂದು ಒಳ್ಳೇಚಪಲರೂ
ಗುವರು ಈ ವೃವಸ್ತೆನೇಮದಿಂದ ನದದದೆಯೊ ಇಲ್ಲೊ ಎಂಬ
ದಾಗಿ ಮೇಹಬರ್ಾನ ಕಲೇಕಟರ ಸಾ. ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕಾರ
ಸ್ತರು ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗೆ ಶ್ರಮಪಟ್ಟರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಸ್ತರಿಗೆ
ಕೀರ್ತಿ ಬಾರಾದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೆ? ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಯರಾದ ಅಧಿಕಾರಸ್ತರು
ವಿದ್ಯಾವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಸಿವಿಲಖಾತೆಯವರಿಗೆ ಮೇಲೆಮೇಲೆ ಸೂ
ಚಿಸಿದರೆ ಕುಂದಣದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನರಾಗದೆ ವಿಲ್ಲಲಾರರು.

ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಶಾಲಾ
ಖಾತೆಇಟ್ಟದ್ದು ಮೇಲಿನಪ್ರಕಾರ ಜಾರೀಹುಕುಮುಗಳು ನಡೆಯದೆ
ಇದ್ದರೆ ಇಷ್ಟುಖರ್ಚಾದದ್ದು ಬೋರಲ ಕೊಡದಮೇಲೆ ನೀರು
ಹೊಯ್ದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೆಲವ ಅಜ್ಞಾನರಿಗೆ ಜುಲ್ಮೆ ಕಂ
ಡಾಗ್ಯೂ ಅವರಿಗೆ ಲುಕಸಾನ ಆಗದೆ ಬಹುಲಾಭವಾಗಿ ಸುಜ್ಞಾ
ನತ್ತರಾಗುವರು. ಸಂಗಕೂಶಿಗೆ ಹಾಲುಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಸಾ
ಯುತ್ತದೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆಹತ್ತಿದರೆ ಅಳುತ್ತದೆ. ಅಳುತ್ತದೆಂದುಬಿ
ಟ್ಟರೆ ಕೂಶಿಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲವೆ? ಅದರಂತೆ ಜನರಿಗೆ ವಿಷ್ಯದ ಸಕ್ತಿಮಾ
ಡಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೇಡಾಗದೆಬಿಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮೈಲೀಖಾತೆ ಮೊ
ದಲು ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತಿರಸ್ಕಾರವಿತ್ತು ಆದರೆ ಅದು ಸಹಸ್ರಾಂಶ
ತೊಂದರೆ ದೂರಾಗಿ ಈಗ ಸುರಳೀತ ನಡೆಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತ
ದೆ ಅದೇಪ್ರಕಾರ ವಿದ್ಯಾಖಾತೇಗೆ ಮುಲಕೀಖಾತೇಯವರು
ಶ್ರಮತಕ್ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಿವಸ ಕೆಲ ಅಜ್ಞಾನಜನರಿಗೆ ತಿರ
ಸ್ಕಾರಕಂಡಾಗ್ಯೂ ಮುಂಜೆಇವರೇ ಹರ್ಷಿತರಾಗಿ ಮುಸಲಮ್ಮಾ
ನ ಪ ಪೇಶ್ವೆಜರಾಜ್ಯಕಿಂತ ನೀಗಿ ಈಗಿನ ರಾಜ್ಯದಾಡಳತೆಗೆ ಎ
ಷ್ಟು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೊ ಅದಕ್ಕೂಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂತುಷ್ಟರಾ

ಗಿ ಹರಸುವರು. ತಾ. ೨೩ ಅಕ್ಟೋಬರ ಸನ್ ೧೯೮೧ ಇಸ್ವಿ
ಮು. ಥವಳಗಿ ತಾ. ಮುಧೋ ಕಣಮುಂತ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹತ್ರಕೀ
ಬಿಹಾಳ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲಾದಗಿ. ಹಾಳಕರ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ ಥವಳಗಿ.

—೦—

(೨೧೬ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದು.)

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಡಮಾಸ್ತರ ಜನರಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ನಡಿಸುವ ಕವಿಯಾಟೆಯವರು ಯಾವಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೦೦ಹುಡಗರು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ೧೫೦ಹುಡುಗರನ್ನು, ಇಲ್ಲವೆ ೫೦ಹುಡುಗರಿದ್ದಲ್ಲಿ ೭೫ಹುಡುಗರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಶಿಫಾರಸಪಡದಿದ್ದಾರೆ? ಇದನ್ನು ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಕೇಳಿಲ್ಲವೆ? ಪರಂತು ನಮ್ಮದೇಶಬಾಂಧವರಾದ ಕೆಲಹಳ್ಳಿಮಾಸ್ತರರು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಈ ತರದ ಕವಿಯಾಟಿಯವರ ಶಿಫಾರಸಮಾಡುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಹಳ್ಳಿಗಳಮಾಸ್ತರರು ಹುಡುಗರದಸೆಯಿಂದ ಪೂರ ಇತರ ಜನರ ಮರ್ಜಿಯನ್ನೂ, ಕವಿಯಾಟಿಯವರ ಮರ್ಜಿಯನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಿ ಇರಬೇಕಾಯಿತೇ! ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಸಾಲಿಯೊಳಗಿನ ಮಾಸ್ತರವ ಅಸಿಸ್ಟಂಟರಕಿಂತಲೂ, ಕನಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಸಾಲಿ (ಹಳ್ಳಿ) ಯೊಳಗಿನ ಮಾಸ್ತರವ ಅಸಿಸ್ಟಂಟರು ವಿಶೇಷ ಮೇಹನತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವಹೆ. ಉತ್ತಮಪ್ರತಿಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಕೃಷ್ಟವಕ್ಷಕ್ಕೆ ೫೫ಜನಮಾಸ್ತರಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಶಃಮಾಸ್ತರರಿಗಾಗಲೀ ಅಸಿಸ್ಟಂಟರಿಗಾಗಲೀ ಒಂದೊಂದೆವರ್ಗ(ಯತ್ತೆ)ಬರದಿರುತ್ತದಷ್ಟೇ? ಆ ಹಿಂದುವರ್ಗ[ಯತ್ತೆ]ದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅವರ ಕೆಲಸತೀರಿತು. ಆದರೆ ಹಳ್ಳೀ ಮಾಸ್ತರ ಅಸಿಸ್ಟಂಟರಕೆಲಸವು ಹಾಗಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯ

ಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಮಾಸ್ತರನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಯತ್ತ್ಗ
ಗಳನ್ನು ಕಲಿಸೋಣಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹಿಂದು ಪೇಳೆ ಮಾಸ್ತರನೂ
ಅಸಿಸ್ಟಂಟನೂ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎರಡೆರಡು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಬ
ರುತ್ತಲೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ೪ ಯತ್ತ್ಗಯನ್ನು ಕಲಿಸ
ಬೇಕೆಂಬ ನೇಮುಉಂಟಾಗಿದೆ. ಪರಂತು ಹಳ್ಳಿಮಾಸ್ತರರು ಎ
ರಡು ಎರಡು ಯತ್ತ್ಗಳನ್ನುಕಲಿಸಿ ತಯಾರಮಾಡುತ್ತಾರೆಂ
ದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡಿನ ನೇಮುಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಕಲಿಸುವಲಿ
ಕ್ಷಿಕಾಗುಂಟೇ? ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡಿನ ನೇಮುದಂತೆ ೫ನೆಯಡಗರಿಗಾ
ಗಲೀ ೧೦।ಅಂಕಯಡುಗರಿಗಾಗಲೀ ಯಾವತ್ತು ವಿಷಯಗಳ
ನ್ನು ಕಲಿಸಲಕ್ಕೇಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡುಮೂರು ಸ್ಟ್ಯಾಂ
ಡರ್ಡಗಳನ್ನು ತಯಾರಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಷ್ಟವಡು
ವರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಪಗಾರಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೊರಿಯುವದೆ? ಹಳ್ಳಿ
ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ೫ ರೂ. ಅಸಿಸ್ಟಂಟನು ಇಲ್ಲವೆ ೬।೧೦ ರೂ.
ಮಾಸ್ತರನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂಬದು ಕೆ
ಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಹಳ್ಳಿ
ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಅಸಿಸ್ಟಂಟನು (೫ರೂ.) ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಹಿಪ್ಪಿ
ಸಿದ ೧ನೇ ೩ನೇ ಯತ್ತ್ಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಮಾ
ಸ್ತರನು ೨ನೇ ೪ನೇ ಯತ್ತ್ಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಪ
ರಂತು ಅದೇ ಪಗಾರಿನ ದೊಡ್ಡಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ೫ರೂ. ಶಿಕ್ಷ
ಕನು ೧ನೇ ಯತ್ತ್ಗಯನ್ನು ೧೦ರೂ. ಅಸಿಸ್ಟಂಟನು ೨ನೇ ೩
ನ್ನೆಮೆ ೪ನೇ ಯತ್ತ್ಗಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂದಮೇ
ಲೆ ದೊಡ್ಡಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಅಸಿಸ್ಟಂಟಮಾಸ್ತ್ರ ಕೆಲಸವ್ರ
ಸುಲಭವಲ್ಲವೇ?

ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಾಸ್ತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇಷ್ಟು ಘನವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು

ಎಡೆಬಿಡದೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮುಗಿಸಿ ಪಾರ್ಶ್ವಿಕಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೀ
ಘಾರಸಪಡೆದರೂ ಕಮಿಟಿಯವರ ಅನುಮತಿಯಂತೆ ನಡಿ
ಯದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ ದೋಷಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದ
ರಿಂದ ಬಡಮಾಸ್ತರರು ಸಾಲಾಯಖಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಕಾಲಿ
ತಲ್ಲವೆ! ಹಳ್ಳಿಗಳಮಾಸ್ತರೇ ನಿಮ್ಮಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟಂತ
ವರ್ಣಿಸಲೀ! ನೀವು ಶಾಲಾಖಾತೆಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸ
ದಿದ್ದರೆ ಊರಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರಿಗೆ
ಚನ್ನಾಗಿ ಸಮಜೂತು ಕೊಟ್ಟು ಹುಡುಗರನ್ನು ಜಮಾಯಿಸಿಕೊಂ
ಡು ಶಾಲಾಖಾತೆಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಊರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂ
ದರೂ ನಿಮಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಜನರಿಂದ ಸಾಲಾಯಖಿ ಬರುತ್ತದಲ್ಲ
ವೇ! ಪಾಪ! ತಾ. ೧೨।೧೦।೮೧.

(ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಪದು.)

—o—

ವಿದ್ಯಾಭಿರುಚಿಸೋರಿಸುವದೂ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ
ರಿಂತೇಚ್ಛಪ್ರೇರಿತ ಸಹಾಸವೂ, ಮೊ
ದಲಾದುಪ್ರಗಳೇ ಬೋಧಕರಕ್ರತೃವೃವು.

—ವಿಬಂಧವು—

ವಿದ್ಯೆಯು ಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವರು. ಹೀಗೆಹೇ
ಳುವದಾದರೂ ನಿಜವೆಂದು ಅನೇಕ ನ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಚ
ಯಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳಿಂದಾಗುವ ಮೇಲ್ತರದ ಅಪರಂಜಿ
ಮುತ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಲಾಭಗಳ ಎರ್ಪಡಿಮಿಕೆಯ
ನ್ನು ಯುಕ್ತಿತೋರಿಸುವದಾದರೂ. ಅಶಕ್ಯ ಪಲ್ಲ. ಆದರೆ,
ತದ್ವಿಷಯದ ಹಂಬಲವು ಸರ್ವರ ಮನಸ್ಸೊಳಗೆ ತೋರಿಸುವ
ದನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಿಸಲ್ಪಡುವ ಚರ್ಚೆಗಳ

ಳು ಮಹತ್ವಪ್ರಳಪ್ಪೂ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವೂ, ಜೀವನೋಪಲಂಬನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಸಾಧನವೂ, ಎಂದುಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಮ್ಮತಇರಲಪಶ್ಚವೇ. ಹೊರ್ತು ಯಾವದಾದರೊಂದೇ ಉಪಾಯದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ವಿಷಯದಸವಿಯೋರಿಸಬಹುದೆಂಬದು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೇ.

ವಿದ್ಯಾಹಿಲಿಯುವಿಕೆಗೆ ಅತಂಕಿಸುವ ದೇಶವಾಸಿಗಳ ಮನದ ಕಲ್ಪನೆಯ ತೊಡರುಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧದ ಕಟ್ಟಿಗಳನೀರ್ಣಯವಾದರಂತೂ, ವಿರಾಯಾಸವೇ ಎಂಬದಾಗಿ ಪಾತ್ರಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, 'ಪನವೆಂಟ್ಟಿನಡೆದರೆ' ಶಿವಮೆಚ್ಚಪ, ಎಂಬವಾಕ್ಯದಂತೆ ಯಾವಪೋಂದು ಕೆಲಸವು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಹಾಳಾಗೋ ಹಾಗೇನೂ ಇದುಆಗದು. 'ಕಳ್ಳಹೊಕ್ಕಮನೆಯ ಎಣ್ಣೆಗಂಡವೇ' ಹೊರ್ತುಮತ್ತೇನುಫಲವಿಲ್ಲಾ.

ವಿದ್ಯೆಯ ಅಭಿಲಾಷೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಉತ್ಸಂತೆಯೂ, ಆರ್ಜಿಯೂ, ಇರಬೇಕು. ಇವುಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಕೀರ್ತಿ ಅಪಕೀರ್ತಿ, ಮಾನ ಅಪಮಾನ, ಬಕ್ಷೀಸುಮುಂತಾದವುಗಳಾದರೂ ಇರಲಿಗತ್ಯವೇ. ಅಲ್ಲದೆ ಬರೀಗ್ರೈಲೇ ಮೊಳಹಾಕುವದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಮಹಾನ್ ಮಹಾನ್ ಪಂಡಿತರು ಯಾವದೊಂದು ಸಹಾಸಕಾರ್ಯದ ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಯಮಕವಾಡಿದ ಆಲೋಚನೆಯು ಇದೇ ಇರಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇವು ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲಾ; ಈ ಸಂಬಂಧದ ನೀತಿಪರವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ, ನಿಬಂಧಗಳೂ, ಛಾಪಿಸಲ್ಪಡುತಿದ್ದಿಲ್ಲಾ; ಮೊದಲುಯಾವ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦।೩೦ಕ್ಕಿಂತಲು ಕಡಿಮೆಇತ್ತೋ, ಆ

ಲ್ಲಿ ಈಗ ೧೨೦|೧೩೦ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲಾ. ನಾರಾಂಶ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನಾಗರೂ, ಅತಿಷ್ಟಂಟು ನಿಲ್ಲಿಗಶಾಲೆಯು ಅಪರೂಪ ವೇಇದು ಮೇಲಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಜೇರೆಸಡ್ಡ್ರಹಸ್ಥರೂ, ಇಂ ಥಾಸಮಾರಂಭಗಳಕಡಿಗೆ ವಿಶೇಷಲಕ್ಷ ಮುರ್ವೆಸುಪರಿಂಡಲೇ ಎಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲಾ. ಬೇರೆಸಾಥನದಿಂದ ಅಂದದ್ದಾ ದರೆ ಅನ್ಯಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಹೀಗೆ ಯಾಕೆಆಗಲಲ್ಲಾ? ಮುಂತಾ ದಸಂಗತಿಗಳೇ ಇಬರ ಸತ್ಯ ವಿಷಾಂಶದ ಸಾಕ್ಷಿಯು.

ಮೇಲೆವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಕಾರಣಗಳು ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂಬದಾಗಿಯೇ ಅಂದದ್ದಾರೆ, ಸಂಮುಂಥವರಲ್ಲಿ ಈ ತರ್ಕವು ಹುಟ್ಟಿದಮೇ ಲೆ ಸರಕಾರದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರುವಂಥಾ ಘನವಾದವಿಚಾರ ಶೀ ಲರೆನಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂಥಾ ಆಂಗ್ಲಭೌಮರ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರ ಜ್ಞಾಪ ಕದಲ್ಲಿ ಬಾರದಿರುವದು ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೋ? ಎಂಬ ಮಾತನಿಂದಲಂತು ಥರ್ಮವಾಲಿಸಿ ಸಮಾಥಾನವಾಗದಿರದು.

ದೇಶೋನ್ನತಿಗಾಗಿಯೂ, ವಿದ್ಯೋನ್ನತಿಗಾಗಿಯೂ, ದೇಶ ವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಾತಉಂಟಾಗುವದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅನಕೂಲಿಸುವಂಥ ಭಾವನೆಗಳೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಲೋಚಿ ಸುವದು ನಮ್ಮಂಥವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅಲ್ಲದೆ ದುರ್ಬೋಧನೆಯು ನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ದುರಾಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ತರ್ಕಿಸುವದು ಎಂ ಥಾಸ್ವಥರ್ಮವು! ಸಭ್ಯವನೆಯು!! ತಿದ್ದುಪಾತವು!!! ಅ ಯ್ಯಾಬಾಂಧವರೇ! ಇದರಪರಿಣಾಮದ ಫಲವು ಮನಗಾಣಿ ಸುವದು ಬಹಳಅಯಾಸವಲ್ಲಾ. ಅಖಂಡ ದಂಡಾಯುಮಾನ ವಾದ ಹಿಂದು ಪ್ರಭುತ್ವವು ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯವಾಗಿದ್ದಕ್ಕೂ ಈ ಪರಾಧಿನತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವೇನು? ಎಂಬ ರೀತಿ ಹುಟ್ಟುವ ಪ್ರಶ್ನೆಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ವಿಥಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎಡೆಬಿಡದ್ದ-

ಅನುಶ್ಚೈಕಲಂಣಿಪೇ ಎಂದು ಅನುಭವಿಕರಾದ ವಿಚಾರಶೀಲರು
ಉತ್ತರ ಹೇಳಬಿರಲಾರರು. ಆದರೆ ನೇಶ ಸುಧಾರಣಾಕಿಯು ವಿ
ತಪ್ಪಯಿಯು ಅಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಸುರತಂಥಾ ಕಾರಣಾಕರ, ಚಿ
ಕ್ಕಬಂಧುಗಳಿದೆನ್ನುವ ನಮ್ಮಜೇಷ್ಮಬಾಂಧವರ ವಿಶಾಲ ಕಾಲ
ಜ್ಞಾನೋದಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಹ್ಯಾಗೆಕಂಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲರಪ್ಪಾ! ಈ ಸಂ
ಗತಿಯು ಆಚರಪಹತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೇ ಅಲ್ಲರಂಣಾ!! ಇವರು
ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕನಸುಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾತಾರದೆ 'ಕೆಲಸ
ಕ್ಕೆಕರೀತಪ್ಪ, ಗುರಾಣಾಕ ಹಿರೇಅರಂಣಾ' ಎಂಬಮಾತಿನಂ
ತೆ ನಾವು ಇತಿಹಾಸಪುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಲಿತ ಪ್ರೌಂಡರೂ,
ದೊಡ್ಡಮಾಸ್ತರರೂ, ಎಂದುತಮ್ಮ ಪರ್ಚಸ್ಸಿನ ಪ್ರಾರಪ್ಯವ
ನ್ನೇ ದಿಗ್ದರ್ಶನ ಮಾಪಬಲ್ಲರಪ್ಪೇ. ಹೊತ್ತಗಇತಿಹಾಸ ಅಂ
ದರೆ ಏನು? ಇತಿಹಾಸಕಲಿಸುವ ಯಾ ಕಲಿಯುವ ಉದ್ದೇಶ್ಯ
ಏನಾಪವು? ಎಂಬದುಇವರು ಇನ್ನು ಅರಿಯರು. ಇತಿಹಾಸ
ಕಲಿಸುವದು ಯಾ ಕಲಿಯುವದುಅಂದರೆ, ಸಂಥ್ಯಾಪಂದನೆ
ಯು ಸಹಸ್ರನಾಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಪಾಠಮಾಡುವಂತೆ ಯಾ ಮಾ
ಡಿಸುವಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಅರಸರ ಹೆಸರು, ಇಸವಿಮೊದಲಾ
ದವುಗಳು ಪಡಸಿದರಾಯಿತು. ಎಂಬಡಿಪ್ಪೇ ಇವರ ಗ್ರಹಿಕೆ
ಯು. ಆದರೆ, ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನವು ಸ್ವಮ್ಮಾವಸ್ಥೆಯೇ. ಇ
ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ವಕೊಬ್ಬರವಾ
ತಿ ಪಶ್ಚಿಮಕೊಬ್ಬರದಾರಿ, ಎಂಬುವದೊಂದೇ ಮಾತುಸಾ
ಕು; ಇಂಥವಾ ಪಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಭೆಟ್ಟಿಯು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ. 'ಸ
ತ್ತುಸ್ವರ್ಗಕಾಣಲಿಲ್ಲಾ' ಇದ್ದುಮಾನವ ಕಾಣಲಿಲ್ಲಾ, ಎಂಬಂ
ತೆ ಇವರಸ್ಥಿತಿಯು ಜಿರಗುಡುವದೇ ಸೈ.

ನೀಪ್ರಾಣಿ ವ ಭಾಪಾರ್ಣವದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಟಪ್ಪ ಎಂಬಕೈಪೊ

ಲದ ಈಸಬಲ್ಲವರು ಮಾತ್ರ ಇಂಥಾವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕತ
ಕ್ಕದ್ದು ವಿಜವು. ನಾನು ಯಾಪಗಿಡದಷ್ಟೋಷ್ಟಲಾ? 'ದರಿಯಾ
ನು' ಖಿಶಖಿಶ, ನೀ, ಆದರೂ ಆಕಾಶ ದೊಡ್ಡದೆಂದು ಗುಬ್ಬಿಯು
ಕಾರದಿರುವದೋ? ಎಂಬುದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಸ್ವದೇಶಬಾಂಧವರ
ಇಂಥಾಮತಿ ಎತ್ತಿಂಚಿತ್ ಮಾಡರೂ ಶೇಷೆಮಾಡುವ ಲಘಲಘಿ
ಯಿಂದ ನನ್ನ ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿಯು ತೊದಲ್ನುಡಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದಷ್ಟು
ಚರಿತಾಂಥಾವಿಬಂಧಗಳೂ ಎತ್ತನೋಡಿದತ್ತ ಬಗೆಬೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚ
ಸೋಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಜ್ಜನರು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ ಪೌ
ಷ್ಪಕ್ಕಂತಲ್ಲಾ; ಆದರೆ, ಕೇವಲ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು ಅಕ್ಕರೆಯಿಂ
ಮಾತಾಡಿದಮಾತು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಹ್ಯಾಂಗೆಪ್ರಿಯವಾಗುವ
ದೋ ಹಾಗೆಯೇ. ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಅವರಿಗಿಂತ ಅತ್ಯತ್ತವೇ-
ಂಬಭಿನತ್ವ ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಮಾತುಬರೆದಿ
ವೆನು.

ಇತಿಹಾಸಅಂದರೆ,— ಹಿಂದೆ ಆಗಿಹೋದ ಅರಸರವೃತ್ತಾಂ
ಗಳ ಅನುಭವ ಸಂಗ್ರಹದ ಗ್ರಂಥವೂ, ತಪ್ಪುಆಚಾರ ವಿಚಾ
ಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡುವ ಉದಾಹರಣಾತ
ಳ ನೀತಿಸಾಧನವೂ, ಆದಂಥಾದ್ದೇ ಇತಿಹಾಸವು. ಇದನ್ನು
ಲಿಯುವದರಿಂದಾಗಲಿ, ಕಲಿಸುವದರಿಂದಾಗಲಿ, ಪೂರ್ವ
ರ ನಡಕೊತಬಂದ ವೃತ್ತಾಚಾರ, ದೇಶಾಚಾರದ ದುರ್ನ
ತೆ ನಡಾವಳಿಗಳನ್ನು ದೇಶೋನ್ನತಿಗಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಜಾತಿ
ನ್ನತಿಗಾಗಿಯಾಗಲಿ, ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಹಿಂತಮುಯಿವಾ
ಜಾತ್ಯುನ್ನೋತ್ಪತ್ತಿಯು ಆಗದೆಹೋದರೆ ಆದುಪ್ಪರ್ಥವೇ-
ದಾಹರಣಾತಿ ಬರೆಯುವದರಿಂದ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುವೆಂದುಬ
ಲ್ಲಾ) ಇದರಂತೆ 'ಪುರಾಣಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ' ಬದನಿಕಾಯಿಯಂ

ಬುವದಕ್ಕೆ ಹೂಡಿಲ್ಲಾ' ಬರೇ ಬದವಿಕಾಯಿ ಯಾರೂ ತಿನ್ನುವದಿ
ಲ್ಲಾ; ತಿಂದರೂ ಅದರಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬುವದಿಲ್ಲಾ; ಹೊ
ಟ್ಟೆತುಂಬದಂಥ ಪದಾರ್ಥ ತಿನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಉಂಬೋಣವನ್ನುವದಿ
ಲ್ಲಾ. ಆದದರಿಂದ ಬದನಿಕಾಯಿ ಅನಂಡಸಾಧನಕ್ಕಾಗಿ ಬಾ
ಡಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೇ. ಪುರಾಣವನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದುಕೇ
ಳಿಕೊಂಡು ಧರ್ಮಾಧರ್ಮದಿಂದ ಸದಾಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಆಚರಿ
ಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ಇದುಸುಳ್ಳು ಅನ್ನುವದಾದರೆ, ಅವರು ಕಳ
ವ್ಯವಾಡಬಾರದೆಂಬದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಕಳವುಮಾಡಿ, ನಾ
ಯಾವೀಶರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯನಡದಾಗ್ಯೆ ಕಾಯಿದೆ ಏನು? ಹೇಳಲೇ
ಕ್ಕೆಮಾಡಿದೆ. ಕಳವುಯಾಕೆಮಾಡಬಾರದು? ಎಂದುಅಂದದ್ದಾರೆ
ಅದರಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕಾರಗಿರಿಯ ಜ್ಞಾನಮಂಟಪ ಪ್ರಾಪ್ತವಾ
ಗಿ ಅನುಭವವುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನವಾಗುವದೆಂಬದೇ ಇದಕ್ಕೆತಕ್ಕ
ಮದ್ದು. ಕಾರಣ 'ಪುರಾಣಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ' ಬದನಿಕಾಯಿಉಳ್ಳಿಕ್ಕೆ
ಎಂಬದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, "ಪುರಾಣ ಆಚರಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಬಾನವುಳ್
ಕ್ಕೆ" ಎಂಬದೇಸಹಜಾರ್ಥವು.

ಪ್ರಬುದ್ಧರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ
ಕೇದುಂಟಂತಅಲ್ಲಾ, ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಹೆಂಗಸರ ವಿಷಯದ
ರ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಬಂಧವಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ, ಇಲಾ; "ಆಣಾ ಅ
ಕೊರಡಾಪಾಪಾಣಾ, ದುಸರಾವ್ಯಾಸ ಸಾಂಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ" ಎ
ಬ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಸಾತಿನ ಗಾದೆಯಂತೆ ತಮ್ಮಹಾಗೆ ಅನ್ಯರ
ದು ಗ್ರಹಿಸುವಂಥಾ ಇದುಬರೇ ದುರಾಗ್ರಹವೇ. 'ಮಾ
ದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಮುನವೇಸಾಕ್ಷಿ' ಎಂಬದೇಇದಕ್ಕೆಆಧಾರವು. ಇದ
ರಭಾಷವು 'ಬೇಡಾದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಬೇವು' ಬೇಕಾದದ್ದೆಲ್ಲಾ
ಲ್ಲಾ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ:—

—ಶ್ಲೋಕ—

ಗುಣಿನಾಂ ಗುಣದೋಷಾವಪಸತ್ಯಪಿ ವಿಶತಿ ನಜಿಸೋ ದೋಷ ಮಾತ್ರಮಾದತ್ತೆ।। ಮುಪ್ಪೇ ಫಲೇ ವಿರಾಗೀಕ್ರಮೇಲಕಃ ಕಂಟಕೌ ಷಮಿವ।।೧।।

ಅರ್ಥ—ಗುಣಿಜನರಲ್ಲಿ ಗುಣವಿರಲು, ದುರ್ಜನರು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹಿಂಟಿಯು ಫಲಮುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನೇ ತಿನ್ನುವಂತೆ ದೋಷಗಳನ್ನೆ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಇದೇ 'ಬೇಡಾದೆಲ್ಲಬೇವು''

—ಶ್ಲೋಕ—

ಮಾಜ್ಞೋಹಿಂ ಜಲ್ಪತಾಂ ಪುಂಸಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಚಃ ಶುಭಾ ಶುಭಾಃ।। ಗುಣವದ್ವಾಕ್ಯ ಮಾದತ್ತೇ ಹಂಸಃ ಕ್ಷೀರಮಿವಾಂಬುಸಃ।।೨।।

ಅರ್ಥ—ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವ ಅನ್ಯಪುರುಷರ ಶುಭಾಶುಭವಾಣಿಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಆಲಿಸಿ, ನೀರಸಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಸಂಗಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂಸಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ದೋಷಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಗ್ರಹಣಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ 'ಬೇಕಾದದೆಲ್ಲಬೆಲ್ಲ

—ಶ್ಲೋಕ—

ಆಕೊ್ರಧಪೈ್ಯರಾಗ್ಯಜಿತೇಂದ್ರಿಯತ್ವಂ। ಕ್ಷಮಾದಯಾಸತ್ಯಗುರುಪ್ರಿಯತ್ವಂ।। ನಿರ್ಮೋಹನಿರ್ಮತ್ಸರನಿರ್ಮಲತ್ವಂ । ಜ್ಞಾನಸ್ಯಚಿಂಹ್ನಂ ದಶಲಕ್ಷಣಾನಿ ।।೩।।

ಅರ್ಥ— ಕೆಟ್ಟು ಇಲ್ಲದಿರುವದೂ ವೈರಾಗ್ಯವೂ, ವಿಷಯ ಸುಖಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದಿರುವದೂ, ಕ್ಷಮೆಯೂ, ದಯೆಯೂ, ಸ

ಕೃಪೆಯೂ, ಗುರಭಕ್ತಿಯೂ, ನಿರ್ಮೋಹತನವೂ, ನಿರ್ಮತ್ಸರವೂ, ಶುಚಿಯು, ಈ ಹತ್ತುಗುಣಗಳೇ ಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಆದಕಾರಣ ಇಂತಪ್ಪುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಾದ ಪಾಠಶಾಲೋಪಾಧ್ಯಕರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಜೊಳ್ಳುಮಾತಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟಾದರೂ ಮುಳ್ಳುಗೊಳ್ಳಿಸುವೆವೆಂಬ ಆಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾಲವನ್ನು ವ್ಯಯ ಮಾಡಿ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವನ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕಿಂತಲು ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನ ಹಬ್ಬುಗೆಯ ತಿದ್ದು ಪಾತಪ್ರಳ್ಳ ರಸಭರಿತವಾದಂಥಾದ್ದಾಗಿಯೂ, ನೀತಿ ಮಯವಾದಂಥಾದ್ದಾಗಿಯೂ, ಇರುವ ಯಾವದೊಂದು ಸಹೋಧನೆಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಬ್ಬರುನಿಬಂಧವನ್ನೂ, ಮತೊಬ್ಬರು ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ, ರಚಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಕಿಂತಲೊಬ್ಬರು ಮೇಲಾದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವದಕ್ಕೂ, ಭಾವಪಾಶ್ಚಿಲಿಯನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೂ, "ಸಹಾಸಿಗರಾಗುವ ಹಂಬಲವನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರೆ, ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟುಹಿತವಾಗುವದು, ಎಷ್ಟು ಕೀರ್ತಿಯಾಗುವದು; ಈ ಸತ್ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪುಣ್ಯರೆನಿಸುವರು. ಸಾರಾಂಶ ಇಂಥಾ ಪರೋಪಕಾರದ ಕೋರಿಕೆಯು ಜಗ್ಗಜಾಹೀರವಾಗಿ ನೆರೆಮೇರವದರಲ್ಲಿ ಈಶನು ಲೇಸಾಗಿ ಎಸಕ ಕೊಡುವನೆಂಬುವದು ಬಣ್ಣಿಸಲಳವಲ್ಲದ್ದೇ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕನ್ನಡ ಪುರಾಣ) ಹಣಮಂತ ಭೀಮಶಿಂಗ ಥಾರ
ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಯು) ಪಾಡ ಹೆ. ಮೂ. ಶಾ. ವ. ಜಕೂರ
ಥಾ ೨೦೧೯ಲಗನೇ ಇ.

—o—

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೧೧

ನವಂಬರಬರ ೧೮೮೧

Education and Improvement,

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಮುಂಬಯಿಯೊಳಗಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯವರು ಈ ದೇಶದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರನ್ನು ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವಂಥ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವ ವಿಧ್ಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಲಾಯತಿಯಿಂದ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಸರಕುಗಳು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಂತ್ರ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮಾ ರಕವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಿಲ್ಲ. ಈ ನ್ಯೂನತ್ವವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯವರು ನಡಿಸಿದ ಉದ್ಯೋಗವು ಶ್ಲಾಘ್ಯತ್ವವು ವಿರುತ್ತದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

—o—

ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಜೆಲೆಯುಳ್ಳ ಯಾಂತ್ರಿಕ ವಸ್ತ್ರಗಳು ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬಹಳಹುಟ್ಟಿ ಯುರೋಪಖಂಡದೊಳಗೆ ಮಾ ರುತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಹಿಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಯುರೋಪದ ಹೆಂಗಸರ ಪೋಷಾಗಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಯಾಡಹರಿಂದ ಆ ವ ಸ್ತ್ರಗಳ ಮಾರಾಟವು ಮುಂಡವಾಗಿ ಕಾರಖಾನೆಗಳು ಮುರಿಯುವ ತ್ನನಡಿದವೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಲಾಯತಿಯೊಳಗಿನ ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಕಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಯುರೋಪದ

ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ತಮ್ಮ ಪೋಷಾಗುಗಳನ್ನು ಬದಲುಮಾಡ
ಮುಂಬಿನ ಪೋಷಾಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವ
ಶ್ಚಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಹೆಸರು ದೇಶಾಭಿಮಾನವು.

—o—

ಬಡೋದೆಯ ಸಯ್ಯಾಜೀರಾವ ಮಹಾರಾಜ ಗಾಯಕವ
ಡ ಇವರಿಗೂ ಸರಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸದೊಳಗೆ ಸಾಮ್ರತ
ತ್ರ್ಯ ಕೊಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇವರಾದರೂ ಮೈ
ಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜರಂತೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿಯೂ ಬುದ್ಧಿವಂ
ತರಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದದರಿಂದ ಇವರಾದರೂ ಮೇಲೆ
ನಂಥಾಗೊಂದೇನಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ
ರಾಜದಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಮಾಡುವರೆಂದು ಜನರ ಕೋರಕೆಯುಂಟು

—c—

ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜರು ರಾಜ್ಯಾಸನಾರೂಢರಾಗಿ ಬಂ
ಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದೊ
ಳಗೆ ಹಿಂದು ಅಪ್ರತಿಮವಾದ ಸುಧಾರಣೆ ಯನ್ನು ಮಾ
ಡಿದ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಕಾರಭಾ
ರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ವಾಗಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ವಿಲಾಯತಿಯ ಪಾ
ರ್ಲಿಮೆಂಟು ಸಭೆಯಂಥಾದೊಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ರಾಜ
ಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರತಿಹಿಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂ
ದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬರತಕ್ಕವರೆಂದು ನೊತ್ತು
ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಾಡಳಿತಯ
ಅತಿಗೌರವದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಾದವಿವಾದಗಳುನ
ದು ನಿರ್ಣಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಹೋದತಿಂಗಳಿನ ೭ನೇ ತಾ
ರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರವೇಶವಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ

ಗ್ರಹಿಜನ ಸಭಾನಹರು ಹಾಜರಿರ್ದರು. ಈ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ
ಬಂಧದಿಂದ ಮುಹಾರಾಜರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊಗಳಿದರೂ ತೀರದು.

—೦—

ರಷ್ಟಿಗೆ ಮುಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸಬಂಡಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳ
ನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ೫ಲಕ್ಷರೂಪಾ
ಯಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕರ್ನಾಲ ಲಂಡನ್ನೇ ಎಂಬುವನ್ನು ಈ ಕೆ
ಲದ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನೀಯರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕೈಕೆ
ಗೆ ಮುರುವಾಗತಕ್ಕ ರೇಲ್ವೆಗಳು ಗೊತ್ತಾಪಡಿಸಿದ್ದು ಹೇಗಂದರೆ—
ಮುಂಬೈಗಾವಮಿಂದ ಬರುವ ರೇಲ್ವೆ, ಪೋರ್ತುಗಿನ ಹದ್ದಿನಿಂ
ದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ವರೆಗೆ—೨ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋ
ಗುವಶಾಖೆ— ೩ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಶಾಖೆ.
೧ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಯವರೆಗೆ.೨ಸೋಲಾಪುರದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾ
ಪುರದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಗದಗಿನವರೆಗೆ. ೩ಪುಣೆಯಿಂದ ಸಾತಾ
ರ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರಗಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿಯವರೆಗೆ.

—೧—

ರಾ. ಸಾ.ರೊಡ್ಡ ಇವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಬಕ್ಷೀಸಿ
ನ ಸಮಾರಂಭವು ಪರ್ಸಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದ್ದುದು. ಈ ಸಮಾರಂ
ಭಕ್ಕೆ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರೂ ಶಬ್ದ ಸಾಮಕಾರರೂ ಮುಂತಾ
ದವರು ಕೂಡಿ ೫೦೦ ಜನಕೂಡಿತ್ತು. ಯಾವಪರ್ತಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ
ಲಿಯುವ ಗಂಡುಹುಡುಗರು ೧೨೦ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ೨ ೩ಸೇರಿದ್ದು
ಗೂಡಿದ್ದರು. ಈ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಬಕ್ಷೀಸುಗಳು
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ೪ಂಥಾನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ಲೋಕ
ಂಜನದ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ವಿದ್ಯಾವೃದ್ಧಿಯಹೊಸಹೊಸಉಪಾ
ಯಗಳಿಂದಲೂ ರಾ. ಸಾ. ಶ್ರೀ.ರಾವ ರೊಡ್ಡ ಇವರು ಜನರಪ್ರೀತಿ
ಯನ್ನು ಬಹುಬೇಗಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡರೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

Mountain of Learning.

ವಿದ್ಯಾಪರ್ವತ.

ನಿರ್ಮಲವಾದ ಆಕಾಶದಿಂದಲೂ, ಹೂಪ್ರ, ಹೀಗೆ
ಕಾಯಿ, ಹಂಣುಗಳಿಂದಲೂ, ತುಂಬಿ ಪ್ರಥ್ವಿಯನ್ನು ಅಲ
ಥಿಸುವ, ನಾನಾ ಕುಲದ ಮರ ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಹಸರು
ಳೇ ಎಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಕಪಿಗಿಂಪಾಗುವ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಲ
ಥ್ವನಿಗಳಿಂದಲೂ, ಹೊಸ ವರ್ಷದ ತಾರುಣ್ಯ ಶೋಭೆಂ
ನೋಡಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂತೊಷವಾಗಿ, ಅನೇಕತರದ ಕ
ಗಳು ಹುಟ್ಟಿ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿಸು
ವಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸ ನಾನು ನಿರ್ಜನವಾದ
ಳ್ಳಿದಲ್ಲಿ ಇತ್ತ ಅತ್ತ ತಿರಗಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅರ
ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡುವ ಲವಲವಕೆ ಇದ್ದದ್ದು ಕಡಿಮೆಯ
ಬಹು ಶ್ರಮ ಉಂಟಾದ್ದರಿಂದ, ಹಾವಸೆಯಿಂದ ಹಸರ
ಒಂದು ಹಾಸುಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡೆನು. ಆ
ಗಿಡಗಳಿಂದುದರಿ ಬೀಳುವ ಎಲೆಗಳ ಸಪ್ಪಳಗಳಿಂದ
ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಕಲಕಲ ಥ್ವನಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸಮೀ
ಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಒಳ್ಳೇ ರಚನೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಪಟ್ಟಿ
ನಿವಾಸಿಗಳ ಗಂಭೀರವಾದ ನಾದಗಳಿಂದಲೂ, ಸುತ್ತೆಲ್ಲಾ
ಣಿಸುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಸಹಜವೇ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ
ಲ್ಪನೆಗಳು ನನ್ನ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ವಿಚಾರ ದೊ
ರುವಾಗ ತಿಳಿಯದೊಡನೆ ನನಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಿತು.

ಆ ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ, ನಾನು
ಹುವಿಸ್ತಾರವಾದ ಬೈಲಲ್ಲಿದ್ದೆನು. ಮೊದಲು ಎಂದೂ
ಣದಂಥಾ, ಬಹು ಎತ್ತರವಾದ ಒಂದು ಪರ್ವತವು

್ಲಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಆ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ
ವಿಪ ಜನರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯದವರೇ ಬಹಳವುಂಟು. ಮೇಲಿ
ವಿಪ ಹಾದಿಯು ಎಲ್ಲಿನೋಡಿದರೂ, ಕಠಿಣವಾಗಿಯೂ, ದು
ರ್ಗಮವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೂ ಬಹುಮಂದಿ ಅತಿಉತ್ಸಾಹದಿಂ
ಆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಗ ನನಗೆ ಕಂಪ ಬಂದಹಾಗ್ಥೇನೆಂದರೆ, ಪರ್ವತದ ಮೇಲೇ
ರುವದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದ ಜನರು, ನಾವು ಶಿಖರದಿಂದಾ ಬಹು
ದೂರ ಉಳಿಯಲಲ್ಲವೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಹಾಗ್ಯು ಅವ
ರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೋ ಹಾಗೆ
ಹಾಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ದಿನ್ನೆಗಳು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳು
ತಿದ್ದವು. ಹಾಗು ದೊಡ್ಡ ಗುಡ್ಡಗಳ ಶಿಖರಗಳಿದ್ದಾವೆಂದು ಮೊ
ದಲು ತೋರಿಸಿದವುಗಳು, ಅವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ
ಅವೇ ಎರಡನೇ ಗುಡ್ಡಗಳ ಆರಂಭದ ಬುಡಗಳೆಂದು ತೋ
ರಿಬರುತಿದ್ದವು. ಕಟ್ಟಕವಿಗೆ, ಆ ಪರ್ವತವು, ಮೇಘಮಂಡ
ಲಕ್ಕೆ ಕೂಡಿ ಹೋದಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ನಾನು ಈ ಪ
ರಿವರ್ತನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಒಮ್ಮಿ
ದೊಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತನಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪುರುಷನು ನ
ನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ಅವನು ಅಂದದ್ದು, ಎಲೋ! ನಿನ್ನ
ಮುಂದಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಬುವದೇ ವಿದ್ಯಾಪರ್ವತವು. ಅದರ ಮೇ
ಲೆ ಸತ್ಯರೂಪ ದೇವತೆಯ ದೇವಾಲಯವುಂಟು. ಅವಳ
ಮಸ್ತಕವು ಮೇಘಮಂಡಲವನ್ನು ಮೀರಿದೆ. ಅವಳ ಮುಖ
ದ ಮೇಲೆ ಶುದ್ಧ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಮುಖವಸ್ತ್ರವುಂಟು. ಆದರೆ
ಅವಳ ಭಕ್ತರು ಪರಮಶನಕ್ಕಾಗಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂಬು
ವದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೊಟ್ಟು ನೋಡು ಆ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಬಗೆಬ

ನಿಷ್ಪಾಪಾರ್ಥರಳು ಕಂಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು ತರುವಾಯ, ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು
ಒಂದುಹೊಡ್ಡ ದಿನ್ನಿಯಮೇಲೇರುವ ಜನರಕಡೆಗೆ ಹೋಯಿತು-
ಅವರೊಳಗೆ ಶರೀರನಾಗಿಯೂ ಚಲುವನಾಗಿಯೂ ಇರುವ
ಬ್ಬ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕಂಡೆನು —— ಅವನ ಮುಖಚರ್ಯೆಯ
ಜಾಗ್ರತೆಯುಳ್ಳದಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ದೀರ್ಘದೃಷ್ಟಿಯು ಸೂಕ್ಷ್ಮ
ವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿಯಮತ್ವವೂ ಚಪಲತ್ವ
ವೂ ಇದ್ದಕಾರಣ ಅವನಿಗೆ ಶೀಘ್ರಬುದ್ಧಿಯೆಂದೆನ್ನಿಸ್ಥರು.
ಅವನು ಗರುಡನಂತೆ ಸಮತಲದ ಮೇಲೆ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದನು. ತನ್ನ
ಜೊತೆಗಾರರೆಲ್ಲರನ್ನು ಹಿಂದುಳಿಸಿ, ಅವರು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲೂ,
ಮತ್ಸರದಿಂದಲೂ, ತನ್ನನ್ನು ಟಕಮುಕನೇ ನೋಡುತ್ತನಿಲ್ಲು
ವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ಅವನ ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಮಣವು, ಅ
ಕೂಲತೆಯುಳ್ಳದ್ದಾದರೂ, ಸಾಹಿರಾನು ಕುತರ್ಕಗಳು ಅ
ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುವದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತ
ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿ ಯೆಂಬಪಳ ಗಾಯನವು ಕಿವಿ
ಕೇಳಿ ಬಂದಕ್ಷಣವೇ ಅವನು ಅವಳ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಹೋ
ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಹಾಗು ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಯಾರಾದರು ಕಲಿಣವಾದ ಗುಡ್ಡಗಳ
ಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ತೋರಿದರೆ ಆ ಭಯಂಕರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅವ
ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂಥ ಕಠಿಣವಾದ ಸುತ್ತು ಮಾರ್ಗ
ದಿಂದ ಹೋಗವದು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದವ್ದೇ; ಇಂಥವಾಗ
ಗಳಿಂದ ಇತ್ತಕಡೆಯಿಂದ ಅತ್ತ, ಅತ್ತ ಕಡೆಯಿಂದ ಇತ್ತ ಈ
ಪ್ರಕಾರ ತಿರಗಾಡುತ್ತ ನಡೆದದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಜೋಗಿ ಜತೆಗಾ
ರರು ಅವನನ್ನು ಮೋಸದಿಂದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಉಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು
ಸರಸ್ವತಿಯ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷೆಯು ಅವನ ಮೇಲೆ ಇರುವದೆಂದ

ಳಿದೆನು ಆದರೂ ಸತ್ಯದೇವತೆಯು ಅವನನ್ನು ವಕ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ
ನೋಡಿ ತನ್ನ ಮೋರೆಯನ್ನು ಅವನಿಂದ ತಿರುಗಿದ್ದಳು. ಆ ಶಿ
ಕ್ಷಬುದ್ಧಿಯು ಈ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ಬಲವನ್ನು ಮಿತಿ ಮೀರಿದ
ಕಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಾನು ಅವನಿಗಿಂತ
ತೀರ ಆಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಅವನ ಹೆಸರು
ಸ್ತೀಕತನ. ಅವನು ಸಂಣ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಕ್ಕುತ್ತ ಇರುವಿಯಂತೆ ನ
ಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಕಂಣುಗಳು ಆ ಪರ್ವತದ ಶಿಖರಗಳ
ಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅವನು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದಿರುವ ಒಂದೆ
ಳನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗು
ನು. ಅವನ ಮುಂದ ಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನ ಉಪಹಾಸ
ನ್ನು ಮಾಡುತಿದ್ದ ಜನರು ತನ್ನ ಹಿಂದುಳಿದದ್ದನ್ನು ಅವನು ಕಂ
ನು. ನಿಜವಾಗಿ, ಒಂದೇ ಸವನಾಗಿ ಎಡೆವಿಡದೆ ಗಾಂಭೀರದಿಂ
ಆ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೇರುವ ಜನರಂತು ತೀರಕಡಿಮೆ. ಯಾಕಂ
ರೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಎಡರುಗಳಹೊರ್ತು, ಆಗಾ
ಗ ಅವನನ್ನು ಮೋಹದಿಂದ ಮಾರ್ಗತಪ್ಪಿಸಿ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ತೆರಳಿ
ಸುವ ತೃಪ್ತಿಯೂ, ಪಾನಸ್ಪಿನ ವಿಕೃತಿಯೂ, ವಿಷಯೇಚ್ಛೆಯೂ,
ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದವು. ಆ ವಿಷಯಾಸಕ್ತರಾದ ಜನರುಪೂ
ರ್ಣ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಪ ನಷ್ಯನು ಒಂದು ಮೇಳೆ ಅವರ ಪ
ತನವಾದನಂದರೆ ಪುನ: ಅವನ ಬಿಡುಗಡೆ ಎಂದೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.
ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮೋಹಿತರಾದ ಪುರುಷರು ರಾಜಬೀದಿಯ ಕಡೆ
ಗೆಪುನ: ಪುನ: ತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದ ಶ್ರಮವು
ಬಹುಕಠಿಣವಾಗಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಪರ್ವತವು
ಚ್ಚ ಎತ್ತರವಾದದರಿಂದ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
ಔಷ್ಪಿಕವಾಂದ, ಹಾಗೂ ಹಿತಕಾರಕವಾದ ಫಲಗಳು ಎರ ಸವಾಗಿ

ತೋರುತ್ತಿರುವವು. ಅವರು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಪೂರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಂಡೆಯುಂತಾದ ಸಂಗ ಆತಂಕಗಳು ಬಂದರೆ ಅವರ ಪೂರ್ಗವೇ ನದೆಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

—೦—

Notices.
ನೋಟೀಸುಗಳು.
ಸೂಚನೆ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪೂಸ್ತರ ಜನರಿದೆ, ಮುಖ್ಯ ವಾಗಿ ಧಾರವಾಡ, ಕಾನವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯು ತಾಲೂಕಾ ಪೂಸ್ತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದೇನೆಂದರೆ-—

೧ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ತಾಲೂಕಾ ಪೂಸ್ತರರು ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಪೂಸ್ತರರಕಡಿಯಿಂದಾ ಪರ್ಗಣಿಯ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲ ಮಾಡಿ, ಮೂರು ಮೂರ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ, ಅಂದರೆ ಜುಲಯಿ, ಅಗಟಂಬರು, ಜನವರಿ, ಎಪ್ರಿಲ, ಈ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮಕಡೆಗೆ ಕಳಸಬೇಕೆಂತಾ ಸದರೀ ತಾಲೂಕಾ ಪೂಸ್ತರರಿಗೆ ರಾವಸಾಹೇಬ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರವರು ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹುಕುಮು ಕೊಟ್ಟಿರಲಾಗಿ ಕೆಲವು ತಾಲೂಕಾಪೂಸ್ತರರು ನೇಮುಂದಿಂದ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಪಾಟು ನಡಿಸುವಯಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅವರಕಡೆಗೆ ಬಾಕೀ ಬೆಳಯುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಕೂಡಲೆ ಯಾರಕಡೆಗೆ ಯೆಷ್ಟುಬಾಕೀ ಉಳಯಿದ್ದೀತು ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹಣವನ್ನ ಅವರು ನಮ್ಮಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸಲಕ್ಕೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರವಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬಾರದು.

೨ ಕಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಮೇಲಿನಂತೆ ತಾಲೂಕಾ ಮಾಸ್ತರರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ವರ್ಗಣಿಯು ವಸೂಲಾಗಿ ನಮಗೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂಬುವ ಒಗ್ಗೆ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾ. ನಾ. ಡೆ ಪ್ಯುಟೀ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರಿಗೆ ನಾವು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಕಡಿಂದಾ ಹುಕುಮು ತಲಪಿದ ಒಳಿಕ ಯಾವತ್ತು ತಾಲೂಕಾಮಾಸ್ತರರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ, ಮೇಲೆಬರಿದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸುವ ವರಿಂ ಪಾಟು ಇಡಬೇಕು.

೩ ಹೊಸಶಾಲೆಗಳಾದ ಕೂಡಲೆ ಕೆಲವು ತಾಲೂಕಾ ಮಾಸ್ತರರು ಆ ಶಾಲೆಗಳ ಕಡಿಯಿಂದ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಹೊಸಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಪಮಾಹಿಂಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಗನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಕವನ್ನು ಪುರುಮಾಡುವ ನಿಯಮವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದದರಿಂದ ಹೊಸಶಾಲೆಯಾದಬಳಿಕ ಮುಂಯಿವ ತಿಮಾಹಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆ ಶಾಲೆಗೆ ಪತ್ರಕವು ಪುರು ಆಗುವಂತೆ ತಾಲೂಕಾಮಾಸ್ತರರು ಮೊದಲು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ಅದೇ ಪಮಾಹಿಯ ಆರಂಭದಿಂದ ಆ ಶಾಲೆಯ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವಶಾಲೆಗಳ ಕಡಿಂದ ಫಾಜೀಲ ವರ್ಗಣಿಯು ವಸೂಲಾಗಿ ನಮಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ್ದೀತು, ಆ ಶಾಲೆಗಳ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುವಾಗ ಫಾಜೀಲಾದ ಹಣವನ್ನು ವಜಾಕೊಟ್ಟು, ಬಾಕೀ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಿ

ಲು ಮೊದಲಾದ ತಜವೀಜು ತಾಲೂಕಾಪಾಸ್ತರರು ಇಡಬೇಕು.

ಳ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಸ್ವತಃ
ಸಂತು ರವಾನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಪ
ತ್ರಕವು ಹೋಗಿದ ಬಳಿಕ ಮುಂದೆ ಆ ಸಾಲೆಯು ಒಂದಾದ
ಮ್ಮೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವ ವರೆಗೆ ಯಾವ ಸಬಬಿನಿಂದಲೂ ಆ ಶಾಲೆ
ಗೆ ಪತ್ರಕ ಕಳಿಸುವದನ್ನು ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿ
ರಲಾಗಿ ಕೇಕೇವು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನಡುವೇ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಿನ
ಪತ್ರಕಗಳು ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲೆಂಬ ಬೊಬ್ಬಾಟಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ
ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಟಪಾಲಿನವರ ಕಸೂರಿಯಿಂದ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ
ದು ಯಾವತ್ತು ಮಾಸ್ತರರು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಟಪಾಲ
ನವರ ಕಸೂರಿಗೆ ನಾವು ಜಬಾಬದಾರರಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮಾಸ್ತರಜನ
ರಕಡಿಂದ ಬೊಬ್ಬಾಟ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಅವರು ಬೇಡುವ ಪತ್ರಕ
ಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಿಲಕು ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ಪ
ತ್ರಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಳಿಸಿ, ಟಪಾಲ ಖಾತೆಯವರಿಗೆ ಬೊಬ್ಬಾ
ಟದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಜ
ವೀಜು ನಮ್ಮಿಂದೇನೂ ಆಗದೆಂಬುವದು ಸ್ಪಷ್ಟವಪೆ. ಆದರೆ ಯಾ
ವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಪತ್ರಕಗಳು ವ್ಯಾಳ್ಳಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವಯಿಲ್ಲವೋ
ಆ ಶಾಲೆಗಳ ಮಾಸ್ತರರು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಟಪಾಲಖಾತೆ
ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಾದರೂ ತಿಳಿಸಿ, ಗೈರವಿಲ್ಲೆಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ತ
ಮ್ಮ ಪತ್ರಕಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಲಕ್ಕೆ ತ
ಪ್ಪಬಾರದೆಂದು ನಾವು ಬಹು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ.
ತಾ. ೧೯ನೇ ದಂಶಬರು ೧೮೮೧.

ಎಡಿಟರಶಾಲಾಪ್ರಕ.

—o—

ಸನ್ನ ೧೮೮೧ ಇಸವಿಯ ಫ್ರೀವಿಗಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೆಸರು.

ನಂಬರ	ಹೆಸರು.	ಲಭಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಮಾರ್ಕಗಳಪ್ಪೈಕಿದೊಡ್ಡ ದೆಮಾರ್ಕ	ಸೂರ್ಕೈ	ಸರ್ಟಿಫಿಕೆಟ್ಟರು.
	(ಮೊದನೇ ಕ್ಲಾಸ.)			
೧	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಅನಂತ ಕಲಘಟಗಿ.	೬೬೨	೮೦.೩	೨೫
೨	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಅನಂತ ಜಕಾತ.	೬೨೨	೭೫.೫	,,
೩	ರಘವೇಂದ್ರ ಕೃಷ್ಣ ಉಕ್ಕಡಗಾತ್ರಿ	೫೮೧	೭೦.೪	,,
೪	ಅನಂತ ರಘುನಾಥ ಜೋಶಿ.	೫೬೭	೬೮.೯	,,
೫	ಗೋವಿಂದ ದಾಮೋದರ ದೀಕ್ಷಿತ.	೫೫೯	೬೭.೭	,,
೬	ಶಾಮಾಜಿ ಗೋಪಾಳ ತಡಕೋಡ.	೫೪೯	೬೬.೬	,,
೭	ಸುಬ್ಬಾಜಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕಲಕರ್ಣಿ	೫೪೦	೬೬.೪	,,
೮	ಹುಚ್ಚ ಯ್ಯಾ ಕಲ ಯ್ಯಾ ಶಿರಕೋಳಿ	೫೪೫	೬೬.೩	,,
೯	ಫಕೀರಪ್ಪಾ ಶಿವಜೋಗೆಪ್ಪಾ ಗುರಿಕಾರ	೫೨೩	೬೪.೬	,,
೧೦	ಶಿವಾಜಿ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ. ಪಾಜಪೆ	೪೯೮	೬೦.೩	೨೫
	(೨ನೇ ಕ್ಲಾಸ.)			
೧	ತಿಮಾಜಿ ಕೃಷ್ಣ ಹದಿಬಿನಹಾಳ	೨೨೩	೨೬ ೫	೧೫
೨	ಶಿವು ಮಡಿವಾಳೇಶ್ವರ ಕಿತ್ತೂರ.	೧೧೧	೨೫.೩	,,

೩	ಹಣಮಂತಬಾಳಾಜಿ ಥೀವೇಕರ.	೬೬೯॥	೭೦.೮	೧೫
೪	ಗುರುನಾಥ ಮಹಾದೇವ ಸೊಹವೆ.	೬೬೯॥	೭೦.೮	,,
೫	ವಾಸುದೇವ ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾಯಕಿ	೬೬೪	೭೦.೩	,,
೬	ನಾರಾಯಣ ಅನಂತ ಜಿಕ್ಕೋಡಿ.	೬೬೦।	೬೯.೮	,,
೭	ಗೋವಿಂದ ವೆಂಕಟೇಶ ಬೇಶವಾಡೆ	೬೫೯।	೬೯.೮	,,
೮	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಅಂಣಾಜಿ ಮುನವಳ್ಳಿ.	೬೪೯॥	೬೮.೭	,,
೯	ಬನವಂತ ಗಣೇಶ ಜಾಧವ.	೬೪೧	೬೭.೮	,,
೧೦	ಚನಬಸಪ್ಪಾ ಮಹಾರುದ್ರಪ್ಪಾ ಶೀಗಿಹಳ್ಳಿ.	೬೩೭॥	೬೭.೫	,,
೧೧	ಬಕ್ಷುಮಿಯಾಹಜರತಸಾಹೂಕಾರವಾಡ	೬೧೪	೬೫	,,
೧೨	ಗುರುರಾಜ ಭೀಮಾಚಾರ್ಯ ಕುಂಜೂ	೬೧.೧	೬೪.೭	,,
೧೩	ಪತ್ತಾತ್ರಯವಾಸುದೇವ ಕಣವೀಕರ	೬೦೬॥	೬೪.೧	,,
೧೪	ಹರೀ ವಿಷ್ಣು ಆಯಟೆ.	೮೩೬॥	೬೩.೮	,,
೧೫	ಸಖಾರಾಮ ಥೊಂಡದೇವ ನರಗುಂದ	೫೯೨	೬೨.೬	,,
೧೬	ಮುಂಡಪ್ಪಾ ವೀರಪ್ಪಾ ಯಾಡವಾಡ	೫೯೧	೬೨.೫	,,
೧೭	ಕಾಡಪ್ಪಾ ಬಶೆಟ್ಟೆಪ್ಪಾ ಕೊಕ್ಕರಿ.	೫೮೯	೬೨.೩	,,
೧೮	ವಿನಾಯಕ ಗೋವಿಂದ ಘಾಟಕ.	೫೮೮।	೬೨.೩	,,
೧೯	ಭೀಮಾಜಿ ನಾರಾಯಣ ಯಾರ್ಡಿ.	೫೮೭॥	೬೨.೨	,,
೨೦	ಗುಂಡೋ ಗೋವಿಂದ ಮಹಾಜನ.	೫೮೧॥	೬೧.೫	,,
೨೧	ಗುರಬಸಯ್ಯಾ ಮೆಳಯ್ಯಾ ರಣಗಟ್ಟಿ.	೫೮೦	೬೧.೪	,,
೨೨	ಗುಂಡೋ ಗೋವಿಂದ ಆನೆಪ್ಪನವರ	೫೭೦॥	೬೦.೩	,,
೨೩	ವೀರಭದ್ರ ಲಿಂಗವ್ವಾ ಸವದತ್ತಿ.	೫೭೦॥	೬೦.೩	,,
೨೪	ಶಿವರಾಮ ಗಣೇಶ ಕರ್ಕಿ.	೫೬೭॥	೬೦.೦೫	೧೫
೨೫	ಮದಾರಖಾಇಮಾಮಷಾಕಿಲ್ಲೇದಾರ	೫೬೬॥	೫೯.೯	೧೨

೬	ಪತಿತ್ತ್ರಯಬಾಳಕೃಷ್ಣನಾಡಕರ್ಣಿ	೫೫೫	೫೮.೭	೧೨
೭	ರಾಘವೇಂದ್ರ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಬೋಧೆ.	೫೫೩	೫೮.೫	,,
೮	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ನಾರಾಯಣ ಕಡ ೧	೫೪೯	೫೭.೮	,,
೯	ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯಾ ಮುಕಾಲಿಂಗಯ್ಯ ಧಾಬೀಮಠ.	೫೩೯	೫೭	,,
೧೦	ಅಂಗಂಬಾಜಿ ರಂಗೋ ಕಟ್ಟಿ.	೫೩೯	೫೬	,,
೧೧	ಹಸನ ಫಕೀರನಾ. ಪೊರಬ.	೫೩೬	೫೫.೬	,,
೧೨	ಶಂಕರ ದೊಡ್ಡೊ ದೊಡವಾಡ.	೫೩೪	೫೫	,,
೧೩	ಗೋವಿಂದ ಭೀಮಾಜಿ ಅಂಬಗಿ.	೫೧೩	೫೪.೩	,,
೧೪	ಶಾಂತಯ್ಯಾ ಮುಂಜುನಾಥ ಕಾಗಾಲ	೪೯೯	೫೨.೮	,,
೧೫	ವರಶಿಂಹ ರಾಮಚಂದ್ರ ಧಾರವಾಡ.	೪೯೧	೫೨	,,
೧೬	ಜಿವಾಜಿ ದೋವಿಂದಹಿರೇಬುಡನೂರ.	೪೮೪	೫೧.೩	೧೨
೧೭	ಚರಂತಿ ಶಿವಲಿಂಗಯ್ಯಾ ಕಾಡಯ್ಯನ ಮಠ.	೪೫೬	೪೮.೩	,,
೧೮	ಭೀಮಾಜಿ ನಾರಾಯಣಪಾರ್ಶ್ವಪಾಡ	೪೫೬	೪೮.೩	,,
೧೯	ಭೀಮಾಜಿ ಆತ್ಮಾರಾಮ ಕಣಗಲಿ.	೪೫೫	೪೮.೧	,,
೨೦	ಭೀಮಾಜಿರಾಮಚಂದ್ರಅಂಬಡಗಟ್ಟಿ.	೪೫೦	೪೭.೬	,,

೧ನೇ ಕ್ಲಾಸಿನ ಪಟ್ಟಿ ಮಾರ್ಕ ೮೨೫
೨ನೇ ಕ್ಲಾಸಿನ ಪಟ್ಟಿಮಾರ್ಕ ೬೪೫
* ಹೊರಗಿನವಂದವರು.

B. H. Hoolgoul.
ಪ್ರಸ್ಬಿಯಾಲ ಟ್ರೇ. ಕಾ. ಧಾರವಾಡ.

ಸರಕ್ಯೂಲ್ಲರನಂಬರು. ೧೬೫೩

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೇದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ —

ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಡಬೇಕು.

೧ನೇ ಯೆತ್ತೇಹುಡುಗರು ನೆನಪಿನಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಮೇಳ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಕರಮುಂದೆ ಕರೆಹಲಗೆ ಮೇಲೆ ನಕಾಶಿ ತೆಗದು ತೋರಿಸಬೇಕು.

೩ನೇ ಯೆತ್ತೇ ಹುಡುಗರು ನೆನಪಿನಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಮೇಳ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಕರ ಮುಂದೆ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ನಕಾಶೆ ತೆಗದು ತೋರಿಸಬೇಕು.

೪ನೇ ಯೆತ್ತೇ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದೇಶದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಸುವಾಗ್ಗೆ ಪುರಾತೆದರದು, ಪ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾವುದು, ವಂಶಾವಳಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕು. ತಾ. ೧೬/೧೧/೧೯ನೇ ಇ. ಮು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

S. K. Rodda,

ಡಿ. ಇ. ಇ. ಧಾರವಾಡ.

—೦—

ಸರಕ್ಯೂಲ್ಲರ ನಂಬರು. ೧೬೫೯

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೇದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ —

ಈಗ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಊರ ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ಸಂಖ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲಿಂದ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೫ ಹುಡುಗರಂತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲಾ. ಈಗ ಮಳಿಮುಂತಾದದ್ದು ಆಗರತ್ತದೆ. ಕಾರಣಾ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆಯಾಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೂ ಹಚ್ಚೆಗೇ ಯಾಗಲಿ, ಹುಡು

ಗರನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಬೇಕು ಅಂದರೆ, ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀ ರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು ತಿಳಿಯೊಡು ತಾ. ೧೬ ೧೧೧೮೮೧ ಮು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

S K. Rodda,

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

—೦—

ಸರಕ್ಯೂಲ್ಲರ ನಂಬರು ೧೬೫೬

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೇಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

೨೨ ವರ್ಷ ಪೂರ್ಣವಾದ ನಂತರ ಅವರ ನೌಕರೀ ಪೆನ್ಸನಕ್ಕೆ ಲಾಗು ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣಾ ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಸ್ತರರು ತಮಗೆ ಯಾವ ತಾರೀಖಿಗೆ ೨೨ ವರ್ಷ ಪೂರ್ಣ ಆಗುತ್ತವೆಯೋ ಅದೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡಿಗೆ ರೀಪೋರ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು. ರೀಪೋರ್ಟು ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ, ಅವರ ನೌಕರಿ ಪೆನಸನಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ತಿಳಿಯುವದು ತಾ. ೧೭ ೧೧೧೮೮೧ನೇ ಇಸವಿ.

S K- Rodda.

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ,

—೦—

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು ೧೬೬೯

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೇಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ರಾತ್ರಿಸಾಲೀ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಇದುವರೆಗೆ ತಾಕೀದ್ದುಗಳು ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದಿರುತ್ತೇವಷ್ಟೇ ಆದರೆ, ಈ ಸಾಲಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಈ ವರಿಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಆಗಲಿಲ್ಲಾ. ಕಾರಣಾ ಸುನ್ನಾಚಾ

ಗ್ರೈತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಪರೀಕ್ಷೆಹ ಪೇಳ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾ ವನಾಲ ರಾತ್ರಿಕ್ಲಾನ್‌ವು ಸುಪೂರು ಕಂಡಬಂದೀತು ಅವರಿಗೆ ಕ್ಯಾಪಿಟೇಶನ್, ಪ ಪ್ರೊಫಿಶನ್ಸಿ ಅಲೌವನ್ಸು ತಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ತಾ. ೧೬।೧೧।೮೧ನೇ ಇಸ್ವಿ. ಮುಕ್ಕಾಮ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

S K. Rodda.
ಡಿ. ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ

—೦—

Correspondence.
ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ರಾವಬಹಾದೂರ ಕನ್ನಡತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ ದಕ್ಷಣಭಾಗ ಎಂ ಟರ ಇವರ ಶೇವಿಗೆ—

ವಿ. ವಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕ ರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವಂಥಾ ಸುಂದರವಾದ ಶಾಲಾಪ ತ್ರಿಕೆದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವಿರೆಂದು ಆಶಪಡಿಯಿದ್ದೇನೆ—

॥ಶ್ಲೋಕ ಪರೋಪಕಾರಾಯಫಲಂತಿವೃಯ । ನಾಮಾಯ
॥ಪರಪೀಡನಂ ॥ ಅಪ್ಪೋದಶಪುರಾಣೇನವ್ಯಾಸಸ್ಯವ್ಯಯ
॥ವಚನಂ ॥೧॥ ಎಂಬೀಪವಚನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದೇವರು ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಹದ ದುರಾಶೆಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಿಕೊಡದೆ ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೂರುದಿನದ ಸಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವದು ಜಾಣರ ಮತವಷ್ಟೇ ಈ ಮನುಷ್ಯರು ಇಹಪರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಗತಿಕೊಂದುವರು— ಮತ್ತು ಅದೇ ಅಧಿಕಾರ ಬಲದಿಂದ ಸಪ್ತೆ:ಫಲವೆಂಬ ದುರಾಶ

ಗೊಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸಾಧನವ ಕುರಿತು ನಿವೇದಪರಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿವಿ ಎಂಬ ಭಾವ ತೋರಶಿ ಅವರಿಂಪೇ ನು ದತ್ತ ಭುಕ್ತವಾಗದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ _ ಬಡವರಿಗೆ ಅಹಿಂತ ಚಿಂತ ನೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಬಡವರ ಅನ್ನದಬಟ್ಟಯಿಲೆ ಗಡ್ಡಿಹಾಕಿ "ಗು ಬ್ಬಿಯ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ,, ಹೊಡದಂತೆ _ ಮಾಡಿನೋಡಿರಿ ಕಸರತು ಹ್ಯಾಗದೆ ಎಂದು ತಾವು ಸ್ಥಿರಸಂಪತನ್ನು ಪಡ ಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ತಿಳಿದು ಜನರ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಶಿಫಾರಸತೋ ರಶಿಪೃರ್ಥಪರಪೀಡನಪೆಂಬ ಶ್ಲೋಕಪೊಳಗಾಗುವರು ಯಾ ರಿ ಇಲ್ಲಿಕೆಳಗೆ ಉದಹರಿಸಿದ ಮುಕಾತ್ಮರು. ಮುಂಬ್ಳಿ ಶಾ ಲಿಗಳು ೧ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ ಜನರು ಅಶಿಷ್ಟಾಂಟರನ್ನು ತಾವು ಸ್ವ ಕಃ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ಹುಜೂರ ಮುಂಜೂರಿಯನ್ನು ತರಸಿ ತಾ ವು ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿವಿ ಮೆಂಬಶಿಫಾರಸ ತೋರಶಿ ಹುಜೂರಮಾ ರ್ಫತಿ ಇಂದ ಬಂದ ಅಶಿಷ್ಟಂಟರನ್ನು ಸಂಭಾಳಶಿ ಕೆಲಸ ತೆ ಗೆದುಕೊಳ್ಳವ ಕುರಿತು. ಏಏಕೆ ಆಶೋತ್ತರವನ್ನು ಪಿಡಿದು ಆ ಜನರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಬರದಂತೆ ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಸಂಭಾ ಳಶಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು, ಪ ನಾವೇ ಕೆಲಸ ಕೊ ಡಿಶಿದಿವಿ ಎಂದೂ, ಹಿಂಗ ಆ ಜನರಿಗೆ ಬೋಧಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಕಡಿಯಿಂದ ಎನಕೆ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೊಡಹೇಳಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಕೆಲಸನಡಸುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಆ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಪ ಸಂಬಳ ಅಂಪ್ರೆ ಳ್ಳಿಸಿರೂ. ಇದ್ದು ತನ್ನಉದರ್ ನಿಹ್ವಾ ಹ ಗುವದೇ ಪ್ರಯಾಸವಾಗಿ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವಚನಕ್ಕೆ ಮು ಟ್ಟೋಣಾಗದ್ದರಿಂದ ಮಾಸ್ತರರು ಅವರಿಗೆ ನೀನು ಪಚನಭ್ರ ಷ್ಟ ಆಯ್ತೀವಿ ಎಂದು ಮನೋಗ್ರಂಥಭೇದದಿಂದ ಹೀಂಗ ಜಬರ ದಸ್ತ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲಾ. ನೀನು ಬರೋಬರ ಕೆಲಸ

ಮಾಡೋದಿಲ್ಲಾ ನೀನು ತೀಪ್ರ ರಾಜಿನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡು
ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಹಜೂರಿಗೆ ಬರದು ಬರತರ್ಫಮಾಡಿಸುವ
ವು ಅಂತ ಪಗ್ಯೆರೆ ಆ ಜನರಿಗೆ ಪರೋಪರಿಯಿಂದ ಕಾಪಲಾರದೆ
ಭಿತಿ ಕೆಲವು ದಿವಸದಮೇಲೆ ಅತಿಷ್ಟಂಟನು ಗೈರಹಾಜರಾದನು
ಅಥವಾ ಒಡಿಹೋದನು ಅಂತ ಪಗ್ಯೆರೆ ಬರದು ತಿನೇ ಇಸವು
ನೇಮಿತಿಕೊಂಡು ಇದ್ದವನನ್ನು ಹಕಲಾಯಿತಿ ರಿಪೋರ್ಟು
ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಲ್ಪಿದಕೂಡ್ಲೆ, ಸತ್ಯವೆಂದು ಮೇ. ರ
ವರು ರಾವಷ್ಟೂ ವಿಚಾರಮಾಡದೇ "ಎತ್ತು ಈಯಿತು ಅ
ದಕೂಡ್ಲೆ ಕಟ್ಟಿದಿ ಕೊಟ್ಟಿಗ್ಯಾಗ" ಎಂಬ ಗಾದಿಯು ಮಾತಿದೆ ಸ
ಯಾಗಿ ಎಕದಂ ತಿನೇ ಇಸವು ನೇಮಿತಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ
ಯೋಳೆ ಕರ್ಮಪೇ ಆದ್ದವನಿಗೆ ಹಿಂದಿನಮನೆ ಬಿಕ್ಷತಪ್ಪಿತು
ಮುಂದಿನ ಮನೆ ಕೊರನ್ನ ತಪ್ಪಿತು. ಒ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಅರತ ಹಳ್ಳಾ
ಹಿಡಿದಾ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವರಿಂದ ಮಾಸ್ತರರ ದರ್ಮ ಬಹಳೆ
ಕೂಡ್ರುತ್ತದೆ. ಮೇ. ರವರು ಈ ಯಾವತ್ತು ಹಕಿಕತಿ ಬಗೆ
ಸ್ಕೂಲಕಮೀಟಿದಾರರಿಗೆ ಬರೆದು ಕೇಳಬೆ ಮ ಮಾಸ್ತರ ಜನರದ
ರಾಶೆಯು ತನದ ಕೃತ್ರಿಮುಪ್ರ ಖಾತ್ರಿಆಗಬೆ ಹೀಗೆಮಾಡೋಣ
ರಿಂದ ಬಡಜನರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಲುಕ್ಸಾನುವಾಗಿ ವರಿಷ್ಟರಿಗೆ ಕ
ಕೀರ್ತಿ ಸಾಧನ ಉಂಟಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿದು ಈ ಯಾವತ್ತೂ
ಅಪೋಹಗಳು ದೂರವಾಗಿ ಧರ್ಮತಿತನಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿಬೆಳೆದು ಮೆ
ಯಲಿ ಎಂದು ದಯರಿಸ್ಥೇನೆ ಹೊತ್ತಾ ಮತ್ತೇನು ಇದರಲ್ಲಿ ತ
ನೇ ದವತ ಕ್ಷೋಭಾವಶ್ಯಕದ ಮಾತಿರೋದಿಲ್ಲಾ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥ
ನಾಪತ್ರ ಕದಿಗೆ ಮೆ. ಕಾಲಿಯ ಥೊರೆಗಳವರು ಕೃಪಾವಲೋ
ನವಾಗಿ ಬಡಮುಕ್ಕಳನ್ನು ಹಸುವರಿದ ತಿಶುವಿಗೆ ತಾಯಿ ಮೆ
ಲ್ಲಗೊಟ್ಟಿಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಮಾಡುವವರನ್ನು ತಮ್ಮಹೊತ್ತಾಲೆ

ರನ್ನು ಕಾಣುವನು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಬಡಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀವೆ ತಾಯಿ ತಂ
ದೆಗಳು ಯೂಂಕದರ ।। ಅನ್ನದಾನಯಃಹಾದಾನಂ । ವಿದ್ಯಾದಾನಂ
।। ತಥೋದಿತಂ ।। ಅನ್ನೇನಕ್ಷಣಿಕಂತೃಪ್ತಿಯಾಪಜೀವಂ ಯುವಿ
ದ್ಯಾಯೋ।।೧।। ಇಂಥಾ ದಾನ ಸ್ಥಿರವಾದ ಅನ್ನದಾನವನ್ನ ಮಾಡು
ವಂಥವರು ಮೇಲೆ ಬರೆದ ದರ್ಖಾಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ "ಮಹತ್ವವಾದಂ
ಥ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಸೂರ್ಯನುದಯಿಸಿ ಹಾಗೆ ಪರಿಹರಿಸು
ವನೋ ಅದರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಧಣಿಗಳು ದೂರವಾಡಲಕ್ಕೆ ಸ
ಮರ್ಥರೇ ಇದ್ದೀರಿ. ರಾಯರೇಪತ್ರವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮಗೆ
ಶ್ರಮೆಕೊಟ್ಟೆನೆಂದು ಭೂದೇವತಿಯೊಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ತಾಳಿಕೊಂಡು
ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾ. ೨೪।೧೧।೮೧ ಇ.

(ಹಿಬ್ಬ) (ರಿಂತೆಚಜ್ಜ) ಸರ್ವತ್ರಂನಃಖನೊೀಇತಿನಾ.ನಮಸ್ಕಾ.

ರಾ. ಸಾ. ಕಂನಡಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಡಿಟರ ಪ್ರಾಂತ ಪ
ಶ್ಚಿಣಭಾಗ ಇವರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ.

ವಿ. ವಿ. ಪಾಸ್ತರ ಹಾಗು ಅಶಿಸ್ಟಂಟಪಾಸ್ತರ ಜನರು ಮನ
ಸ್ಸೆಂಬ ತಾವರೆಯ ಮೊಗ್ಗೆಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸುವಂಥಾ ಸೂರ್ಯೋದ್ಗ
ಮನರಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ ಮಾಹೆ ಅಗಟೋಬರ ಸಂಚಿ
ಮಜಕೂರ ತಿಂಗಳದ [೨೨ನೇ] ನೇ ಸುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಬಡ
ಡಗಿನ ಅರ್ಥವು ಅಲ್ಪಮತಿಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆ
ದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಅರ್ಥವು ಯೊಗ್ಯವಿದ್ದರೆ ನಮದೀ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ತ್ಥಲಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಜ್ಞ
ರೇ ಇದ್ದೀರೆಂಗು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

।।ಬೆಡಗು।। ಅಂಗಾಲುಮೇಲ್ಮಾಡಿನೀರುಕುಡಿವಂಗಾ

ಮೂಗಿನವಬರತಾವೆ ಕಡೆಗೆ ನಾರಂಗುಾ
ನಿನಗಾರುಹೇಳಿದರು ತಲೆ ಇಲ್ಲವಂಗುಾ
ನನಗೊಬ್ಬಹೆಳಿದನು ಕರುಳುಇಲ್ಲವಂಗುಾ ॥೧॥

ಇದರಅರ್ಥವು॥ ಅಡು, ಆನೆ, ಏಣಿ, ಘಂಟಿ, ಹ್ಯಾಂಗಂದರೆ-
ಆಡು ನೀರುಕುಡಿಯುವಾಗ್ಗೆ ಮುಂಗಾಲುಗಳ ಮೊಣಕಾಲುಗಳ
ನ್ನು ಮಡಚಲು, ಅದರ ಅಂಗಾಲು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ
ಆನೆಯು ನೀರುಕುಡಿಯುವಾಗ್ಗೆ ಸುಂಡಿಲಿಂದ ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ
ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂಗಿನವನೆಂದು ಹೆಸರು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಏ
ಣಿಗಳಿರುತ್ತವೆ; ಅವಕ್ಕೆ ತಲೆಇಲ್ಲದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆನೆ
ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಘಂಟಿ ಕಟ್ಟಿಹತ್ತು, ಆ ಘಂಟಿಯ ಸಪ್ಪಳವೇ ಕರುಳಿಲ್ಲ
ದವನೆಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ತಮಗೆ ಶ್ರಮ ಕೊಟ್ಟಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮ
ಇರಬೇಕು.

ಮುಕ್ಕಾವು ಅಥಣಿ ತಾ. ಮುಜಕೂ
ರ ಜಿ. ಬೆಳಗಾವ ತಾ. ೧೮-೧೧,
೧೮೧೩ಸವಿ.

ಸಹಿ ಚನ್ನವೀರಯ್ಯಾ ಶಿ
ರುದ್ರಯ್ಯಾಚಾಂತಿನೇ ಆ
ಶಿಷ್ಯಂಟ ಮಾಸ್ತರ ಅಥಣಿ

— o —

ಈ ಬೆಡಗಿನ ಅರ್ಥದ ಪತ್ರಗಳು ಸಮಾರು ೫೦ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇ
ದರಿಂದ ಈ ಬೆಡಗು ಅತಿಸಾಧಾರಣವಾದದ್ದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

— o —

ರಾ. ಸಾ. ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್ಲೇಟರ ಪ್ರಾಂತ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ
ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಡಿ. ಮೊಂಟ ಖಾವಂದರವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ.
ಪಿ. ಪಿ. ಆರ್ಯರೆ! ನನ್ನ ಮುಜಕೂರ ಅಗಷ್ಟ ತಿಂಗಳ ಶಾ
ಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ ೧೮೫೩೧೮೬೬ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬ
ಹುಲಾರ್ಥಿಕೆಗಳ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಅಲ್ಪಮತಿಗೆ ತಿಳಿದ

ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಬರದಿದ್ದೇನೆ. ಅವು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

೧ನೇ ಬಹಿರ್ವಾಪಿಕೆಗೆ ಕ್ರಮವಿಂದ ಉತ್ತರಗಳು;— ೧ರ ಪೂರ್ವಾಪರ; ೨ನೇ ವರ್ಣವಸು; ೩ನೇ ವಯಸ್ಸು; ೪ನೇ ಳಮುದನದಮು.

೨ನೇ ಬಹಿರ್ವಾಪಿಕೆಗೆ ಉತ್ತರ;— ೧ಅಹಿಂಪುಕರ.

ಈ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಹಚ್ಚಿ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಎಡಿಟರರಾಯರೆ, ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ. ತಾ. ೧೧ನೇ ನವಂಬರ ಸ. ೧೮೮೧. ಮುಕ್ತಾಮುಕೂಸನೂರ.

ಗಂಗಾಧರ ಗಣೇಶ ಜಾಧವ ಸೂ.
ಪೂ. ಕೂಸನೂರ ತಾ. ಹಾನಗಲ್ಲ.

—o—

ಮೆ. ರಾ. ಕನ್ನಡ ತಾತ್ಪರ್ಯಲೇಖರ ಪ್ರಾಂತ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರ ಚರಣಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ —

ವಿ. ವಿ. ಅಯ್ಯಾ ಎಡಿಟರ ರಾಯಸಾಹೇಬರವರೇ! ತಮ್ಮ ಹಸ್ತಕಮಲದಲ್ಲುಲ್ಲೇಖಿಸುವಂಥಾ ಅತಿರಮಣೀಯವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಳಗೆ ಬರದಂಥಾ ಬೆಡಗವನ್ನು ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವಿರೆಂದು ಅತಿಆಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಿಯುವ ಮೇಹಬ್ಬಾನಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂ.

॥ಬೆಡಗು॥ ಯೋಳುಸುತ್ತಿನಕೋಟಿಕಾಡಲಳವಲ್ಲ.
ಹೇಳಿದರಹುರಡಿಲ್ಲನೋಡಲಳವಲ್ಲ.
ಕಾಳಗಪಮಾಡಿದರೆಬರುವ್ರವಡುಅಲ್ಲ.
ಥಾಳಲೋಚನಶಿವನುಹರನೆತಾಬಲ್ಲ.

ಈ ಮೊಲ್ಲೇ ಬರದ ಬೇಡಗದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಂವು ಬಾಂಧ

ಪರಾಪ ಮಾಸ್ತರರಾಗಲೀ ಅ. ಮಾಸ್ತರಾಗಲೀ ಬೇರೆ ವಿದ್ಯ
ಜನರಾಗಲೀ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾ
ಡಿ ಧಾವಶಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಒಡವನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾ
ಡುವರೆಂದು ಪರಮಾಶಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅಯ್ಯಾ ಎಡಿ
ಟರಮಹಾರಾಯರೇ! ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾಇರಬೇಕು. ಇ
ಬಿನ್ನಹ: ತಾ. ೧೮/೧೧/೮೧ ಧರ್ಮಾಜಿ ಅನಂತಪ್ಪ ಅ.
ಇ. ಮುಕ್ಕಾಮು ಜಕ್ಕಿನ ಪೂ. ಶಾ. ಜೆಕ್ಕಿ ತಾ. ರೋಣ

—o—

ರಾಮಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಎಡಿಟರರಿಗೆ—
ವಿ. ವಿ. ಮೊಜೆ ಮಣೂರ ತಾಲೂಕ ಕರ್ಜಗಿ ಯಿಲ್ಲಯ ಶಾ
ಯ ಸೂಲ ಕವಿಟಿದಾರ ವೀರಬಸಪ್ಪಾ ಅಂಗಡಿ ಇವರು ತಿ
ಸುವದೇನಂದ್ರೆ — ನಾವು ಈ ನವಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪೂ
ಶಾಲೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು. ಈ ಪೂರ ಶಾಲೆಸ್ಥಾಪನ
ಆಗಿ ಆರು ತಿಂಗಳು ಆಯಿತು. ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಹುಡುಗರು
ಳ್ಳೇ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಸವಿಯುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರ
ರಂಭಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಂಗು ಈಗ ಇಲ್ಲಿರುವ ಮಾಸ್ತರಾ
ಕಣಮಂತ ಜೀವಾಜಿ ಇವರು ಬಹಳ ಶ್ರಮೆ ತಕ್ಕೊಂಡುವ
ಕ್ಕಳಿಗೆ ರಂಜನ ಯಾಗುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮಜೂತಕೊಟ್ಟು ಅ
ವರನ್ನು ಕಲಿಯುವದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಹುಟ್ಟಿಸುವದರಿಂದ ದಿನ
ನಕ್ಕೆ ಸಾಲಿಯಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಾನಡದದೆ. ಮತ್ತು ಜ
ರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕ
ಳನ್ನು ಸಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸುವಂತೆ ಅವರ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಿ ಅ
ರಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಪಡುವ ಶ್ರಮದ ಫ
ಲವು ಬೇಗನೇ ತೋರಿಯುವದೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾ

ರ ಶ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಸ್ತರರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ವಾಗುವದು.

ಶಾ. ೧೯ನೇ ನವಂಬರ ಸನ್ನ } ವೀರಬಸವಪ್ಪ ಅಂಗಡಿ ಸ್ಕೂಲ
ಗಲಭಗ ಇಸ್ವಿ } ಕವಿಮಾಟಿದಾರ ಮುಂಡ್ಲೂರ.

—೦—

ರಾ. ಸಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ ಪಿಡೀಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರಸನ್ನಿಧಿಗೆ.

ಅಯ್ಯಾ! ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ಮುಖಪತ್ರಿಕೆಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವದೇ, ಈಗ ತಮ್ಮ ಕಡಿ ಗೆ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವು.

ಕಳಸದ ಸಾಲಿಯ ಮಾಸ್ತರರಾದ ಗೋವಿಂದ ಬಾವುಜಿ ಸಂಗಮ ಇವರು ನಡಿಯೋ ವರ್ಷದ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳಿನ ಶಾ ಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ ೧೮ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಬಹಿರ್ಲಾಪಿಕೆಯ ೩ಶ್ಲೋಕಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ನನ್ನಲ್ಪಬುದ್ಧಿಗೆ ತರುವಿಂದವ್ಯು ಬ ರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆನೆ; ಇದನ್ನು ದಯವಾಡಿ ಮುದ್ರಿಸುವಿರೆಂ ದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

೧ನೇ ಶ್ಲೋಕ— ಪಾರ್ವತಿಗಂಡನಿಂದಸತ್ತ } ರಮಾಕುಮಾರ
ವನಾರಯಾರು? }

ಎಲ್ಲ ಧಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ } ಕನತ್ನನಕ
ವಾದದ್ದುಯಾವದು? }

ಜನರುಯಾವಾಗಲೂ ಬಯ } ಸರತ್‌ರಸ
ಸುವದುಯಾತರಿಗವುನವು? }

ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗದ ನಿಗ್ರಹಗಳ } ಮುದನದಮ
ಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯಯಾವುದು? }

ಇವುಗಳನ್ನು ತಿರವು ಮುರವು ಒಡಿಹರಿಸಿ, ಅದೇಶಬ್ದವ್ಯ
ಗುತ್ತದೆ.

ತಿನೇ ಶ್ಲೋಕ_ ''ಅಹಿಮಕರ,, ಈ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಒಂದು,
ರಡು, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ಈ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನುಡಿ
''ಹಿಮಕರ,, ''ಮಕರ,, ''ಕರ,, ಮತ್ತು ''ರ,, ಎಂಬಿ
ನಾಲ್ಕು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಚಂದ್ರ, ಮೊಸಳೆ, ಕೈ ಮತ್ತು ರಗಣ (
ಡಸ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಗಣ) ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು
ಳಿವದಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲಾ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ''ಅಹಿ
ಕರ,, ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಊಷ್ಮಕಿರಣುಗಳುಳ್ಳವ [ಸೂರ್ಯ
ವೆಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಯರ
ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂಬುವದೇ ಜಿನ್ನಹವು—

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾ.೮|೧೧ } ವಿಷ್ಣು ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೆಟಗೇ
೮೧೫೫ } ಫ. ಅ. ಮಾ. ೧೯೦ ವಂಬರ ಕನ್ನ
ನಾಲಿ.

—o—

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ

ಪುಸ್ತಕ ೧೬] [ಸಂಚಿಕೆ ೧೨

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೨೯.

Education and Improvement,

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಯಾ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಜ್ಯಾಲಿಲಿಯಯ ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಸ್ಪ್ರಸ್ ಪಟ್ಟಣದೊಳಗೆ ಬಳುಅಂ ಗಪೆಲ್ಲಗಳುಳ್ಳವ್ವೊಂದು ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಕಟ್ಟಿರ ಮುಶಾಫರಖಾ ರಸಲ್ಲಿದ್ದು, ಆದು ೯೬ ಘಂಟೆಯು ಯಾದ್ದರೂ, ೫೯ ಘಂಟೆಯಲಿಗಲಪ್ಪೂ ನಿರದ್ದು. ಆದರ ಹತ್ತಿರ ಬೀದಿಯು ಬಹಳ ಹತ್ತಿಯಾಗಿ ಆದ್ದ ಮುಶಾಫರಖಾನೆಯನ್ನು ಒಂದು ಬಯಿಸಲಿಸಿ ಮಾರ್ಗ ಸಗಲುವಾಹಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಬ್ಬು ಇಂಜಿನೀಯರುಗಳು ಯು ಮನ್ನು ಮೆಮಹರಿಂದ ಆ ಕಷ್ಟಜಿಗ ನಿವಾಸಿಗಳು ಆ ಸಮ ಬಳುಅರಿಚನ್ನಿವ ಇಮಾರತನ್ನು ಯಂತ್ರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಾಸಿನೊಳಗೆ ತಳ ಸಹಿತ ಎತ್ತಿ ಬದಿಗೆ ಸರಸಿದರು; ಈ ಕೆಲ ಗಸಂಖ್ಯೆಯಾಂದು ಹೆಚ್ಚವಾಯಿತು. ಮುಶಾಫರಖಾನೆಯೊಳ ಜನರು ಯಾವತ್ತು ಸಾಮಾನುಗಳು ಸಹಿತ ಅಚ್ಚಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

—೦—

ಕೌಶಲ್ಯದ ಕಳವು—ಗ್ಯಾಸದ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವ ಸ್ಥಳ ವೆಲಯೊಳಿದೆ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಹುಗಿದು, ಆ ಕೊಳವೆಗ ಳಿಗೆ ನೀರಿನಂತೆ ಗ್ಯಾಸವನ್ನು, ಅಂದರೆ ಇಪ್ಪಲಿಯ ಹೊ ಯನ್ನು ಹರಿಬಿಟ್ಟು, ಬೇಕಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರಂಜಿಗಳಿಂ ಕೊಳವೆಗಳ ತುದಿಗೆ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೀಪಗ ನ್ನು ಹಚ್ಚುವಾಗ ಯಾವತ್ತು ಕಾರಂಜಿಗಳ ತುದಿಗೆ ದೀಪವನ್ನು ಯಿಡು ಹಚ್ಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದೀಪಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇ

ಕಾದರೆ, ಕೊಳಿವೆಯೊಳಗೆ ಇಡುವುದೊಂದು ಮೂಲಸೂತ್ರವು
ತಿರವಿ, ಹೊಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಹಾರವನ್ನು ಎಳ್ಳಿಸುತ್ತಿರೆ; ಅದರೀ
ಯಾವತ್ತು ದೀಪಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಲಂಡನದ
ಲೆ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಪಸ್ಪಾಂದರ್ಪಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪ
ರವಾನೆಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೇರೆಟಪಾಲಕಚೇರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ
ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂಥಗ್ಯಾಸದ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವರು. ಹೀ
ಕುತಾಗ್ರಬುದ್ಧಿಯೂಡಕಳ್ಳನು ರಾತ್ರಿಯೊಳಗೆ ಕೊತ್ತಿಯ
ಕೊಂಡು ಆ ಟಪಾಲಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇರಿ ದಾಗೀನೆಗಳ
ನ್ನು ಒಂದು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಚುಟ್ಟುಗುಡಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು
ಡಿಕೊಂಡು, ದೀಪದಕೊಳಿವೆಯೊಳಗಿನ ಮೂಲಸೂತ್ರವನ್ನು
ಬಿ ಆ ಇಮಾರತಿನೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಿ
ಲೆಕಳಿದುಬಿಟ್ಟನು. ಬಳಿಕ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಬಂಗಿಗಳಿದ್ದ ಕೆ
ಣಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಎಷ್ಟೋಬಂಗಿಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿಕೊಂ
ಹೊರಟುಹೋದನು! ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ
ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚತುರರೂಹಲವರುಂಟು

—೦—

ಕನ್ನಡಪತ್ರಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಿತ್ತೆಗಳಿಗೆ ಬಗಲಾಗಿ ಇರ
ಷಪಟ್ಟ ತಯಾರಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಭಾಷಿಸಿದಷ್ಟು ವಿಷಾದ
ನ್ನು ಮೆ. ಡಾಯಲಕ್ಕರ ಸೋದರರಿಗಳವರು ನಡಿಸಿಬರ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಗ
ಥದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಾಜಿಸರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾ
ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದು.

—೦—

ಬಡೋದೆಯ ಸಯಾಜೀ ರಾವ ಮಹಾರಾಜ ಗಾಯಕವಾ
ಡರಿಗೆ ಈ ತಿಂಗಳಿನ ಮೊದಲೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿ

ಕಳಾಯಿತು.

—೦—

ಲಂಡನ್ ಮುಟ್ಟಿದ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ೯ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದರು.

—೦—

ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದ ಉಪಯೋಗದವಾರ ಸಂಬ್ಯುಪ್ತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪೀಠಿಯುಪ್ತ ವಡಿದವರಿಂದ ಮುಲಖೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿ ಶ್ಯಾಪನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಬಿಡರೆ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಈಗೇ ವಿಲ್ಲಿಸಬಾ ದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮೆ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳವರಿಗೂ, ಮೆ. ಸಿಸಲ್ ಥೊರೆಗಳವರಿಗೂ, ಥಾರವಾಡದ ಕಲೆಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳ ವರಿಗೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಟೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಈ ವರ್ಷದ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ೧೪೨೪ ಜನ ಬೆದವಾರರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ೩೮೬ ಜನ ಪಾಸಾ ರು ಇದರ ವಿವರ ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—

	ಹೋದವರು.	ಗಿಳಿದವರು.
ಮುಂಬಯಿ ಸೆಂಟರ್,	೬೫೯	೧೭೮
ಪುಣಾ,	,, ೩೮೮	೭೧
ಅಮದಾಬಾದ	,, ೨೮೪	೬೪
ಬೆಳಗಾವಿ	,, ೧೪೮	೫೫
ಕರಾಚಿ	,, ೪೩	೧೮

ಇವರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ, ಪುಣಾ, ಕೂಡಿ ೧೧ ಜನ ಬಾಲ ಯರು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು, ಅವರಲ್ಲಿ ೭ ಜನ ಪಾ ದರು. ಥಾರವಾಡದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ೨೪ ಜನ ವಿ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ೧೬ ಜನ ಪಾಸಾದರ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನವರು ೧೫ ಜನ ಪಾಸಾದರು.

—o—

ಈ ವರ್ಷದ ಬೀ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ೧೩೧ ಜನರು ಕೂ ದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ೩೨ ಮಂದಿ ಇಳಿದರು. ಧಾರವಾಡದವ ನಾಲ್ವರು.

—o—

ಶಿಕ್ಷಕ ಜನರು ಖಾಸಗೀ ರೀತಿಯಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಸಬಾರದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ವಿಯಮು ಮಾಗಿರುತ್ತಿದೆಯೆಲ್ಲೇ. ರವಾಡದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಪ್ಪಾಂಟ ಮೂಸ್ತರಜೊ ನು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಜನರಿಗೆ ದೇಶಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲ ತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ತನಗೆ ಈ ವಿಯಮದ ಪ್ರತಿಬಂಧ ರಬಾರದೆಂದು ಮೈ. ಡಾಡುರೆಕ್ಟರವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಮ ದ್ದನು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಗತಿ ನ್ನು ಮೂಸ್ತರಜನರು ಸ್ಮರಣದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸೂ ಸುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಮೈಂ ರಸೆಲ್ ಥೊರೆಗಳು ಈಗ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾರೆ. ಬೇಗ ಪರ್ಯಟನಕ್ಕೆ ಹೊರಡತಕ್ಕವರಾಂಟು.

—o—

ರಾ. ಸಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ರೊದ್ದ ಇವರು ಸಾತ ಹ ಸೂಟಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ನಿ ಮಿತಪಕ್ಷ ಪರ್ಯಟನಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗಿಬರುವಹೋದರು.

—o—

Notices.

ನೋಟೀಸುಗಳು.

ಪಾರ್ಸಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೊಸ ಕಿಂದ ಸಹಾಯದ ಧನವನ್ನು ಸರಕಾರದಿಂದ ಪಡಿಯಲಾರ ದಂಥ ಗಾವಠೀ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ನೀಚಜಾತಿಗಳ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ವಿಶೇಷ ನಿಯಮಗಳು.

(೧) ಪ್ರತಿಪರ್ಷ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೂ,

(೨) ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಬೇಡುವಂಥ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೂ,

[೩] ಏನಾದರೂ ಕೆಟ್ಟ ವಡತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿ ಅವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೂ,

[೪] ಸರಕಾರೀ ಶಾಲೆಗಳಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೂ

[೫] ಅದಷ್ಟು ಮುಟ್ಟಿದೆ ದೇಶಭಾಷೆಯ ೧ ನೇ, ೨ನೇ ಯತ್ತೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಿಕ್ಕೂ, ಸಂಮತಿಸುವಂಥ ಮಾಸ್ತರರ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಪಾಸಣೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನುಕೂಲವಾದ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸುಧಾರಣೀಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಷಕ್ಕೆ ೧೦೦ರಿಂದ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಇನಾಮು ಕೊಡಿಯುವದು.

(ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ತಪ್ಪು ತರಾವ ನಂಬರು ೧೬೮೮ ತಾ. ೮ನೇ ನವೆಂಬರ್ಕು, ೧೮೮೯ ಮುಂಬಯಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.)

ಮೈ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳವರ ಪುಸ್ತಕುಮುವಿಂದ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

V. R. Katti,
ಕನ್ನಡ ತಾನ್ಸಲೇಟರು.

—o—

ಜಾಪಕನಂಬರು.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತಿನ್ನೂ ಲಘುಪಾಸ್ತರಿಗೆ. ಕೆಳಗೆ ಬರಿಸಿದ ಪುಸ್ತುಮುವಂತೆ ಅಕ್ಷರಶಹಾ ಪರ್ತಾಸಬೇಕು ಎಷ್ಟೆಸ್ಸೀ ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಹನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದದೆ ಕಾರಣ ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಸ್ತರರು ಕೆಳಗೆ ಬರದಂತೆ ವ್ಯಾಕರಣದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು.

ಮೂರನೇ ಎತ್ತೇಕ್ಕೆ ಕಲಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯಾಕರಣದ ನಿಯಮ.

ಲಘುವ್ಯಾಕರಣದ ನಿಯಮಗಳು—೧, ೩, ೩, ೪, ೫, ೬, ೭, ೮, ೯, ೧೦, ೧೧, ೧೩, ೧೪, ೧೫, ೧೬, ೧೭, ೨೫, ೩೬, ೩೭, ೩೮, ೩೯, ೪೦, ೪೫, ೪೬, ೪೭, ೫೦, ೫೧, ೫೩, ೫೪, ೫೫, ೫೬, ೫೭, ೬೭, ೬೮. ಇವ್ನ ನೇಮಗಳು ಬಾಯಿಪಾಠ ಬರುವವಲ್ಲಂತೆ ಅವ್ರುಗಳ ಜ್ಞಾನಸಹಾ ಇರಬೇಕು.

ಎರಲ್ನೇ ಎತ್ತೇಕ್ಕೆ—ಲಘುವ್ಯಾಕರಣ ಆರಂಭುದಿಂಥಿಡದು ಕಡೆತನಕ ಪೂರ್ಣ ಬಂದು ಅವ್ರುಗಳ ಜ್ಞಾನಸಹಾ ಇದ್ದು ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲಿಂದ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು.

ಐದನೇ ಎತ್ತೇಕ್ಕೆ—ಲಘುವ್ಯಾಕರಣ ಪೂರಾಬಂದು ಶಾಲಾವ್ಯಾಕರಣ ವಾಕ್ಯಖಂಡದ ವರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಪುಸ್ತಕದ ಮೇ

ಅಂತ ವ್ಯಾಕರಣ ಚನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಆರನೇ ಎತ್ತೇಕ್ಕೆ — ಲಘುವ್ಯಾಕರಣ ಹಾಂಗು ಶಾಲಾವ್ಯಾಕರಣ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬರಬೇಕು. ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲಿಂದ ವ್ಯಾಕರಣ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಬರಬೇಕು.

ಇದ್ದಿಲ್ಲೀವ ಹಿಂದನೇ ಸ್ಕಾಂಡರ್ಡಿಗೆ — ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕನ್ನಡ ೫ ನೇ ಯತ್ತೆಯುಷ್ಟು ವ್ಯಾಕರಣ ಬರಬೇಕು.

ಇದ್ದಿಲ್ಲೀವ ೨ನೇ ಎತ್ತೆಗೆ—ಇದ್ದಿಲ್ಲೀವ ೧ನೇ ಎತ್ತೆಯಪ್ರಕಾ.

ಇದ್ದಿಲ್ಲೀವ ೩ನೇ ಎತ್ತೆಗೆ—ಕನ್ನಡ ಆರನೇ ಎತ್ತೆಯ ಪ್ರಕಾರ.

ಇದರಂತೆ ಯಾವತ್ತರೂ ವ್ಯಾಕರಣ ಕಲಿಸಬೇಕು ಕಡಿಮೆ ಕಲಿಸಿದರೆ ಆ ಸ್ಕ್ಯಾಂಡರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಪಾಸ ಮಾಡಲಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಯುವದು ತಾ. ೩ ನೇ ಡಿಸಂಬರ ೧೮೮೧ ಇ.

S. K. Rodda.

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

—o—

ಪ್ರಗಟಣೆ.

ಬೆಳಗಾವ ಮುರಾರಿ ೧ನೇ ನಂಬರ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕ ಅತಿ. ರಾವ ವಿನಾಯಕ ಮುಹಾದೇವ ಜೋತಿ ಇವರು ಸರಕಾರೀ [ಫೋ] ಡಣಿ ಸ್ಥಾಪಿತಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಹಾಂಗೂ ಕಳಮಾಯಿತೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಫಿರ್ಯಾದಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಮೇಕದಬಾವ ಮೋಲೀವಸುಪ್ರಿಟೆಂಡೆಂಟ ಸಾಹೇಬ ಹಾಗೂ ಮೇಡಬಾವ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ ಇವರ ಪರಮ್ಯಾನಪ್ರಕಾರ ಪಡಿಸು ನಮರ ಅತಿ. ರಾವ ವಿನಾಯಕ ಮುಹಾದೇವ ಜೋತಿ ಇವರನ್ನು ಕೆಲಸಯಿಂದ ಡುಂರ ಮಾಡಜೇಕೆಂದು ಮೇಹರಬಾವ ಎ. ಇ. ಸಾಹೇಬರವರು ಹುಕುಂ ಮಾಯಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪಿದರೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರು ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳುಕೊಂಡು ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ತಿಳಿಯುವದು. ತಾರೀಖು ತಿಳಸೇ ಮಾಹೆ ಪಜಂಬರಸನ್ನ ಗಿಲಲಗಿಷ್ಟಿ.

Raoji B. Karandikar.
ಪ. ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೆಳಗಾಪ

—o—

ಜಾಪಕನಂಬರು ೨೦೧೦

ಥಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೀಯ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ —

ನಿಮ್ಮ ಏಮ್ಮ ಪಾಲಿಗಳ ರಿಪೇರೀ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಏವು ಮಾಪ ತಿಗಳು ಮ ಇತರ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಿ. ಅವ್ರ ಸ ರಕಾರೀ ನಮುನೆಯಂತೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದುವರೆಗಿಂದ ಅವುಗಳಮೂ ಲಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ರಿಪೇರೀಸಂಬಂಧದಿಂದ ಖರೀದಿಮಾಡುವ ವಾಮಾನ ಅಗತಿಪ್ಪ ಮಾಪತಿಯ ನಮೂನೆಯ ಪ್ರಕಾರ. ಪಟ್ಟಮಾಡಿ ಆ ಮಾಪತಿ ಯ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ ಮಾರುವವನ ಸಹೀ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಳ ಸಬೇಕು.

ತ್ರಮಜೂರಮಾರರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಇಂಜೀನೀಯರಿಂಗ ಮಾತೇದವರು ಹ್ಯಾದೆ ಜನರ ಹಾಜರೀ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಂತೆ ಹಾಜರೀ ಇಟ್ಟು ಹಣಮಾರ್ಗದ ತಪಶೀಲು ಅಗತಿಪ್ಪ ನಮೂನೆ ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿ ಕಳಸಬೇಕು.

ಗುತ್ತಿಕೆಯಿಂದ ರೀಪೇರೀ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗುತ್ತಿಕೆ ಕಿಂಡಿದವನ ಮಾಪತಿ ಅರ್ಥ ಹಾಳೆ ಕಾಗದಗಳಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂ ಡು ಅವೇ ಕಲಿಮಿವಲ್ಲಿ ನಮೂನೆಯಮಾಡಿದ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಹ

ನ್ಯಾಯವಾಜಿಮ್ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕು.

೪. ಜನರ ಹಾಜರೀ ನಮೂನೆಯಾಡರೂ ಇದರ ಲಗತ ಫಾಟನಿ ಕತಜೆ.

ಮೇಲೆ ಬರದ ಪ್ರಕಾರಾ ಮಾಸ್ತರಕಿಲ್ಲರೂ ತಂಮ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ರಿಪೇರೀ ಹಣದ ಲೆಖ್ಖವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಯಾರಕಡಿ ಯಿಂದ ನಮೂನೆಗಳ್ಳಂತಿ ಲೆಖ್ಖ ಬರಲಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗು ವದು. ತಾರೀಖು ೨೬ನೇ ಮಾಹೆ ನವಂಬರಸಂನ ಇಗ್ಗಾ ಇಸಿವಿ.

S. K. Reddy.

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

ತಾಲೂಕಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ.

ಖಾತೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯ ಕೆ...

ವಿವರಣೆ.	ಕಾಯಂಗಾರ್ಕರ ಪಟ್ಟಿಗಳು	ಅಂದಾಜು.		ಕಾಯಂಗಾರ್ಕರ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದ ಖರ್ಚು
		ಮುಂಜೂ ಶಿಲ್ಕುಸು ಮು.	ರಕಮು.	

ಯು-ನಿರಕಾರೀಸಾಲಯು ಶಿಫೇರೀಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಬಾ॥

ಹೆ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಜನರಿ

ಸಮಂ ಕಸಮು.	ಸಂಬಳ ಖರ್ಚು:			ತರಾ
	ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವವರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಹುದ್ದೆ	ಮುಜೂರಿ	ಶಿಫೇರಿಪದಲ್ಲಿ ಯಿಂದಹತ್ತಿದ ಸಾಮಾನುಗಳು	ಅಂತು.	

ಪಂಬರ.

ಕಟ್ಟಿಸಿಕ್ಕಿಜನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದದಶ್ರಿಯಿಂದಾಸಾಮಾನಗಳ

ಬಿಲ.

ಸಾಮಾನದವರ ಲಸಾಮಾನಗಳ ಹಿಸರು.	ಸಂಖ್ಯೆ	ದರ.	ಪ್ರಕಾರ	ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಾಮಾನ ಪದಪರ ಕಮು.

ಮೇಲಿನ ಹಕೀಕತು ಖರೆ ಅಂತ. ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಗಳ

ವಿಜ್ಞಾಪನೆ.

ಸೇರಿದಮಾಡಿದ್ದರಬಾಲದು. ಮೂ ಸಂವತ್ಸರ ಇಂ

ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ....	ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ.....	ಪೇಟೆಯಾಳಿ ಮು.....	ಕುಲಕಸುಬುಗಳವರಿಗೆ....

ಎಷ್ಟಿದವು. ಈಂಗ ನಾವು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವು

ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಸಹಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವರು.

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ-ಶಾಲಾಯುಚರಣೆ

ಸಂಖ್ಯೆ	ಹೆಸರು	ಶಾಲೆಯ ಹೆಸರು	ತಾರೀಖು

ವಿದ್ಯೆಯಾನ

ಪು.

ಸಂಖ್ಯೆ	ಪದ	ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ	ಪದ	ಸಂಖ್ಯೆ

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.
Correspondence.

ಪತ್ರವ

ಕಾವಸಾ. ಕಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ ಎಡಿಟರವರಿಗೆ.

ಬಿ. ಬಿ. ಈ ಪತ್ರವು ಕಾಲಾಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶನಮಾಡಿಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾ
ದುದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ, ಮುದ್ರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಯಿರಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿ
ಸ್ತೇನೆ.

ನಮಸ್ಕಾರ. ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಷಯವು ಮತ್ತು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಮನೆಗಳ
ಕೋಷ್ಟಕಗಳ ರೀತಿಗಳು ಬಹುತಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿರುವಂಥ; ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಭಾಗಕ್ಕೆ
ಸಂಬಂಧ, ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿರುವ ನಮ ಮನೆಗಳ ಕೋಷ್ಟಕಗಳ ರೀತಿ-ಗಳು ಕು
ತೂಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರವಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಅಂದರೆ, ಆರು, ಮ
ತ್ತು ಎಂಟು ಮನೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಕೋಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ
ಲ್ಲವರು ಜ್ಞಿಪ್ತಿಗಳ ಲಾಭಮ(ರೀತಿ) ತಿಳಿದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗು
ದು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯುಂಟು. ಹಾಗಾಗದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕುಂದುಗಡೆ ನಾನೇನೂ ಮಾ
ಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

(ಆರುಮನೆಯ ಕೋಷ್ಟಕವು.
ವಿರಿಯುವಾಗ ಬೇರೆಯಿಬರುವದು.)

೪	೧	೬	೩೧	೩೬	೩೫
೩೨	೨೬	೨೦	೧೩	೧೮	೧೫
೨೧	೨೭	೨೫	೩೪	೧೪	೧೨
೯	೫	೨	೩೩	೩೪	೩೧
೨೮	೨೩	೨೪	೩	೭	೬
೨೯	೧೭	೨೧	೧೯	೧೦	೧೧

(ನಮಷ್ಕಾರ ಬೇರೆಯಲ್ಲರುವ ಎಂಟು
ಮನೆಯ ಕೋಷ್ಟಕವು

೪೯	೪೭	೧೫	೫೪	೨೪	೨೦	೧೦	೪೨
೩೧	೬೨	೪	೫೨	೨೨	೪೬	೨೯	೪೬
೨	೫೫	೯	೬೪	೧೭	೬೪	೨೫	೪೭
೧೨	೬೦	೬	೫೦	೨೯	೪೪	೩೦	೫೫
೫೬	೧	೬೨	೧೦	೪೦	೨೬	೪೩	೩೬
೫೯	೧೪	೫೨	೯	೪೩	೨೦	೨೬	೧೦
೫೦	೩	೫೬	೧೬	೩೪	೨೨	೪೧	೩೨
೬೧	೬೨	೫೪	೨	೪೫	೨೮	೩೯	೧೯

ಕಳಸಿದ ಪಾ. ಲಂ. ಜ. ಧಾ.
ಪಾ. ೨೬. ೯. ೪೧.

ಗೋ. ಧಾ. ಸಂಗಮ
ಸಹಾ. ಮಾ. ಕಳಸ.

ಹುಬಳ್ಳೀಸಾಲಿಗಳಪಾರ್ಶ್ವೀಕಪರೀಕ್ಷೆ,
ಜಾರ್ಡನ್ ಧೊರೆಗಳಪ್ರಾಯಿಜ್, ಇವ್ಗೆ
ಗಳಬಕ್ಷಿಸಿನಸೆಮೂರಂಭವು.

ಈ ಸಮಾರಂಭವು ತಾ.೩೦ ಡಿಗ ಲಗವೇ ಇಸ್ವಿ ದಿಪಸ
೨ ಯು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಗುರುಶಿಷ್ಯೇಕ್ಷರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪು
ಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ದಾತ್ಯಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯ ಭೂತಗಳಾದ ಮುತ
ಲೇಧಕರ ಪ್ರಭು ರಾ. ಬಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಳ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರ
ತಿ ಪಹಾಸಯಿಂದಲೂ, ಶ್ರಮುಖಿಂದಲೂ, ಪಾನಪ್ಪಣಾ್ಣ [ಜಿಲ
ಕ್ಕಿ] ಜನ್ನಪ್ಪಯಾ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ (ಉಳ್ಳೀಗಡ್ಡಿ) ಇವರ ಮುಕಪತ್ಯ
ವಪ ಸಹಾಯಯಿಂದಲೂ ಆಯಿತು. ಈ ಸ್ವದೇಶ ತಿದ್ದುಖಿಕೆ
ಸತ್ಕಾರ್ಯದ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಲಯ ದೊಳಗಿನ
ಯುವ ೧೨೦೦ಗಂಡುಮಕ್ಕಳೂ, ೩೦೦ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳೂ, ಪ
ದೊಳಗಿನ ದೊಳಗಿನ ದೇಶಾಭಿಮಾನದ ಕಾರಣೀಕರಾದ ಎ
ಲ್ಲಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಾವುಕಾರರೂ, ಸರಿಣಿಜೊಡ್ಡ ಸರಕಾರಿಅಧಿಕಾರ
ರೂ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ವಿಲ್ಲಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾದರಕಿರಿ
ಲೂ ಅಮೋಲ್ಯವಾದಂಥಾದ್ದಾಗಿಯೂ, ಅಪ್ರಾಪ್ತವಾದಂ
ತಾದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಕಾಲವ್ಯಯಮಾಡಿದರು. ಇಸ್ಕೀಕಾಲಸ
ಯ ಮೆಂಬುವದಕ್ಕೂ, ದೇಶೋಭಿಮಾನದ ಸಹನವ್ಳ ಳ
ದೇಶಮೆಂಬುವದಕ್ಕೂ, ದೇಶೋನ್ನತಿಯ ಒಳ್ಳೀ ಸುಜಿನ್ವ
ಳಿಂದೆನ್ನುವದಕ್ಕೂ ಬಹು ಮಹಮೇಸರಿ.

ಎಲ್ಲರು ನೆರವ ಬಳಿಕ ಇಲ್ಲಿಯ ಫರ್ಸ್ಟಗ್ರೇಡ್ ಅಂಗ್ಲೋ
ವರ್ನಾ ಕ್ಯುಲರ ಸಾಲೆ ಮಾಸ್ತರ ಸಾಹೇಬರು— ಅಭ್ಯುತ್ಸವವ್ನ
ನ್ನು ರಾಮಬಜಪಡ್ಡೂರ ಚಿರಂತೋಪಾರಿತ ಚಾರಿಯೋದರಕರ ನ
ಜಡ್ಡದು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನ

ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಯಿತು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಮ್ಮತವಾದದರಿಂ
ದ ಅವರು ಆ ವಿಶಾರದರಾದರು. ತದನಂತರ ಕನ್ನಡ ಮು
ಖಾಂ (ಎನೇ ನಂಬರ ಹೆಂಗಸುಮಕ್ಕಳ ಸಾಲಿಯು ಇಬ್ಬರು
ಭ್ಯಾಸಿನಿಯರುಗು ಮಹರಾಷ್ಟ್ರ ಕವಿತೆ ಬಹು ಸರಸವಾಗಿ ಅಭಿ
ರು. ಇವರಂತೆ ಮಿಕ್ಕಾದ ಸಾಲಿಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಂದ ಕವಿ
ತೆಗಳನ್ನು ನಿಚೊಂಡು ಜಾಡ್ಗಿನ್ ಪ್ರಾಯೋಜ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯಾ
ಸಾಲಿನ ಎನೇ ನಂಬರ ಹೆಂಗಸುಮಕ್ಕಳ ಸಾಲೆ ಅಭ್ಯಾಸಿನಿಯಳಾದ
ನೀಲಾಬಾಯಿ [ಕಾಲವಾಡ] ಈಕೆಯೆ ಉತ್ತಮವಾದಶೀರಿ, ಜರದಾ
ಣ ಮುಂತಾದ ವಿಂರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಉಡುಗರೆಯನ್ನು
ಪಾಸಾದ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಖಣಗಳನ್ನೂ, ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿ
ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಿಠಾಯಿಯವನ್ನೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗ
ಹಸ್ತದಿಂದ ಬಕ್ಷೀಸಕೊಟ್ಟರು

ರಾವಸಾಹೇಬ ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲಿಗ
ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನೂ; ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣ ಉರ್ಜಿತಸ್ಥಿ
ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ರಸಭರಿತವಾದ ನಿಬಂಧವನ್ನೂ ಬರೆ
ದರು.

ಇದರಂತೆ ಹಣಮಂತರಾವ (ನರೇಂದ್ರ) ಎಜಂಟಲಿವಿ
ಡ್ ಕಂಪನಿ ಇವರು ದೇಶೋನ್ನತಿಗಾಗಿಯೂ, ವಿದ್ಯೋನ್ನ
ತಿಗಾಗಿಯೂ ರೊಕ್ಕನಾಣ್ಯ ಈ ರೀತಿ ಶ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ
ಬಗ್ಗೆ ಸಾಲಿಗಳ ಉರ್ಜಿತಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾದ ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯ
ನ್ನು ಶ್ಲೋಪ್ಪ ವರ್ಣಿಸಲಾರೆಂದೆನ್ನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಕೇವಲ ತಿದ್ದು
ಪಾಠವ್ಯಳವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೆಂಗಸುಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾಲ
ಯ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಸದಿರುವದು ಅವರಿಗೆ ಬಹುಲಾಂಧನ ಎಂಬು
ವಬಗ್ಯೆ ಅತಿ ಮನೋವೇದಕ ಪ್ರಶಂಸ ಮಾಡಿದರು.

ಆದಕ್ಕವಲಂಬಿಸಿಯೇ ಜಾಂಭೇಕರ ಬಿ, ಎ. ಹೆಡ್ಡಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಕಲೆಕ್ಟರ ಹಾಫಿಸ ಥಾರವಾಡ ಇವರು 'ಸರಸ್ವತಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂತಾಡಿದರು' ಈ ಮೇರೆಗೆ ಒಂದುತಾಸು ಉಪನ್ಯಾಸ ಚರ್ಚಗಳು ನಡೆದವರ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವನ್ನು ಹೇಳಿದನಂತರ, ಸುಗಂಧ ಪರಿಮಳವಾಹಿಗಳನ್ನೂ ಪು ಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವೀಕರಿಸೋಣವಾಗಿ ಸಭೆವಿಸರ್ಜನೆಯಾಯಿತು. ಈ ಸಭಾಸದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಉತ್ತೇಜ ರ್ಥವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಉದಾತ್ತ ಆಶ್ರಯದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊ ಆ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿರಕಮು ಕೆಳಗೆ ಪಟ್ಟಿಯ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.

	ಹೆಸರು	ರು.	ಅ.
	ರಾವಬಹದ್ದೂರ ಜಿಂತೋಪಂತ ಸಬಜಡ್ಜ	೩	
	ಡಾಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ	೩	
	ಬೆಳಗಾವಿಪಟ್ಟಿದೇವರು	೫	
	ಸುಬರಾವಜಿ ವಕೀಲ	೫	
	ಪಾಂಡುರಂಗರಾವಜಿ ವಕೀಲ	೪	
	ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವಜಿ ವಕೀಲ	೩	
	ವಾಸಪ್ಪಾಅಂಣಾ ಜಿಂಡಟೆ	೨	
	ಚನಪ್ಪಣ್ಣಾಸ್ವಾಮಿ ಉಳ್ಳೇಗಡ್ಡಿ	೨	
	ಮೂರಸಾವಿರಪ್ಪಾ ಅಳಗುಂಡಗಿ	೨	
೧೦	ಹುಚ್ಚಪ್ಪಾಅಂಣಾ ಅಳಗುಂಡಗಿ	೨	
೧೧	ಬಸಪ್ಪಾಅಂಣಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೩	
೧೨	ಸಿರಸಪ್ಪಾಅಂಣಾ ಪ್ರಥಮಶೆಟ್ಟಿ	೨	
೧೩	ಧಾನಪ್ಪಾಅಂಣಾ ಬೆಂಗೇರಿ	೨	

೧೪	ಗಂಗಪ್ಪಾಅಂಣಾ ಕೋರಿ	೨
೧೫	ರಾಚಪ್ಪಾಅಂಣಾಬೆಂಡಿಗೇರಿ	೧
೧೬	ಮಿಖ್ತುಮಸಾ. ಪಡ್ಡಿ	೧
೧೭	ಪೆಂಕುಸಾಜಿ ತುರಿ	೧
೧೮	ಪರಪ್ಪಾಅಂಣಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	೧
೧೯	ಶಿದ್ಧಪ್ಪಾಅಂಣಾ ಆಜಿಕಾರಿ	೧
೨೦	ಅಡಪೆಪ್ಪಾಅಂಣಾ ಖೀಲ	೧
೨೧	ಗುದ್ಕೆಪ್ಪಂಣಾ ಜಿಕಣೀರಿ	೧
೨೨	ಪರ್ಪೂನಸುನತಿ ತೇಟಿ	೧
೨೩	ಉಕಡಾಮುವಸಿ ಜಿನಂದಶೇಟಿ	೧
೨೪	ಸಕ್ಕಪ್ಪಾಅಂಣಾ ಪಡೇಸೂರ	೧
೨೫	ರತನಪೊಣಶಿಶೇಟಿ	೧
೨೬	ಜನವೀರಪ್ಪಾಅಂಣಾ ಬೆಂಡಿಗೇರಿ	೧
೨೭	ಬೋಧರಾಚ್ಯಾರ್ಯ	೧
೨೮	ದೇವಜಿಸಾಪುಕಾರ	೮
೨೯	ರಾಯಪ್ಪಣ್ಣಾ ಪರಪನಹಳ್ಳಿ	೮
೩೦	ಹೊಂಬಣ್ಣಾ ಶಿರಗುಪ್ಪಿ	೮
೩೧	ಪದಮಪ್ಪಾ ತಾಳಿಕೋಟಿ	೮
೩೨	ಗುರಶಿದ್ಧಪ್ಪಾ ಅಂಣಾ ದೊಡ್ಡಕೆಲ	೮
೩೩	ಸೋಮಪ್ಪಾ ಅಂಣಾ ತಿಂದಗಿ	೮

*ಈ ಉದಾರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವಿಲೆಗಳ ತೀರ ಬ ಡಹ
ಡಗರಿಗೆ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಧೋತರ ಷಡಸಿ ಜಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು
ಈ ಮೇಲಿನ ಕರಾಣಾಧಿಕಾರ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಉತ್ತ
ಜನಪ ಂಡಿದಂಥಾ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳೂ, ಮುಖಬೋಧಕರೂ ಆ

ಕಲ್ಲಾಣಿಕೋಸ್ಕರ ನಿರಂತರ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು
ಅವಶ್ಯವೇ.

ಸೂಚನೆ,, ಇಂಥಾ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಂದಲೂ, ಈ ಖಾತೇದ
ವರಿಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಶ್ರಮದಿಂದಲೂ, ಇತರಗ್ರ
ಾಮಸ್ಥರ ಉತ್ತೇಜನದಿಂದಲೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಫಲಾಪೇಕ್ಷವು.
ಎಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಕ್ಕೂ
ಮೊದಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಕ್ಕೂ ತುಲನೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಭೂಮಿಗೂ
ಆಕಾಶಕ್ಕೂ ಇರುವಷ್ಟು ಅಂತರವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯು. ಆದಕೆ ನಿಂದ
ಕತನದಮಾತುಗಳಿಂದ ಇಂಥಾ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ವಿಬಂಧಗಳಿ
ಗೂ ಕುಂದ ನಿಟ್ಟುರಿಂಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿದಿವಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ನೆನಸಬ
ಹುದಾದೀತು. ಪರಂತು ವಿಚಾರ ಶೀಲರ ಗ್ರಹಿಕೆಯುಹಾಗಲ್ಲ
ಯಾಕಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಶಿದ್ಧಕವೀಶ್ವರನು ಮಹರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅ
ನ್ನುವದೇನಂದರೆ "ತುಕಾಮ್ಹಣ್ಣಿ ವಿಠಕಾಚೆ ಘರಅಸಾಪೆಸೇ
ಚಾರಿ,, ಇದರ ಮುಖ್ಯಭಾವವು ಇಂಥವರು ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ
ದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂಜಾಗ್ರತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ನ್ಯೂನಾಧಿಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ
ಕೊಳ್ಳುವರೆಂಬದೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದಕಾರಣ ಎಲ್ಲರುಇಂಥಾ
ಮಹತ್ವಪಾದ ಜನರಂಜನದಲ್ಲಿ ಯಾವದೊಂದು ತಮ್ಮ ಉ
ದಾರ ಆಶ್ರಯದ ವಿಭಾಗವನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ
ಭೂಷಣವೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬಿಕೊಂಡಿ
ದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದಾದ ತಸ್ತೀಬಗ್ಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿ
ಸಬೇಕೆಂದು ಬಹು ವಿನಯೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇತಿವಿ. ತಾ. ೧೧। ೧೨। ೮೧೩.

ಹುಬಳ್ಳಿ ಕನ್ನಡು ಪುರಾಣಿ ಹೆಂಣುಮ
ಕ್ಕಳಶಾಲೆ.

ಹಣಮಂತ ಭೀಮಸಿಂಗ
(ಥಾರವಾಡ) ಹೆ. ಪೂ.
ಶಾಲಾಮೇಜಕಾರ

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕ ಎಡಿಟರ ಅವರ

ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ —

ಐಯ್ಯಾ ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ
ಹೊರಡಿಪ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಪುಸ್ತಪತ್ರಿಕೆದ್ವಾರದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ಕೋಲೊನ್ನೆಯ ಅಂಕಗಣಿತದೊಳಗಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾ
ರದಲಾಭಾಕರಣಿಯೊಳಗಿನ ೫೬, ೧೩೫, ೧೬೭, ಈ ಮೂ
ರು ಲೆಖ್ಖಗಳನ್ನು ಗಣಿತ ಬಲ್ಲವರು ಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನ ತಿಂ
ಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕದ ದ್ವಾರದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿ, ನಂನ ಮ
ನಸ್ಸು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ. ಕೋಲೆ
ನ್ನೆಯ ಅಂಕಗಣಿತವು ಬಹಳವಾಯಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರು
ವುದರಿಂದ ಆ ಲೆಖ್ಖಗಳನ್ನು ಯಿಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆ ಲೆ
ಖ್ಖದ ಉತ್ತರವಷ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಉತ್ತರ ಬರಾಬರಿಯೊ ಅಥವಾ
ತಪ್ಪೋ ಯಿಷ್ಟನ್ನು ಕೂಡಾ ತಿಳುಕಿಸುವಿರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ
ಎಡಿಟರ ರಾಯರೇ ಪತ್ರವಿನಿಮ್ಮಾರಕ್ಕೆ ಮಾಫಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ
ತಾ. ೨೯।೧೨।೮೧ ಇಸವಿ.

ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ (ಕ್ಷ.)

— ೦ —

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ತಾಮ್ರಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಾಂತಪಡಕ್ಷಿಣಾಧಿ
ಕಾರಿಯವರಪರಸನ್ನಿಧಿಗೆ—

ವಿ. ವಿ. ಆರ್ಯರೇ ನಿನ್ನ ಮಜಕೂರ ನವಂಬರತಿಂಗಳ ಶಾಲಾ
ಪತ್ರಿಕೆಯ [೨೬೧]ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಜಿ ಆನಂದಮ
ಅ. ಮಾಸ್ತರ ಶಾಲಾಜಿಕ್ಕಿ ತಾಲೂಕರೋಣ ಹಪರಾಕೊಟ್ಟ
ದಗಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ನನ್ನ ಅಲ್ಪಮತಿಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಳಗೆ

ಅಪಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ತಿರಲಿಗೆ
ಮುಂಚಿನ ಪುಟ್ಟಿಸುವಿರೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.
ಪಿಡಗಿನವಿಧ ಪನಂದಿಂ [ಕೊಮಾನ] ಕಾಗಂಬರೆ...ಬಿಳು
ಸುತ್ತಿಪಕೊಟಿಯು ಕಾಯಲಲ್ಕೆ ನಾಧ್ಯಲಲ್ಲ ಹೇಳಿದರೆಸ್ಪಾರ
ಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಮೆಷೀಡಲಕ್ಕೆ ನಾಧ್ಯಲಲ್ಲ, ಕಾಳಗ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬ
ಲ್ಲಿಗಥಾದ್ದಲ್ಲ ಹಣ್ಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಳ್ಳಂಥಾ ಪುವಪೇಮನು
ನೀಬಲ್ಲನು. ಮಹಾರಾಯರೇ ನಾನು ತಪ್ಪು ಭಿಟ್ಟಿಜಂಯನ
ವರದೆ ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದಾ ಭಯಪಾಯಿ ಇದನ್ನು ನಿಜೀಕರಿ
ಸುವರೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಪತ್ರಪಿನಾಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಪಣಾಪಿಸರ
ಬೇಕು.

ಸತ್ಯಮು ಪಿರಹೊನ್ನಿಹಳ್ಳಿ ತಾ } ಸಹಿ ಜೀಪಾಡು ಸ್ಕೂಲಮಾ
ಲೂಕ ಕಲಪಟುಗಿ ಪಿ. ಥಾರಪಾಡ } ಸ್ಟರ ಪಿರೆಹೊನ್ನಿಹಳ್ಳಿ.
ತಾ. ೨೩।೧೨।೮೮ ಇಸ್ವಿ

—೦—

ರಾ. ಸಾ. ಕಂಸಡ ತಪ್ರಾನಸ್ ಲೇಟುರ ಪಡಿಟುರ ಪ್ರಾತ
ಪಕ್ಷಣಭಾಗ ಇಪರಸನ್ನಿಧಿಗೆ—

ವಿ. ವಿ. ಆಯ್ಯರೆ! ತಂಮ ಪುಸ್ತಕಮಾಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭಪಿ
ಸುಪಂಥಾ ಅತಿ ಪುನೋಹರಬಂಧದ ತಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾ
ನು ಕೆಳಗೆ ಬರಪಂಥಾ ಪಾರ್ಡಿಕ ಪಟ್ಟುದಿಯುಂನು ಇದೇತಿಂ
ಗಳಿನಲ್ಲಿ ಭಾಪಿಪಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುಪಿರೆಂದು ಅತಿ ಆಶೆಯು
ಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ಟಲ್ಪು ಸ್ಥಳಹೊರಿಯುವ ಮೇಹಬ್ಬಾನಗಿ
ಯಾಗಬೇಕು.—

ಪಾ|| ಸಂಗರಂಮೆರಪ್ಪುರಾವು ಪರಿಂಡಅವನಿಯೊಳ್ಳು।
ಲಾಂಗನಿಯಂಗಥಿಕಭಾಗ್ಯಮಾರಿಂದರಿದು।

ಕಂಗೊಳಿಸಲೆರಡುಪೆಸರಿಂದರಿದುಮೊದಲುಮೆ
ಪಂಗ್ತಿಯುಮುಂನಿನಕ್ಷಾಪನೂ॥
ಸಂಗಡಿಸಲೆರಡನೆಯುಪಂಗ್ತಿಲಭಿದಾನದಿಂ।
ಕಂಗೊಳಿಸುತಿರ್ಪನೃಪನಂಮುರಿದನೆಂಬಮರ।
ಪುಂಗವಕದಂಬದೊಳಗಚ್ಯುತನಮೈದಿನನಶೌಯ
ಪುರ ಪೊಗಳುತಿರಲು॥೧॥

ಈ ಮೇಲೆ ಬರದ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಾವು ಸ
ರಾದ ಮಾಸ್ತರರಾಗಲೀ, ಅ. ಮಾಸ್ತರಾಗಲೀ, ಬೇ
ಜ್ಞನರಾಗಲೀ ಇವೇ ತಿಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಮಾದಿ ಥಾಪಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿ, ನಂನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಶಯವ
ರಿಹರಿಸಿ, ಅರ್ಥವೆಂಬಸಂಪೆಯಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವೆನಂ
ವು ಆಶಾಭರಿತನಾಗಿರ್ಪೆನೆ. ಪಡಿಬರಮಾಹಾರಾಯರೇ
ನ್ತಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಮುಕ್ಕಾಮು ಕಜ್ಜರಿ ತಾ.
ನ್ನೂರ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ ತಾ. ೨೪।೧೨।೮೧ಸವಿ.

ಸ. ಮಾಹಾದೇವ ಗಣೇಶ ಜೋಗಳೇಕರ
ಮೂ. ಕಜ್ಜರಿ ತಾ. ರಾಣೆಬಿನ್ನೂರ.

—o—